

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

53'üncü Birleşim 31 Ocak 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	430
II.- GELEN KÂĞITLAR	434
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	443, 446
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>443:444, 446:449</i>
1.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Afrin'e yönelik Zeytin Dalı Harekâtı'na ilişkin gündem dışı konuşması	443:444
2.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, çocukların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	446:448
3.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, çevre sorunlarına ve Eskişehir Alpu Ovası'na bir termik santral yapılması planına ilişkin gündem dışı konuşması	448:449
	423

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**445, 464**

1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

445:446

2.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

464

V.- AÇIKLAMALAR**450, 463, 464, 470, 477,
484, 510, 530, 545**

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çevre ve Şehircilik Bakanının Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in yaptığı gündem dışı konuşmasına cevap vermesini beklediklerine ilişkin açıklaması

450

2.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, antidemokratik uygulamalara ve baskılara son verilerek halkın sağlığını düşünen doktorların bir an evvel serbest bırakılması gerektiğine ilişkin açıklaması

450

3.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, bugün karşı karşıya kalınan sorunların düğümlenmesinde 90'lı yıllarda birçok aydının katledilmesi ve faili meçhullerin büyük payı olduğuna ve 24-31 Ocak Adalet ve Demokrasi Haftası'na ilişkin açıklaması

450:451

4.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, AKP'nin hatalı politikaları sonucunda oluşan sosyal güvenlik açığını emeklilerin maaşlarında kesintiye giderek kapatmaya çalıştığına ilişkin açıklaması

451

5.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, güvenlik soruşturması nedeniyle mesleğe başlayamayan doktorların durumuyla ilgili bir düzenleme yapıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

451

6.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, bir doktor olarak mensubu olduğu Türk Tabipleri Birliğine yöneltilen haksız suçlama ve ithamları reddettiğine ve yapılan uygulamaları kınadığına ilişkin açıklaması

451:452

7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Bursa'daki hava kirliliği konusunda önlem almasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

452

- 8.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, gözüaltına alınan ve haklarında soruşturma açılan Türk Tabipleri Birliği yöneticileri hakkındaki somut suçlamayı ve Zeytin Dalı Harekâtı hakkındaki paylaşımları nedeniyle gözüaltına alınan kişi sayısını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 452
- 9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, insanların ümitleriyle yaşadıklarına ilişkin açıklaması 452
- 10.- İzmir Milletvekili Kerem Ali Sürekli'nin, Zeytin Dalı Operasyonu'nda şehit olan Mehmetçiklere Allah'tan rahmet dilediğine ve operasyon aleyhine toplanan imzaların askerlere sıkılan kurşunlardan hiçbir farkı olmadığına ilişkin açıklaması 453
- 11.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, daha fazla ölümler olmasın diye operasyonların durması gerektiğini belirten vekilleri, parti yöneticilerini, barış yanlısı kişi ve kuruluşları hedef tahtasına oturtan havuz medyasını şiddetle ve nefretle kınadığına ilişkin açıklaması 453
- 12.- Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu'nun, Türkiye'nin sınır dışında da terörle mücadele operasyonlarına başarıyla devam ettiğine ve bazı sivil toplum kuruluşlarının emperyalizmin uşaklığını yaparak milletin aklıyla oynamak istediklerine ilişkin açıklaması 453:454
- 13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, AKP Hükûmetinin gerçekleri örtmek yerine halkın sorunlarına eğilmesi, işçinin, köylünün, çiftçinin, esnafın sorunlarının çözümü için projeler üretmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 454
- 14.- Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın, Özgür Suriye Ordusu'yla iş birliğinden derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 454
- 15.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın, Denizli Serinhisar Yatağan'da bıçak üretimi yapan esnaf ve sanatkârların ihtiyacı olan sanayi sitesinin yapılması ve bıçak sanayisinde ham madde, üretim ve satımla ilgili izinler hakkında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması 454:455
- 16.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Hükûmetin polislerin sosyal ve ekonomik taleplerini bir an önce karşılaması gerektiğine ilişkin açıklaması 455
- 17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, emekli aylıklarıyla ilgili sorunlara, emeklilikte yaşa takılan vatandaşların çözüm beklediğine ve sözleşmeli öğretmenlerin sorunlarının acilen giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 455:456

18.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, pek çok kişi barış istediği için sudan gerekçelerle tutuklanıyorken evlerinde cephaneliklerle yakalananların serbest bırakıldığı bir yargının tarafsız ve bağımsız olarak görülemeyeceğine ilişkin açıklaması

456:457

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 31 Ocak Muammer Aksoy'un ölümünün 28'inci yıl dönümüne, Türk Tabipleri Birliği Başkanı Raşit Tükel ve Merkez Konseyi üyelerinin gözaltına alınmasına ve Sağlık Bakanının Türk Tabipleri Birliğiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

457:459

20.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, 31 Ocak Muammer Aksoy'un ölümünün 28'inci yıl dönümüne ve Afrin müdahalesinin bir barış harekâtı olduğuna ilişkin açıklaması

459:460

21.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce ilinin Yığılca ilçesinde son aylarda sık sık yaşanan elektrik kesintilerine bir çözüm bulunmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

460

22.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

463

23.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

464:465

24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın görüşülmekte olan 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

470:471

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kanun hükmünde kararnamelerin içerdiği hükümlere ilişkin açıklaması

477

26.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun Soma AŞ'nin ödemesi gereken tazminatlarla ilgili görevini yerine getirmediğine ilişkin açıklaması

484

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın görüşülmekte olan 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

510

28.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, OHAL Komisyonunun çalışma sistemine ilişkin açıklaması

530:531

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, görüşülmekte olan 687 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7, 8 ve 9'uncu maddelerinin kabul edilmesinin siyasi partiler arasında eşitsizliği kabul etmek olduğuna ilişkin açıklaması

545

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

460

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Başkanlık Divanı olarak Muammer Aksoy'u ölümünün 28'inci yıl dönümünde rahmetle andıklarına ve ülkenin aydınlık geleceği açısından faili meçhul cinayetlerin bir an önce açığa çıkarılması gerektiğine ilişkin konuşması

460:461

VII.- ÖNERİLER

461, 465

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

461:463, 465:466

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) içinde yer alan örgütlerin El Kaide türevi gruplar olduğu yönündeki iddiaların araştırılması amacıyla 31/1/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Ocak 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

461:463, 465:466

VIII.-KANUNTASARIVETEKLİFLERİİLEKOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

468, 471, 478, 484, 511, 531, 546

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

468:470, 471:477, 478:483, 484:510, 511:530, 531:545, 546:551

1.- 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 449)

468:470, 471:477, 478:483, 484:487

- 2.- 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 450) 487:502
- 3.- 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 452) 503:510, 511:514
- 4.- 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 454) 514:530
- 5.- 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 455) 531:545
- 6.- 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 468) 546:548
- 7.- 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 484) 548
- 8.- 691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/860) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 496) 548:551
- 9.- 694 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/870) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 500) 551

10.- 696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/907) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 512)

551

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**552**

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstanbul'da bulunan Dragos Tekel arazisinin bedelsiz olarak bir vakıf üniversitesine devrine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/20430)

552:553

2.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, TBMM'ye bağlı tarihi binalarda yapılan restorasyon çalışmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/20973)

554:557

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Meclis Bülteni'ne ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22014)

558

4.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Mustafa Necati Kültür Evi'ne ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22015)

559:560

5.- Edirne Milletvekili Erdin Bircan'ın, TBMM Başkanlığı tarafından dağıtılan 2018 yılı ajandalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22295)

561:562

6.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, bir kelimenin Genel Kurulda kullanımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22498)

563:564

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.03'te açılarak dört oturum yaptı.

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, Avrupa'da yaşayan Türklerin sorunlarına,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Mersin'e yapılan yatırımlara,

İzmir Milletvekili Müslüm Doğan, OHAL ve KHK'lerin sonuçlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, fay hattı üzerinde bulunan Gemlik için en kısa zamanda insan yaşamını önceleyen, doğayı, zeytini koruyan katılımcı bir çözüm beklediklerine,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde son beş ayda görülen 115 çocuk hamile vakasıyla ilgili Valiliğin soruşturma izni vermemesine ve son beş yıldaki çocuk hamileliği oranını öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Fatma Benli, Esenler Belediyesi vasıtasıyla Türkiye'ye gelen Fevzi El-Junidi'ye,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, İstanbul 13. ve 26. Ağır Ceza Mahkemelerinin Anayasa Mahkemesinin tutuklu gazetecilerle ilgili hak ihlali kararına direnmelerine ve hukuksuz OHAL düzenine hep birlikte bir an evvel son vermek gerektiğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, kadınların doğum borçlanmasına ilişkin yeni düzenleme yapılması gerektiğine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Cumhurbaşkanının üniversitelerle ilgili bir konuda YÖK Başkanına talimat vermesinin üniversitelerin tamamıyla siyasi vesayet altında olduğunun açık bir göstergesi olduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve bir yerin vatan olarak benimsenmesi için maddi ve manevi unsurlarla birlikte düşünülmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, diyaliz teknikerliği bölümünün iki yıldan dört yıla çıkartılması planı olup olmadığını ve diyaliz teknikerlerine ayrılan kontenjanın ne kadar olduğunu öğrenmek istediğine,

Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde son beş ayda görülen 115 çocuk hamile vakasına,

Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu, Isparta'da düşen uçakta şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine, 15 Temmuz 2016 gecesi darbe girişiminin bastırılmasında rol alan vatandaşların mağdur edilmemesi için yayınlanan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin arkasında olduklarına,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Türkiye Büyük Millet Meclisi Mustafa Necati Kültür Evi'nin sessiz sedasız bir şekilde kapatılmasına,

Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesinde misafir sanatçı olarak görev yapanlara kadro verilmesi gerektiğine,

Giresun Milletvekili Sabri Öztürk, Türkiye Futbol Federasyonu 1. Lig'de şampiyonluk mücadelesini yapan ve Ziraat Türkiye Kupası'nda çeyrek finale yükselen Giresunspor'u tebrik ettiğine,

Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım, OHAL'in 6'ncı kez uzatılmasına ve demokrasiden, hukuktan yana olan bir iktidarın OHAL'e ihtiyaç duymayacağına,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, temiz hava, temiz su ve doğal yaşamın varlığının insan sağlığı için vazgeçilmez olduğuna ve hava kirliliğine neden olan durumlar için Hükûmetin daha fazla yaptırım uygulaması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, 8 Ocak 2018’de yayımlanan Karayolları Yönetmeliği’ne göre bu tarihten sonra alınan belge ücretlerinde indirim yapıldığına ve daha önce belge alan esnafın mağduriyetinin giderilmesi için bir çalışma olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, 2018 Yatırım Programı’nda yer alan bütün yatırımların hem Çankırı’ya hem de tüm illere hayırlı olmasını temenni ettiğine ve karne alacak çocuk ve gençlere üstün başarılar dilediğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, yoksulluğun bütün acıların beşiği olduğuna ve çocuklarına yiyecek bulamadığı için genç bir annenin canına kıydığı bir ülkede hiç kimsenin ekonomik büyümeden söz edemeyeceğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Kazakistan’da otobüs kazasında hayatını kaybeden 52 kişiye Allah’tan rahmet dilediğine, 20 Ocak Sovyetler Birliği’nin Azerbaycan’da gerçekleştirdiği katliamın 28’inci yıl dönümüne, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde son beş ayda görülen 115 çocuk hamile vakasına ve FETÖ’yle mücadele kapsamında ihraç edilenlerden mahkeme kararı olanların görevlerine iadesi konusunun bir an evvel çözülmesi gerektiğine,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, Kazakistan’da otobüs kazasında hayatını kaybeden 52 kişiye Allah’tan rahmet dilediğine, 19 Ocak Hrant Dink’in katledilmesinin 11’inci yıl dönümüne, iş cinayetlerinde hayatını kaybedenlerin sayısına, Eskişehir ADULARYA Enerji Üretim ve Madencilik AŞ’de grev kararı alan emekçilerin direnişini selamladığına,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, olağanüstü hâlin millet iradesini yok ettiğine ve milletvekillerinin görevlerini yapmasının önünde büyük bir engel teşkil ettiğine, OHAL’in bir an önce durdurulması ve KHK’lerin bir an önce Meclise getirilmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, Düzce T Tipi Cezaevinde bulunan Selami Keleş isimli bir hükümlünün durumuna,

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, tedbir alınmaz, ülke demokratikleştirilmez, hukukun üstünlüğü egemen kılınmazsa devlet yapısı içinde çöreklenerek çetevari cinayetler ve katliamlar yapabilecek çeşitli çeteler olabileceğine,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, Isparta’da askerî eğitim uçağının düşmesiyle şehit olan hemşehri Hava Pilot Binbaşı Ümit Karamustafa ile Hava Pilot Yüzbaşı Ali Şahin Odabaşı ve Astsubay Kıdemli Başçavuş Ömer Kadir Arlı’ya Allah’tan rahmet dilediğine ve Ziraat Türkiye Kupası’nda çeyrek finale yükselen Giresunspor’u tebrik ettiğine,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde son beş aylık dönemde görülen 115 çocuk hamile vakasına ve Mecliste hâlâ bir çocuk hakları daimi komisyonu kurulmamış olmasına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

HDP Grubunun, 17/1/2018 tarihinde İstanbul Milletvekili Garo Paylan ve arkadaşları tarafından, Hrant Dink cinayetinde adaletin tecelli etmesi ve bu cinayetin tüm bağlantılarıyla beraber araştırılması, cinayete yol veren karanlık yapının ortaya çıkarılması ile benzer cinayetlerin yaşanmaması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (6512 sıra no.lu) görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Ocak 2018 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Genel Diğer İşler” kısmında yer alan 420, 423, 424, 436, 437, 444, 445, 448, 449, 450, 452, 453, 454, 455, 467, 468, 470, 483, 484, 496, 498, 499 ve 500 sıra sayılı Kanun Tasarılarının yine bu kısmın 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23’üncü sıralarına alınmasına ve diğer işlerin buna göre teselsül ettirilmesine,

İlişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma günleri ile gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine ve 18 Ocak 2018 Perşembe günü (bugün) birleşiminde Anayasa’nın 120’nci maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu’nun 3’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre ülke genelinde devam etmekte olan olağanüstü hâlin uzatılması hakkında Başbakanlık tezkeresinin görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Başbakanlığın, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21/7/2016 tarihli ve 1116 sayılı Kararı’yla ülke genelinde ilan edilen ve 17/10/2017 tarihli ve 1165 sayılı Kararı uyarınca devam etmekte olan olağanüstü hâlin, 19/1/2018 Cuma günü saat 01.00’den geçerli olmak üzere üç ay süreyle uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1392), Genel Kurulun bilgisine sunularak yapılan görüşmelerinden sonra kabul edildi.

Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım, olağanüstü hâlin uzatılmasıyla ilgili tezkerenin görüşülmesi sırasında Genel Kurulda bulunan iktidar partisi milletvekilleri ile bakanların sayısının çok az olmasına,

Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul, Malatya’nın Akçadağ ilçesi Dedeyazı Mahallesi’nin Kolan mezrasının yakınına maden ocağı yapılmasıyla köylülerin yaşam alanlarının yok edilerek âdeta zorunlu göçe tabi tutulmak istendiklerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Ankara Milletvekili Vedat Bilgin’in (3/1392) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, 14 Temmuz 2016 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 6722 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 15 Temmuz darbe girişimine bir etkisi olup olmadığını öğrenmek istediğine,

Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesinde son beş ayda görülen 115 çocuk hamile vakasıyla ilgili adli sürece,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, 12 Eylül 2017 tarihinden beri tutuklu bulunan 18 avukat hakkında neden iddianame hazırlanmadığını öğrenmek istediğine,

Çorum Milletvekili Tufan Köse, Türkiye Cumhuriyeti’nin bundan sonra sürekli olağanüstü hâl yönetimiyle mi idare edileceğini öğrenmek istediğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, (3/1392) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül’ün Hükümet adına, Aydın Milletvekili Abdurrahman Öz’ün şahsı adına yaptığı konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, Ankara Milletvekili Vedat Bilgin’in (3/1392) esas numaralı Başbakanlık Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Ankara Milletvekili Vedat Bilgin, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un yaptığı açıklaması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Ankara Milletvekili Vedat Bilgin’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

AK PARTİ, CHP ve MHP Gruplarının, Genel Kurulun 23-24-25 Ocak 2018 Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri toplanmamasına ilişkin ortak önerileri kabul edildi.

Gündemde başka iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, 30 Ocak 2018 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşime 19.01’de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Vecdi GÜNDOĞDU

Kırklareli

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 68****31 Ocak 2018 Çarşamba****Tasarı**

1.- Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/913) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.01.2018)

Tezkereler

1.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1397) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

2.- Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1398) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

3.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1399) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1400) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

5.- Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1401) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

6.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1402) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

7.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1403) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

8.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1404) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

9.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1405) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

10.- Batman Milletvekili Saadet Becerekli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1406) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

11.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1407) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

12.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1408) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

13.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1409) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

14.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1410) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

15.- Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1411) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1412) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

17.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1413) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

18.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1414) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

19.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1415) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

20.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1416) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

21.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1417) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

22.- İstanbul Milletvekili Eren Erdem'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1418) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

23.- Adana Milletvekili Zülfikar İnönü Tümer'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1419) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

24.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1420) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

25.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1421) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

26.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnu Bozkurt'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1422) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

27.- İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1423) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

28.- Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1424) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

29.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1425) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

30.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1426) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

31.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1427) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

32.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1428) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

33.- Ankara Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1429) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

34.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1430) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

35.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1431) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

36.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1432) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

37.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1433) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

38.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1434) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

39.- Şırnak Milletvekili Aycan İrmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1435) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

40.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1436) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

41.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1437) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

42.- İzmir Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1438) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

43.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1439) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

44.- Ankara Milletvekili Ayşe Gülsün Bilgehan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1440) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

45.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1441) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

46.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1442) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

47.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1443) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

48.- Bingöl Milletvekili Hışyar Özsoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1444) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

49.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1445) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

50.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1446) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

51.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1447) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

52.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1448) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

53.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1449) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

54.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1450) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

55.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1451) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

56.- Iğdır Milletvekili Mehmet Emin Adıyaman'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1452) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

57.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1453) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

58.- Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1454) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

59.- Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1455) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

60.- Bitlis Milletvekili Mizgin İrgat'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1456) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

61.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1457) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

62.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1458) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

63.- Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1459) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

64.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1460) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

65.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1461) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

66.- Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1462) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

67.- Şanlıurfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1463) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

68.- Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçer'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1464) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

69.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1465) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

70.- Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1466) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

71.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştas'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1467) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

72.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1468) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

73.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1469) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

74.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1470) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

75.- Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1471) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

76.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1472) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

77.- Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1473) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

78.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1474) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

79.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1475) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

80.- Diyarbakır Milletvekili Feleknaş Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1476) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

81.- Diyarbakır Milletvekili Nimetullah Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1477) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

82.- Van Milletvekili Adem Geveri'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1478) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

83.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1479) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

84.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1480) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

85.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1481) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

86.- Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1482) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

87.- Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1483) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

88.- İstanbul Milletvekili Selahattin Demirtaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1484) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

89.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1485) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

90.- Mardin Milletvekili Gülser Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1486) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

91.- Van Milletvekili Adem Geveri'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1487) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

92.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1488) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

93.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1489) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

94.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1490) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

95.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1491) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

96.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1492) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

97.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1493) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

98.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1494) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

99.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1495) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

100.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1496) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

101.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1497) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

102.-Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1498) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

103.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1499) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

104.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1500) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

105.-Diyarbakır Milletvekili Ziya Pir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1501) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

106.-Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1502) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

107.-Batman Milletvekili Saadet Becerekli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1503) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

108.-Van Milletvekili Nadir Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1504) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

109.-Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1505) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

110.-Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1506) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

111.-İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1507) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

112.-Bitlis Milletvekili Mizgin Irgat'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1508) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

113.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi (3/1509) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.01.2018)

31 Ocak 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Bahkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Afrin’e yönelik Zeytin Dalı Harekâtı hakkında söz isteyen Manisa Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ’a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ’ın, Afrin’e yönelik Zeytin Dalı Harekâtı’na ilişkin gündem dışı konuşması

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zeytin Dalı Harekâtı’yla ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Afrin harekâtının 12’nci günü. Askerimize, Silahlı Kuvvetlerimize güveniyoruz. Bu harekât en kısa zamanda başarıyla sonlanacaktır. 15 Temmuz darbesinden sonra “Türk ordusunun kolu, bacağı kesildi.” diyerek şımarıklık yapanlar cevapların en güzelini alacaklardır. Bu harekât elzemdi, Türkiye’nin güneyini baştan başa kuşatan terör yapılanmasına göz yumulamazdı. Millî meselelerde siyasi ihtilaflar bir tarafa bırakılır, aynen bugün olduğu gibi.

Türkiye NATO üyesi bir ülke, ABD de öyle. Aynı kampta yer alan Amerika, Türkiye’ye karşı terör örgütünü desteklemekten imtina etmiyor. Türkiye, Afrin’de ABD silahlarına karşı mücadele veriyor. Türkiye’nin Afrin’e müdahalesi uluslararası hukuk açısından meşrudur. Birleşmiş Milletler Antlaşması, ülkelerin birbirlerinin ülkesel bütünlüğüne, millî egemenlik ve bağımsızlığına saygı göstermesini emrediyor. İhtilafların barışçı yollarla çözümünü tavsiye eden Birleşmiş Milletler, aynı zamanda meşru müdafaa, komşu topraklarından gelen tacizlere karşı mukabele etme hakkını da tanımaktadır. Eleştirilerin hukuki dayanağı yoktur. Nitekim dost-düşman bu konuda hemfikirdir. Özellikle uluslararası camiadan bu defa aykırı sesler gelmedi, bir çok ülke sınırlarımızı korumanın meşru hakkımız olduğunu söyledi. Tabii, ABD, bu birçok ülke arasında yok. Dün stratejik ortak olan ABD, ne yazık ki bugün terör örgütleriyle beraber. Çeşitli yerlere terör ve şiddete yataklık ettikleri gerekçesiyle giren, kendi büyük fakat kalbi ve vicdanı küçük ABD, bu defa kendisi PKK terörüne yataklık ediyor.

Sayın milletvekilleri, terör örgütleriyle mücadele etmek emperyalizmle mücadele etmek demektir. Terör örgütleri bazı devletler adına savaşan, savaş zemini hazırlayan satılmışlar ordusudur. Kötü devletlerin terör örgütü, iyi devletlerin ordusu vardır. Biri yıkmak, diğeri korumak içindir.

Afrin’le ilgili bir fikir birliğinden söz ederken buna HDP ve uzantılarını dâhil etmiyorum. Daha Türk Silahlı Kuvvetleri Afrin’e adım atmadan barış kisvesi giymiş bazıları harekete geçtiler. 170 sözde

aydın bir bildiri yayınlayarak barış çağrısında bulundu. PKK bombaları patlatırken, güneydoğuyu silahla doldururken, bebek, çocuk, kadın ayırımı yapmadan öldürürken bu vatandaşların aklına hiç barış gelmiyordu. Barış her zaman olduğu gibi silahlar PKK'ya çevrilince akıllarına geliyordu. Onun için de bu millet hiçbir zaman bu aydın gruhuna inanmadı çünkü milletin kiblesi ile onların kiblesi hiçbir zaman bir olmadı.

Sayın milletvekilleri, PKK'nın kanton yapılanmaları HDP ve uzantılarının Türkiye'de yaptıkları barış, kardeşlik, bir arada yaşama gibi söylemlerinin ne kadar riyakârca olduğunu gösterdi. PKK bu bölgelerde önce etnik, sonra ideolojik temizlik yaptı. Önce Kürt olmayanları sürdü, ardından Kürt olmakla birlikte PKK çizgisini benimsemeyenleri kovdu. PKK hâkim olduğu bölgelerde sadece PKK'lı olanlara hayat hakkı tanıyor, diğerlerini insan bile saymıyor. Bölge insansızlaştırılarak PKK devletinin altyapısı hazırlandı. Türkiye'nin yaptığı müdahale geç de olsa doğrudur. Afrin süreci Afrin'le sınırlı kalmamalıdır. Mutlaka Fırat'ın doğusuna da uzanmalıdır. Millî varlığımızı tehdit bakımından Fırat'ın doğusu ile batısı arasında bir fark yoktur. Batıya müdahale edilerek bir PKK devletinin yolu kesilmemiş sadece Akdeniz'e uzanma hedefleri inkıtaya uğratılmıştır. Hedef PKK devletini yok etmek, Türkiye'ye yönelik terör ve bölücülük tehdidini bertaraf etmek olmalıdır. Türkiye'nin bunu yapabilecek güce sahip olduğuna inanıyorum. Yeter ki ortak akılla hareket edelim; aşamayacağımız engel, yenemeyeceğimiz güç yoktur.

Sayın milletvekilleri, "savaş karşıtız" masalı anlatanlara seslenmek istiyorum. Unutmayınız ki savaş devletler arasında olur. Türk Silahlı Kuvvetleri vesayetçi ve taşeron terör örgütleriyle mücadele ediyor. İnsan haklarından bahsedenler, Buse'yi tanır mısınız? 16 yaşındaydı, hayalleri, ümitleri vardı; yola döşenen mayınla pusuya uğradı, orada şehit oldu. Eren 15 yaşındaydı, ümitleri vardı, geleceğe ümitle bakıyordu; Maçka'da bölücü terör örgütü tarafından hunharca öldürüldü. Berkay 19 yaşındaydı, tıp öğrencisiydi; Beşiktaş Stadı'nın yanından geçerken alçak, hain saldırının hedefi oldu, oracıkta can verdi. Elif 9 yaşındaydı, roketle; Viyan 5 yaşındaydı, havanla; Mizgin sekiz aylık hamileydi, Batman'da kurşunla; Ertan 12 yaşındaydı, çobandı, mayınla; Feyza 19 yaşındaydı, Ankara'da bombalı araçla; Aybuke öğretmen 23 yaşındaydı, Batman Kozluk'ta Kaleşnikof'la öldürüldüler. Polisler, askerler, çocuklar öldürülürken bunlar hiç seslerini çıkarmadılar. Tam 7 bin kişi öldürüldü, 12 bin kişi yaralandı.

170 savaş karşıtı sözde aydın müsveddesine sesleniyorum: Mektubu milletvekillerine değil, PKK'ya, PYD'ye, YPG'ye, Kandil'e ve İmralı'ya gönderin.

Unutmayın ki her Türk genci hayatının bir bölümünde Peygamber'in adını taşır: "Mehmetçik." Başka hiçbir millet bu adı gençliğine alem yapmamıştır, bayrak yapmamıştır.

Afrin emperyalist bir kuşatmanın yarılması, bir çemberin yırtılıp atılmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Bin yıldır hiç savaşı bitmeyen Mehmet'in yeni sınavıdır.

Askerlerimize başarılar, şehitlerimize rahmet, milletimize sabırlar diliyorum. Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti devleti, yaşasın ay yıldızlı bayrak, yaşasın Türk milleti!

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdağ.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın hatip partimizin adını da anarak açıkça sataşmada bulunmuştur. İç Tüzük 69'a göre sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika söz veriyorum size.

IV.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Manisa Milletvekili Selçuk Özdağ'ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönem iktidar hatipleri bayağı antiemperyalist olmuşlar. Doğru, emperyalizm çok kötü bir şey ama emperyalizm gibi militarizm de kötü bir şey, emperyalizm gibi savaş sevicilik de kötü bir şey, tekçilik de, ırkçılık da kötü bir şey, Allah'ın insana vermiş olduğu hakları kullanmanın önünde yasaklar ve engeller oluşturmak da kötü bir şey. Ama sorarlar adama: Altmış altı yıldır bu ülke o emperyalist olarak suçladığı ülkelerle iş tutan bir ülke midir, değil midir? Altmış altı yıldır NATO üyesi olarak Amerika'yla iş tutan ve onun üzerinden bir bölgesel güç geliştirmeye çalışan iktidarlara yönetildi mi, yönetilmedi mi? Ve onların daniskasını on altı yıldır bu iktidar yapıyor mu, yapmıyor mu?

Yine, söyleyelim: Evet, insanların, yoksul çocukların canı, kanı üzerinden kirli savaş pazarlıklarına ve bunun üzerinden rant devşirmeye girişmek kolay bir şey. Ama sorarız: Peki, Bayır Bucak Türkmenleri Rusya tarafından katledilirken bu iktidarın aklına antiemperyalizm refleksleri gelmez miydi? Niye Bayır Bucak Türkmenlerini korumak için hiçbir askerî operasyon akıllara gelmedi? Madem sivilleri bu kadar önemsiyorsunuz, madem Türkmenler soydaştı, Rus uçaklarının bombaları altında paramparça edilirken bu iktidar çıkıp Rusya'ya iki kelime edebildi mi?

Biz -dün söyledim, yine söylüyoruz- savaşın her türlüsünü kötü gören ve hepsine karşı çıkan bir gelenekten geliyoruz. Bu hakkımızı, bedeli ne olursa olsun, siyasallaşmış yargı ve kolluk üzerinden partimize ve barışseverlere, sivil topluma dönük bedel ödetseniz de biz bu barış çağrısını ve insanların kalıcı ve onurlu barış talebini dile getirmekten imtina etmeyeceğiz. Öbür türlü kan, skor, ölüm yarışları üzerinden politika yapmak çok kolay bir şeydir, zor olan barışı isteyebilmek ve temin edebilmektir.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Sayın Başkanım, ben PKK'dan bahsettim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – “HDP” dediniz, “HDP.”

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – “HDP” dedin. “HDP ve uzantıları” dedin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Ben aynı zamanda HDP'ye atıfta bulundum. Eğer PKK'yı destekliyorlarsa samimi olarak çıksınlar ve söylesinler.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Barışı destekliyoruz, barışı.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Türkiye'de 30 bin kişi öldürüldü, bunun 6 bin kişisi asker, polis, çocuk, bebek, biraz önce isimlerini saydım, Aybuke öğretmenlerden bahsettim.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne, ne anlatıyor bu?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Emperyalizmin hepsine karşıyız; Amerikan emperyalizmine de karşıyız, Rus emperyalizmine de, Çin emperyalizmine de karşıyız.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama o emperyalistlerle iş tutunuz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Türkiye Cumhuriyeti bağımsız ve özgür olsun istiyoruz ama bunu yaparken buradaki partilerin tamamı bir bayrak sallandıracaklar, Türkiye Cumhuriyeti devletinin ay yıldızlı bayrağını sallandıracaklar. O nedenle HDP'nin alınganlık göstermesini anlayabilmiş değilim.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Adımızı andın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Anlaşıyor ki kendileri hâlâ daha terörden medet ummaya çalışıyorlar. Biz Bayır Bucak Türkmenlerinin de yanındaydık, soydaşlarımız olan Türkmenlerin de, dindaşlarımız olan Kürtlerin de, aynı zamanda dildaşlarımız olan orada Araplarla da beraber soydaşlarımızla, Kürt yurttaşlarımızla da beraberiz. Suriye Suriyelilerindir...

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sana ne? Suriyelilerin savaşı sana mı kalmış?

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – ...ama sınırlarımızda PKK'ya, PYD'ye, YPG'ye müsaade etmeyeceğiz. Sınırlarımıza bir PYD devleti kurdurmayacağız. Türkiye Cumhuriyeti devletinde de PKK devleti kurdurmayacağız. Bunu herkes böyle bilsin.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, sözleriniz kayıtlara geçti.

Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, ben de kayıtlara girsin diye söylüyorum. Bizim silahtan, şiddetten, terörden, ölümden, kandan medet umduğumuz yok. Her kim ki şiddetten, militarizmden, kandan, ölümden, candan medet umuyorsa Allah onun belasını bin defa versin.

SELÇUK ÖZDAĞ (Manisa) – Aynen, ben de söylüyorum, Allah onların belasını versin.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş....

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PKK terör örgütü ve uzantısı olan PYD'ye karşı yürütülen operasyonun kararlılıkla yürüyeceğini ve bu iki terör örgütünün de kökünün kazınacağını ifade etmek isterim. Aynı şekilde bunlara silahlı olarak değil de farklı kanallarla destek sağlayan her kimse hem milletimiz hem de hukuk onlara da hesabını soracaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)

2.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, çocukların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündem dışı ikinci söz çocukların sorunları hakkında söz isteyen Adıyaman Milletvekili Sayın Behçet Yıldırım'a aittir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Yıldırım.

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve barıştan yana olan kıymetli halkımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünya Sağlık Örgütüne göre, sağlık, ruhen, bedenen ve sosyal olarak tam iyilik hâlidir. Bunu defalarca dile getirdik, yine söylüyoruz: Bedenen, ruhen iyi olsak bile sosyal olarak tam iyilik hâlinin olmadığı bir gerçek. Bakın, bugün “Çocuklar ölmesin.” demek suç, “Barış istiyorum.” demek suç, savaşa karşı çıkmak suç, düşüncelerini özgürce haykırmak suç. Kısacası, bireylerin, toplumların kendi düşüncesini ifade etmesinin suç sayıldığı bir dönemde yaşıyoruz. Dolayısıyla, sağlıktan bahsetmek abes, herkes hasta, hiç kimse sağlıklı değil, bu Meclis bile sağlıklı değil, bu sağlıksız ruh hâli iktidar için de geçerli, onlar bile gerçekleri söylemekten kaçındıkları için onlar da sağlıklı değil.

Afrin işgaline karşı azıcık bir tepki gösteren, barıştan söz eden kişi ve kurumlar resmen hain ilan ediliyor, gözaltına alınıyor. Onurla, gururla üyesi olduğum Türk Tabipleri Birliğini bile hedefe koyup “İnsanlar ölmesin.” dedikleri için suç duyurusunda bulunuyorsunuz; yetmedi, sabahın köründe evlerine baskın yapıp 11 TTB merkez konseyi üyesini gözaltına alıyorsunuz. Bir çağrı yaptınız da bu arkadaşlar çağrınıza cevap vermediler mi? Bu iktidar on beş senedir TTB’yi hedefine koymuştur. Önce görev ve yetkilerini kısmış, meslek odamızı almak için “Ne yapılması gerekiyorsa yapılsın.” denmiş ama amacına ulaşamamıştır.

Hep “Halkın iradesi, halkın iradesi.” diyorsunuz. Bakın, önümüzde mart ve nisan aylarında TTB’nin illerde yönetim ve delege seçimi olacak. Haziranda da seçimli Genel Kurul var. Bırakın biz hekimler kararımızı verelim. Sizin savaş çağrılarınıza mı, yoksa kendi vicdanlarının sesine mi kulak verecek, hep birlikte görelim.

Size muhalif olan, sizin gibi düşünmeyen kişi ve kurumları olmadık sebeplerle gözaltına alıyor, soruşturma açılıyorsunuz. Dün Birleşmiş Milletler, UNICEF, sivil ve çocukların savaşta hayatını kaybettiğini belgeleriyle açıkladılar. İşte, işte bu, Afrin operasyonunuzun bir sonucu. İşte bu, işte bu; siviller ölüyor, çocuklar ölüyor. Bağımsız kuruluşlara göre 100’ün üzerinde sivil katledilmiş. UNICEF’e göre, kimsenin itiraz etmeyeceği UNICEF’e göre, 15 çocuk katledilmiş. Peki, bunlar da savaşa karşı, TTB’ye soruşturma açtınız, UNICEF’e, Birleşmiş Milletlere de soruşturma açacak mısınız?

Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; biz doktorların görevi insanların sağlıklı yaşamasını sağlamak, ölümlere karşı yaşamı savunmak. Öldürmeyi, öldürülmeyi değil; yaşamayı, yaşatmayı savunmalıyız. Mevkimiz ne olursa olsun -milletvekili, bakan- hekimlik kimliğimizin bir adım önde olması gerektiğini unutmamamız gerekiyor.

İktidara ülkeyi OHAL’le yönetmek yetmedi, şimdi de ülkeyi savaş ortamına sürüklüyor; sırf ayakta kalmak, iktidarını sürdürmek için onlarca sivilin, askerinin ölümüne göz yumabiliyor.

Suriye savaşında olayların en az olduğu, Kürt’ün, Türk’ün, Arap’ın, Süryani’nin sığındığı güvenlik bölgesi Afrin’e saldırı, bir tek Kürtlere değil, tüm insanlığa saldırdır. Ki Afrin’in nüfusu savaştan önce 200 bin, şu anda 1 milyon civarında. Bu kadar göç alan, savaş mağdurlarına resmen ev sahipliği yapan Afrin, tüm halkların ve inançların kardeşçe yaşadığı bir yerdir. On iki gündür çete artığı örgütlerin öncülüğünde oraya saldırmak, ne milliliktir ne yerlilik ne de insanlığa sığmaktadır. “ÖSO” denen toplama, IŞİD dâhil, El Kaide, El Nusra ve her gün saf değiştiren, en yakınlarını bile satan örgütlerden ve ne yapacağı belli olmayan Rusya’dan medet umarak Afrin’e saldırmak asırlar boyu kardeşçe yaşayan Türkler ile Kürtlerin birliğine dinamit koymaktır.

İşte, böyle bir ülkede çocuk olmak çok zor. Türkiye, Birleşmiş Milletlerin çocuklarla ilgili tüm sözleşmelerine imza atmış bir ülkedir. Uluslararası sözleşmeyi sadece imzalayan bir ülke konumundayız. Bu düzenlemelere imza atıyoruz, çocukları koruyoruz ya, çocukları eğer korumuş olsaydık, 2013 yılında polis tarafından gaz fişegiyle 15 yaşındaki Berkin Elvan ölmezdi. Çocukları koruyabilseydik, zırhlı araç çarpması sonucu çocuklarımız ölmezdi. Çocukları koruyabilseydik, 18 yaş altında yüzlerce çocuğun hamile kalmasına tanık olmazdık. Çocukları koruyabilseydik, cinsel istismarı önlemeye yönelik önerileri iktidarın oy çokluğuyla reddetmezdik. Çocukları koruyabilseydik, Gerger’de, Besni’de, cemaat yurtlarında, Ensar Vakfında çocuklarımız cinsel istismara uğramazdı, Adana Aladağ ilçesinde yurtlarda çocuklarımız yaşamlarını yitirmezdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEHÇET YILDIRIM (Devamla) – Başkanım, tamamlayacağım.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

BEHÇET YILDIRIM (Devamla) – Çocukları koruyabilseydik, kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilen kamu çalışanlarının çocuklarının denizde boğulmasına tanık olmazdık. Eğer çocukları koruyabilseydik, sırf Kürtçe yayın yapıyor diye Zarok TV’yi kapatmazdık. Çocukları koruyabilseydik, 9 yaşında çocuk evliliklerinden bahsedilmesine müsaade etmezdik. Bütün bu tabloya rağmen biz hâlâ savaşı kutsayan, barış çağrılarını suçlayan bir anlayışla devam ediyoruz.

Afrin işgalinde yaşamını yitiren askerlerin çocukları da yetim kalıyor, öksüz kalıyor. Bunun vebali de bu savaşta ısrar edenlerindir.

Çocukları korumanın en kestirme yolu, barışçıl bir ortamı sağlamaktan geçmektedir.

Çocuklar için yükümlülüklerimiz var, silahların susturulması gerekiyor.

Barışı yaşatalım ki çocuklar yaşasın, barışı büyütelim ki çocuklar büyüsün diyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle herkesi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yıldırım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçmesi açısından bir şeyi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Afrin’in işgali kesinlikle söz konusu değildir. Afrin’de yapılan operasyon, Rakka’da DEAŞ terör örgütüyle anlaşarak onlara tahliye koridoru açan PYD terör örgütüne yönelik bir operasyondur. Bunun altını çizmek istedim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gündem dışı üçüncü söz, çevre sorunları hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Sayın Gaye Usluer’e aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

3.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer’in, çevre sorunlarına ve Eskişehir Alpu Ovası’na bir termik santral yapılması planına ilişkin gündem dışı konuşması

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Eskişehir’e özel sıcak bir gündemi, adım adım planlanan bir çevre cinayetini sizlerle paylaşacağım. Eskişehir’in en verimli topraklarının olduğu Alpu Ovası’na bir termik santral yapılması planlanıyor. “Bittiğinde Türkiye’nin en büyük termik santrali olacak.” diyorlar. Biliyorsunuz dünyayı en çok kirleten 100 termik santral arasında bizim büyük termik santrallerimiz de var. Yani Alpu Ovası’na yapılacak termik santral bunlar içerisinde en çok kirleteni olacak.

Alpu Ovası, Eskişehir’de kentin en verimli topraklarının bulunduğu bir alan. Termik santral için 1.500 futbol sahası büyüklüğünde enerji üretim alanından bahsedilmekte. Nerede yapılmak isteniyor bu santral? Eskişehir il merkezine 32 kilometre, Tepebaşı ilçe merkezine 25 kilometre, Gündüzler Mahallesi’ne 5 kilometre, Kozlubel Mahallesi’ne 3 kilometre, Beyazaltın Mahallesi’ne 1,5 kilometre. Yani yerleşim yerlerine yakın, yani insanla iç içe, yani mahallelerle iç içe. Termik santralin yapılması için bu bölgede hiçbir koşul uygun değil ama kabul için binbir alavere dalavere devam ediyor.

11 Eylül 2017’de ÇED başvuru dosyası sunuldu. “O bölgede koruma altına alınmış alan bulunmamaktadır.” diyerek ÇED başvurusu kasten karartıldı. Yine ÇED başvuru dosyasında termik santral projesinin nasıl olacağına dair hiçbir bilgi bulunmamakta. Yetmedi, 26 Eylül 2017’de Eskişehir çevre düzeni planında değişiklik yapıldı. Mevcut çevre düzeni planında orman alanları, tarımsal niteliği korunacak alanlar, mera alanlarının bulunduğu bölgeler enerji üretim ikonuyla değiştirildi. 8 Ocak 2018’de aynı verimli araziler üzerinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Garp Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü tarafından yapılması planlanan yer altı kömür ocağı projesiyle ilgili de “ÇED gerekli değildir.” diye karar alındı.

Başka ne yapıldı? ÇED başvuru dosyasına konulması zorunlu İl Toprak Koruma Kurulu kararı almak için toplantı yapıldı ancak karar istedikleri gibi çıkmadı. Akıllara zarar bu defa ne yapıldı? 24 Ocak 2018 tarihinde tarım arazilerinin korunması, kullanılması ve planlamasına yönelik yönetmelik değiştirildi. Eski yönetmeliğe göre olumlu yönde karar alınabilmesi için en az üçte 2 çoğunluk gerekirken bu oran beşte 3’e düşürüldü. Yetmedi, “kamuya ait enerji ve ulaşım yatırım projelerinde kararların toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğuyla alınabileceği” ibaresi de eklendi. Ve dün İl Toprak Koruma Kurulu istenilen kişilerle toplandı, istenilen, daha doğrusu dayattırılan kararı verdi: Alpu Ovası’ndaki 1.245 hektarlık verimli tarım arazisi dün çıkartıldı. Ne için çıkartıldı? Rant için çıkartıldı. Kararı alanlar kimler? Kararı alanlar şehrin atanmışları. Yani bugün Eskişehir’deler yarın başka yerde olacaklar. Şehrin geleceği, suyu, toprağı, tarımı, hayvancılığı, o şehirde yaşayan insanlar onların umurlarında değil. İktidarın balyozu kafalarının üzerinde beklerken kendi çocuklarının geleceğini de yok ettiklerinin bilincinde değiller.

Bu karar alınırken şehrin insanları, sivil toplum örgütleri seslerini duyurmaya çalıştılar. Nerede? Vilayet Meydanı’nda, Valiliğin tam önünde, onları engellemek üzere kurulan bariyerlerin arkasında, polis kontrolünde. Engellendiler. Neden? Baştan sona rant kokan bu proje hakkında konuşamamışlar diye.

Buradan Eskişehir’de doğan, büyüyen, çocuklarını yetiştiren bir Eskişehirli olarak, buradan o kentin oylarıyla seçilmiş ve bunun sorumluluğunu taşıyan bir siyasetçi olarak sesleniyorum: Bırakın rant siyasetini, sadece kulak verin. Bu santralde yılda 8 milyar kilovatsaat elektrik üretilecek. Bunun için 6 milyon küsur ton kömür yakılacak, yılda yaklaşık 8 milyar kilogramlık bir karbondioksit salınımı olacak, 450 futbol sahası büyüklüğünde kül toplanacak. Tarım alanları, kömür sahaları kül depolama ve atık sahalarına çevrilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAYE USLUER (Devamla) – Bir dakika daha talep edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GAYE USLUER (Devamla) - Sen toprağını kaybedeceksin, sağlığını kaybedeceksin, kanser olacaksın, anomalili çocuklar doğuracaksın kimin umurunda. “Çevre, orman, deniz, hava zaten umurumuzda değil, biz kazanacağız.” diyemezsiniz. Eskişehirli kömürlü termik santral istemiyor, Eskişehirli hak istiyor, hukuk istiyor, adalet istiyor. Bunu şehrimize yapmayın beyler, bunu ülkemize yapmayın; zararın neresinden dönerseniz kârdır.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Usluer.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, kısa bir söz...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çevre ve Şehircilik Bakanının Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in yaptığı gündem dışı konuşmasına cevap vermesini beklediklerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, geçtiğimiz hafta, yirmi dört saatin dolması beklenen bir oylama sırasında Adalet ve Kalkınma Partisi, her gündem dışı söze cevap verecek bir bakan getirmişti. Bugün Eskişehir'in ciğerleri hançerleniyor, bir termik santral yapılıyor. Bu konuyla ilgili çok önemli gündem dışı bir konuşma var, kendisi de büyükşehir belediye başkanlığından gelen Sayın Bakanın yerinde yeller esiyor. Acaba, bizim Eskişehir'deki 3 belediye başkanımız bu santrale karşıyken, büyükşehir belediye başkanımız karşıyken, bütün Eskişehirililer karşıyken en olmadık yere, en verimli Alpu Ovası'nın göğsüne termik santral yapılırken bu Çevre ve Şehircilik Bakanı nerede? Bu konuda geçen hafta gibi neden gelip yirmi dakika bakanı konuşturmuyorsunuz, neden Meclis önünde bunun tartışılmasına olanak tanımıyorsunuz? Bunu tutanaklara geçirip Sayın Bakana ihbar edilmesi, çağrı yapılması üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak ifade ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk on beş sayın milletvekiline yerlerinden birer dakikalık söz vereceğim 60'a göre.

İlk söz, Sayın Özdemir'de.

Buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, antidemokratik uygulamalara ve baskılara son verilerek halkın sağlığını düşünen doktorların bir an evvel serbest bırakılması gerektiğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ekonomist Dergisi'nin bugün açıkladığı Demokrasi Endeksi 2017 bulgularına göre 2016 yılında 97'nci sırada olan Türkiye 100'üncü sıraya geriledi. Düşünce özgürlüğünde 154'üncü sıradayız. Demokrasimiz hibrit rejim, medyamız özgür değil. İşte, demokratik bir ülkede olağan karşılanabilecek bir açıklama yapan Türk Tabipleri Birliğine karşı demokrasi kültürünü hazmedemeyen AKP Genel Başkanı bu açıklamaya yönelik tahammülsüz tepkisinin ve hedef göstermesinin hemen ardından soruşturma açılarak Türk Tabipleri Birliği yöneticileri göz altına alındı ve AK PARTİ hükümetleri dönemlerinde düşünce ve ifade özgürlüklerinin askıya alındığı, her türlü muhalif sesin ve görüşün susturulduğu, ülkemizin Avrupa'da ve dünyada itibar kaybettiği bir süreç hepimiz şahit oluyoruz. Bu antidemokratik uygulamalara ve baskılara son verilerek halkın sağlığını düşünen doktorlar bir an evvel serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Balbay...

3.- İzmir Milletvekili Mustafa Ali Balbay'ın, bugün karşı karşıya kalınan sorunların düğümlemesinde 90'lı yıllarda birçok aydının katledilmesi ve faili meçhullerin büyük payı olduğuna ve 24-31 Ocak Adalet ve Demokrasi Haftası'na ilişkin açıklaması

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, sevgili arkadaşlar; yirmi sekiz yıl önce bugün 31 Ocak 1990'da Profesör Muammer Aksoy Ankara Bahçelievler'de evinin önünde sıkılan alçakça bir kurşun sonucu katledilmişti. 24 Ocak 1993'te katledilen Uğur Mumcu'yla birlikte 24 Ocak-31 Ocak arası Adalet ve Demokrasi Haftası olarak anılıyor ve güncel sorunlar değerlendiriliyor. 24 Ocak Uğur Mumcu'nun katledilmesi süreci, Muammer Aksoy'un ardından 7 Martta Çetin Emeç, 4 Eylülde Turan Dursun, 6 Ekimde Bahriye

Üçok katledildi. 21 Ekim 1990’da da Ahmet Taner Kışlalı’yı katlettiler. Türkiye’nin 90’lı yılları karanlık yıllardır. Bugün karşı karşıya kaldığımız sorunların düğümlenmesinde katledilen o aydınlarımızın ve faili meçhullerin büyük payı vardır. Profesör Muammer Aksoy aynı zamanda Atatürkçü Düşünce Derneğinin kurucu Genel Başkanıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – O özgürlük ile düşünceyi birleştirmiş ve çok önemli işler üstlenmişti. Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Engin...

4.- İstanbul Milletvekili Didem Engin’in, AKP’nin hatalı politikaları sonucunda oluşan sosyal güvenlik açığını emeklilerin maaşlarında kesintiye giderek kapatmaya çalıştığına ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP Hükûmetinin 2008 yılında “Reform yapıyoruz.” diyerek getirdiği sosyal güvenlik düzenlemeleri sonucunda, yeni emekli olacakların aylık bağlama oranları yüzde 60’lardan bugün yüzde 28’e kadar düşürüldü. Yani 2008’den itibaren emekli olanların maaşları her geçen gün daha da azaltılıyor. Bu yıl emekli olup sadece 718 lira maaş alan emeklilerimiz bile var. Kısacası, AKP, hatalı politikaları sonucunda oluşan sosyal güvenlik açığını emeklilerimizin maaşlarında kesintiye giderek kapatmaya çalışıyor.

Biliyorsunuz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak “Emeklilerimize bayramlarda birer maaş ek ikramiye verelim.” dediğimizde AKP Hükûmeti “Veremeyiz, kaynak yok.” demişti ama kendi işlerine gelen konularda milyarlarca lira kaynak buluyorlar.

Meclisten tüm emeklilerimize sesleniyorum: Bu seçimlerde, maaşınıza göz diken AKP’ye değil, hakkınızı koruyan Cumhuriyet Halk Partisine oy vereceğinize yürükten inanıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tarhan...

5.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan’ın, güvenlik soruşturması nedeniyle mesleğe başlayamayan doktorların durumuyla ilgili bir düzenleme yapıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

OHAL döneminde tıp fakültesini bitiren binlerce doktor güvenlik soruşturması nedeniyle mesleğe başlayamamıştır. Atanmayan doktorlar bu süre içerisinde market kasiyerliği, tezgâhtarlık, inşaat işçiliği ve eczane çıraklığı gibi asgari ücretli işlere başvurmak zorunda kalıyor. Hiçbir sebep yokken, atanması yapıldıktan sonra aylarca bekletilerek mağdur olan doktorların durumlarıyla ilgili bir düzenleme yapılacaktır mı?

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çamak...

6.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak’ın, bir doktor olarak mensubu olduğu Türk Tabipleri Birliğine yöneltilen haksız suçlama ve ithamları reddettiğine ve yapılan uygulamaları kınadığına ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Savaş bir halk sağlığı sorunudur.” başlıklı bildiri yayımlandıktan sonra hedef hâline getirilen Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi üyeleri sabah saatlerinde evleri basılarak gözaltına alınmışlardır. Düşüncelerini beyan etmek, iktidara muhalif olmak “terörist” damgası yemek için yeterli.

Uluslararası sözleşmelerde dahi savaş propagandası bir insanlık suçu olarak tarif edilirken savaş ve çatışma yerine müzakereyi, sağduyuyu savunanları terörize etmek, ülkede artık demokrasinin kırıntısı dahi kalmadığının göstergesidir. Bu uygulamalar, terörle mücadeleyi gölgeler.

Bir doktor olarak, mensubu olduğum birliğe yöneltilen haksız suçlama ve ithamları reddediyorum, yapılan uygulamaları kınıyorum. Merkez yöneticisi üyelerimiz hemen serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

7.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Bursa'daki hava kirliliği konusunda önlem almasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hükûmetin Bursa'da dağıttığı kömür nedeniyle Bursa kent merkezinde âdeta nefes almak imkânsız hâle geldi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Hava Kalitesi İndeksi'ne göre Bursa'da 7 yerde yapılan ölçümlerde kent merkezinin PM10 indeksi 70 olması gerekirken 167 çıktı. Sağlıksız kategorisinde yer alan bu indekse göre eğer değer 200'e ulaşırsa kötü, 300'e çıkarsa da tehlikeli kategoride geçiyor. Sağlıksız kategorisi herkes olumsuz sağlık kentlerde yaşamaya başlama imkânı doğmuş bulunmaktadır. Hava kirliliği nedeniyle Bursa'da akciğer kanseri, KOAH, astım gibi hastalıklardaki artış da üst seviyelere ulaşmış bulunmaktadır.

Hükûmetin bir taraftan kömür dağıtarak oy toplama bahanesiyle yerli ve kalitesiz kömürü dağıtarak Bursa'yı âdeta göz gözü görmeyecek hâle getirmesini... Çevre ve Şehircilik Bakanlığının da bu konuda derhâl önlem almasını talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

8.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, gözaltına alınan ve haklarında soruşturma açılan Türk Tabipleri Birliği yöneticileri hakkındaki somut suçlamayı ve Zeytin Dalı Harekâtı hakkındaki paylaşımları nedeniyle gözaltına alınan kişi sayısını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Afrin harekâtı için yayımladığı bildiride “Savaş bir halk sorunudur.” ifadesi yer aldığı için Türk Tabipleri Birliği yöneticileri hakkında gözaltı kararı verilmiş, Ankara merkezli operasyonda TTB Başkanı Raşit Türkel dâhil 11 kişi gözaltına alınmıştır. Hükûmete soruyorum: TTB'den gözaltına alınan ve haklarında soruşturma açılan 11 kişi hakkındaki somut suçlama nedir? Bildiride yer alan hangi iddia suç teşkil etmektedir? Türk Tabipleri Birliği, iktidarınızın sağlığı özelleştiren, halkın çıkarını değil, sermayenin çıkarını savunan politikalarınıza karşı olduğu için mi hedeftedir? Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın TTB'yi hedef göstermesi terör suçuyla gözaltına almak için yeterli midir? Terörle Mücadele Kanunu'nun hangi maddesinde “saray politikalarına karşı olmak” ibareli bir suç bulunmaktadır? Yaşamı ve barışı savunmak dünyanın hangi ülkesinde suç olarak görülmektedir? Zeytin Dalı Harekâtı hakkındaki paylaşımları nedeniyle gözaltına alınan kişi sayısı bugün itibarıyla kaçtır?

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, insanların ümitleriyle yaşadıklarına ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ümitvar olalım, ümidi az olanın hüznü çok olur. İnsanlar ümitleriyle yaşarlar. Umut uyanıkken görülen bir düştür, fırtına gecesinden sonra doğan şafak gibidir, hayatta vardığımız değil, varacağımızı sandığımız en uzak hedeftir. Umut gidince yaşama zevki de gider. Ümit hasta insanlara bile sıhhat getirir, hayatın sermayesidir. Umudun olduğu yerde hayat, hayatın olduğu yerde umut vardır. Umudunu kaybedenin kaybedeceği başka bir şeyi yoktur. Batan güneş için ağlamayalım, yeniden doğduğunda ne yapacağımıza bakalım. Umutsuzluk hayat yolundaki çamur gibidir, çamur çok olunca filler bile yıkılır, yolu kapatan engeller kaldırıldığı zaman yoldan geçilir. Umudumuz da irademiz de azmimiz de vardır ve başaracağız. “Yarın elbet bizim, elbet bizimidir!/ Gün doğmuş, gün batmış, ebet bizimidir.”

BAŞKAN – Sayın Sürekli...

10.- İzmir Milletvekili Kerem Ali Sürekli'nin, Zeytin Dalı Operasyonu'nda şehit olan Mehmetçiklere Allah'tan rahmet dilediğine ve operasyon aleyhine toplanan imzaların askerlere sıkılan kurşunlardan hiçbir farkı olmadığına ilişkin açıklaması

KEREM ALİ SÜREKLİ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Zeytin Dalı Operasyonu'nda şehadet şerbetini içen Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, yaralanan kardeşlerimize acil şifalar diliyorum.

Sınırımıza yuvalanan terör örgütleriyle mücadelemiz kökünü kazıyana dek devam edecektir. Böylesine kutlu bir mücadelenin kimileri tarafından itibarsızlaştırma amacı güdülerek gündeme getirilmesi tarafımızca kaygıyla takip edilmektedir. Türk tabiplerinin kesinlikle temsilcisi olamayacak, Tabipler Birliğinin gayri millî yönetimi bir tarafta, barışın savunucusu olduğunu iddia eden gayri millîler bir tarafta Türkiye'ye karşı cephelenmiş vaziyettedirler. Operasyon aleyhine toplanan imzaların askerimize sıkılan kurşunlardan hiçbir farkı yoktur. Türk Silahlı Kuvvetleri titizlikle yürüttüğü operasyonlarda masum bölge halkına kalkan, teröristlere karşı volkanıdır. Allah Türk askerinin yardımcısı olsun, gazamız mübarek olsun.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

11.- Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın, daha fazla ölümler olmasın diye operasyonların durması gerektiğini belirten vekilleri, parti yöneticilerini, barış yanlısı kişi ve kuruluşları hedef tahtasına oturtan havuz medyasını şiddetle ve nefretle kınadığına ilişkin açıklaması

BEHÇET YILDIRIM (Adıyaman) – Teşekkürler Başkanım.

Bugün ülkemizde yaşanan, iktidarın içeride dünya kadar sorun varken dikkatleri dışarıya çekmek isteyen, milletin millî duygularını istismar ederek varlığını sürdürme politikalarıdır. Savaşa karşı çıkan tüm kesimlere faşizan baskılar ve yaptırımlar uygulanmaktadır. Saray ve iktidar, kutuplaşmanın olduğu bir ortamda barış çağrıları yapan aydınlara, kurumlara ve kişilere olmadık hakaretler edip cezalar vermektedir, bukalemun gibi iktidardan iktidara renk değiştiren havuz ve çamur medyasını arkasına alarak yalan haberlerle ülkeyi felakete götürmektedir. Verdiğimiz barış mesajlarını yayınlaması gerekirken sözlerimizi çarpıtan, bağlamından çıkaran bu kirli medyadan ülkemize bir yarar gelmeyeceğini herkesin bilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Daha fazla ölümler olmasın diye operasyonların durması gerektiğini belirten biz vekilleri, parti grubumuzu, parti yöneticilerimizi, barış yanlısı kişi ve kuruluşları resmen hedef tahtasına oturtan çirkin havuz medyasını buradan şiddetle ve nefretle kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Dedeoğlu...

12.- Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu'nun, Türkiye'nin sınır dışında da terörle mücadele operasyonlarına başarıyla devam ettiğine ve bazı sivil toplum kuruluşlarının emperyalizmin uşaklığını yaparak milletin aklıyla oynamak istediklerine ilişkin açıklaması

SAMİ DEDEOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu ülkenin ekmeğini yiyen, bu ülkenin havasını soluyan hâlâ vatan hainliği içerisinde bulunan insanlar var. Türkiye, savunma sanayisinde son on beş yıldaki projelerimizle 60 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaştı. Bugün, kendi sınırlarımız içinde değil sınır dışında da terörle mücadele operasyonlarına başarıyla devam ediyoruz. Özgür Suriye Ordusunun, Zeytin Dalı Operasyonu'nda, Fırat Kalkanı Harekâtı'nda nasıl çarpıştığını yakından izliyoruz. Bugüne kadar 600'den fazla şehitleri var. Zeytin Dalı Operasyonu'nda bizler de şehitler verdik. Burseya Dağı alındı, şimdi oradaki yakın tepelerdeki dağları da Mehmetçigimiz, Özgür Suriye Ordusuyla beraber almanın adımlarını atıyorlar.

Türkiye’yi yıllardır korkunç bir kıskaç içine almaya çalışıyorlar. Bugün görüyoruz ki bazı sivil toplum kuruluşları emperyalizmin uşaklığını yaparak milletimizin aklıyla oynamak istiyorlar. Şehitler verilirken ses çıkarmayanların bu güdültü ve patırtılarını ibretle seyrederiz. Biz bunlara ne pahasına olursa olsun pabuç bırakmayacağız.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer, buyurun.

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, AKP Hükûmetinin gerçekleri örtmek yerine halkın sorunlarına eğilmesi, işçinin, köylünün, çiftçinin, esnafın sorunlarının çözümü için projeler üretmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yokluk ve yoksulluk giderek artmaktadır. Halkımız her gün gelen zamlarla ciddi sorunlar yaşamaktadır. Benzine, mazota zam demek her ürüne zam demektir. İşsizlik artarken esnaf dükkan kapatmaktadır. Tarım ve hayvancılıkla uğraşan üretici, çiftçi, köylü perişan durumdadır. İthal ürünlerle dolan ülkemizde, sanayiciler de sorunlarla boğuşmak zorunda kalmaktadır. İşsizlik önlenememekte, taşerona verilen sözler tutulmamaktadır. Meclis önünde kendini yakan Sıtkı Aydın’dan sonra Balıkesir’de Muhterem Birgül de kendini yakarak işsizliğe tepkilerini dile getirmeleri düşündürücüdür. Yoksulluk artarken iktidar yandaşları ranttan beslenerek palazlanmalarını sürdürmektedir. Bu gidiş iyi gidiş değildir. AKP Hükûmeti laf kalabalığıyla gerçekleri örtmek yerine halkın sorunlarına eğilmeli, işçinin, köylünün, çiftçinin, esnafın sorunlarının çözümü için projeler üretmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

14.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın, Özgür Suriye Ordusu’yla iş birliğinden derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Özgür Suriye Ordusunu Kuvayimillîye’ye benzetmek gaffet içinde olmak demektir. Bu yaklaşım, şehitlerimizi, gazilerimizi ve onların yakınlarını incitmiştir.

Evet, ÖSO içinde toprağı için savaşıyorlar vardır, ÖSO içinde terör örgütlerinden kopan gruplar da vardır. İşkence yapan, kafa kesen, tecavüz eden bu grupların Türk Silahlı Kuvvetleriyle kol kola yürümesi kabul edilemez. Yarın, işlerine gelmediğinde, ÖSO ellerindeki silahları askerimize çevirdiğinde yine “Kandırıldık.” mı diyacaksınız? Bugüne kadar hangi konuda uyarıda bulunduysak hep haklı çıktık. FETÖ konusunda da, IŞİD konusunda da sizleri çok önceden uyardık.

Özgür Suriye Ordusu’yla iş birliğinden derhâl vazgeçilmelidir çünkü bu örgüt güvenilir bir örgüt değildir. Millet in bize yüklediği tarihî görevle sizi bir kere daha uyarıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Arslan...

15.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan’ın, Denizli Serinhisar Yatağan’da bıçak üretimi yapan esnaf ve sanatkârların ihtiyacı olan sanayi sitesinin yapılması ve bıçak sanayisinde ham madde, üretim ve satımla ilgili izinler hakkında bilgi almak istediğine ilişkin açıklaması

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına soruyorum:

1) Denizli Serinhisar Yatağan’da bıçak üretimi yapan esnaf ve sanatkârların acilen sanayi sitesine ihtiyaçları vardır. Yatağan’da bu sanayi sitesini ne zaman yapacaksınız?

2) Yatağan’daki bıçakçı sanatkârlarımızın şiddetle parlatma, taşlama, lazerle kesim için ortak fırına ve teknolojilere ihtiyaçları vardır. Yaptıracağınız sanayi sitesinde bu tür ihtiyaçları ortak olarak karşılayacak bir tesisi yapar mısınız?

3) Bıçak sanayisinin ham maddesi olan çeliğin sıfır gümrükle ithaline izin verilmesini sağlar mısınız?

4) Ülkemizin ihtiyacını karşılayan, ihracatını her gün artırmaya çalışan bıçak üreten sanatkârlarımızın, Çin'den ve Hindistan'dan gelen kalitesiz ürünlerin fiyatlarının düşük olması nedeniyle izinlerinin azaltılmasını ve bıçak üretiminin korunmasını sağlar mısınız?

5) Yatağan bıçak üreticilerimizin ürettiği av bıçağı, kılıç, pala ve kama gibi ürünlerin yapımı ve satımı konusunda 6136 sayılı Yasa gereğince izin verilmesini sağlar mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Son olarak Sayın Hürriyet...

16.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, Hükûmetin polislerin sosyal ve ekonomik taleplerini bir an önce karşılaması gerektiğine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çalışma saatlerinde insani şartları oldukça aşan polis memurları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olması nedeniyle yüz seksen saat çalışması gerekirken ayda iki yüz kırk saatten fazla çalışıyor. Sürekli olarak 12/24 çalışma sistemi nedeniyle hayatları altüst olan polislerimiz neredeyse bütün angarya işlere koşturuluyor, buna rağmen fazla mesai ücreti de ödenmiyor. Haklı ek gösterge talepleri 3000'e çıkarıldı ama bu da sadece 57 lira fark etti. Polislerimiz de askerlerimiz gibi, haklı olarak, 3600 ek gösterge istiyor. Terör olaylarının yaşandığı kentlerde çoğu zaman birlikte operasyon yapan, aynı kurşunun önüne geçen, birbirlerine siper olurken birlikte şehit olup ay yıldızlı bayrağa sarılı bedenleri birlikte toprağa verilen polis ve askerlerimiz arasında neden bu ayırım yapılıyor? Polislerin de aileleri var; istedikleri 3600 ek göstergeyle, kendileri bu dünyadan yitip gittiğinde en azından eşleri, çocukları, anne babaları şehit askerin eşi kadar maaş alsın, rahat etsin istiyorlar.

Hükûmete sesleniyorum: Yıllardır yükselen bu sese daha fazla kulak tıkamayın, sosyal ve ekonomik talepleri karşılamak için bir an önce gereğini yapın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz sayın milletvekilleri.

Şimdi sayın grup başkan vekillerine yerlerinden söz vereceğim.

Sayın Akçay, buyurun.

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, emekli aylıklarıyla ilgili sorunlara, emeklilikte yaşa takılan vatandaşların çözüm beklediğine ve sözleşmeli öğretmenlerin sorunlarının acilen giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün öncelikle emekli aylıklarında yaşanan sorunları gündeme getirmek istiyorum.

Aynı prim günü ve aynı kazançla emekli oldukları hâlde farklı tarihlerde emekli olan vatandaşlarımızın aylıkları arasındaki fark her geçen gün artmaktadır. Bugün, 2000 yılından sonra emekli olanlar ile 2008'den sonra emekli olanlar arasındaki maaş farkı, makası açılmaktadır. 2008 yılında çıkan kanunla emekli aylıklarındaki refah payı yüzde 100'den yüzde 30'a indirilmiş, emekli aylığı hesabında aylık bağlama oranı düşmüştür yani büyümenin yüzde 70'i emekli aylıklarına yansımamaktadır. Ülkenin büyümesinden yeterince pay alamayan SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin aylıkları her geçen gün erimektedir. Ekim 2008'den sonraki hizmetler için eskisine nazaran çok düşük emekli aylığı bağlanmaktadır. Bu şekilde oluşan maaş farkı, örneğin bir SSK emeklisine 950 liraya kadar ulaşabilmektedir. Bu maaş farkının giderilmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde, emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımız da çözüm beklemektedir. 8 Eylül 1999 tarihinden önce sigortalı olup prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresini dolduran ancak yaş şartını yerine getiremeyen sigortalılara emekli hakkı tanınmalıdır. Buna ilişkin kanun tekliflerimiz Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

Ayrıca, yaş şartını tamamlayan ancak prim gün sayısını dolduramayan vatandaşlarımıza da borçlanma imkânı verilerek emekli olabilmeleri sağlanmalıdır. Yine, emekli aylığı zammı tüketim kalıplarına göre özel bir endeksle belirlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek sürenizi veriyorum, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir diğer önemli gördüğümüz husus da 668 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle sözleşmeli öğretmen uygulaması yeniden başladı. Acil olarak sözleşmeli öğretmenlerin sorunlarının giderilmesi için atılması gereken adımlar var.

Sözleşmeli öğretmenlerin il içi, il dışı ve özür grubu tayin hakkı tanınmalıdır. Sözleşmeli öğretmenin maaşından, ek dersinden SGK kesintisi olarak 200 ila 300 lirayı bulan kesintilerin sebep olduğu ekonomik kayıp da giderilmelidir. Görevde yükselme sınavlarına girme hakkı da verilmelidir. Hizmet puanı uygulaması başlatılmalı, kıdem alma ve kademe ilerleme hakkı da verilmelidir. Ve tabii ileride bunların kadroya atanmaları için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine kıdem alma ve kademe ilerleme hakkı da verilmeli. Bu ve buna benzer pek çok sorunun çözülmesi hâlinde öğretmenler de huzurlu bir şekilde görev yapma imkânlarına da kavuşacaklardır.

Tabii bütün bu sorunların özünde öğretmenlerin istihdamındaki ayrım yatıyor. Buna göre, öğretmenler odasındaki kadrolu, sözleşmeli, ücretli öğretmen ayrımı mutlaka giderilmelidir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Yıldırım, buyurun.

18.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, pek çok kişi barış istediği için sudan gerekçelerle tutuklanırken evlerinde cephaneliklerle yakalananların serbest bırakıldığı bir yargının tarafsız ve bağımsız olarak görülemeyeceğine ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, maalesef savaşıyla barışçı politikalar izlemenin ve barış istemenin test edildiği günlerden geçiyoruz. Dün de söylemiştim, tekrar söyleyeceğim. Özellikle, siyasallaşmış yargı ve kolluğu bu ülkede savaş istemeyen, barış talep eden insanların, meslek mensuplarının, sivil toplum örgütlerinin ve siyasi partilerin üzerine sürüyor olmak ve onlara haksız, mesnetsiz iddialarla gözaltılar ve tutuklamalar yapmanın çok sıradanlaştığı günlerden geçiyoruz. Şu an, şu dakikalarda 25’inci Dönem Milletvekilimiz ve Demokratik Toplum Kongresi Eş Başkanı Sayın Leyla Güven gözaltında bulunuşunun 10’uncu gününde Diyarbakır Adliyesine çıkarıldı. Nedeni, sosyal medyadaki barış paylaşımı veya bir basın açıklamasında savaş istemediğine dair yapmış olduğu açıklamalar. Yine, aynı şekilde 3 il eş başkanımız ve 30 il, ilçe yönetim kurulu üyemiz, 1 parti meclisi üyemiz son on günde tutuklandı.

Onlar tutuklanırken kimler serbest bırakılıyor? Bugün Ankara Adliyesinde, 10 Ekim Ankara Garı katliamı davasındaki sanık Gamze Demir, özellikle, katliamın önemli sanıklarıyla birlikte yakalanan Gamze Demir serbest bırakılıyor. Ne bulunmuştu Gamze Demir’in bulunduğu evde? 20 kilo TNT patlayıcı, kullanıma hazır 2 kalıp patlayıcı bomba yeleği, 3 el bombası, 1 el yapımı bomba, Glock marka tabanca, intihar yeleği vesaire. Bunlar bırakılırken barışseverler ve barış isteyenlerin tutuklandığı bir yargıya kim “tarafsız ve bağımsız” diyorsa diyebilir, biz demeyeceğiz.

Yine, aynı şekilde, onlar tutuklanırken, arkadaşlarımız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, ek sürenizi veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkürler Sayın Başkan.

...bunlar tutuklanırken, barışseverler tutuklanırken Pendik İlçe Binamızı gözü dönmüşçesine yakanlar kamera kayıtlarında bulunmasına ve bir kısmı suçüstü yakalanmasına rağmen gözaltı sürelerinin 24’üncü saati dolmadan serbest bırakılıyorlar. Nedenmiş? Delil yetersizliğiymiş. Tabii, uyduruk gerekçelerle bu kadar tutuklamanın gerçekleştirildiği yargı için delilin çok büyük bir önemi yok.

Aynı şekilde “Bu suça ortak olmayacağız” bildirisine imza attıkları için yargılanan akademisyenlerin İstanbul 33. Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşmaları devam ediyor. Aynı şekilde, bugün, Büyükaada dosyasında 1’i tutuklu 11 hak savunucusunun dosyası görülüyor. Yine değerli arkadaşlar, gazeteciler Ahmet Altan, Yasemin Çongar, Yıldırım Oğur, Mehmet Baransu, Tuncay Opçin’in yargılandığı dava da İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesinde görülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Doktorlar, öğretmenler, akademisyenler, meslek mensupları barış istedikleri için çok sudan gerekçelerle tutuklanıyorken evlerinde cephaneliklerle yakalananlar serbest bırakılıyor. Bu iktidarın övünebileceği yargı böyle bir yargı. Ama toplumsal muhalefeti temsil edenlerin davalarının görüldüğü dosyalarla ilgili az biraz hukuktan yana davalar görüldüğü zaman ise en yüksek yargı makamını bile tahkir eden, tezyif eden açıklamalardan geri durmayan iktidara da herhâlde böyle bir yargı, böyle bir siyasal kolluk yakışır diyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Sayın Özel, buyurun.

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, 31 Ocak Muammer Aksoy’un ölümünün 28’inci yıl dönümüne, Türk Tabipleri Birliği Başkanı Raşit Tükel ve Merkez Konseyi üyelerinin gözaltına alınmasına ve Sağlık Bakanının Türk Tabipleri Birliğiyle ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Atatürkçü Düşünce Derneği ve Türk Hukuk Kurumu Başkanı Profesör Doktor Muammer Aksoy’u bundan yirmi sekiz yıl önce, evinin önünde, Türkiye’nin aydınlık geleceğini karartmak isteyen, Türkiye’nin bugünlerini hedef alan karanlık odaklar kurşunlayarak katletmişlerdi. Laik cumhuriyetin, Atatürk devrimlerinin yılmaz savunucusu, insan hakları ve özgürlüklerden ödün vermeyen Profesör Doktor Muammer Aksoy’u ölümünün yirmi sekizinci yılında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak özlemle, minnetle ve saygıyla bir kez daha anıyoruz.

Sayın Başkan, dün sabah Türk Tabipleri Birliği Başkanı Raşit Tükel ve Merkez Konseyinin tüm üyeleri hekimlik mesleğinin gereği olan yaşam hakkını savundukları ve bunu ifade eden 5-6 cümleden ibaret, içinde şiddet çağrıştırmayan ve hekim oldukları için yaşamı savunduklarını ifade ettikleri ve “Savaşa hayır, barış hemen şimdi” diye bitirdikleri bir bildiri yüzünden gözaltına alındılar ve gözaltında tutulmaya devam ediliyorlar. İktidar partisi Türkiye’yi öyle bir noktaya getirdi ki zaman zaman abartılı bir eleştiri gibi birkaç yıl öncesinde düşünülen 12 Eylül rejimi çağrışımına bugün 12 Eylül’e ve Kenan Evren’e rahmet okuttukları eleştirilerine itiraz dahi edemiyorlar. Bugün karşı karşıya olduğumuz durum, makbul bir muhalefet, makbul bir sivil toplum, makbul meslek örgütleri isteyen; makbul hekimi, makbul eczacıyı, makbul öğrenciyi, makbul akademisyeni tarif eden baskıcı, zorba bir rejimden başka bir şey değildir. Doktorlar istediğiniz gibi konuşmaz, eczacılar istediğiniz gibi konuşmaz; elbette sizden farklı düşünürler, itirazlarını dile getirirler. Voltaire bundan iki yüz elli yıl önce bir çıta koydu düşünce özgürlüğüne, dedi ki: “Asla senin görüşlerine katılmıyorum ama senin görüşlerini ifade edebilmen için canımı dahi veririm.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek sürenizi veriyorum.

Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 2018 yılındayız ve ülkede bir meslek örgütü bu açıklamayı yapıyor, gözaltı var, tutuklama talebi gelecek belki, inanılmaz bir toplumsal linç var ve bunu kime yapıyorlar ve kim ne diyor, ona çok kısaca bakalım: Sağlık Bakanı, o meslek örgütünden sorumlu ve kendisi de o meslekten olan bir Bakan “Tabipleri temsil etmez.” diyor. Türk Tabipleri Birliği, Anayasa’nın kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerine atfı yapan maddesi uyarınca kanunla kurulmuştur. 81 ilin 81’inde örgütlüdür, 65’inde tabip odası vardır, 85.500 kayıtlı üyesi vardır ve anayasal imkâna rağmen hekimlerin yüzde 80’i üyedir. Hekimlerin yüzde 80’i Türk Tabipleri Birliğine ya da tabip odalarına üyedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapılan son seçimlerinde 491 delege seçilmiş, 448’i oy kullanmış, 258 oy yani yüzde 57,5 oy alan Raşit Tükel Başkan seçilmiştir, yüzde 58 oy. Peki, bu delegeyi kim oluşturmuştur? Türkiye’deki 85 bin hekim, örneğin Urfa’da 900’ü, İzmir’de 2.500’ü, İstanbul’da 4.900’ü, Ankara’da 5.633’ü oy kullanıp bu delegeyi seçmiştir.

Şimdi, Sağlık Bakanı diyor ki: “Doktoru temsil etmez.” Burada bir arkadaş diyor ki: “Hekimlerin örgütü değildir.” Anayasa’yla kurulmuş, resmî, ilçe seçim kurulu önünde seçimini yapmış, doktorların seçtiği delegelerin yüzde 58’inden oy almış “Temsil etmez.” Siz, nasıl, o zaman Türk milletini, halkı temsil ettiğinizi söylüyorsunuz resmî Cumhuriyet Hükûmeti? Çok övündüğünüz Cumhurbaşkanının katılanlardan aldığı oy yüzde 51, seçmenin tamamından aldığı oy yüzde 36’larda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Müsaade ederseniz son...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Siz temsil edeceksiniz, sizin için bir meşruiyet krizi olmayacak, karşınızda, hem de çarşaf listeyle seçilmiş, hem de çoklu yarışla seçilmiş bir meslek örgütü temsil edemeyecek. Böyle bir laf yok. Beğenseniz de beğenmeseniz de sizin istediğiniz gibi bir meslek örgütü

olmak zorunda değiller. Bu ülkede övündüğünüz o sağlıktaki başarıları, memnuniyet anketlerini, bilmem neleri yapan doktorların yüzde 80'i de bu örgüte üye. Bir başarı varsa "sağlıkta dönüşüm" zırvasının değil, Türkiye'deki gönüllü sağlık ordusunun, bugün hiçleştirdiğiniz "terörist" dediğiniz doktorların ve onların meslek örgütünün başarısıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özel.

Sayın Bostancı, buyurun.

20.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, 31 Ocak Muammer Aksoy'un ölümünün 28'inci yıl dönümüne ve Afrin müdahalesinin bir barış harekâtı olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Türkiye'nin yakın siyasi geçmişinde demokratik siyasete karanlık çevrelerin müdahale araçlarından birisi cinayetlerdi. Böylelikle sağdan, soldan, toplumsal kesimlerin onayladığı, en azından belli bir kesimin benimsediği kişileri katlederek toplumu birbirine karşı husumete sevk eden karanlık politikaları egemen kılmaya çalışıyordu bu çevreler. Bu yaklaşımın bir örneği, yirmi sekiz yıl önce öldürülen Muammer Aksoy'dur. Topyekûn, bu tür karanlık cinayetlerle, bunlarla toplumun algısını dönüştürüp özgür iradesi üzerine tahakküm kurmaya çalışan politikalara karşı, bunları telin eden yaklaşımımızı ifade ederken, bu çerçevede hayatını yitirmiş, sağdan, soldan her kim olursa olsun hepsini rahmetle anıyorum, Muammer Aksoy'u da vefatının 28'inci yılında rahmetle anıyorum.

Orta Doğu coğrafyasında yaşanan hadiseyi halkın bir ifadesiyle özetlemek gerekirse derenin taşıyla derenin kuşunu vurmaya çalışma projesidir. Burada derenin taşı terör örgütleridir, derenin kuşları da bölgede yaşayan Kürtler, Türkler, Araplar; Şia, Sünni, inancı ve kimliği ne olursa olsun buradaki insanlardır. Orta Doğu coğrafyası parçalanmak isteniyor. Türkiye'nin yaklaşımı Irak'ın olduğu gibi Suriye'nin de birlik içinde yaşamasıdır. İnsanlık tarihine bakarsanız, insanlık tarihi savaşların ve barışların tarihidir ama barış talep edenler bunun arkasına bir güç ve politika koyamazlarsa barış sözleri savaşçı politikaların bir örtüsüne dönüşebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek sürenizi veriyorum Sayın Bostancı.

Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - Hitler silahlanırken -daha yakın tarihlerde- Avusturya'yı, Polonya'yı işgal ederken "Aman maraza çıkmasın, barıştan yana olalım." diyenler aslında Hitler'in yanında olurlar sonuç itibarıyla. Dolayısıyla barışı hangi bağlamda söylüyorsunuz, arkasına hangi politikayı koyuyorsunuz, gerçek bir barış talebi mi, yoksa kirli ilişkilerin bir örtüsü mü? Buna ilişkin bir muhakeme gerekir. Herkes barışı ister ama bu barışı gerçekleştirmek Orta Doğu coğrafyasında merkezî yapıları desteklemekle, asimetrik ilişkiler kurularak oradaki terör örgütlerini derenin taşı hâline getirmek isteyen emperyalist politikalara karşı çıkmakla olur. Eğer bunu yapmazsanız barış üzerine ne kadar söz söylerseniz söyleyin ya romantik bir ifade olur yahut da kirli ilişkilerin örtüsü olur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Bu anlamda durduğunuz yer buna anlam kazandırır. Türkiye Cumhuriyeti'nin politikası kesinlikle bölgede barışın temin edilmesi, bu bölgede yaşayan kimliği, inancı ne olursa olsun insanların birbirlerinin iradelerini ve yaşam haklarını teyit ettikleri bir düzen içerisinde bunun sağlanabileceği inancıyla bu yaklaşımın ifadesi olan bir politikadır. Bunu tahrip

eden, emperyal güçlerle asimetrik ilişki içerisinde hareket eden terör güçleridir. Nitekim neler olup bittiğini hepimiz görüyoruz; verilen silahları, bunlara ilişkin geleceğe yönelik hesapları. Bugün barış için tavır almak bu terör örgütü yapılanmalarına karşı çıkmakla mümkün olur. Türkiye Cumhuriyeti'nin de yaptığı Afrin müdahalesi bir barış harekâtıdır. Bölgenin barışı için girilmiş bir müdahaledir. Suriye'nin birliğini teyit eder yaklaşıma taşır. Esasen orada uluslararası meşruiyeti olan ÖSO'yla birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu iş sonuça Suriye'nin kendi halkının iradesiyle teşekkül edecek -Soçi görüşmelerini de biliyoruz- Anayasa ve demokratik düzenin tesisi için nihai gayesi bu olan bir politikanın girişimidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Bostancı.

Sayın Tanal, sisteme girmişsiniz ama...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet. Düzce'nin sorunlarıyla ilgili 60'a göre çok önemli bir söz istirham edeceğim sizden.

BAŞKAN – Buyurun.

21.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Düzce ilinin Yığılca ilçesinde son aylarda sık sık yaşanan elektrik kesintilerine bir çözüm bulunmasını talep ettiğine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Düzce ilimizin Yığılca ilçesinde son aylarda sık sık yaşanan elektrik kesintileri var. Yığılcalılar bu elektriğin kesilmesinden bıkmış durumda çünkü Yığılca ilçesine elektrik tek hattın gelmektedir. Tek hattın elektrik verilince olası bir elektrik kesintisi nedeniyle Yığılca'da komple elektriksiz bir hayat yaşanıyor. Bu da sosyal yaşamı, hayatı felç ediyor. Düzce'de bir Bakan var ancak Düzce'nin Yığılca ilçesinde yaşanan bu elektrik sorununu görmemezlikten geliyor. Bu, iktidarın ayıbıdır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanının bu elektrik sıkıntısıyla bir an önce ilgilenmesini, Yığılca'ya ikinci bir hattın çekilmesini talep ediyor Yığılcalılar. Aynı zamanda, Hecinler köyünün çöp sorunu hâlen çözülmedi. Bari, hiç olmazsa bu Yığılca'nın elektrik sorununu çözsunler. Sık sık elektrikler kesiliyor. Yığılcalılar bu konuda mağdur durumda. Evlerinde sık sık elektrik kesintileri nedeniyle eşyalarının bozulmasına neden olmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, Başkanlık Divanı olarak Muammer Aksoy'u ölümünün 28'inci yıl dönümünde rahmetle andıklarına ve ülkenin aydınlık geleceği açısından faili meçhul cinayetlerin bir an önce açığa çıkarılması gerektiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, biz de Divan olarak yirmi sekiz yıl önce Muammer Aksoy'u ölüm yıl dönümünde bir kez daha rahmetle, minnetle anıyoruz.

Faili meçhul cinayetler elbette ki bu ülkenin karanlık tarihinin bir gerçeği. Şimdi Sayın Tanal Yığılca'dan bahsedince, yirmi dört yıl önce ben de eşimin cenazesinin, cesedinin Yığılca'da bulunduğunu bir an gözlerimin önüne getirdim. Eşim Savaş Buldan 2 arkadaşıyla birlikte İstanbul'dan Bolu'nun Yığılca ilçesine götürülerek infaz edilmişlerdi. Ancak o karanlık tarih hâlâ devam ediyor yani faileri, cinayeti işleyenler hâlâ gün yüzüne çıkmadı, ne yazık ki yargılanmadı, cezaya çarptırılmadı. Dolayısıyla, bu ülkenin elbette ki aydınlık geleceği açısından faili meçhul cinayetlerin bir an önce açığa çıkması gerektiğini ifade etmek istiyorum ve tüm bu cinayetleri işleyenlerin yargı önünde cezalandırılması gerektiğini ifade etmek istiyorum ve teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

Sayın milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) içinde yer alan örgütlerin El Kaide türevi gruplar olduğu yönündeki iddiaların araştırılması amacıyla 31/1/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Ocak 2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

31/1/2018

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 31/1/2018 Çarşamba günü -bugün- toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet Yıldırım

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

31 Ocak 2018 tarihinde İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Filiz Kerestecioğlu ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Ahmet Yıldırım tarafından verilen 6600 grup numaralı Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) içinde yer alan örgütlerin El Kaide türevi gruplar olduğu yönündeki iddiaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 31/1/2018 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere öneri sahibi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Ertuğrul Kürkcü.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Hepsi beş dakika mı!

BAŞKAN – Ne yazık ki evet!

HDP GRUBU ADINA ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu Özgür Suriye Ordusu Türkiye'nin Afrin harekâtındaki başlıca müttefiki. Türkiye tarafından donatılan, eğitilen ve savaşa sürülen bu ordu esasen Afrin'de yürütülen harekâtın, burada yürütülen seferin ön saflarında, insanlığa karşı işlenen suçların da başlıca müsebbibi, başlıca mesulü.

Bunun araştırılması gerekir çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi bu Afrin'e açılan sefer bakımından şöyle bilgilendirildi, denildi ki: Bu seferin gerçekleştirilmesinin sebebi, Birleşmiş Milletler şartının 51'inci maddesi ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2004 ve 2016'da alınmış 3 kararı. Ancak,

bu kararları incelediğimiz zaman gördüğümüz şey, esasen bu kararların DAES üzerine alınmış olan kararlar olduğu ve DAES'in 6 yöneticisinin aranan terörist kişiler listesine yerleştirilmesiyle ilgili. 51'inci madde sadece ve sadece öz savunma hakkını devletlere tanıyor, Birleşmiş Milletler şartını kabul etmenin öz savunmadan vazgeçmek anlamına gelmediğini söylüyor. Ancak, bu gerekçelere dayanılarak Türkiye'nin bir askerî tehdit altına Afrin'den girmiş olduğunu bize söyleyebilecek hiçbir emare yok.

Ancak, Özgür Suriye Ordusunun bu süreçteki rolü ve anlamı nedir diye baktığımız zaman gördüğümüz şey şudur: Aslında bu savaşı yürütenler, bu savaşı yürüten siyasi irade, Hükûmet ve Cumhurbaşkanı esasen Suriye içinde koloniler meydana getirmek istemektedirler; Suriye'de nüfus yapısını değiştiren adımlar atmak istemektedirler, Suriye'nin demografisini kendi çıkarları istikametinde şekillendirmek istemektedirler. Bu Türkiye Büyük Millet Meclisinden almış olduğu bir onay olmadığı gibi, bu faaliyeti meşru gösterebilecek ne bir uluslararası yasa ne de bir iç hukuk metni vardır. Tamamen afaki, tamamen sahada gücü gücüne yeten ilkesine göre belirlenmiş bir faaliyetten söz ediyoruz.

Öte yandan, Özgür Suriye Ordusu Kuvayimillie'ye benzetilmek istenmekle hem Özgür Suriye Ordusuna hiç hak etmediği bir paye verilmekte hem de Türkiye'nin bağımsızlık mücadelesinin tohumu olan Kuvayimillie hareketi bir haydut ordusu derekesine düşürülmektedir. Özgür Suriye Ordusu, yabancı istilaya karşı kendi vatanını savunanlardan oluşmuyor, İhvanı Müslümin'in Esad rejimine karşı başlattığı ayaklanmayı benimseyerek Suriye ordusunun saflarından ayrılan subay ve askerlerden oluşan birliklerin başlattıkları bir iç savaşın tarafıdır. Türkiye neden ötürü Suriye'de bir iç savaşın tarafı olacaktır? Niçin Suriye'nin çoğulcu, zengin, geniş toplumunu bir avuç ihvanın etrafında mütalaa ederek desteğini onun yanına koyacaktır? Türkiye'deki Alevi'nin Sünni'nin, Türk'ün Kürt'ün, inananın, inanmayanın Hükûmeti, Suriye'de kendi itikadına göre bir haydut ordusunu harekete geçirecektir.

Boşuna bunu söylemiyorum sevgili arkadaşlar. Bakın, Ceyşul İslam, bunlar iç savaşta Esad rejimiyle kavgalarında ele geçirdikleri Esad rejimine bağlı subayların ve askerlerin eşlerini Alevi oldukları için kafeslere kapatarak bir canlı kalkan olarak kullandılar. Bu bizim müttefikimiz mi? Türkiye böyle bir ittifakı mı hak ediyor? Nurettin Zengi Tugayı 12 yaşındaki bir Filistinli çocuğun boğazını kesiyor rejime sadıkmış diye. 12 yaşındaki çocuk rejime sadık olsa ne olur, olmasa ne olur. İşte, bizim müttefiklerimiz bunlar ve Afrin'i ele geçirmeye çalışıyorlar. Sevgili arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi mutlaka ve mutlaka...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bitirmek için...

BAŞKAN – Buyurun tabii, tamamlayın lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...Hükûmetinin ne yaptığını araştırmak, bu savaşta hayatlarını veren asker oldukları için, askerlik görevini yerine getirmeye mecbur oldukları için Silahlı Kuvvetlere yazılmak zorunda kalan insanların ve onların açtıkları mücadelede, onların açtıkları seferde kendi Suriye'de elde ettikleri, DAİŞ'e karşı savaşarak elde etmiş oldukları hak ve özgürlüklerini savunmak için karşı koyanları, hayatlarını niçin feda ettiğini Türkiye düşünmek zorundadır. Bu çatışmada şu ana kadar hayatlarını kaybeden herkese rahmet diliyoruz, ailelerine, geride kalanlara sabır diliyoruz. Hak etmedikleri ölümlerle bu dünyadan ayrılıyorlar. Ne oraya gidenlerin bu mücadelede, bu saldırıda bir payı ve hakkı var ne de orada buna maruz kalanlar bunu hak etmişlerdi. Esasen Türkiye Amerika Birleşik Devletleri'yle birlikte eğittiği, donattığı ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...savaşa sürdüğü bu kuvvetlerle Suriye’de kendine yakın sınır bölgelerinde koloniler oluşturmak, bir tür kolonizasyon sürecini başlatmak istemektedir. Ne uluslararası hukuk ne iç hukuk buna cevaz vermemektedir. Gücünü ve yetkisini uluslararası hukuktan, Anayasa’dan almayan bir askerî harekât eninde sonunda bir macera olarak sonuçlanacaktır. Bu maceraya son vermek için bu araştırmaya destek vermeye Meclisi davet ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kürkcü.

Sayın Bostancı...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün HDP grup önerisi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Suriye acı ve trajik sahnelerle dolu bir iç savaş yaşadı, yaşamaya da devam ediyor. Bu tür olaylarda kamuoyunu manipüle etmek için savaşın kirli yüzüne ilişkin çok çeşitli propaganda araçları kullanılır. Bunları burada doğru bulmuyoruz. Aynı propaganda üslubuyla burada birtakım fotoğrafların gösterilmesi doğru bir yaklaşım değil.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Olmamış mı?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu yalan mı?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Önemli olan şu: ÖSO bir muhalefet örgütü. Suriye’nin iç savaş şartlarında teşekkül etmiş bir örgüt, uluslararası meşruiyeti olan bir örgüt, görüşmelere katılan bir örgüt. Türkiye, bu çerçevede onunla beraber Suriye’nin birliğini esas alan bir politikayı sürdürüyor. Türkiye Cumhuriyeti’nde Suriye’nin nüfusunu değiştirme şeklinde bir niyet arayan Ertuğrul Bey, Suriye nüfusunun gerçekte, niyetin ötesinde nasıl değiştiğine kör kalıyor. Türkiye’de 3,5 milyon Suriyeli var, Ürdün’de milyonlarca Suriyeli var. Suriyelilerin oralarından nasıl kaçtıkları ortada. PYD denilen örgütün ele geçirdiği yerlerde nasıl bir nüfus politikası takip ettiği, Arap köylerini nasıl yağma ve talan ettiği, Kürt köylerinde kendilerine itaat etmeyenler üzerinde nasıl tahakküm kurduğu ortada. Dolayısıyla burada Türkiye Cumhuriyeti’ne bir niyet olarak atfı yapılan husus Suriye’de fiilen yaşanıyor ve aktörleri ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Türkiye’nin yürüttüğü, bu haksız ve Suriye halkının reddettiği savaşta Suriye’nin birliğini sağlayacak bir politikadır.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Sayın Başkan, Sayın Bostancı hatibimizin konuşmasını değerlendirirken Suriye’deki başka yerlerde gelişen olayları sıralayıp Sayın Kürkcü’nün bunlara kör kaldığını söylemek suretiyle açıkça sataşmada bulunmuştur. İç Tüzük 69’a göre söz istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü mü konuşacak?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tabii.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kürkcü.

Size sataşmadan iki dakika söz veriyorum.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan ve Sayın Bostancı, ben aklımdan bir şey uydurmuyorum, bir yorumda da bulunmuyorum. Bakın, Cumhurbaşkanınız diyor ki: “Afrin’i Münbiç takip edecek. Irak sınırına kadar bölge terörden temizlenecek. Münbiç’i gerçek sahiplerine bırakacağız. Münbiç yüzde 95’le Araplarındır, orada Kürt yoktur. Hesap başkadır. İnşallah Afrin de halledildiği zaman ülkemizdeki mülteciler Afrin’e dönecekler.” Afrin’den Türkiye’ye kim göç etti? Hiç kimse. Afrin, bütün bu savaş boyunca savaştan asude kalmış hemen hemen tek bölgeydi Suriye’de. Şimdi, Afrin’e kimleri yerleştirmeyi planlıyorsunuz eğer hiç kimse gitmemişse? Tersine Afrin, Suriye’nin başka yerlerinde evlerinden olmuş, göç etmek zorunda kalmış olanların sığındıkları müreffeh bir ilçe, bir kasabaydı. Nüfusu 200 binden şimdi belki 400 bin, 500 bine kadar çıktı. Şimdi, buraya mı yerleştirilecek? Böyle bir nüfus politikası izlendiğini ben söylemiyorum Cumhurbaşkanınız söylüyor. O yüzden, bu savaşın meşru gerekçesi Kobani’de ya da başka yerlerde olanlar değil, orada bir şey olmuyor. Bu savaşın meşru gerekçesi Afrin’de bir şey olduğu. Ne oluyor Afrin’de? Dayandığınız bütün Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları DAES’e ilişkin. Afrin de DAES’in olmadığı tek bölge Suriye’de, giremediği, hiç doğmadığı bir yer. Burada bu kararlara dayanarak ne arıyorsunuz? O yüzden, bize niyet yüklemeyin, bunların hepsi oldu.

Bu “Özgür Suriye Ordusu” denilen haydut topluluğunun herhangi bir meşruiyeti yoktur, uluslararası toplum tarafından da artık tanınmamaktadır. Her ülkenin kendi özgür Suriye ordusu vardır. Türkiye de kendisine bir tane kurmuştur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kürkcü.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesi ve Türkiye Cumhuriyeti’nin politikası, Suriye coğrafyasında herhangi bir demografik değişim değildir, Afrin’e atılan bildirilerde de ifade ediliyor Kürtçe, Arapça ve Türkçe bildirilerde. Her kim nerede yaşıyorsa orası onlarındır. Suriye’de demografiyle uğraşanlar içerideki PYD gibi haydut çeteleridir. Türkiye buna itiraz ediyor.

Bir coğrafyanın demografisiyle uğraşmak iyi bir şey değil, Orta Doğu coğrafyasında çok sık başvuru bir yöntem, yanlış bir iş. Kürtler nerede yaşıyorsa Kürtlerindir, Araplar nerede yaşıyorsa Araplarındır. Homojen hiçbir yer yok. Elbette Araplar, Kürtler, Türkler bir arada yaşayacaklar. Türkiye’nin başka bir politikası yok.

BAŞKAN – Peki, sözleriniz kayıtlara geçti.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, çok kısa yerimden söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın yerinden sarfettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdi, gerçekten bizim haklı eleştirilerimizden bu kadar rahatsız olunmasını biraz anlayışla karşılıyoruz. Bunu içtenlikle söylüyorum. Yani rahatsız oluyorlar çünkü kendilerinin bile çok rahatsız olabileceği birçok iş ve işleme imza atıyor siyasi iktidar ve nihayet bugün Sayın Bostancı bir şey söyledi: “Kürt yaşıyorsa Kürtlerindir.” Bu işin basit bir aritmetiği var. Mesela neresi Kürtlerindir? Kürtlerin yoğunlukta olduğu, yüzde 90’dan fazla yaşadığı yerler var, orada Kürtlerin yönetimine açık mısınız? Veya hangi Kürt? Kürt kendisi, özgürce partisinin örgütlenmesini kurup, halk

meclisini kurup orayı yönetme hakkına sahip midir? Neresidir orası? Ve ilk konuşmasında “Acı ve trajik bir savaş yaşandı Suriye’de.” diyor. Doğru, haklı ama işte o acı ve trajik savaşın yaşanmadığı neredeyse tek yer Afrin’dir. Ne istiyorsunuz Afrin’den? “Orada acı ve trajik bir savaş yaşanmadı, oraya da biz mi yatacağız.” diyorsunuz; hiç yaşanmadı şimdiye kadar. Ve bekliyoruz kendisinden, “Kürt çoğunlukta yaşıyorsa Kürtlerindir.” Neresidir orası? Yoksa muhayyel, öbür dünyaya bırakılmış bir şey midir sizin için?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Türkiye’nin Afrin’e niçin müdahale ettiği kamuoyu tarafından biliniyor, sanıyorum şu an Yıldırım da bunu biliyor, gerekçelerini de biliyor. Buradaki tartışmaları, uluslararası politikanın buradaki rolünü, hepsini biliyor. Mesele şu: Türkiye Cumhuriyeti herhangi bir etnik temelli mukabelede, etnik temelli bir yaklaşımda değildir. Türkiye Cumhuriyeti’nin karşı olduğu yegâne husus, haydut çetelere karşı olmaktır, PYD bu haydut çetelerden birisidir; mesele budur.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Öyle bir uluslararası karar yoktur.

AHMET BERAT ÇONKAR (İstanbul) – Var canım, var.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) içinde yer alan örgütlerin El Kaide türevi gruplar olduğu yönündeki iddiaların araştırılması amacıyla 31/1/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 31 Ocak 2018 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, grup önerisinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel konuşacak.

Süreniz üç dakika.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisi İç Tüzük’te bu süreyi on dakikadan üç dakikaya niye indirdi şimdi daha iyi anlıyorum çünkü elimde bir dosya var, bundan bahsetmek çok keyifli olurdu, bir itirazınız varsa bahsedeyim. İktidara gelmeden önceki kısa muhalefet tarihinizde karşı çıktığınız sınır ötesi operasyonlardaki tutumunuz ve kullandığınız oylar; Afganistan’a asker yollanmasında, Çekiç Güç Operasyonu’nda, kiminde Bülent Arınç, kiminde Abdullah Gül konuşmuş ama yerli ve millî bir parti gibi davranmamışsınız o zaman. Şimdi, herkesi bir kalıba dökmeye çalışıyorsunuz ya, o kalıbın dışındaki ilk parti bugün iktidarda.

Millî Savunma Bakanı dün bilgi verdi, önemliydi. Ama şunu ifade etmek gerekiyor: Suriye bu duruma nasıl geldi? 15 Mart 2011’de tüm bölgeye yayılan “Arap Baharı” olarak o dönemde nitelendirilen sokak hareketlerine karşı Esad çok sert bir tutum takındı. Bunun üzerine o dönemin Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu diplomasi için gitti, altı buçuk saat sonra “Dostumuz, kardeşimiz Esad” dediğini, “Düşmanımız Esad” ilan ederek buraya geri döndü. Döndüğü günden sonra da 9 maddelik bir yaptırım paketi açıklandı. Birkaç ay içinde Suriye’de rejim değişikliğini öngörüyorlardı. Krizin 7’nci yılındayız; Suriye’de akan kan, Türkiye’nin verdiği şehitler ve 3,5 milyon mülteci Türkiye’de.

Cumhuriyet Halk Partisi hep şunu ifade etti: Biz, mültecilere, göçmenlere asla karşı değiliz ama biz, mülteci yaratan, göçmen yaratan politikalara karşıyız. Başta, savaş, iç karışıklık, terör ve ötekileştiren her türlü eylem ve söylem mülteci yaratıyor, buna karşıyız. Biz, 3,5 milyon kişiyi, o zaman 1,8 milyonken “Ülkelerinde barış sağlanacak ve ülkelerine dönmeleri teşvik edilecek.” dediğimizde bizi en ağır biçimde eleştirenler ve “Siz anlamazsınız –neden anlamıyorsak, hangi genetik kodunuza yönelik bir çağrışım yapıyorsanız- bu, ensar-muhacir ilişkisidir.” diyordunuz. Muhacirler aynı muhacirler, ensara ne oldu görmek lazım. O ensar şimdi nerede? Çünkü diyorsunuz ki -aynı dediğimiz gibi- “3,5 milyon kişi ülkelerine dönecek.” Çünkü anketlerde iki tane yumuşak karnınız var: Bir tanesi, Ege adaları; ikincisi, Suriyeli mülteciler. Bunu görünce 2019 hesapları içinde bambaşka bir çağrışımla, işte o anketlerden gelen yumuşak karna tatmin edecek birtakım söylemlerde bulunuyorsunuz.

Buraya gelirken geleneksel dış politikayı terk ettiniz. Buraya gelirken dış politikamızı sürdüren deneyimli kadroları “monşerler diplomasisi” diye, “monşerleri reddediyoruz” diye hiçeştirdiniz, ötekileştirdiniz, hedef gösterdiniz, alay ettiniz ve bu ülkenin önemli bir birikimini ve kazanımını kaybettirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Tabii, buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Mustafa Kemal Atatürk’ün bu ülkeye bıraktığı, slogan dersin iyi slogan, öğüt dersin iyi öğüt ama esas takip edilecek bir politikanın ana paradigması dersin tam da dört dörtlük o: “Yurtta sulh, cihanda sulh.”u terk ettiniz, “Yurtta barış, cihanda barış.”ı. “Yurtta barış, cihanda barış.” demek ne demek? Komşunun iç işlerine karışma demek. Ne demek? Komşundaki, etrafındaki devlet dışı unsurlarla temas etme, onları besleme, onları yüreklendirme, onları komşunun içinde iç karışıklık çıkarmak için kullanma demek. “Yurtta barış, cihanda barış.” demek, ülkenin komşularının toprak bütünlüğüne saygılı ol demek. Evin camdan, kimsenin penceresine taş atma demek. Bunları terk ettiniz.

Akan kandan da gelen mülteciden de bugün Mehmetçik’in sınır ötesinde olma zorunluluğundan da oradan gelen şehitlerden de orta ve uzun vadede koyduğunuz yanlış politikalar yüzünden tamamen sorumlusunuz.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özel.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.24

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati:15.42****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati:16.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İç Tüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığını Tezkeresi’nin görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 449) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Komisyon Raporu 449 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle kanun hükmünde kararname tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, tümü üzerinde ilk konuşmacı Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Siirt Milletvekili Sayın Kadri Yıldırım.

Buyurun Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KADRİ YILDIRIM (Siirt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tabii, olağanüstü hâller ve KHK’ler, bunlar birbirlerini besledikleri, Hükûmetin de bu ikisinden de beslenmiş olduğu iki tane baş belası olgudur. Elimde CHP’den Sayın Şenal Sarıhan Vekilimiz tarafından hazırlanan bir kitap vardır. Baştan sona kadar okudum. Kitap bir soru cümlesinden alıyor ismini “OHAL’de Ne Hâldeyiz?” Şimdi, ben bu soruya çok kısa ve özlü bir cevap vermek istiyorum: Siz “evet” dediniz, onun için işte bu hâldeyiz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Neye “evet” dedik?

(x) 449 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

KADRİ YILDIRIM (Devamla) – Aslında CHP’ye göre her önüne gelen kesim hem Cumhurbaşkanını hem Başbakanı kandırıyor ama bana göre her kesimin kandırdığı Cumhurbaşkanı ve Başbakan da her seferinde CHP’yi kandırıyor. Şimdi, iki örnek vereyim: OHAL için üç ay denildi, CHP “evet” dedi, şimdi bir buçuk yıla çıktı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demedik kardeşim, nereden çıkarıyorsun ya?

KADRİ YILDIRIM (Devamla) – Bir seferliğine “evet” denildi, bir buçuk yıla çıktı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vermedik abicim, vermedik. Ya, çalış da çık kürsüye, çalış da çık. Bir kere OHAL’e “evet” vermedik.

BAŞKAN – Sayın Özel, müdahale etmeyin lütfen.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Hocam bir iki kitap daha okumanız gerekiyor, o kitap yetmemiş size o zaman.

KADRİ YILDIRIM (Devamla) – Şimdi, Hükûmet “Türk Silahlı Kuvvetleri” dedi ve ÖSO’yu gösterdi, böylece orada da maalesef tam manasıyla yanıldılar.

Şimdi, olağanüstü hâllerde, tabii, olağan kavramlar da olağanüstü içerikler kazanıyor; zeytinden tutun incire kadar, fetihten tutun cihada kadar vesaire.

Şimdi, hepimiz hatırlıyoruz, daha birkaç hafta evvel gündemde Kudüs vardı. Hiç soranınız veya merakınız oldu mu bilmiyorum, Kudüs’ün esamesi okunmuyor. Yapılan bazı yorumlara göre, biliyoruz ki Amerika her zaman “Al gülünü ver gülümü” oynuyor ve burada da “Ver Kudüs’ü, al Afrin’i.” oynamıştır bazı yorumlara göre.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – İftira atıyorsun. Öyle bir şey yok. Ne “Ver Kudüs’ü, al Afrin’i?” Öyle bir şey yok.

KADRİ YILDIRIM (Devamla) – Şimdi zeytine gelelim. Doğrudur, zeytin bir barış sembolüdür, Kur’an-ı Kerim’in de 7 yerinde geçiyor. Bir yerinde “tin” dediğimiz incirle birlikte, bir yerinde de narla birlikte geçiyor. “...”(x) bir yerde de “...”(x) yani zeytin ve nar.

Zeytin barış sembolü, nar ve incir de birlikte çokluk, çoklukta birlik içinde yaşamaktır. İşari tefsirler bu şekildedir ve bu yöndedir ama bu birlik ve çokluk her zaman adalet ve eşitlik içinde olmalıdır.

Bakın, size orijinalinden, Hazreti Ali’ye sorulan bir soruyu ve Hazreti Ali’nin verdiği bir cevabı okuyayım. Diyorlar ki: “...”(x) “Devletin bir dini olur mu?” “...”(x) Cevap verdi: “...”(x) “Evet.” “...”(x) “Devletin dini adalettir.” “...”(x) “Adaleti olmayan devletin dini de olamaz.” Dolayısıyla, burada sorun, burada problem, bu birlik içinde çokluk veya çokluk içinde birliğin nasıl bir adalet ve eşitlik içerisinde cereyan edeceğidir.

Şimdi, Kuvayimillîye konusunda CHP’nin kaygılarına son derece katılıyorum, biraz hafifletelim ve gerçekten de katılıyorum. Kuvayimillîye Atatürk ve Kâzım Karabekir tarafından oluşturulurken Kürtler ile Türklerin birleşmesinden oluşuyordu. Kâzım Karabekir’in 1919 yılında, Afyonkarahisar’da, memleketin çeşitli yerlerindeki Kuvayimillîye temsilcilerini seçmek üzere yapmış olduğu toplantıda Afrin Kürtlerini temsilen bir heyet de vardı. Yani, orada Kürtler ile Türklerin Fransızlara, İngilizlere karşı bir ittifakı söz konusuydu. Orada ismi geçenlerden 4’ü şunlardır: Ahmet Ruto, Hacı Hannan, Şeyh İsmail, Meydanki köyünden Abdo Haco bunlardan bazı örneklerdir. Şunu da ifade edeyim: Bu Kuvayimillîye içerisinde Hacı Mennan ve 100 savaşçısının gösterdikleri başarılarından dolayı Afrin Hükûmet Konağı’nın önünde onların adına bir anıt da dikilmiştir. Şimdi, çözümü Kürtlerle değil de ÖSO’da aramak hiçbir akıl, hiçbir izan, hiçbir insafla izah edilebilecek bir şey değildir.

(x) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şimdi, Afrin, Müslüman çoğunlukla birlikte, Ezidilerin, Alevilerin ve Mesihilerin bir mozaik oluşturdıkları bir memleket, bir muhittir ve Alevilerin en çok yaşadıkları yer Mabeta nahiyesidir. Mabeta “malbata”dan geliyor, ehlibeyt demektir. Orada 30 köy ve 10 tane mezraları vardır, şimdi ne kadar kalmış bilmiyorum. Bunlar benim yazmış olduğum “Rojava” kitabında açık ve net bir şekilde yer alıyor, isteyenlere bunu da hediye edebilirim.

Şimdi, ÖSO’yu Mabeta’ya götürmek demek, oradaki 30 köyü ve 10 mezrayı, Alevi vatandaşların, Alevi inancındaki kardeşlerimizin orada ikamet ettikleri yeri ÖSO’nun kucağına atmak, ÖSO’nun merhametine bırakmak ve bu da aslında dolaylı da olsa ÖSO’nun onlar hakkındaki ölüm fermanına onay vermek demektir.

O hâlde, Çaldıran’da olsun, daha evvel Malazgirt’te olsun ve benzer yerlerde olsun sürekli bir ittifak içerisinde oldukları Kürtler dururken bugün ÖSO’yla bu harekâtın başlatılması, çok haklı endişelerin bir sonucu olarak işin nereye varacağını kestirmemiz mümkün değildir.

Bu bakımdan, eğer bir an evvel Afrin’de bir barışın tesisini istiyorsak, eğer Zeytin Dalı’na daha fazla kan sıçramasını istemiyorsak bir an evvel ittifak kurmamız gereken kesimlerle ittifak kuralım ve onlar üzerinden bu işi götürelim. ÖSO’yla bu iş bir yere varmaz. ÖSO’nun millilikle, başka, birliğe hiçbir alakası yoktur. Çözüm bizim kendi içerimizde yapacağımız bir ittifaktan geçer ve bir birlikten geçer, bunu böyle bilelim ve orada akan kanın Müslüman’ın da bir kanı olduğunu bilelim. Oradaki yıkılan camilerin her iki taraftaki Müslümanların camileri olduklarını bilelim ve oradaki kanın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADRİ YILDIRIM (Devamla) - ...kimin kanı olduğunu sormayalım, Müslüman’ın olmasa bile sormayalım. Alevi’nin de olsa sormayalım, Yezidi’nin de olsa, Mesihi’nin de olsa kan kandır ve durdurmaya çalışalım.

Saygılarımla. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Sayın Özel, sisteme girdiniz.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

24.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Siirt Milletvekili Kadri Yıldırım’ın görüşülmekte olan 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Yıldırım’ın Cumhuriyet Halk Partisi hakkındaki ifadeleri tamamen gerçek dışı. Kendisinin o konuda bir bilgi eksiği var ve bir ön yargı üzerinden kurulmuş bir konuşma düzeni içinde Cumhuriyet Halk Partisinin, herkes tarafından kandırılan ve aldatılan Cumhurbaşkanı tarafından CHP’nin kandırıldığını ve aldatıldığını söyleyen bir ifadesi oldu. Biz, evet, Cumhurbaşkanı’nı bu yönüyle eleştiriyoruz ama biz kendisinin açıkça söylediği gibi “OHAL’i bir buçuk ayda bitireceğiz.” dedikleri için oy falan vermedik. Sayın Başbakan daha telefon açtığında gruplara biz “Bırakın da birileri de demokrasinin yanında yer alsın, OHAL ilan etmek demokrasiyi katletmektir, bunun yerine gelin, Mecliste hep birlikte FETÖ’yle mücadele edelim.” cevabını vermiş, burada hem ilkinde hem tüm uzatmalarında aleyhte konuşmuş ve firesiz olarak aleyhte oy vermiş bir siyasi partiyiz.

“TSK’yi kullanacağız, ÖSO çıktı.” gibi bir şeye de aldanmış falan değiliz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Türk Silahlı Kuvvetlerinin, ordumuzun başarılarının ÖSO’ya mal edilmesini eleştirmekten tutun da “ÖSO” denilen, son derece heterojen, içerisinde cihatçı grupların da bulunduğu ve bugün yüz verildiği, meşrulaştırıldığı takdirde yarın ülkenin başına büyük bela olabilecek bir yapıyla ilgili endişelerimizi de her seferinde tekrar ettik, tekrar etmeye de devam edeceğiz.

Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli özelliği bugüne kadar hiç aldanmamış ve kimseyi aldatmamış olmasıdır.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 449) (Devam)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Aydın.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi adına ilgili kanun hükmünde kararname üzerinde konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, KHK’ler, biliyorsunuz, olağanüstü şartlarda ve olağanüstü durumlarda ortaya çıkan kanun hükmünde kararnamelerdir. Neydi bu olağanüstü şartlar birazcık hatırlayalım, hafızalarımızı biraz geriye doğru bir götürelim ve 15 Temmuz gecesi gerçekten hiçbirimizin belki de hafızalarının almayacağı, tahayyül dahi edemeyeceğimiz bir olayla karşılaştık. O gece sanki büyük bir gerginlik yaşadık, Allah korusun, beka sorununun zirve noktasına taşındığına tanıklık ettik bu yüce Meclis çatısı altında ve o günden sonra Türkiye Cumhuriyeti devletinin hâlihazırda zaten büyük bir mücadele, azim ve kararlılığıyla sürdürdüğü, bölgesindeki terörle mücadelesine yeni cepheler açılmış oldu maalesef. Yani, otuz beş yılı aşan bir süredir PKK’yla süregelen mücadeleden artık yeni bir cepheyle, FETÖ ve daha sonra Batı’nın bu bağlamda üçüncü bir cephe olarak açtığı, güney sınırlarımızdaki çok unsurlu bir terör örgütüyle -PYD, YPG, DEAŞ- mücadele sürecine girdik.

Evet, şimdi, tabii burada hep birlikte Türk siyasetinin temsilcileri olarak, Meclis olarak önü arkası planlanarak bir harekât başlatıldı, adına “Zeytin Dalı” dendi. Evet, Türk’ün devlet geleneğinde her zaman barış ön plana çıkmıştır; birilerinin söylediği, iddia ettiği gibi değil. Savaş yanlısı bir duruş, bir ilke söz konusu olsaydı... Bugün, Allah’a şükür, dünyanın her coğrafyasında Türk askerinin ister NATO şemsiyesi altında ister ikili anlaşmalar noktasında, talep edilen yardımlar noktasında büyük bir, güzel bir imaj bıraktığına tanıklık etmekteyiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, burada şimdi, bakın, şehitlerimiz var Afrin’de. Şimdi, yüce Mecliste dikkatleri çeken bir şey var. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Sayın Trump 2017 Aralık ayında millî güvenlik konseptini açıkladı, tanıklık ettik biz de. Millî güvenlik konseptini şöyle ifade etti, dedi ki: “Amerika Birleşik Devletleri’nin millî güvenlik konsepti sınırlarının korunmasıyla başlar.” Tık yok, hiçbir eleştiri yok. E, peki “Ben de Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak millî güvenlik konseptimi

sınırlarımın güvenliğiyle başlatıyorum.” demekte ne sakınca var? Ama bunu söylerken içeriden ve dışarıdan resmî, gayriresmî STK, kurum, kuruluş müthiş bir taarruza geçti. Yanlış mı söyledik? Efendim, Joseph Votel diye bir adam -işte, bugün medyaya düşmüş, birkaç gün önce ben bunu söyledim- diyor ki: “Münbiç’ten biz ABD olarak çıkmayacağız.” E, kardeşim, hayırdır, senin etnik bir bağlantın mı var? Senin orada varlığını ifade edebilecek bana bir şey söyleyebilir misin? Sınır ülkesi misin? Aynı şey Ruslar için de geçerli. Afrin’de senin varlığını açıklayacak bana bir mazeret söyler misin, uluslararası geçerliliği olan? Hangi anlaşmaya binaen yapıyorsun? Yoksa, atılan füzeler Kilis’e, Kırıkhan’a düşmedi de Florida’ya mı düştü? Onun için mi geldin güvenlik önlemi alıyorsun? Bunu sorgulamada, inanın, maalesef, muhalefetimiz hiç ses çıkarmıyor. Bakın, bugün DSİ görevlisi bir kardeşimiz şehit oldu ya, orada hizmet götüren bir kardeşimiz.

Şimdi, bakın, bunları, ne olur, ayırtırmadan yapalım. Burada hattı müdafaa yok, sathı müdafaa var. Eğer 10 bin kilometre öteden gelmiş, oraya konuşlanmış ve varlığını sürdürme iddiasında bulunan birilerine herhangi söyleyecek bir lafımız yok da, orada, etnik kökeni ne olursa olsun bizden talep eden, yardım isteyen, evlerinden göç eden, yuvalarından olan ve en fazla da faturasını bizim ödediğimiz bir yapının, bir olayın giderilmesi adına yaptığımız bir şeyde niye tek yürek olamıyoruz anlayamıyorum. Yani 1974’te farklı mı olmuştu? Kıbrıs Barış Harekâtı neydi, siyasi bir harekât mıydı, yapanlar kimlerdi? Şimdi ben buradan hepimize sesleniyorum. O zaman bir koalisyondur değil mi? Rahmetli Erbakan ve Ecevit’in ortaklığıyla gerçekleşmiş bir harekâttı. O gün, Allah aşkına, siyasi mülahazalarla hiç bu harekâtı akamete uğratacak birtakım girişimlerde bulunduk mu? Tek vücut olmadık mı, tek yürek olmadık mı? Oradaki dindashlarımızı, kardeşlerimizi içinde bulundukları şartlardan koruma adına salatuselamlarla göndermedik mi Mehmetçiklerimizi? Bugün de hatıralarını hâlâ muhafaza ediyoruz. Bugün ne değişti? Afrin’deki harekâta giden aynı ruh, aynı varlık. Neden burada ayrışıyoruz?

Şimdi, efendim, birileri STK’li olma adına... Meslek grubu, saygı duyuyor ve tüzükleri bellidir, kendi meslekleriyle ilgili birtakım faaliyetlerde bulunmayı önceleyen gruplar. Şimdi, nedir bunlar? Hekimlerimiz. Şimdi, sonradan öğreniyoruz ki adı “Türk Tabipleri Birliği” ama “Türk” kelimesinden kendileri de rahatsızmış, çıkarılması için girişimlerde bulunmuşlar.

Ben, şimdi, bakın, bir Türk tabibinin nasıl olduğuna bir somut örnek vereceğim. Yıl 1926, değerli arkadaşlar, dikkatinizi celbetmek istiyorum; Amanullah Han Afganistan’dan Mustafa Kemal’e bir ziyarette bulunuyor ve tıp bilimlerinin -daha, genç bir cumhuriyetiz- Afganistan’da gelişmesi adına yardım istiyor ve bir doktorumuz ki bu doktor, bakın, Türk tabiplerinin yüz akı bir doktor, simge ismi bir doktor çünkü kendisi bir röntgen doktoruyken Millî Mücadele’ye mesleğini bırakıp katılan bir doktorumuz, aynı zamanda, Cebeci Hastanesini kuran doktorumuz, “Kamil Rıfki Urgan” diye bir kardeşimiz, bir büyüğümüz, Afganistan’a görevlendiriliyor; “Zevkle.” diyor, oradaki Müslüman kardeşlerimizin de tıbbi noktada gelişmesine katkıda bulunalım diye gidiyor ve on yedi yıl orada hizmet ediyor, tıp fakültesini kuruyor, hizmet ediyor ve bugün onun adına bir anıt var Afganistan’da, Kabil’de. Şimdi, böyle sembol bir doktorumuz var. Nerede sıkıntı varsa, nerede çare varsa... Ama benim Tabipler Birliği üyelerim ya da yöneticilerinden, bir bakıyoruz ki, güneydoğuda bir meslektaşları şehit ediliyor, tık yok, tık yok; ertesi günü protesto yok, cenazesine katılmak yok. E, peki, utanmaz adam, yani sana demezler mi: “Sen bu birliğin başındasın, meslektaşına niye sahip çıkmıyorsun?” Hadi, bırakın bunu, meslektaşına niye sahip çıkmıyorsun? Efendim, şimdi, arkadaşlar söylüyor: “Bütün toplantılarında İstiklal Marşı okunmasına karşı çıkıyorlar, bayrağın göndere çekilmesine karşı çıkıyorlar.” Şimdi, Allah aşkına, o zaman niye, niye kendinizi kandırıyorsunuz “Türk Tabipleri Birliği” diyerek, mesleki hiçbir önceliğiniz olmadan Türk siyasetine yön vermeye niye çalışıyorsunuz? Siz Türk siyasetini bırakacaksınız.

Şimdi, bir de, bir aydınlar grubumuz var evlere şenlik. Türkiye’de bu kadar üniversite var, bu kadar düşünen, beyin sancısı çeken, tabiri caizse düşünce orucunda olan, gerçekten, gerçek anlamda aydınımız var. Kimdir bunlar? Bunlar, aynen Yusuf Has Hacıb’in tarif ettiği gibi, halkın içerisinde, yüreğini aycuna almış, hakkı arayan insanlar. Şimdi, kendi kültürüne yabancı, kendi dokusundan bihaber, İstanbul’un Anadolu yakasını dahi bilmeyenler... Sadece bildikleri tek şey, hangi restoranda en kaliteli balık yenir, hangi şarap içilir, hangi konuda ahkâm kesilir. Bunların uzmanlıklarına saygı duyarız, konularında uzman olabilirler ama aydınlık adına, hele hele Türk aydınlığı adına zerre kadar bu ülkeye bir faydaları olmamıştır. Eğer gerçek anlamda aydın olsalardı, artık her ilde bir üniversitemiz var, her ilde bir düşünce kuruluşumuz var, kendileri bu milletin içinde olarak oralara gider, bu fakir fukara milletin evlatlarına bilgi ve birikimlerini aktarır, bilgilerini paylaşırlardı ama bu insanlar, inanın, çok küçük seçkin bir grup, çok iyi de tanıyoruz, hepimiz tanıyoruz; her meslekten var, çok elitist küçük bir zümre; İstanbul’da çok belirli mekânlarda görüntü verirler, resim verirler, ahkâm keserler; hangi yalı ne zaman, ne şartlarda yapılmış, yurt dışına seyahatiniz olursa acaba hangi ülkeyi, nereleri görmek istersiniz, o bağlamda iyidirler ama ülkenin millî bir meselesinde, Çanakkale’de olduğu gibi “Haydi vatan savunmasında aydın olarak en önde ben de bulunayım; evet, savaşmam belki ama karınca misali belki ben de su taşıyım.” diyecek aydınlıktan yoksun bir gruptan bahsediyoruz. Allah’a şükür, buna rağmen, bunlara rağmen, aynen 1974’teki o birlik beraberlik ruhunun devam ettiğine kanaat getiriyoruz. O evlatlarımız orada büyük bir mücadele veriyor, bize düşen onlara moral motivasyon artırıcı destekte bulunmaktır, onların -Allah korusun- tırnaklarına bir hâle gelmemesi noktasında gerekli önlemleri almamızdır diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydın.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Burcu Köksal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHPGRUBUADINABURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuzda hain FETÖ tarafından başarısız olan askerî darbe maalesef 20 Temmuzda sivil darbe olarak karşımıza çıktı ve AKP eliyle FETÖ’yle mücadeleden ziyade muhalif kesimlere karşı bir cadı avına döndürüldü. OHAL ne acı ki ülkemize ekonomik çöküş, belirsizlik ve işsizlik ortamı getirdi. OHAL’de hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığı ayaklar altına alındı. Hukuk tek adamın inisiyatifine bırakıldı. Öyle ki Adalet Şûrası bile Beştepe’deki sarayda yapıldı.

Geçmişe baktığımızda görüyoruz ki her darbe kendi hukukunu yaratmış. 20 Temmuz darbesi de şimdi kendi hukukunu yaratma çabasında ama bir fark var: Geçmişte darbe yapanlar sadece kendi geleceklerini güvence altına almaya çalışmışlar, şimdi ise darbe yapanlar, 20 Temmuz darbesini yapanlar sadece kendi geleceklerini değil, kendileri gibi düşünenlerin geleceklerini de güvence altına alma çabasındalar. 696 sayılı KHK işte bunun uzantılarından biri. Devlet eğer şiddet kullanma yetkisini sivilere veriyorsa orada devlet yoktur, çeteleşme vardır. Çıkardığımız bu KHK’yle âdeta mafyatik yöntemlerle milleti birbirine kırdırmaya çalışıyorsunuz. OHAL ilan ederken “Üç ayda çözeriz.” dediniz, OHAL’i uzata uzata olağan hâle çevirdiniz. “Amaç terörle, FETÖ’yle mücadele.” dediniz. Şimdi ben de buradan soruyorum: Şeker Kurumunu OHAL KHK’siyle terörlü mücadele için mi kapattınız? Ya da kış lastiğinin OHAL KHK’siyle zorunlu hâle getirilmesi terörle mücadele için mi? Bu KHK’lerin OHAL’le ne ilgisi var ya, Allah aşkına önce bunu bir izah edin.

31 tane OHAL KHK’siyle 124 binin üzerinde kamu çalışanı ihraç edilmiş, 118 binin üzerinde kamu çalışanı açığa alınmış, 33 bin öğretmen, 8 bin akademisyen ihraç edilmiş, 35 binin üzerinde sosyal medya hesabı denetlenmiş; insanları âdeta fişliyorsunuz iktidarınızda. Askerî okullar kapatıldı ve en acısı da orada okuyan tüm öğrencilere sorgusuz sualsiz FETÖ’cü damgası yapıştırıldı. İnsanda biraz vicdan olur! Muhafazakâr olduğunu iddia eden bir iktidar suçlu suçsuz, araştırma, soruşturma yapmadan insanlara iftira atıyor.

Bakın, okulları kapatılan askerî öğrenciler sizin yüzünüzden eğitim aldıkları alanlarda çalışmıyorlar, çoğu işsiz, iş bulanlar da inşaat işçiliği, çobanlık gibi işlerde çalışabiliyor; bazıları bu işleri yaparken hayatını kaybetti. Bakın, bir askerî okul öğrencisi paketçilik yaparken geçirdiği kazada vefat etti. Birisi gene mezarında ve giyemediği üniforması mezarına örtülmüş durumda, istediği mesleği yapamadığı için, sizin yüzünüzden yapamadığı için. Bakın, birisi çobanlık yapıyor; bu çocuk askerî okulda eğitim almış, okulunu kapattığınız, haklarını elinden aldığınız için çobanlık yapıyor. Bir başkası inşaat işçiliği yapıyor. Bunlar sizin eseriniz, siz yarattınız, onların okullarını kapattınız, hayatlarını kararttınız. İçlerinde şehit ve gazi çocukları var ve şimdi buradan söylüyorum: Eğer biraz, biraz vicdan kırıntınız varsa bu çocuklarla ilgili güvenlik soruşturmasını yapın ve masum olan çocuklara haklarını iade edin. Yoksa bu çocukların bütün vebali sizin boynunuzadır.

OHAL’de 234 bin civarında tutuklu ve hükümlü olmuş, 1.412 dernek ve 139 vakıf kapatılmış. Şimdi, önüne geleni işten at, hapse at, derneği, vakfı kapat; peki, FETÖ’yle aynı taстан çorba içenlerin, aynı yolda beraber yürüyenlerin, FETÖ’ye istediklerini verenlerin, FETÖ’cülerini devlet kurumlarına yerleştirenlerin hiç mi sorumluluğu yok? Şu kürsüde daha düne kadar “Gel de bu hasretlik bitsin.” diye gözyaşı dökenlerin hiç mi sorumluluğu yok? Ama siz kandırıldınız, yanıldınız, aldatıldınız, öyle değil mi?

Bakın, adliyede çalışan bir zabıt kâtibi 2012 yılında kaldığı otel FETÖ’cü çıktıki gerekçesiyle işinden atıldı, ihraç edildi ve ceza aldı -burada da belgesi var, belgeyle konuşuyorum, isteyene de bunu verebilirim- tek suçu, 2012’de kaldığı otelin FETÖ’cü çıkması. Bu adamı işten attınız ve üç yıl hapis cezası verdiniz. AKP’li bir belediye başkanı, seçim bölgem Afyonkarahisar ili, Bolvadin ilçesi Belediye Başkanı Fatih Kayacan 2015 yılında “Gökkuşuğı” adlı, FETÖ’yle irtibatı olduğı için 15 Temmuzdan sonra kapatılan bir şirkete ait 2 tane taşınmazın belediyeye borcu olduğı hâlde, bizzat kendisi “Belediyeye borcu yoktur.” yazısı vermiş ve bu şekilde tapuya bu yazı gönderilmiş fakat sonradan Başkanın “Borcu yoktur.” yazısı tapuda değiştirilmiş. Buna ilişkin kamera kayıtları, tanık beyanları ve her türlü delil dosyada mevcut. Bunun üzerine cumhuriyet başsavcılığı soruşturma izni istemiş İçişleri Bakanlığından. Peki, sonuç ne? Sonuç şu: Tabii ki AKP’li Belediye Başkanına soruşturma izni verilmemiş. Kısacası sonuç şu: Eğer AKP’li bir FETÖ’cüysen yırtıyorsun ama AKP’li değilsen, FETÖ’cü olmasan bile, sırf muhalif olduğı için OHAL’den faydalanarak seninle ilgili her türlü yaptırım ve ceza veriliyor, maalesef gelinek nokta bu. Hukuk da bu sizin için, adalet de bu sizin için, sadece AKP’li olanlara işleyen bir adalet.

Ve diyoruz ki biz her zaman hukuk devletini savunacağız. Size inat, sizin hukuk devletini katletmenize, Anayasa’yı yok saymanıza karşı her zaman “hak, hukuk, adalet” diyeceğiz. Bunun için Genel Başkanımız tarihi bir yürüyüş yaptı, “adalet yürüyüşü” işte bunun için, sizin hukuku ayaklar altına alan zihniyetinize karşı. “Bu ülkedeki herkes için adalet.” dedi, “herkes için hukuk” dedi ve herkes için o hak, o hukuk, o adalet sağlanıncaya kadar biz bunun mücadelesini vermeye devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sizin milleti her türlü ayırıştırma, ötekileştirme, düşmanlaştırma çabalarınıza karşın, biz her zaman toplumda huzur için, barış için mücadele etmeye devam edeceğiz. Çünkü neden, biliyor musunuz? Bu güzel ülkem, bu güzel yurdum tek adamın keyfiyetine terk edilemeyecek kadar değerli ve bu tek adamın keyfiyetine terk edilemeyecek ülkede sizin çadır devleti kurmanıza asla ve asla izin vermeyeceğiz.

Herkese saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Köksal.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.33

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati:16.55****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

449 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 21’inci maddeleri kapsamaktadır.

1’inci maddede bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 1’inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Halil Eldemir

Çanakkale

İstanbul

Bilecik

Ramazan Can

Hilmi Bilgin

Kırıkkale

Sivas

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

357 sayılı Askeri Hakimler Kanunu 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 203’üncü maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, anılan mülga kanunda değişiklik yapılmasına dair madde metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde metinden çıkarılmıştır.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Ramazan Can

Çanakkale

İstanbul

Kırıkkale

Halil Eldemir

Hilmi Bilgin

Bilecik

Sivas

“MADDE 5- 2797 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Ceza Genel Kuruluna” ibaresi “Yargıtay ilgili ceza dairesine” şeklinde ve aynı maddenin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ağır ceza mahkemesinin görevine giren kişisel suçlarla ilgili suçüstü halinde genel hükümlere göre yürütülen soruşturma sonucunda dosya, düzenlenen fezlekeyle birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Hâkim kararı gerektiren işlemlere dair Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talepleri ile kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara yapılan itirazlar hakkında, soruşturma konusu suçların en ağırına bakmakla görevli Yargıtay ceza dairesini numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı tarafından karar verilir. Suçun son numaralı ceza dairesinin görevine girmesi halinde talebi inceleme yetkisi Birinci Ceza Dairesi Başkanı aittir. Hâkim kararı gerektiren işlemlerde başkanın verdiği kararlara karşı yapılan itirazı numara itibarıyla izleyen ceza dairesi başkanı inceler. Son numaralı daire başkanının kararı, Birinci Ceza Dairesi Başkanı tarafından incelenir. İddianame hazırlanması hâlinde kovuşturma Yargıtay ilgili ceza dairesince yapılır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Madde metni 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 2’nci maddesiyle yapılan değişikliğe uygun biçimde yeniden düzenlenmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm, 43'üncü maddeye bağlı ek madde 5 ve ek madde 6 dâhil 22 ila 43'üncü maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, kanun hükmünde kararnamelerin içerdiği hükümlere ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, kanun hükmünde kararnamelerin Mecliste görüşülerek hukuk denetimine açılması imkânı sağlanıyor. Bu sırada iktidar partisi de bir OHAL döneminde çıkartılmış olan kanun hükmünde kararnameleri bir iki tane kanun metninden çıkarma önergesi dışında dokunmadan geçiriyor. Ne yapıldığıyla ilgili oy veren milletvekillerimiz mutlaka gerekli çalışmayı kendileri de yapıyorlardır ama örneğin, bir şüphelinin kaçak sayılmasını, bir OHAL dönemi için alınan bir yetkiyi şu anda Türk Ceza Kanunu'na, Ceza Muhakemeleri Kanunu'na dercediyoruz ve bundan sonra şüpheli hakkında bir soruşturma ve kovuşturma başlamış olması yeterli sayılıp kaçak sayılarak bir kaçak aranır gibi aranıp onun gibi tevkif edilmesi ve işleme tabi tutulması kanuna giriyor. Devraldığınız Türkiye'de hukuk açısından neler vardı, bugün Türkiye'yi getirdiğiniz noktada neler var, bunların kayda geçmesinin Meclis açısından önemli olduğunu düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 449) (Devam)

BAŞKAN - 22'nci madde üzerinde bir adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 22'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Halil Eldemir

Çanakkale

İstanbul

Bilecik

Ramazan Can

Hilmi Bilgin

Kırıkkale

Sivas

“MADDE 22- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Valinin teklifi ve İçişleri Bakanının uygun görmesi halinde, bu Kanunun mülga ek 16 ncı ve mülga ek 17 nci maddeleri ile 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun ek 15 inci maddesi çerçevesinde görevden ilişkisi kesilmiş güvenlik korucuları operasyonel faaliyetler maksadıyla tekrar göreve çağrılabilirler. Ayrıca, gönüllü güvenlik korucuları da aynı usulle operasyonel faaliyetlerde görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenler, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen harcırahtan ve yedinci fıkrasında belirtilen ek tazminattan yararlandırılırlar. Bu ödemeler dolayısıyla her ne ad altında olursa olsun kamudan aldıkları ödemelerden kesinti yapılamaz.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metni, 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 27'nci maddesiyle yapılan değişikliği içerecek şekilde düzenlenmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 30'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan	Mehmet Doğan Kubat	Halil Eldemir
Çanakkale	İstanbul	Bilecik
Ahmet Sami Ceylan	Ramazan Can	Hilmi Bilgin
Çorum	Kırıkkale	Sivas

“MADDE 30- 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 12- Terör veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen ya da 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçları sebebiyle elkonulan, milli savunma veya iç güvenlik hizmetleriyle doğrudan ilgili silah, mühimmat, araç ve gereç ile sarf malzemesinin delil olarak saklanması gerek bulunmaması halinde, bu eşyaların Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına tahsis edilmesi, mahallin en büyük mülki amiri tarafından soruşturma evresinde hakim veya kovuşturma evresinde mahkemeden talep edilebilir. Talep üzerine verilen kararlara karşı itiraz edilebilir. Soruşturma veya kovuşturma sonunda elkonulan eşyanın iadesine karar verildiği takdirde iadenin konusunu rayiç değer oluşturur. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet, İçişleri, Maliye ve Milli Savunma Bakanlıklarınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. “

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metni, 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 18'inci maddesiyle yapılan değişikliği içerecek şekilde düzenlenmektedir.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 43'e bağlı ek madde 5'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 43'e bağlı ek madde 6'yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi, üçüncü bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Üçüncü bölüm, 47'nci maddeye bağlı ek madde 9, ek madde 10, ek madde 11 ve ek madde 12 ile 62'nci maddeye bağlı geçici madde 23 ve geçici madde 24 de dâhil 44 ila 65'inci maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi, üçüncü bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

44'üncü madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 44'üncü maddesinin (b) bendinde yer alan "Mevcut onüçüncü" ibaresinin "Onbeşinci" şeklinde ve aynı maddenin (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"c) Onyedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Akademi bünyesindeki faaliyetlere yönelik olarak döner sermaye işletmesi kurulmuştur. İşletmeye onmilyon Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. Bu tutar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile artırılabilir. Başlangıç sermayesi Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden karşılanır. İşletmenin sermayesi, Jandarma Genel Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekler, aynı yardımlar, faaliyet sonucu elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Ödenmiş sermaye tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra, kalan yıl sonu kârı döner sermaye işletmesinin hizmetlerinde kullanılmak üzere ertesi yılın gelirine ilave edilir. 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesi çerçevesinde döner sermaye gelirlerinden tahsil edilen kısmın en az yüzde beşi, Akademi bünyesinde yürütülen bilimsel araştırma projelerinin finansmanı için kullanılır. Döner sermaye işletmesinin faaliyet alanları, gelir ve giderleri ile yönetimine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, Akademi senatosu tarafından gerekli görüldüğü takdirde her bir proje için avans verilmek suretiyle kullanılabilir."

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Ramazan Can

Çanakkale

İstanbul

Kırıkkale

Halil Eldemir

Hilmi Bilgin

Ahmet Sami Ceylan

Bilecik

Sivas

Çorum

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddenin matlabı, fıkra numaralarının mevcut durumuna uyumlu hâle getirilmekte, ayrıca 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 54'üncü maddesiyle yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

46'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 47'ye bağlı ek madde 9'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 47'ye bağlı ek madde 10'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 47'ye bağlı ek madde 11'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İktidar partisi milletvekilleri “Kabul edenler...” derken lütfen ellerinizi kaldırınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Belki reddedecekler efendim, siz şey yapmayın.

BAŞKAN - Madde 47'ye bağlı ek madde 12'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 48 üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 48'inci maddesinde yer alan “10” ibaresinin “15” şeklinde ve “sekiz” ibaresinin “üç” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Halil Eldemir

Çanakkale

İstanbul

Bilecik

Ramazan Can

Hilmi Bilgin

Kırıkkale

Sivas

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

2803 sayılı Kanun'un geçici 9'uncu maddesinde 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 57'nci maddesiyle yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

49'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

50'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

51'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

52'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

53'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

54'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

55'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

56'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

57'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

58'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

59'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

60'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

61'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 62'ye bağlı geçici madde 23'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 62'ye bağlı geçici madde 24'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

63'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

64'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

65'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 65'inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Halil Eldemir

Çanakkale

İstanbul

Bilecik

Ramazan Can

Hilmi Bilgin

Kırıkkale

Sivas

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

678 sayılı Kanun Hükümünde Kararname'nin aynı konudaki 30'uncu maddesine ilişkin önergenin kabul edilmesi nedeniyle ihtiyaç kalmayan bu madde metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde metinden çıkarılmıştır.

Üçüncü bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi dördüncü bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Dördüncü bölüm, geçici madde 1 dâhil 66 ile 87'nci maddeleri kapsamaktadır.

Dördüncü bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

66'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

67'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

68'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

69'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

70'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

71'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

72'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

73'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

74'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

75'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

76'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

77'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

78'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

79'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

80'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

81'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname'nin 81'inci maddesine “şirketin yönetim kurulu” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan

Mehmet Doğan Kubat

Halil Eldemir

Çanakkale

İstanbul

Bilecik

Ramazan Can

Hilmi Bilgin

Kırıkkale

Sivas

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun Soma AŞ'nin ödemesi gereken tazminatlarla ilgili görevini yerine getirmediğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, burada Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'yla ilgili bir ibare ekleniyor. Tabii, bu düzenleme içinde el konulan şirketlerle ilgili bu konuda bir tasarruf olmuş; Meclisin takdiri, o konuda bir şey yok. Ama Meclisin çıkardığı bir kanuna Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu uymuyor, buna dikkat çekmek gerekiyor.

Belki de milletvekillerimizin çoğu şunu sanıyordur: Soma'da faciadan sonra işsiz kalan 2.682 işçi ve 301 maden şehidinin aileleri şirketten hak ettikleri kıdem tazminatlarını aldı sanıyordur. Çünkü böyle bir kanun çıkardık biz, dedik ki: “Şirketin mal varlığına TMSF tarafından el konulur. Öncelikle işçi ödemeleri için bu mal varlığı satılır, ödenir.” Şimdiye kadar sadece 3 taksit ödendi 24 taksitten. TMSF bu görevini yerine getirmiyor, hem de nasıl getirmiyor biliyor musunuz? Şirketin kontrolündeki sarı sendika şirketle bir anlaşma yapıyor, metnini TMSF'ye yolluyor işçi adına imza atma yetkisini suistimal ederek ve diyor ki: “Biz aramızda anlaştık, 24 taksit hâlinde paralar ödenecek, siz bu malları satmayın.” TMSF malı satmıyor. 3 kere böyle anlaşma yaptılar, sadece birer taksit ödeditler; söz verilen 24 ya da 36 taksitin sadece 3'ü ödendi, facianın üstünden bu kadar zaman geçti. Meclis kanun çıkardı, o dönem Doğan Kubat'ın katkıları vardı, bütün vekillerimizin, Sayın Grup Başkan Vekili Erkan Akçay'ın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Meclis sanıyor ki ben görevimi yaptım. TMSF, Soma AŞ'nin İstanbul'daki o koca koca binalarını gerekirse satın işçinin alacağını, 301 maden şehidinin şirketten alacağı kıdem tazminatı haklarını -devletin ödediği tazminattan bahsetmiyorum- ve işsiz kalan 2.600 kusura işçiye ödemesi gereken paraları ödedi sanıyoruz, ödemediler. TMSF, şirket ve sarı sendika arasında bir Bermuda şeytan üçgeni kuruldu, millî iradeye karşı kumpas yapıyorlar, takla attırıyorlar ve hâlâ o insanların paralarını ödemiyorlar. Bu durumu Meclisin dikkatlerine sunuyorum TMSF'nin adı geçmişken.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Özel.

**VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 449) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 123'üncü maddesiyle yapılan ekleme metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

82'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

83'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 83'üncü maddesinde yer alan “(30.000)” ibaresinin “(40.000)” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan
Çanakkale

Mehmet Doğan Kubat
İstanbul

Ramazan Can
Kırıkkale

Halil Eldemir
Bilecik

Hilmi Bilgin
Sivas

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 181'inci maddesiyle yapılan değişiklik metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

84'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

85'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'de bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bülent Turan
Çanakkale
Halil Eldemir
Bilecik

Mehmet Doğan Kubat
İstanbul
Hilmi Bilgin
Sivas

Ramazan Can
Kırıkkale
Ahmet Sami Ceylan
Çorum

GEÇİCİ MADDE 1-(1) 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürütülmekte olan kovuşturmalarda, 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle mahkemelerin görev ve yetkisine ilişkin yapılan düzenlemeler nedeniyle görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilemez; bu davalara ilgili mahkemesinde bakılmaya devam olunur.

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun hükmünde kararnamenin kanunlaşması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda geçici 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 86’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

87’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonunun redaksiyon talebi var sanırım.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Evet.

BAŞKAN - Buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, görüşülmekte olan 449 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Genel Kurulda kabul edilen değişiklik önergeleriyle birlikte kanunlaşacağından düzenlemenin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesi, ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirlerinize arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Redaksiyon işlemi kanunun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Dördüncü bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü açık oylamaya tabidir.

İç Tüzük’ün 145’inci maddesinin ikinci fıkrasında “Başkanın gerekli görmesi halinde açık oylama oturumun sonuna veya haftanın belli bir gününe bırakılabilir.” denilmektedir. Bu hüküm çerçevesinde -oturumu yöneten Başkan olarak- kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması 1 Şubat 2018 Perşembe gününe bırakılmıştır. Belirtilen gündeki birleşimde gündemin “Oylaması Yapılacak İşler” kısmında kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması yapılacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Sayın milletvekilleri, 2'nci sırada yer alan 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 450) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon Raporu 450 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararname tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde söz isteyen Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Günal'ı kürsüye davet ediyoruz.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET GÜNAL (Antalya) – Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kanun hükmünde kararnamede Millî Savunma Bakanlığının askerî süreçlerdeki belirleyici ve yönlendirici konumunun yeniden tanımlanmasıyla ilgili düzenlemeleri içeren hususlar bulunmaktadır. Buna ilave olarak da diğer konu başlığı ise er ve erbaşlar ve askerî öğrencilerle ilgili bazı uyum düzenlemeleri yapılmıştır. Bunların kanunlaştırılmasını tartışacağız.

Bu vesileyle, geçmişten bugüne hain 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra yaşamış olduğumuz süreçte defalarca konuştuğumuz, bize de intikal eden, sizlerle de paylaştığımız mağduriyetlerin tekrar gözden geçirilmesi gerektiğini bir defa daha ifade etmek istiyorum. Sizler de biliyorsunuz, bu süreçte özellikle askerî öğrencilerle ilgili, er ve erbaşlarla ilgili birtakım şikâyetler gelmiştir. Tabii ki FETÖ'yle mücadelenin sulandırılmadan yapılması için bazı önlemler alınmalıdır ama bunu yaparken de ordu millet olan Türk milletinin çocuklarının asker olmak amacıyla, subay olmak amacıyla geldikleri bu okullarda da bunlarla ilgili adil düzenlemelerin yapılması, müktesep haklarının korunması konusunda da hassasiyet gösterilmesi gerektiğinin bir kez daha altını çizmiş olalım.

Değerli arkadaşlar, şu anda Afrin'de Zeytin Dalı Operasyonu devam ediyor; Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, güvenlik güçlerimiz kahramanca mücadele etmeye devam ediyorlar ve operasyon sürüyor. Bu kapsamda, bunu vesile ederek, şu anda onların moralini düzeltecek millî savunmayla ilgili bu kanun düzeltilirken de bazı çalışmaların yapılması gerektiğini, özellikle gazi sayılmayanlarla ilgili, harp malulleriyle ilgili, oralarda mücadele eden kahraman güvenlik kuvvetlerimizin aileleriyle ilgili birtakım taleplerin gündemde olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu vesileyle, bunların da bir an önce çözüme kavuşturulması hem mücadelenin selameti açısından hem de onlara olan şükran borcumuzu ifade etmek açısından önemlidir. Sadece subaylarımız değil astsubaylar, erbaşlar, sözleşmeli er ve erbaşlarımızın, ayrıca korucularımızın da birtakım talepleri bulunmaktadır hem özlük haklarıyla ilgili hem sosyal haklarıyla ilgili; bu taleplerin dikkate alınmasının yerinde olacağını düşünüyoruz.

(x) 450 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Bu vesileyle, biraz daha geniş açıdan baktığımız zaman, bu mücadelede başka bir şey ortaya çıktı, birkaç gündür medya organlarında da yer alıyor: Bu operasyonda kullanılan silahların mühimmatlarının, mermilerinin yerli savunma sanayisiyle tedarik edildiğine dair birkaç gündür bunlarla ilgili yazıları okuyoruz ama bunun yeterli olmadığını hepimiz biliyoruz değerli arkadaşlar.

Ben dün Orta Doğu Teknik Üniversitesinde bilişimle ilgili bir fuara katıldım ve burada da savunma sanayi kuruluşlarımız, teknoloji kuruluşlarımız yer alıyordu. Gerçekten de devam eden projelerle ilgili de önemli çalışmaların yapıldığını gördüm. ASELSAN'ın, HAVELSAN'ın, ROKETSAN'ın, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii TAI'nin, hepsinin çok yeni projeleri var. Bizim için bu bağımlılıktan kurtulmanın yolu hem uzay ve havacılıkla ilgili AR-GE çalışmalarını bir an önce hızlandırarak üretim yapar hâle getirmek, aynı zamanda da millî tedarik sistemini çok daha hızlı bir şekilde işler hâle getirmek ve bu ihalelerde birtakım teşvikleri de, teknoloji transferlerini de içerecek şekilde, Türkiye'nin lehine olacak şekilde bu düzenlemeleri yapmak gerekiyor. Gerçekten de imkân verildiği zaman, desteklendiği zaman Türk müteşebbisleri, yatırımcıları bu büyük projeleri gerçekleştirebiliyorlar ama burada siyasi irade, kararlılık, aynı zamanda da bu projelerin desteklenmesi ve teşvik edilmesi geliyor. Baktığımız zaman, bazı önlemleri erken almazsak ama silah sanayisinde de, diğer konularda olduğu gibi, dışa bağımlılığı maalesef azaltamıyoruz. O nedenle bunu bir vesile edip yeni gelişen teknolojilere bakarak hem savunma sanayisinde hem geleceğe yönelik olarak uzay araştırmalarında, havacılıkla ilgili araştırmalarda biraz daha ileri gitmemiz lazım. Burada karada kullanılan mühimmatları evet biz üretiyoruz ama daha ileri düzeyde birtakım çalışmaların yapılması gerektiğini de bu vesileyle sizlerin dikkatine sunmak istedim.

Gerçekten de, değerli arkadaşlarım, buradaki çalışmaların yanı sıra bilişimle ilgili, bilgi güvenliğiyle ilgili bir önceki KHK'de de yer alan bazı hususlar vardı. Bu konularda da yeni gelişmeler yaşanıyor bilişim teknolojileri, iletişim teknolojileriyle ilgili. Bunların güvenliğini de sağlayacak bazı çalışmaları bir an önce gerçekleştirmemiz gerekiyor. İşte, "2023" dedik, şurada az bir süre kaldı. Onun için yüksek teknolojiye, yeni ürünlere, yeni katma değerli ürünlere bizim öncelik vermemiz lazım ki önümüzdeki mücadelede daha üst sıralara doğru kayabilelim. Sadece gayrisafi yurt içi hasılamızı rakam olarak artırmak, belli bir düzeye getirmek yetmiyor. Onda da 2023 hedeflerinden biraz uzaktayız ama biraz daha yüksek teknoloji, yüksek katma değerli ürünlere dönmemiz lazım.

Bunun için de bu öncelikli sektörleri defalarca tartıştık. 25 tane öncelikli sektör kalkınma planı çerçevesinde belirlenmişti ama bu öncelikli sektörlerle ilgili uygulama aşamasında sıkıntılar devam ediyor. Kararları alıyoruz, önceliklendiriyoruz ama uygulanmasıyla ilgili de siyasi iradenin, bürokratların biraz daha hızlı davranması gerektiği bize gelen, sahadan gelen tepkilerden anlaşılıyor. Bu kapsamda önümüzdeki süreçte 2023, arkasından 2053 -fethin 600'üncü yıl dönümü, "süper güç" diyoruz- daha ileri gittik 2071; bu süreçlere doğru giderken de bilime, teknolojiye, yeni araştırma geliştirme tekniklerine öncelik vermemiz lazım. Aksi takdirde bu elimizdeki potansiyeli, genç, dinamik, eğitilmiş nüfusu daha doğru alanlara doğru, öncelikli alanlara doğru yönlendirme imkânını kaybederiz. Bu gelişmeler bizim için bir imkân olarak görülüyor ama bunu yapamadığımız zaman da, tam tersine, gelişmeler çok hızlı, baş döndürücü olduğu için aradaki açıkta kapanma tehlikesiyle karşı karşıyayız.

Bu nedenle baştan itibaren, ilkokuldan itibaren başlayarak bu alanlara da öğrencilerimizi yönlendirmemiz, bunun içinde üniversite-sanayi iş birliği dediğimiz çalışmayla ilgili alanlarda da çocukların niteliklerine göre, yeteneklerine göre yönlendirilmesini sağlayarak önümüzdeki süreçlerde bu öncelikli sektörler için de uzman elamanlar yetiştirmemiz lazım. Maalesef, hepimiz bakıyoruz "Üniversite mezunu var." diyoruz ama ara eleman, teknik eleman, tekniker sıkıntısı çeken birçok sektör var.

Önümüzdeki öncelikli sektörleri belirleyerek bunlarla ilgili yükseköğretimde de bir reform gerçekleştirmemiz lazım. Aksi takdirde geçici başarılarla, geçici rakamlarla, büyüme rakamlarının bir yüksek çıkmasıyla, iki çeyrekte yüksek çıkmasıyla övünmek bizi bir yere götürmüyor. Yani yapısal önlemleri her alanda almamız lazım ki bu aradaki gecikmeyi de, hedeflerdeki uzaklaşmayı da kapatmamız lazım. Bunun tek yolu, yeni bir sanayi anlayışı, yeni bir iletişim bilişim teknolojilerine, yüksek teknolojilere, AR-GE'ye yatırım yapma anlayışı ve bunları ön plana çıkararak hem eğitim alanıyla hem de yatırımla özel sektörü destekleyerek kamu kurumlarıyla birlikte bir sinerji yaratmaktan geçiyor. Aksi takdirde bunlarla uğraşp dururuz.

Bu arada az önce TMSF'yle ilgili de madde geçince arkadaşlarımız tartıştılar. Maalesef, bu kurumsal yapıda da bazı değişiklikler yapılması gerekiyor çünkü daha önce de defalarca belirttim, çok farklı kurumlar, bu TMSF bünyesine alınıyor ama oraların yönetimine atadığımız arkadaşlarımız, o şirketlerle ilgili uzmanlık alanından olmuyor; kamudan, belli yerlerden, hazine, maliyeden temsilci atıyoruz ama profesyonel bir şirket gibi yönetmek gerekiyorsa orada da uzmanlık niteliklerini aramız lazım. Kalkıp avukatlarla on beş sene önceden, yirmi sene önceden kalmış 5 liralık, 10 liralık faturaların takibiyle uğraşp. Onun yerine, bu sektörleri yaşatmak için yeni yatırımları, yeni alanları daha verimli hâle getirecek çalışmalar yapılmalı. Aksi takdirde, bu gelişme imkânının, teknolojik gelişmelerin bize sağladığı nimetlerden faydalanamayız.

Bu vesileyle, yeniden, Türk Silahlı Kuvvetlerimize, devletimize başarılar diliyoruz, şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, geride kalanlara da başarılar talep ediyoruz, temenni ediyoruz. İnşallah, bu operasyon da başarıyla sonuçlanacak. Arkasından Münbiç'e, Fırat'ın doğusuna doğru ilerleyen bir çalışmayı kararlılıkla Türk Silahlı Kuvvetlerimiz devam ettirecektir.

Tekrar teşekkür ediyor, kanunun hayırlı olmasını diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Günel.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş...

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Şimdi, doğrusu, kanun hükmünde kararnamelerin ne getirdiğini, ne götürdüğünü, OHAL'le birlikte nasıl bir ortam oluşturulduğunu buradan çok söyledik ama 20 Temmuz 2016'dan bu yana nihayet, Anayasa'yı ihlal bir nebze de olsa Hükümet tarafından sözde hafifletiliyor. “Sözde” diyorum çünkü burada kanun hükmünde kararnameleri aslında tartışmıyoruz; şu anda bu kanun hükmünde kararnamelerin ne getirdiğini, ne götürdüğünü, OHAL'le birlikte KHK'lerle yüzbinlerce, milyonlarca insanın nasıl mağdur edildiğini, bir cendere içine sokulduğunu yine tartışmıyoruz. Tümüyle usule uygun bir görüşme var. Bu usule uygun görüşme bile on sekiz ay sonra yapıldı.

Şimdi ne diyor Anayasa 91? Anayasa 91'e göre “Kanun hükmünde kararnameler otuz gün içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gelir.” deniyor. Buna rağmen Hükümet alışkanlık yaptığı üzere “Anayasa'yı takmıyorum.” diyor. “Bu Anayasa beni ilgilendirmiyor, ben bağlı değilim.” diyor. Kanunları, mesela şu anda 680 sayılı KHK askerî mahkemelerle ilgili kanunu, hâkimlik teminatıyla ilgili, ceza yargılamasıyla ilgili, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'yla ilgili yüzlerce değişiklik yapıyor. Bu değişikliklerin her biri aslında binlerce ihlali içeriyor; binlerce, yüzbinlerce can yakıyor ve yargıyı, yargı bağımsızlığını, tarafsızlığını, kanunları tümüyle yok ediyor.

Fakat, biz ne yapıyoruz? Burada, sadece geneli üzerinde on dakika bir konuşuyoruz ve Hükümet sıraları her zaman olduğu gibi ilgi göstermiyor ve bu kanun hükmünde kararnameleri “Nasıl olsa

Bakanlar Kurulu çıkarmış, Mecliste tartışmadan geçelim.” gibi bir yaklaşım var. Oysaki Anayasa bunu demiyor. Anayasa diyor ki: Asıl kanun koyucu, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi ve OHAL geçicidir, istisnaidir. Kanun koyma yetkisi olan Meclis bunu mutlaka görüşmeli, tartışmalı; ne getiriyor, ne götürüyor; hangisi Anayasa’ya uygun, hangisi aykırı, mağduriyetleri nedir? Bunu çok çok önemsedığı için bir tahdit koyuyor, bir süre sınırı koyuyor. Bu süreye uyulmadığı gibi, burada yapılan tartışmalar da Anayasa’nın emrettiği kurallara göre yapılmıyor.

Peki, biz burada ne yapıyoruz? Demin bir tane kanun hükmünde kararname geçti. Daha önce 5 tane gelmişti, şimdi 25 tanesine öncelik verildi. Burada bu usulen el kaldırıp indirmeyle kabul edilen kanun hükmünde kararnameler nelere yol açacak? Nelere yol açtı, olan oldu şimdiye kadar? Yüzbinlerce ihraç, yüzbinlerce kamu emekçisinin sosyal idamına imza atıldı. İnsanlar adı konulmadan ekonomik yoksunluğa, yoksulluğa, işsizliğe ve üstüne üstlük dayanaksız bir şekilde mahkûm edildi. Buna yargı yolu kapalı.

OHAL Komisyonu kuruldu, Başbakan garip bir şekilde, herkes hukuk bilmiyor gibi -kendisi bilmiyor herhâlde- diyor ki: “OHAL Komisyonuyla yargı yolunu açtık.” Ey Başbakan, sen OHAL’le, KHK’yle yargı yolunu kapattın, OHAL Komisyonu da yargı yolunu kapatıyorsun, açmıyorsun. Şimdi, aynen KHK’ler gibi... KHK’ler buradan geçince tek bir esprisi var, sonucu var, artık kanun yolu açılacak yani KHK mağduru yurttaşlar yargıya gidebilecekler. Sadece KHK olduğu zaman yargıya gidemiyor. Peki, hangi yargıya gidecek? İhraç edilen, işsiz kalan, derneği kapatılan, vakfı kapatılan, tutuklanan, işkenceye uğrayan, teşhir edilen yüz binlerce insan ve etkilenen milyonlarca insan hangi yargıya gidecek? KHK’lerle içi boşaltılan, askıya alınan kanunlarla kurulan yargıya gidecek. Kararları tanınmayan yargıya gidecek. Anayasa Mahkemesine gidecek. Anayasa Mahkemesinin bir hükmü var mı bu ülkede? “Kaldı.” diyebilecek olan var mı? Bence yok. Şahin Alpay ve Mehmet Altan dosyası... Hâlâ tutukluluğa itirazlar reddediliyor. Anayasa Mahkemesi derhâl tahliye konusunda karar verdi ama yerel mahkeme, hiçbir hakkı olmadığı hâlde kendi yetkisini aşarak, Hükûmete yaslanarak Anayasa Mahkemesine kafa tutuyor. Şimdi, bu yargıya biz “tarafsız ve bağımsız” der miyiz? Diyemeyiz tabii ki. Başbakan Yardımcısı Sayın Bozdağ çıkıp dedi ki: Alpay ve Altan kararında Anayasa Mahkemesi yetkisini aşmıştır, esasa girmiştir. Ey Sayın Bozdağ, daha önce Demirtaş dosyasında Anayasa Mahkemesi onlarca sayfa içeriğe girdi, esasa girdi, yerel mahkemelere talimat verdi, o zaman niye destekledin, niye karşı çıkmadın esasa girdin diye? Demek ki “Anayasa Mahkemesi kendi talimatlarını yerine getirirse kararlarına uyarım, getirmezse uymam.” keyfiyeti var.

İşte, bu nedenle, bu kanun hükmünde kararnamelerin bugün burada görüşülmesinin, daha doğrusu, görüşülmüş gibi yapılmasının Halkların Demokratik Partisi olarak bizim için hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. Biz OHAL’e de karşıyız, kanun hükmünde kararnamelerin tümüne de karşıyız. Hepsinin behemehâl geri çekilmesi gerekiyor.

Bu kanun hükmünde kararnameler, hukuk devleti ilkesini askıya almıştır, yargı tarafsızlığını ve bağımsızlığını yok etmiştir. Kişi özgürlüğü ve güvenliği tarihe karışmıştır. İşkence, günlük sistematik bir rutin hâline dönüşmüştür. Siyasi saiklerle yapılan operasyonlar rutinleşmiştir. Emir ve talimatlarıyla ve çıkardıkları kararnamelerle hayatın, toplum yaşamının her alanına müdahale etme yetkisini kendinde gören bir iktidarla karşı karşıyayız. Buna “faşizm” diyorlar, buna “diktatörlük” diyorlar, biz de böyle söylüyoruz ama biz söyledikçe birileri diyor ki: “Hayır efendim, biz demokrasiye bağlıyız.” “Demokrasiye bağlıyız.” demekle demokrasiye bağlı olunmuyor. Demokrasiye bağlı olmak, gereğini yapmakla ilgilidir.

Şu anda Hükûmet -yani sonraki, bugün zaman kalmadı, bunu arkadaşlarım değerlendirmiştir- bu sefer savaş karşıtlığını suç hâline getirdi. Böyle bir şey yok, dünyada yok. Bugün -bilmiyorum Sayın Aktay burada mı- Sayın Aktay bir açıklamasında savaş karşıtlığının iki yüzü, sahtekâr ve tutarsız bir duruş olduğunu söylüyor. Biz aynı şeyi savaş yanlılığı için söylüyoruz. Savaş karşıtlığı, Birleşmiş Milletler ilkesidir, insanlık ailesinin varlığı noktasıdır barış savunuculuğu. Barış içinde yaşama hakkı, en ulvi haklardan biridir ve bunu yerine getirmesi gereken bu sorumluluk da devletindir. Biz savaşı kutsayanlar değiliz, biz barış içinde yaşamı savunan bir partiyiz ve bu konudaki ilkeselliğimiz her yerde devam ediyor.

ALİM TUNÇ (Uşak) – Belli oluyor. Hendekleri savunuyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Dün utanç verici bir şekilde Türk Tabipleri Birliğinin Merkez Konseyi üyeleri alındı. Ne demişler biliyor musunuz? “Her çatışma, her savaş fiziksel, ruhsal, sosyal ve çevresel sağlık açısından onarılmaz sorunlara yol açacak büyük bir insani dramı da beraberinde getirir. Türk Tabipleri Birliği.” Biz bu sözlerin altına imza atmıyacak insan bilmiyoruz aslında. Her insan bu sözlerin altına imza atar. Bugün öyle bir aşamaya geldi ki hayat kurtaran, hepimizin canının emanet edildiği doktorlar savaş karşıtı diye “vatan haini” ilan ediliyor. Bu, Hükûmetin geldiği açmazın, geldiği çıkmazın artık bütün dünyaya ilan edilmesidir. Tabiplerin düşüncesi ne olursa olsun, hangi siyasi partiye taraf olurlarsa olsunlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, toparlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz bunun AKP iktidarının politikalarını desteklemeyen herkes için ilan edilen bir tutum olduğunu biliyoruz. Gerçekten haberler savaş bülteni olarak çıkıyor ama çocuklarımız, gençlerimiz, insanlar bu savaşta can veriyor. Bu savaşı destekleyenler, o ölümlere, o bebelerin bombalanmasına da “evet” diyor. Bu konuda artık daha fazla manipülasyona ihtiyaç yok. Türk Tabipleri Birliği olsun, buna karşı olan diğer sivil toplum örgütleri, demokratik muhalefet aslında yarın hepimizin, önünde eğileceği bir olgunlukta ve basirettedirler. Bu nedenle yarını düşünerek savaş yanlılığını bu kadar abartmayın, sonra pişman olursunuz, toplumun yüzüne bakamazsınız diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Savaş altı yıldır sürüyor. Türk Tabipleri Birliği şimdi mi açıklama yapıyor?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Beştaş.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.48

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 18.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum. 450 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Dursun Çiçek konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DURSUN ÇİÇEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kanun hükmünde kararnamelerin büyük çoğunluğunun Silahlı Kuvvetlere yönelik, güvenlik kuvvetlerine yönelik düzenlemeler olduğunu biliyoruz ama bunların çoğunun OHAL kapsamında Meclisten alınan yetkiyle ilişkili olmadığını da hepimiz biliyoruz.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir asırlık emir komuta sistemini, eğitim kurumlarını, askerî sağlık birimlerini, Silahlı Kuvvetlere dahi sormadan, komisyonlara getirmeden, uzmanlara danışmadan, kararnamelerle değiştirdiniz. Şimdi de aynı Silahlı Kuvvetlerden, önce Fırat Kalkanı Harekâtı, sonra da Zeytin Dalı Harekâtı kapsamında yurt savunması için, terörle mücadele için başarı istiyoruz, görev istiyoruz. Tabii ki bu görevi yapacaklar, bu görevi başarıyla yapıp memleketimize, ülkemize dönecekler. Ancak, bir öz eleştiri yapmamız lazım. Şimdi, kuvvet komutanları Genelkurmay Başkanıyla beraber bölgede dolaşıyorlar. Bu kuvvet komutanlarını Genelkurmay Başkanından ayırıp Millî Savunma Bakanına bağlamak için neler yaptınız ama alandaki uygulamaya baktığımızda bunun mümkün olmadığını hepimiz gördük. İnşallah bu hatadan dönersiniz, Genelkurmay ile kuvvet komutanları arasındaki ilişkileri, emir komuta birliğini tekrar sağlarsınız yoksa biz iktidara geldiğimizde, askerî okullar dâhil, sağlık birimleri dâhil, emir komuta birliği dâhil, Türkiye’nin bir asırlık cumhuriyet tecrübesini yine yasalarla geri taşıyacağız, geri alacağız.

Şimdi, askerî liseleri kapattık. Bunun bir temeli olabilir, o yaşta gençlerin askerî disiplin altında, silah altında olmasını bilimsel olarak tartışabiliriz ancak önce bunları kapatıp sonra bu tesislerin, bu asırlık kurumların ne olacağına karar verme aşamasında tekrar harp okullarının hazırlık sınıfı olarak açılması, bir noktada, yanlış atılmış adımdan geri dönmektir. Biz bunun devamını istiyoruz; askerî okulların, harp okullarının, askerî liselerin tekrar açılmasını istiyoruz. Bunu da siz açmazsanız, biz milletimize, Silahlı Kuvvetlerimize, ordumuza söz verdik, iktidara geldiğimizde bu okulları, bu yüz yıllık, asırlık okulları, eğitim kurumlarını tekrar cumhuriyete kazandıracacağız.

Tabii, bu okulları kapatırken burada eğitim gören, milyonlarca lira eğitim masrafı yaptığımız, umut dağıttığımız bu gençleri fişledik “Sizi FETÖ mensubu insanlar seçti.” diye ellerine birer kâğıt parçası verdik ve üstüne de “Kanun hükmünde kararnameyle atılmıştır.” diye bir de suçladık. Bu gençler, 30-40 bin genç şu an mağdur durumda; ailelerinin eline bakıyorlar, üniformalarını ve umutlarını geri istiyorlar. Ancak defalarca başvurmamıza rağmen, Sayın Bakan dâhil, bütün yetkililerle görüşmemize rağmen “Bunların yüzde 90’ı FETÖ’cü, yüzde 10’u için de bu işe biz girmeyiz.” diyorlar. Şimdi,

yeni harp okulu öğrenci adayları, uzman adayları, astsubay adayları alınıyor. Onlara uygulanan sistem neyse, onlara uygulanan soruşturma usulleri neyse bu gençlere de uygulayın, bunlar göreve hazır. Silahlı Kuvvetlerin en önemli ihtiyacı, genç, eğitilmiş, azimli personel ihtiyacı. Bunlar göreve hazır. Bunlar için de, yeni alınan adaylar gibi, bütün süreçleri yapalım. Bu gençleri, FETÖ'cüler ile masumları birbirinden ayırılım ve Silahlı Kuvvetlere kazandırılım. Bu gençlere tekrar üniformalarını ve umutlarını geri verelim.

Bu konuyu Anayasa Mahkemesine taşıdık. İdari yargıda hak arayanlar var. Ama bütün bunlar gecikeceği için mağduriyet çok daha artacaktır. Tek istedikleri güvenlik soruşturması. Yeni alınan askerî öğrencilere neler uygulanıyorsa, bütün testlerden, soruşturmalardan geçmeye hazır olan bu gençlerin çığılığına ses verelim.

Tabii, bunları, harp okullarını Millî Savunma Üniversitesi adı altında birleştirdik. Harp okullarının birleştirilmesi ortak bir üslup ve dil kullanılması açısından faydalı olabilir ancak bunları esas personel ihtiyacı açısından kuvvet komutanlıklarından koparmak aslında sisteme büyük zarar vermektedir. Dolayısıyla eğitim yönünden, en azından eğitim müfredatları yönünden kuvvet komutanlıklarının kuvvet harp akademilerine bağlantısının tekrar kurulması lazım. Bu da önümüzdeki süreçte büyük bir zafiyet yaratacaktır. Bu ilişkinin kurulması için de önce Savunma Bakanlığını, sonra da iktidarı göreve davet ediyoruz.

Askerî hastaneler... Zaten Silahlı Kuvvetler bundan on beş yıl önce bütün askerî tesisleri “Sağlık Komutanlığı” diye bir komutanlıkta birleştirmişti. Şimdi, bu komutanlığı Genelkurmaydan alıp Millî Savunma Bakanlığına bağlamak yerine bunu Sağlık Bakanlığına dağıtmak ve Sağlık Bakanlığının, sıradan, herkese hizmet veren ünitesi hâline getirmek, özellikle terörle mücadele eden, bu zor coğrafyada ülkenin güvenliğini sağlayan askerlere, güvenlik kuvvetlerine, hatta yurt dışından gelen itibarlı misafirlerin tedavisi olduğu GATA'yı düşünersek, hepsine, tarihimize bir ihanettir. Dolayısıyla bu da yanlış karardır, bunun da bir an önce düzeltilmesi lazım. Burada yetişmiş uzman hekimlerin hepsi sivil hastanelere geçmiş, istifa etmiştir. Bu kayıpların bir an önce karşılanması gerekiyor.

Şimdi, tayin terfiyi Millî Savunma Bakanlığını bağladık. Sicil üstü değerlendirmeyi askerler, tayin terfiyi Bakanlık yapıyor. İki başlı bir ordu yarattık, iki başlı bir güvenlik kuvvetleri yarattık. Sahil Güvenlik ile Jandarmayı Silahlı Kuvvetlerden kopardık. Niye? Darbe yapmasın diye. Darbe yapan, darbeye kalkışan hainler kim? Emir komuta birliği yok, Silahlı Kuvvetlerle ilgisi yok. Yıllardır siyasi iktidarların göz yumması sonucu, destek vermesi sonucu orduya sızmış, devletin kurumlarına sızmış bu hainleri bu şekilde önlemek mümkün değildir. Yarın, aynı yöntemleri kullanırsak başka bir örgüt aynı suçları işleyecek ve millî iradeye karşı, millî orduya karşı kalkışma içine girecektir. Dolayısıyla teşhisi iyi koymamız lazım. Bu iki başlılığı da ordudan kaldırmamız gerekiyor.

Özlük hakları... Tabii, yargıçlara özlük hakları konusunda çok iyi bir iyileştirme yapıldı. Bunu takdirle karşılıyoruz çünkü devletin temel kurumu yargı ayağa kalkmalı, cumhuriyetin kurumu hâline gelmeli, hak ve adalet dağıtır hâle gelmeli, iktidarın baskısından kurtulmalı. Aynı şeyi güvenlik kuvvetleri için de talep ediyoruz. Şimdi “Git, Afrin’de, Irak’ta, Suriye’de çarpış, şehit ol, ülkenin güvenliğini sağla.” diyoruz ama geride kalan çocuklarına, ailesine maddi olarak yeterli bir hayat seviyesi sağlayacak bir geliri bu gençlerimize, bu vatansever evlatlarımıza fazla görüyoruz. Daha önce de söyledik, tekrar söylüyorum: Bakanlığı, iktidarı, güvenlik kuvvetlerinin özlük haklarını iyileştirmeye davet ediyorum, bir kez daha davet ediyorum. Yoksa bu gençlerin vebali iktidarın boynunadır.

Şimdi, şehitlerimiz var, gazilerimiz var; gönül istiyor ki hiç olmasın, hiç gelmesin. Ancak bunların, parça parça getirilen, ihtiyaca göre getirilen yasalarla ayrı ayrı düzenlendiğini biliyoruz. Eşitlik yok, bunlar arasında farklılıklar var, büyük sıkıntılar var. Her gün onlarca şehit ve gazi yakınıyla görüşüyoruz.

Eğitimleri uygun olmadığı için vasıflarına, onurlarına uygun olmayan görevlerde kullanılıyorlar. Bu konuda Cumhuriyet Halk Partisinin Meclis Başkanlığına sunduğu tek temel yasayı bir an önce Meclise getirip yasalaştırmak için muhalefet olarak hazırız. İktidarın bu konuda samimi desteğini bekliyoruz.

Türk Silahlı Kuvvetleri dışarıda, özellikle peşmergeyle Kuzey Irak'ta yıllarca operasyon yaptı ama biz peşmergenin adını hiç devlet televizyonlarında Cumhurbaşkanının ağzından duymadık. Aynı şeyi biz Kıbrıs'ta, Barış Harekâtı'nda mücahitlerle yaptık; Anadolu'da, güneydoğuda korucularla yapıyoruz ama burada önde olan, ismi yâd edilen hep Mehmetçik'tir, hep güvenlik kuvvetleridir, askerimizdir, polisimizdir. Şimdi Suriye'de bunun hilafına Özgür Suriye Ordusunu ön plana çıkarmak, Mehmetçik'i geri plana atmak aslında etik de değildir, tarihî birikimlerimize de uygun değildir. O açıdan, ÖSO ile Mehmetçik'in tartışma ortamına çekilmesi iktidarın bu konudaki yanlışlarından kaynaklanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN ÇİÇEK (Devamla) – Bu konuyu yanlış buluyoruz ve düzeltilmesini istiyoruz.

Meclisi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çiçek.

Sayın milletvekilleri, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 28'inci maddeleri kapsamaktadır.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 46'ncı maddeye bağlı geçici madde 42, geçici madde 43 ve geçici madde 44 ile 51'inci maddeye bağlı ek geçici madde 95 ve ek geçici madde 96 dâhil 29 ila 52'nci maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 30'uncu maddesinde yer alan "20 yılı" ibaresinin "8 yılı" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Mehmet Doğan Kubat

İbrahim Halil Yıldız

İstanbul

İstanbul

Şanlıurfa

Kerem Ali Sürekli

Necip Kalkan

Erdoğan Özegen

İzmir

İzmir

Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 33'üncü maddesiyle yapılan ibare değişikliği metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 36'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 37'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 38'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 39'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 40'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 41'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 42'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 43'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 45'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 46'ya bağlı geçici madde 42'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 46'ya bağlı geçici madde 43 üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 46'ncı maddesine bağlı geçici 43'üncü maddede yer alan "10 saati" ibaresinin "20 saati" şeklinde değiştirilmesini az ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Mehmet Doğan Kubat	İbrahim Halil Yıldız
İstanbul	İstanbul	Şanlıurfa
Erdoğan Özegen	Necip Kalkan	Kerem Ali Sürekli
Niğde	İzmir	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35'inci maddesiyle yapılan ibare değişikliği metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde 46'ya bağlı geçici madde 43'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 46'ya bağılı geçici madde 44'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

47'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

48'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

49'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

50'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 51'e bağılı ek geçici madde 95'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 51'e bağılı ek geçici madde 96'yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

52'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi üçüncü bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Üçüncü bölüm 53 ila 72'nci maddeleri kapsamaktadır.

Üçüncü bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

53'üncü madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 53'üncü maddesiyle 2629 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin (d) fıkrasına eklenen bendin numarasının "(3)" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Mehmet Doğan Kubat

İbrahim Halil Yıldız

İstanbul

İstanbul

Şanlıurfa

Erdoğan Özegen

Necip Kalkan

Kerem Ali Sürekli

Niğde

İzmir

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Teselsülü sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 53'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

54'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 55'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 56'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 57'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 58'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 59'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 60'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 61'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 62'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 63'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 64'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 65'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 66'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 67'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 68'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 69'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 70'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 71'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 72'nci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 72'nci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Mehmet Doğan Kubat

Erdoğan Özegen

İstanbul

İstanbul

Niğde

Necip Kalkan

Kerem Ali Sürekli

İbrahim Halil Yıldız

İzmir

İzmir

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANİ OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

678 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 20'nci maddesi bu maddedeki eklemeyi de içerecek şekilde kanunlaştığından, ihtiyaç kalmayan madde taslaktan çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Madde metinden çıkarılmıştır.

Üçüncü bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi dördüncü bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Dördüncü bölüm 73 ila 100'üncü maddeleri kapsamaktadır.

Dördüncü bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

73'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

74'üncü maddede bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 74'üncü maddesinde yer alan "sağlık sebebi hariç" ibaresinin "disiplin kurulları tarafından verilen cezalar ve sağlık sebepleri hariç" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş

Mehmet Doğan Kubat

Erdoğan Özegen

İstanbul

İstanbul

Niğde

Necip Kalkan

Kerem Ali Sürekli

İbrahim Halil Yıldız

İzmir

İzmir

Şanlıurfa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 104'üncü maddesiyle yapılan değişiklik metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

75'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

76'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

77'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

78'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

79'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

80'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

81'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

82'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

83'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 84'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 85'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 86'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 87'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 88'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 89'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 90'ıncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
 91'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 91'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Erdoğan Özegen	Necip Kalkan
İstanbul	Niğde	İzmir
Mehmet Doğan Kubat	Kerem Ali Sürekli	İbrahim Halil Yıldız
İstanbul	İzmir	Şanlıurfa

“MADDE 91- 6413 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, aynı maddenin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanının” ibaresi “Genelkurmay Başkanı veya Milli Savunma Bakanının” şeklinde değiştirilmiştir.”

“Yükümlülük veya sözleşme süresi sona ermeden Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alan personel, kalan yükümlülük veya sözleşme süresince Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Türk Silahlı Kuvvetleri nam ve hesabına verilen eğitimler, kurslar ve seminerler sonucunda elde ettikleri diploma, sertifika, uzmanlık belgesi, kurs bitirme belgesini kullanamazlar ve bunlara bağlı olarak herhangi bir meslek icra edemezler.”

“(2) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası; Milli Savunma Bakanlığı ve kuvvet komutanlıklarında oluşturulacak yüksek disiplin kurulları tarafından verilir. Kararlar, ilgisine göre Milli Savunma Bakanı veya ilgili kuvvet komutanı onayı ile yerine getirilir. General ve amiraller hakkında ise Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulu tarafından verilir ve yerine getirilir.”

“(4) Kuvvet komutanlıklarında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulları; kurmay başkanının başkanlığında personel, istihbarat, harekât, lojistik ve genel plan ve prensipler başkanları, tayin dairesi başkanı, hukuk hizmetleri başkanı veya hukuk müşaviri ile yüksek disiplin kurulu işlemlerinin yürütülmesinden sorumlu şube müdüründen oluşur. Genelkurmay Başkanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Genelkurmay Başkanının başkanlığında kuvvet komutanları ile Genelkurmay İkinci Başkanı, Genelkurmay Personel Başkanı ve Genelkurmay Hukuk Hizmetleri Başkanından oluşur. Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli personel hakkında karar vermek üzere teşkil edilecek Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında personel ve hukuk hizmetlerinden sorumlu müsteşar yardımcıları ile Personel Genel Müdürü ve Hukuk Müşavirinden oluşur. Yüksek disiplin kurullarında kararlar oy çokluğu ile alınır. Oylar dağılırsa, hakkında tahkikat yapılanın en çok aleyhinde olan oy, çoğunluk elde edilinceye kadar kendisine daha yakın olan oya tabi olur.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 168 inci maddesi ve 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 114 üncü maddesiyle yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 92’de bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 92’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Muş	Mehmet Doğan Kubat	İbrahim Halil Yıldız
İstanbul	İstanbul	Şanlıurfa
Erdoğan Özegen	Necip Kalkan	Kerem Ali Sürekli
Niğde	İzmir	İzmir

“MADDE 92- 6413 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme olarak kabul edilir ve bu durumlarda sözleşmeli subay ve astsubaylar hariç subaylar ve astsubaylar hakkında ayırma cezası verilebilir.

a) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde onsekiz disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam oniki defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

b) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son beş yıl içinde otuzbeş disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam yirmibeş defa veya daha fazla disiplin cezası almak.”

“(3) Disiplin ceza puanına bağlı olarak ayırma cezası verilmesi istemiyle gelen dosyaların incelenmesi sonucunda yüksek disiplin kurulunca, cezaların usulüne uygun verilmediğine veya ceza tayininde objektiflikten uzaklaşıldığına kanaat getirilirse verilen cezaların tamamının veya bir kısmının kaldırılmasına yahut personelin görev yerinin değiştirilmesine ve durumunun bir yıllık deneme süresi sonunda yeniden incelenmesine karar verilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

690 Sayılı Kanun Hükümünde Kararname'nin 14'üncü maddesiyle yapılan değişiklik metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

93'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

94'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

95'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

96'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

97'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

98'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

99'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

100'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkan, redaksiyon için söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Başkanım, görüşülmekte olan 450 sıra sayılı Kanun Hükümünde Kararname Genel Kurulda kabul edilen değişiklik önergeleriyle birlikte kanunlaşacağından, düzenlemenin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunmayla İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirlerinize saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Redaksiyon işlemi kanunun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Dördüncü bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması 1 Şubat 2018 Perşembe gününe bırakılmıştır. Bilgilerinize sunulur.

3'üncü sırada yer alan, 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlayacağız.

3.- 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 452) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Komisyon Raporu 452 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir.

Bu nedenle, kanun hükmünde kararname, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde ilk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Oktay Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OKTAY ÖZTÜRK (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 682 Sayılı Kanun Hükümünde Kararname'yle ilgili olarak görüşlerimizi arz etmek üzere huzurunuzdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanun hükmünde kararname, Bakanlar Kurulunun Anayasa ve yasama organından aldığı sınırlı yetkiye dayalı olarak yaptığı ve sonrasında yasama organının denetimine tabi olan normlar hiyerarşisinde kanun gücünde olan düzenleyici bir işlemdir.

Bakanlar Kurulunca çıkartılan kanun hükmünde kararnamede üç önemli hâli kısaca açıklamakta fayda mülâhaza ediyoruz. Bunlardan birisi yetkilendirme. Bakanlar Kurulunun yetkisi sınırlandırılmıştır. Olağan dönemlerde Bakanlar Kuruluna verilen yetki sınırları içinde olağanüstü hâl ile sıkıyönetim hâlinde ise doğrudan Anayasa'nın verdiği yetkiye dayalı olarak Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu kanun hükmünde kararname çıkarabilmektedir.

İkinci olarak, sınırlılık ya da sınırlandırılmış hususu: Olağan dönemlerde çıkarılan kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilen yetki kanunuyla verilmekte olup yetki kanunu, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini ve süresi içinde birden fazla kararname çıkarılıp çıkarılamayacağını göstermektedir. Ancak olağan dönemlerde kanun hükmünde kararnameyle temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler bağlamında düzenleme yapılamayacağı Anayasa'nın 91'inci maddesince kabul edilmiştir. Olağanüstü dönemlerde Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda kanun hükmünde kararnameler çıkarabilir.

Üçüncü olarak da yasama organının denetimi ki Anayasa'da hem olağan hem de olağanüstü dönemlerde çıkartılacak kanun hükmünde kararnamelerin yasama organının denetimine tabi olduğu hükme bağlanmıştır. İster olağan dönemlerde ister olağanüstü dönemlerde çıkarılmış olsun, kanun hükmünde kararnameler Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmak zorundadır. Şayet yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmaz ise kanun hükmünde kararname, Anayasa hükmü gereği kendiliğinden yürürlükten kalkmaktadır.

(x) 452 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Anayasa’da olağanüstü hâl dönemlerinde kanun hükmünde kararname çıkartabilmek için yetki kanununa gerek görülmemiş, olağanüstü hâlin özelliği nazara alınarak bizzat Anayasa, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanacak Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermiştir. Anayasa’nın 121’inci maddesine uygun olarak olağanüstü hâlin ilan edilmesiyle birlikte, yine Anayasa’nın aynı maddesi kapsamında düzenlenen kanun hükmünde kararnameler çıkarma yetkisi de doğmuş olacaktır.

Burada, çok tartışılan bir konu üzerinde kısaca durmakta fayda vardır. Anayasa’da, olağanüstü hâl dönemlerinde çıkartılacak kanun hükmünde kararnamelerde konu bakımından sınırlama getirilmiş midir? Malum olduğu üzere, olağan dönemlerde çıkartılacak kanun hükmünde kararnameler yetki kanunuyla sınırlandırılmış bir alanda kullanılabilecektir. Olağanüstü dönemlerde ise yetki doğrudan Anayasa’dan alındığı için, sınırlama olup olmadığı hususunda da Anayasa hükmünün ele alınması isabetli olacaktır. Anayasa’nın 91’inci maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları birlikte nazara alındığında, olağanüstü dönemlerde Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanacak Bakanlar Kurulu, Anayasa Mahkemesinin 10 Ocak 1991 tarihli kararında da belirttiği gibi, herhangi bir konu sınırlaması olmaksızın olağanüstü hâlin gerekli kıldığı bütün konularda hatta temel hak ve ödevler ile siyasi haklar ve özgürlükler alanında dahi düzenleme yapabilecektir. Elbette temel hak ve ödevler ile siyasi haklar ve özgürlükler alanında yapılacak sınırlamalarda ölçülülük ilkesine uymak mecburiyetindeyiz. Yani durumun gerektirdiği ölçüde sınırlama yapılabilecektir.

Konu bakımından sınırlamayla ilgili olarak bir diğer önemli husus da şudur: Anayasa’da “Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, kanun hükmünde kararnameler çıkarabilir.” hükmü yer almaktadır. Anayasa’da yer alan bu hüküm, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanacak olan Bakanlar Kurulunun kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini konu bakımından sınırlamakta mıdır? Anayasa’da olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konuların neler olduğu hususunda açıklayıcı bir hükme yer verilmemiştir. Bu sebeple, olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleriyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesi kararlarına bakmak gerekir. Zira 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında çıkartılan olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleriyle ilgili olarak kamuoyunda yaşanan tartışmalar, olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konular dışında da kanun hükmünde kararnamelerin çıkartıldığı noktasında yoğunlaşmaktadır. Konuyla ilgili olarak Anayasa Mahkemesinin 2 farklı ve birbiriyle çelişen kararı bulunmaktadır. Bunlardan ilki 10 Ocak 1991 tarih ve 1991/1 sayılı Karar’dır. Bu kararda, olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnamelerinde konu sınırlamasının olmadığı kuralı tespit edildikten sonra, düzenleme alanının olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularla sınırlı olduğuna karar vermiştir. 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında ilan edilen olağanüstü hâl döneminde çıkartılan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine müracaat edilmiş ve mahkeme 12/10/2016 tarihinde (2016/166-159 ve 2016/167-160) karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesinin kararlarında: Demokratik ülkelerde olağanüstü yönetim usulleri hukuku dışlayan keyfi yönetim anlamına gelmez. Olağanüstü yönetimler kaynağını Anayasa’da bulan, anayasal kurallara göre yürürlüğe konulan, yasama ve yargı organlarının denetiminde varlıklarını sürdüren rejimlerdir. Ayrıca, olağanüstü yönetimlerin amacı anayasal düzeni korumak ve savunmak olmalıdır. Bu nedenle, olağanüstü hâl yürütme organına önemli yetkiler vermesine, hak ve özgürlükleri de önemli ölçüde sınırlandırmasına karşın sonuçta hukuki bir rejim olduğu ifade edilmiştir. Kararın devamında, Anayasa’nın 148’inci maddesinde yer alan “...olağanüstü hallerde, sıkıyönetim ve savaş hallerinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.” hükmüne istinaden bunların anayasal yargı denetimi dışında olduğuna hükmedilmiştir.

Görüldüğü gibi, Anayasa Mahkemesinin 1991 yılında verdiği karar ile 2016 yılında verdiği karar çelişmektedir. Kararlardan hangisinin doğru olduğu hususu kapsamlı akademik bir tartışmayı gerektirmektedir ancak yeri elbette ki burası değil. Anayasa Mahkemesinin son içtihadı nazara alındığında, olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleriyle ilgili olarak Anayasa madde 148 hükmü çerçevesinde Anayasa Mahkemesinde dava açılmayacağı kabul edilmiştir.

Genel çerçeveyi bu şekilde tespit ettikten sonra, kanun hükmünde kararnamelerden bir kısmıyla ilgili kısa değerlendirme yapmakta fayda var. Öncelikle, belirtmek gerekir ki kanun hükmünde kararnameyle düzenleme yapmaktaki amaç yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisini dışlamak olmamalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki sandalye dağılımı nazara alındığında, iktidar partisinin kanun çıkarmak hususunda herhangi bir zorlukla karşılaşmayacağı açıktır. Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki yasama süreci nazara alındığında, kanun tasarısı ya da tekliflerinin yazımı aşamasında gözden kaçan hatalar, komisyon görüşmeleri esnasında ya da Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan görüşmeler esnasında giderilebilecektir dolayısıyla yazımdan kaynaklanan tartışmalar da bertaraf edilmiş olacaktır.

Diğer taraftan, bir kısım kanun hükmünde kararnamelerde yapılan düzenlemeler kanun hükmünde kararnamelerin Resmî Gazete’de yayımlanmasından sonra yürürlüğe girmiş olmasına rağmen, kanun hükmünde kararnameyle yapılan düzenlemelerin henüz beklenen faydayı sağlayamadığı zira yapılan düzenlemede öngörülen ikincil düzenlemeler yapılmadığı için uygulanamadığı görülmektedir. Örneğin, 17/4/2017 tarih 690 sayılı KHK’yle Nüfus Hizmetleri Kanunu’nda düzenleme yapılmış ancak yapılan düzenlemenin uygulanabilmesi için çıkartılması gerekli yönetmelik aradan bunca zaman geçmesine rağmen henüz yayımlanmamıştır.

Burada, sözlerimin sonuna gelirken şunu arz etmek istiyorum: Zaman zaman, içerisinde bulunduğumuz şartlar zuhur ettiği vakit -ki inşallah tekrarı olmaz- bu kanun hükmünde kararnamelere ihtiyaç duymaktayız. Bunları hazırlayanların, lüzumsuz tartışmalara meydan vermemek için biraz daha dikkatli davranmalarını istiyoruz. Bir kelime yanlışlığı veya cümleyi kurarken kafalarından geçeni yazıyla ifade etme noktasında düşüklükleri sıkıntılar lüzumsuz tartışmalara sebebiyet veriyor, zaman kaybına sebebiyet veriyor. İnşallah, biz bu kanun hükmünde kararnamelere bir daha ihtiyaç duymadan bu ülkenin yönetimini sağlamış oluruz.

Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Müslüm Doğan.

Buyurun Sayın Doğan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OHAL kapsamında 31 tane kararname çıktı ve bu kararnamelerin yasallaşması sürecini burada, Mecliste yasama faaliyeti olarak yürütüyoruz ama çok sağlıklı bir tartışmanın da yapılmadığını ifade etmek istiyorum.

Esas olarak bugün, ben 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin bir maddesi üzerinde durarak konuşmamı somutlaştıracam.

Değerli milletvekilleri, 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de yer alan ve 15 Temmuz 2016’daki darbe girişimini ve sonrasındaki eylemlere müdahale eden sivillerin cezai sorumluluğunu kaldıran madde, ülkede büyük bir tedirginliğin yaşanmasına neden olmuştur. Çok değerli bir hukukçunun deyimiyle... “Hukuk devletini ortadan kaldırıp tekrar ilkel duruma dönüyoruz.” demektedir değerli hukukçumuz. “Herkesin birbirini öldürebileceği ve bunun yasalarla serbest olduğunu söyleyecek kadar bir geriye dönüş var.” Aslında, dehşet verici bir durum söz konusu bu ifadede.

15 Temmuz darbe girişimine karşı halkımızın demokrasi bilinci yanlış kavranmıştır bence, Hükümet bunu yanlış kavramıştır. Bu algılama yanlış bir algılamadır. Halkımızın yüksek demokrasi bilinci kitlelerde yanlış algılanacak bir tanımlamayla bir kargaşa süreci başlatılamaz bu şekilde.

Söz konusu kanun hükmünde kararnamedeki “Darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması için sivilere hukuki, idari, mali ve cezai muafiyet...” cümlesi kesinlikle kabul edilemez bir cümledir. Hukuk dışı güçlerin milis olma hevesinin hukuk düzlemine taşınması anlamına gelecek bu ifadenin aslında bu tasarıdan çıkarılması, kanun hükmünde kararname burada görüşülürken buradan çıkarılması gerekir.

695 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de devlet görevlileri bakımından böyle bir cezasızlık hükmü vardı. Aslında bu da yanlış, hukuka aykırı bir durumdu, hukuk dışı bir karardı. Siviller için aynı cezasızlığın getirilmesi ileride vahim sonuçlara yol açabilecek bir durumdur. Devletin aklı aslında bu kadar sığ olmamalıdır. Devletin resmen bir cezasızlık politikası kurması, ülkede kargaşanın ve kaosun ödüllendirilmesi anlamına gelmektedir. Bunu asla kabul etmeyiz. Binlerce yıldır kurulan bağların ve değerlerin yok edilmesi anlamına gelmektedir.

İnsanlığın ilk dönemlerinde, devletin daha ortaya yeni çıktığı dönemde, insanların doğal yaşam süreci ve ilkel hukukun bile ortaya çıkmadığı süreçte ilkel insanlar birbirini öldürüyordu, her insan diğer insanı kendi varlığına karşı bir tehlike olarak görüyordu. Hiçbir insanın yaşam güvencesi o dönemde söz konusu değildi. Güvence sağlamak için aralarında sözleşme yaptılar bu insanlar ve devlete, ilk ilkel devlete de yetkiler verdiler birbirlerini öldürmemek üzere.

Çağdaş hukukumuzu, doksan yıllık hukuk sistemimizi bırakarak geriye dönmenin bir mantığı olamaz yani ilkel bir hukuk sistemine geri dönülmektedir. Darbe veya başka tehlikeleri öne sürerek herkesin birbirini öldürebileceği ve bunun yasalarla serbest olduğunu söyleyecek kadar bir geriye dönüş var. Bu, son derece önemlidir değerli milletvekilleri. Bu kaygı aslında burada yatmaktadır. Cumhuriyetin birçok darbe sürecinden geçtiğini hepimiz biliyoruz. Hiçbir zaman, bu doksan yıllık süreçte ülkenin bu kadar vahim bir hukuksuzluk düzlemine çekilmesi yaşanmadı. Bunun sonuçları da çok ağır olabilir. Bir yurttaşımız beğenmediği, görüşlerine uzak bir diğer yurttaş “darbeci ya da terörist” deyip zarar verdiğinde bir şey olmayacağı bilinciyle hareket edecektir. Böyle bir hukuksuzluğu nasıl kabul edebiliriz? Tabii ki hayır, kabul etmeyeceğiz bunu. Bu kararnamelerle hukuk devleti ortadan kaldırılmış olmaktadır. Kötüleşen hukuk sistemimiz iyice raydan çıkarak hukuksuzluk düzlemine resmen oturmuştur.

Şimdi, söz konusu kanun hükmünde kararnameye baktığımızda cezasızlığın süresinin 15 Temmuzla sınırlandırılmadığı açık ve üzerinde durmamız gereken sakat bir hukuk süreci. Peki, bu cezasızlık OHAL sonrasında ne olacak, bunu hiç tartıştık mı değerli milletvekilleri? Bunu sorguladığımızda, OHAL’de alınan kararlar ve tedbirler OHAL süresiyle aslında sınırlı olmalıdır, yasada bu açıkça ifade edilmelidir. OHAL kalktığı zaman bunların da ortadan kalkması gerekmektedir. Kararnamelerle devamlı düzenleme yapılamayacağı, Anayasamız esas alınarak hukukçular tarafından tartışmasız olarak ortaya konduğu da ayrı bir gerçektir.

AKP iktidarı, kurmak istediği sistemin hukuki altyapısını oluşturmaktadır aslında; OHAL’in sonrasına dair kalıcı düzenlemeler yaparak kanunları değiştirmektedir. Bunu anlamamak siyasi bir saflık olacaktır.

696 Sayılı Kararname, 15 Temmuzla sınırlı değil, sokağa çıkıp darbeye karşı direnenlerle ilgili değil, ilerisi için de bir düzenleme, başka zamanları da içeren, kapsayan bir kararnamedir. 15 Temmuz gerekçesi aslında bir bahanedir çünkü öyle olsaydı sadece 15 Temmuzla sınırlı kalırdı. İnsanları hukuksuzluğa, şiddete başvurmaya teşvik etmek aslında Anayasa suçudur, halkı kin ve nefrete yöneltmekle ilgili bir husustur.

Yaşananlara gerçekten şaşmamak mümkün değil. Çok az söz kalıyor aslında söylemek için. Türkiye, hiçbir zaman bu hukuksuz süreçleri bu kadar yoğun bir şekilde yaşamadı.

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi ve sonrasındaki eylemlere müdahale eden sivillerin cezaî sorumluluğunu kaldıran madde, “terör” tanımında da hukukun dışına aslında çıkartılmıştır. Aslında, bu düzenlemeyle sosyal yaşamın hemen hemen tümünün “terör suçu” kategorisine alındığını söylesek abartı içerisinde olmadığımızı da ifade edebiliriz. Bu, toplumsal geriliğe, iç barışa ciddi anlamda zarar verecek bir düzenlemedir. Örneğin, şu anda neredeyse tüm gazeteciler, milletvekilleri, belediye başkanları terör suçlarıyla yargılanmaktadır. Bunların işledikleri suçlar, kanun hükmünde kararnamenin 121'inci maddesi uyarınca suç olmadan, bastırılabilir eylem niteliğinde midir? Aslında bir de bunu sorgulayalım. Bir siyasi toplantıda söylenenleri savcılar “terör suçu” diye soruşturuyorsa orayı basıp bu toplantıyı durdurmak isteyenlerin “terör eylemini bastırma” nedeniyle cezasız kalmasını hangi gerekçeyle savunacağız? Görüleceği üzere, kabul edilemez bir yasa metniyle karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, bu kanun hükmünde kararnameyle Türkiye hukuk devleti olmaktan çıkıyor desek yine abartmamış olacağız. Aslında, bu kararnameyle gelecekte işlenecek bu tür eyleme yönelik korkunç bir cezasızlık kuralı da getirilmiş oluyor.

Yargıtay ve Danıştay düzenlemesiyle yüksek yargının tam olarak tasfiye edilmesi çalışmaları ve tek tip kıyafet Türkiye'nin Kenan Evren'le birlikte yaşadığı süreçlerdi. Bunu ne çabuk unuttuk? Yani tekrardan 12 Eylül hukukuna dönmenin sizce ne faydası var?

Tek tip elbise dayatması: Bu, damgalama anlamına gelmektedir, insanları damgalıyorsunuz. Masumiyet karnesi için, insan onuru açısından kabul edilecek bir boyut değildir bu. Tek tip elbise dayatması bu anlamda da kabul edilemeyecek bir durumdur.

Aslında, bu kanun hükmünde kararnameyle getirilen cezasızlık düzenlemesinin 12 Eylül darbecilerine af getiren Anayasa'nın geçici 15'inci maddesiyle aynı olduğu da araştırdığımızda ortaya çıkmaktadır. Bu madde, 12 Eylülün geçici 15'inci maddesini resmen aratmaktadır. Geçici 15'inci madde geçici bir düzenlemeyken kanun hükmünde kararnameyle getirilen hüküm kalıcı hâle getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, son derece ürkütücü ve hukuk anlamında asla kabul edilemez bu düzenlemeyle, ülkemizde yaşayan hiçbir yurttaşımızın can güvenliği güvende değildir. Bu kanun hükmünde kararnameyle birlikte başlatılan hukuksuzluk düzlemiyle, ülkede barışın ve kardeşliğin tesisinde çok büyük tehlikeler önümüze konmuştur. Ülkemizin farklı etnik ve inançsal yapısını ve çeşitliliğini sorun olarak gören gerici güçlerin harekete geçmesini aslında bu yasa sağlayabilir. Ülkemizde geçmişte yaşanan katliamları göz ardı edemeyiz. Bu kötü örnekler, yaşanan travmalar önümüzde birer örnekken bu güçlerin harekete geçmesine olanak verecek düzenleme, devletin temeline atılmış bir dinamit olarak değerlendirebileceğimiz bu düzenleme yasalasmadan yeniden düzenlenmeli ve o ibareler kesin bir ifadeyle, tarihi belirli hâle getirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu itibarla, 696 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, hukuk devletini ortadan kaldıran, toplumu ilkel bir anarşi durumuna sürüklemeye yolunda atılmış dehşet verici, son derece vahim bir adımı yeni bir düzenlemeyle ortadan kaldırmazsak, eğer bunu görmezsek burada 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle herkesin herkesle savaş içinde olduğu, bireylerin cezalandırma

yetkisine sahip bulunduğu, ilkel karmaşıa dönemine geri dönüleceğini burada son kez bir daha ifade etmek isterim. Bu kanun hükmünde kararnameyle, kimin hangi eylemi darbenin devamı ya da terör eylemi olarak göreceğı belli olmayıp herkes herkesi öldürebilir ve cezasız kalabilir. Bu ise bu ülkede kabul edilecek bir durum değildir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Doğan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, olağanüstü hâl, Anayasa’nın 120’nci maddesinde belirtilen demokrasiye, hukuk devletine, temel hak ve özgürlüklere tehdit oluşturan şiddet olaylarının sonlandırılması amacıyla ilan edilmiştir. Ancak üzerinde söz aldığım 452 sıra sayılı 682 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin konusu esasen jandarmayı, polisleri ve sivil memurları kapsıyor ki bu, 265.391 polisi, 139.721 jandarmayı, 5 bin sahil güvenlik personelinin, 16 bin sivil memuru, toplam 426.119 kamu personelinin ilgilendiren bir husus. Burada 682 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle getirilen nedir esasen? Memurların özlük hakları, disiplinle ilgili verilen cezaların tüzükle getirilmesi, aşağı yukarı 66 tane madde var. Burada getirilen 66 tane tüzük maddesinin içerisinde de geçmişteki cezai maddelerin sayısında yüksek bir artış söz konusu. Burada göze çarpan nedir? Geçmişte Emniyet Kanunu’nun 83’üncü maddesi uyarınca, Emniyet teşkilatıyla ilgili, Emniyet mensuplarının tüzük maddesi uyarınca ihracı ve disiplin cezasının verilmesi Anayasa Mahkemesine götürülmüştü, Anayasa Mahkemesi iptal etmişti. Anayasa Mahkemesi bunu iptal ettiğı hâlde, bunun geçerlilik tarihi 2017 olduğı hâlde, 682 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiğı hükmü yeniden getirmiş oldunuz. Getirilen bu düzenleme, geçmişte Anayasa Mahkemesinin iptal ettiğı bir hükmün, arkasından dolanarak tekrar kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi ki Anayasa’mızın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasına açıkça aykırıdır. Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrası der ki: Siz, memurların özlük haklarını kanunla düzenleyebilirsiniz. Anayasa’mızın 11’inci maddesi, Anayasa’nın bu hükümleri yasamayı, yürütmeyi, yargıyı, herkesi bağlayacağına göre, siz kanunun vermediğı bir yetkiyi kanun hükmünde kararnameyle düzenleyemezsiniz diyor ama buna rağmen yaptınız. Bu, Anayasa’ya açıkça aykırı bir hüküm.

Peki, burada Jandarmanın, Sahil Güvenliğin, Emniyetin disiplin suçlarını komple, bir arada düzenlediniz ama bunun dayanağını... 668 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle Jandarmayı ve Sahil Güvenliğı, Emniyetle birleştirdiğinizden dolayı bunu yaptınız. Peki, bunu birleştirdiniz; bu anlamda, bu doğru mudur, yanlış mıdır, buna baktığımız zaman... Jandarma, Sahil Güvenlik nereye bağlı? İçişleri Bakanlığına bağlı. Peki, Emniyet de İçişlerine bağlı. Peki, polisin özlük haklarına “3000” diyeceksiniz, aynı Bakanlığına, aynı kuruma bağlı olan Emniyet teşkilatının özlük hakları 3000, Jandarmanın 3600. Maaşı bakıyorsunuz, farklı; tatile bakıyorsunuz, farklı; kaldıkları lojmana bakıyorsunuz, farklı. Ben buradan İçişleri Bakanlığına sesleniyorum. Hükûmetin yetkililerinin -Sayın Bakan da burada- yaptıkları en büyük mazeret “Efendim, Türkiye’nin imkânı, polisin özlük haklarını 3600’e kaldırmıyor.” Ya, Allah’tan korkalım Sayın Bakanım yani bu Türkiye her türlü imkânı kaldırıyor, güya dünyanın en büyük ülkelerinin arasındayız, burada 265 bin polisin özlük haklarının 3600’e çıkarılmasını kabul etmiyorsunuz.

Bugüne kadarki tüm seçim vaatlerinize baktığım zaman, tüm siyasi partilerin bu konuda vaatleri var ama siyasi partilerin vaatleri olduğu hâlde pratik anlamda kanun teklifini veren de Cumhuriyet Halk Partisidir. Genel Başkanımız bugüne kadarki tüm programlarında... Emniyet mensuplarının -özlük haklarıyla ilgili- ek göstergesinin mutlak surette 3600 ek göstergeye çıkarılmasını söylemiştik, taahhüdümüz var, kanun teklifimiz var, hatta benim sizden istirhamım, bu konuyla ilgili Mahmut Tanal olarak vermiş olduğum teklifi aslında sizin bu kanun hükmünde kararnameyle birleştirip bu sorunun halledilmesi gerekir. Yani çünkü bu konuda aynı kurum içerisinde bulunan polislere üvey evlat muamelesi yapılıyor İçişleri Bakanlığı tarafından. İzinden tutun, fazla mesai ücretinden tutun, ek göstergeden tutun... Hatta ve hatta geçen gün -İstanbul’da geçen- Emniyet mensubunun anonsunda şu geçiyor: “Polislerin içerisinde eğer rapor alan varsa, izin alan varsa bunlar hakkında tutanak tutun.” Emniyet mensupları bu kadar perişan durumda. Gerçekten insan hakları açısından polisin, Emniyet mensuplarının insan hakları ihlal ediliyor. Anayasa’mızın 18’inci maddesi diyor ki: “Angarya yasaktır.” Emniyet mensupları açısından 18’inci madde, insan hakları ihlal ediliyor.

Getirilen 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin geçici 1/(1) maddesinde ne deniliyor? “Kanun hükmünde kararnameyle daha önceden verilen disiplin cezaları aynen devam edecek.” diyor.

Ya değerli arkadaşlar, şimdi, burada Komisyon adına oturan değerli milletvekili arkadaşımız hukukçu. “Bu ceza kanunlarında geçmişe yürürlük olmaz.” deriz. Siz bu 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin geçici ek 1’inci maddesine, geçmişe şamil olarak, nasıl bunu uygularsınız? Yani bunu neden söylüyorum: 1215 Magna Carta Sözleşmesi, 1215. 1215 Magna Carta Sözleşmesi’nde dahi “Cezalar geçmişe yönelik uygulanamaz.” diyor ama getirdiğiniz uygulamayla “Disiplin cezasıyla ilgili geçmişe yönelik uygulanır.” diyorsunuz.

İki: 1215 Magna Carta Sözleşmesi’nde hukuk güvenliği vardı, masumiyet ilkesi vardı, bununla bunu da ortadan kaldırdınız. Ama maalesef, burada 1’inci madde bu şekilde.

Geliyoruz -çünkü sürem burada çok az kaldı- maalesef, 128’inci madde, Anayasa 128/(2). Tüm kamu görevlilerinin güvencesi olan 128’inci madde. “Kanunla düzenleme yapılır.” deniyor, siz kanun hükmünde kararnameyle getiriyorsunuz. Bu, aynı zamanda Anayasa’mızın 38’inci maddesinin birinci fıkrası ve üçüncü fıkrasındaki “Hiç kimse işlediği tarihte kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.” Getirilen disiplinle ilgili geçici 1/(1) buna aykırı. “Suçta kanunilik ilkesi” var. Türk Ceza Kanunu’nun 2’nci maddesindeki cezalardaki kanunilik ilkesine aykırı. “İdare ceza kanunuyla ilgili düzenleyici işlem yapamaz.” dediği hâlde Sayın Doğan Bey, siz bu kadar, yani seçimlerle ilgili siyasi parti şeyleri yazıyorsunuz, akıl vermiyor musunuz Allah rızası için ya? Yani, bu anlamda bu apayrı.

Daha ötesi, 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 8’inci maddesinin (6)’ncı fıkrasının (ş) bendi: “İffetsizliği bilinen, anlaşılmış olan kimse ile bilerek evlenmek veya evlilik bağına devam ettirmek.” Ya arkadaş, Emniyet mensubu polisi, jandarması, vesairesi bu kişi evlenmiş. Kimin iffetsiz, kimin iffetli olduğunu kim bilecek ya? Bunun ölçüsü kimin elinde? Kim iffetli, kim iffetsiz? Benim eşim... Yani, Emniyet mensubunun, polisin, oradaki Sahil Güvenliğin evlendiği eşiyse sizin ne alakanız var? Bu neye aykırı? Bu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 8’inci maddesindeki demokratik toplumsal güvenliğin gereklerine, aile bütünlüğüne aykırı, Anayasa’mızın 13’üncü maddesindeki özgürlüklerin özünü ortadan kaldıran hükmüne aykırı. Yani buradaki “iffet” sözcüğünü, kim bunu takdir edecek? Burada kastedilen nedir? Yani, siz namus bekçiliği mi yapacaksınız? Bu da Anayasa’ya aykırı. Maalesef, 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 16’ncı maddesinde getirilen fıkra... Yok, burada zaman yetmiyor.

Getirilen 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin, saydığım bu maddelerinin tamamı, 1, Anayasa'ya aykırı, 2'nci madde, 13'üncü madde 128'inci maddeye aykırı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırı.

Son soru şu: Sayın Bakanım, her yerde “PYD... PYD... YPG terör örgütüdür.” diyorsunuz. Ey Bakanlar Kurulu! Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları da burada, İçişleri Bakanlığının, Emniyetin de mensupları burada, kanun hükmünde kararnameyle veyahut da bir kanunla, Bakanlar Kurulu kararıyla PYD'yi niye terörist ilan etmiyorsunuz ey AKP'liler? YPG'yi niye terörist ilan etmiyorsunuz Bakanlar Kurulu kararıyla?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – PKK'nın Suriye kolu.

MAHMUT TANAL (Devamla) - IŞİD'i yaptınız, PKK'yı yaptınız, FETÖ'yü yaptınız, DHKP-C'yi yaptınız, siz PYD ve YPG'yi niye terörist ilan etmiyorsunuz Bakanlar kurulu kararıyla?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Birleşmiş Milletler zaten onu terör örgütü ilan etti.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, PKK'nın Suriye kolu, Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Eğer yapmazsanız, ya siz bunlardan korkuyorsunuz ya da gizlenmiş bir planınız var.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Tanal, PKK zaten terör örgütü kabul edilmiş.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gelin burada konuşun. Bana Bakanlar Kurulu kararını çıkarın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bilmiyorsan öğren, bilmiyorsan öğren Sayın Tanal.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

Sayın milletvekilleri...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, söz talebiniz var.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın görüşülmekte olan 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Tanal biraz önceki konuşması esnasında Emniyet personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi veya 3600 ek gösterge verilmesine ilişkin Cumhuriyet Halk Partisi olarak kendi kanun teklifleri olduğunu ince bir üslupla anlattı ve diğer partilerin böyle bir teklifinin olmadığını söylemeye çalıştı, ben öyle anladım. Öncelikle ifade etmek isterim ki Milliyetçi Hareket Partisinin seçim beyannamesinde, emniyet hizmetleri sınıfına mensup personelin özlük haklarının iyileştirilmesi ve polis memurlarına 3600 ek gösterge verilmesi hususu bir seçim taahhüdü olarak yer almıştır. Ayrıca, çok sayıda milletvekilimizin ve bu arada benim de bu 3600 ek göstergeye ilişkin kanun tekliflerimiz mevcuttur. Bunu tutanaklara geçmesi bakımından bilgilere sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Akçay.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

3.- 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 452) (Devam)

BAŞKAN – Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 21'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 36'ncı maddenin (1)'inci fıkrası, 36'ncı maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı ek madde 4, 36'ncı maddenin (2)'nci fıkrasına bağlı ek madde 5, 36'ncı maddenin (3)'üncü fıkrası, 37'nci maddenin (1)'inci fıkrası ve 37'nci maddenin (2)'nci fıkrası ile geçici madde 1 dâhil, 22 ila 39'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 36 (1)'inci fıkrayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 36 (2)'nci fıkraya bağlı ek madde 4'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 36 (2)'nci fıkraya bağlı ek madde 5'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 36 (3)'üncü fıkrayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 37 (1)'inci fıkrayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 37 (2)'nci fıkrayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 38'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 39'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan...

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ AYHAN SEFER ÜSTÜN (Sakarya) – Sayın Başkan, bir redaksiyon talebimiz var.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ AYHAN SEFER ÜSTÜN (Sakarya) – Görüşülmekte olan 452 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin adının “Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine; ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Saygıyla arz olunur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Talebiniz kayıtlara geçmiştir. Redaksiyon işlemi kanun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kanun hükmünde kararname kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.14

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati:19.59

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

4’üncü sırada bulunan, 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlayacağız.

4.- 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S.Sayı:454) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Komisyon Raporu 454 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararname, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmelerde gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Deniz Depboylu...

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 684 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle ilgili grubum adına söz almış bulunmaktayım. Aziz Türk milletini ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, bugün, maalesef, Reyhanlı’da gerçekleştirilen roketli saldırıda Fatma Avlar adında 17 yaşında bir kızımız şehit düştü, yine Ağrı’da bir şehidimiz var. Ben şehitlerimize Allah’tan rahmet, yaralı kardeşlerimize acil şifalar diliyorum. Bu vesileyle de tüm şehitlerimizi saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkler 5 bin yıllık tarihiyle devlet olma bilgi, yetenek ve yeterliliğine sahip kadim bir millettir. Bu yeterliliğin dayanağı 3 ilke üzerinedir ki bunlar ahlak, disiplin ve adalettir. Değerli sosyologlarımızdan merhum Erol Güngör çok güzel ifade etmiş: “Tarih bir milletin hayatıdır; yani hayat içinde karşılaşılan ve büyük ölçüde başkalarınınkinden farklı olan şartların ve bu şartlara yapılan tepkilerin hikâyesidir; kültür ise bu tepkilerden doğan inanç, norm ve davranış özellikleridir.” Türk töresi, millî toplumda ferdi ve sosyal ilişkileri düzenleyen, ferdi disiplin ve otoriteye bağlayan, millî barış, dayanışma ve beraberliği sağlayan bir kültür kurumudur. Bu sebeple, yabancı kültürler öncelikle bu manevi değer sistemini yıkmaya çalışırlar. Ancak, ne kadar çaba harcasalar da bizi zayıflattıklarını düşündükleri her fırsatta, asıl gayeleri olan planlarını uygulamaya koyduklarında aynı

(x) 454 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

iradeye çarpar, sendeler ve mağlup olurlar. Her hain planın karşısında Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün de ifade ettiği gibi, muhtaç olduğumuz kudret damarlarımızdaki asil kanda şahlanmış, kültürel kodlarımız aktive olmuş, planlar bozulmuştur. Bugün de tarih tekerrür ediyor. Türkiye'yi bölme, parçalama ve yutma hevesinde olan sözde küresel güçler Türk'ün asil iradesine, birlik olma gücüne çarparak dağılıyor.

Orta Doğu'da Arap Baharı rüzgârıyla körükledikleri etnik ve mezhep ayrılıklarına dayandırılan kin ve öfke kıvılcımı maalesef birçok ülkede, Irak'ta, Suriye'de, Libya'da kaosa, kaotik bir ortama sebep oldu. Aslında, plan, bizim için de aşağı yukarı aynıydı. Etnik köken ayrımcılığı üzerinden Türk milletini bölmeyi hedefleyen güçler, şehitlerimizin kanıyla harman olmuş bu kutsal topraklarda aynı kin ve öfkeyi yaratmak istediler. Bin yıllık kardeşliği bozmaya heveslendiler. Mezhep ayrılıklarına yönelik planlarını ise yedekte tuttular. Usul belliydi, dördüncü nesil savaş bunun türüydü. Bu yöntem, savaş ve barış durumunun bulanıklaştığı, terör eylemlerinin ve ileri teknoloji gereçlerinin asimetrik yöntemlerle harmanlanarak kullanıldığı, düşmanın hassas ve zayıf olan özelliklerinin istismarının esas alındığı, “psikolojik harekât” kavramına önem verildiği ve ne yazık ki sivillerin de hedef alındığı, siyasi temelli, karmaşık ve uzun dönemli bir savaş tekniği. Hâl böyle karmaşık ve kaotik olunca bazıları da savaş ve barışın flu ortamında istediğini görüp savunmakta, biz müdahale etmeden önce orada sulhun hâkim olduğunu iddia etmekte, hatta teröristlerden çiçek dağıtan barış elçileri gibi söz etmekte. Unutulmasın ki Amerika Birleşik Devletleri oraya 5 bin tırla çiçek sepeti göndermedi. Sınırımızın dibine zeytin ağacı da dikmedi. 30 bin kişilik olduğunu iddia ettiği terör ordusunu sınırımıza konuşturmadığını itiraf etti.

Vatanımız, milletimiz ve devletimiz üzerinde kurgulanan ve sahneye konulan plan budur. Ancak Türkiye'nin hedef alınmış diğer ülkelerden daha güçlü bir yanının olduğu savaşa heveslenen küresel aktörlerin hafızasından silinmiş olmalı ki karşılarında yüce Türk milletinden gücünü alan şanlı ordumuzu buldu. Hiç kimse peygamber ocağı ordumuzun itibarını sarsacak söylemlere lütfen cüret etmesin. Zira peygamber şefaatiyle kutsanmış şanlı ordumuzun ardında koca bir millet vardır. Millet tek yürek olmuş, Mehmetçiklerimiz için her gün dua etmekte, onlar için bir şeyler yapmak için çırpınmakta, hatta kurbanlar kesmektedir. Harekâtın daha ilk günlerinde Yörük çadırından çıkıp askerlerimizin yanına giderek “Ayağımıza taş değmesin.” diye dua eden, kurban kesen ve bizim zihnimizde de “Yörük Teyze” olarak adı kalan Döndü Deveci Hanımefendi'ye ve onunla birlikte sınıra bere, eldiven örüp götüren, börek, sarma yapıp götüren tüm kadınlara, annelere buradan teşekkürlerimizi, şükranlarımızı sunuyoruz.

Yörük Teyze'miz bize Büyük Türk Mustafa Kemal Atatürk'ün milletine olan güvenini ve haklılığını şu sözleriyle hatırlattı: “Arkadaşlar, gidip Toros Dağlarına bakınız, eğer orada bir çadır, Yörük çadırı görürseniz ve o çadırın dumanı tütüyorsa şunu çok iyi biliniz ki bu dünyada hiç bir güç, hiç kimse bizi yenemez.”

Değerli milletvekilleri, Ziya Gökalp'e göre millet, dilce, dince, ahlakça ve güzellik duygusu bakımından ortak olan yani aynı terbiyeyi almış fertlerden oluşan bir topluluktur. İşte bu yüzden, değerlerimizin, kültürümüzün genç kuşaklara aktarılması önem arz etmektedir. Biz bu görevi yerine getirmezsek ne olur? 15 Temmuz bize yaşatan süreçte ne olduysa işte o olur.

Devletin bıraktığı boşluk, kökeni belli olmayan, ipleri Türk düşmanlarının, vatanımızda gözü olan, Sevr obsesyonuyla yaşayan sahte müttefiklerin elinde olan vatan hainleri tarafından doldurulur. Haysiyetini ve karakterini dünyevi çıkarlar ve şahsi menfaatler uğruna satanlar tarafından beyinleri yikanmış genç dimağlar bu hainliğin birer piyonu hâline gelirler. Oysa, devletin sahip çıktığı, eğittiği çocuklar yetişkin olarak da görev aldığında devletin ve yüce Türk milletinin çıkarlarını koruyacaklardır. Devletin yarattığı boşlukları doldurarak çocukları koruma altına aldıklarını iddia eden grupların yetiştirdiği çocuklar ise, bugün yaşadığımız acı olaylarda örnek olduğu üzere, zamanında kendisine sahip çıktığını düşündüğü grupların peşinden gidecek, onların sözlerine itaat edecektir.

Disiplin, devlet olmanın temel gereğidir. Disiplin, aynı zamanda bu kuralların işlevselliğine dair kontrol ve denetim mekanizmasının da işlerliğinin sağlanmasıdır. Kontrol dışında bıraktığımız her kurum ve kuruluşun zaman içinde içinin boşaltıldığına, kuruluş gayelerinden uzaklaştığına, yarar yerine zarar verdiği tanık olacağız. Maalesef biz boş bıraktıkça yerini başkaları dolduracak. Bu nedenle, devletin kuruluş disiplininin yanı sıra denetleme faaliyetlerinin disiplininin de sağlaması, ihmal ve kusurları görmezden gelmeyi değil de görmezden gelenlerin de cezalandırıldığı, denetlendiği bir sistem hâline getirilmesi gerekmektedir.

Devlet işleri ahhap çavuş ilişkileri, “benim cemiyetimden” “benim siyasi görüşümden” “benim grubumdan” “benim cemaatimden” kayırmalarıyla yürütüldüğü sürece vatanın bütünlüğü, devletin bekası, milletin güvenliği tehlikeye düşecektir. Bu kurumların işlerliğinin sağlanması, denetlenmesi en başta Türkiye Büyük Millet Meclisinin gücü içerisinde. Neden? Bugün biz aldığımız kanun hükmünde kararname burda oylarken veya daha başka kanunlara imza atıp oyladığımız zaman bu işlerliğin sağlanması için elimizden geleni yapmak zorundayız. Zira yüce Türk milleti bize burada bu görevi verdi ve biz de bu yasaların en iyi şekilde yerine getirilmesi için gereken siyaseti doğru şekilde, ahlak, fazilet ve adalete dayalı bir şekilde ortaya koymalı ve gerçekten de devletin bu şekilde yönetileceğine emin olduğumuz bir sistem kuralmalıyız. Siyasette temel ilke vatana, millete adanmışlık, adalet, ahlak, fazilet ve disiplin olmalı.

Ülkücü Hareket’in lideri Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli’nin de ifade ettiği gibi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim için siyaset ilkel çıkarların savaştığı, ilkesiz çıkarıcıların yarıştığı, çarpık fikirlerin karşılaştığı kaotik bir alan değildir. Bizim için siyaset ilk zorlukta nefesi tükenenlerin, ilk zaferde nefsi yükselenlerin merkezi ve meşgalesi hiç değildir. Siyaset, millete samimiyetle hizmetin, ülke ve ülkelere safiyetle hizmetkârlığın demokratik ve meşru bir fırsattır. Bizim yaptığımız da yapacağımız da budur. Millî beraberlik ve bütünlük olduğu sürece, Türk kültürü, Türk dayanışması birlik ve beraberlik içerisinde yaşadığı sürece, siyaset de gereğini yaptığı sürece yüce milletimizin de vatanımızın bütünlüğünün de Türklüğün bekasının da korunacağı noktasında hiçbir şüphemiz yoktur.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Depboylu.

Gruplar adına ikinci konuşmacı Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kars Milletvekili Sayın Ayhan Bilgen.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYHAN BİLGİN (Kars) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bir buçuk yıldır OHAL’le yönetiliyor, birkaç haftadır da savaş hâli içerisinde yönetiliyor. Elbette orduların görevi savaşmaktır ama siyasetçilerin görevi de savaşları bir an önce bitirmek, sorunları diyalogla, konuşarak, demokratik mekanizmaları harekete geçirerek diplomasiyle çözmeye çalışmaktır. Suriye’deki savaşı bitirebilecek bir siyasi perspektif, bir siyasi iddia, bir siyasi sorumluluk var mı? Sadece bugün Sayın Başbakanın Hariri’yle yaptığı görüşme sonrasındaki açıklamasındaki şu cümleyi dikkatinize sunmak istiyorum, Sayın Başbakan diyor ki: “Suriye’de bütün grupların, eline silah almamış, terör faaliyeti yapmamış bütün etnik yapıların temsil edileceği, uzun vadede bu olayların sorumlusu olanların da yer almayacağı bir barışın tesis edilmesi...” Şimdi, Suriye’de eline silah almamış grup hangisi, doğrusu ben bilmiyorum yani böyle bir örnek benim bildiğim yok. Peki, Suriye’de eline silah alanların hangileri terör örgütü, kime göre terör örgütü, bu konuda da bir kriter yok. Cümlemin devamında da “Bu işlerin asıl sorumlusu uzun vadede gidecek.” diyor, o da galiba Esad olsa gerek. Şimdi, bir taraftan “Suriye’nin toprak bütünlüğü”, bir taraftan “eline silah almamış gruplar” gibi bir iç savaş ortamında hiçbir anlamı olmayan bir tanımlama ve nihayetinde de yani oradaki rejimle ilgili

doğrudan doğruya bir irade beyanı, başka bir ülke adına, başka bir ülkenin temsilcisi olarak. Şimdi, bu üç cümleyi yan yana koyduğunuzda “Türkiye’nin bir Suriye politikası var.” demek mümkün mü? “Suriye’deki ateşi söndürecek bir irade, bir karar var.” demek mümkün mü?

Değerli arkadaşlar, nasıl bu siyasi yaklaşımlarla komşudaki ateş sönmezse, komşudaki ateş sönmedikçe de aslında bu coğrafyada, Orta Doğu’da hiçbir halk, hiçbir toplum, hiçbir ülke güven içerisinde olmazsa aynı şekilde, tıpkı bu savaş hâli gibi OHAL’le ilgili de çok net bir irade, çok net bir kararlılık ortaya çıkmadıkça bu ülkede huzur, barış ve güven olmayacak.

Öncelikle, tabii OHAL ve KHK’lerle ilgili birkaç şeyi ifade etmek isterim. Çünkü, üzerinde konuştuğumuz 684 sayılı KHK de aslında çok tipik bir örnek bu açıdan. Çünkü, içerisinde, bir yandan gözaltı sürelerinin kısaltılması gibi yani kısmen olumlu ama 15 Temmuz sonrasında çok kötü bir pozisyona çekilmiş düzenlemenin kısmi iyileştirilmesi ya da işte müdafilerle görüşme hakkı konusunda yeni düzenlemenin yapılması gibi 684’te olumlu diye tarif edebileceğimiz şeyler var. Diğer yandan, başından beri söylediğimiz, uyardığımız, OHAL’le hiçbir ilgisi olmayan, KHK’lerin varlık sebebiyle hiçbir izahı mümkün olmayan düzenlemeler var. Merkez Bankasının banknot basmasıyla ilgili, yine kamu bankalarının alacaklarının yönetimiyle ilgili, konut satış sözleşmeleriyle ilgili, Varlık Fonu’nun kaynaklarıyla ilgili düzenlemeler var. Şimdi, bir ülkede devlet hukuka uymazsa, devlet anayasaya uymazsa, anayasada tarif edilmiş olan düzenlemeleri yok sayarak yönetmeyi alışkanlık hâline getirirse kimsenin hukuka uymasını bekleyemezsin. OHAL’in ne için ilan edildiği belli. KHK’lerin hangi alanı düzenleyebileceği yine Anayasa’da çok net biçimde tarif edilmiş ama bile bile, buna rağmen bütün KHK’lerde olduğu gibi 684 sayılı KHK’de de OHAL’le, güvenlikle, terörle, darbeyle hiçbir ilgisi olmayan düzenlemeler yapılıyor, yapılıma devam ediliyor.

Değerli milletvekilleri, tabii, bu düzenlemeler aynı zamanda bir pratiğin de aslında yansımaları şekillendiriyor. Bugün tahliye kararı çıkan Büyükaada davası bu açıdan aslında ilginç bir dava. Ben, sadece hatırlatmak için bir tanesini buraya getirdim. Büyükaada’da gözaltılar başladığında, Hükûmete yakın gazetelerden birisi, bol resimli gazetelerden birisi, çok okuyucu değil, resim bakmayı tercih edenler için düzenlenmiş gazetelerden birisi “Büyükaada’daki sır toplantının amacı belli oldu. Büyükaada’da 10 ajanın yaptığı gizli toplantıda yakalananların arasında İsveç uyruklu filanca vardı ve 10 ajan önlerine harita koymuş Türkiye’yi nasıl böceklerinin planlarını yapıyorlardı...”

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu mantıkla 10’un üzerinde insan aylarca tutuklu kaldı. Şimdi, 10 ajan idiyse bu isimler ki burada o isimleri çok yakından tanıyanlar var, birlikte mesai yapanlar var, aynı derneklerde insan hakları mücadelesi yürütenler var; en son tahliye olan Taner Kılıç’la bizatihi mesai yapan iktidar partisi milletvekilleri var. Şimdi, eğer bu isimler daha yargılama başlamadan, haklarında iddianame hazırlanmadan peşinen “ajan” diye ilan ediliyorlar, doğrudan doğruya Türkiye’ye yönelik bir ihanetin nesnesi oldukları deklare ediliyorsa zaten yargılamanın da hiçbir önemi, hiçbir değeri kalmıyor. Aslında, sadece bu vaka bile yani bugün nihayet aylar sonra son tutuklusu da tahliye olan Büyükaada davası Türkiye’nin OHAL sürecini, Türkiye’nin KHK’lerinin neye hizmet ettiğini ifade etmeye, göstermeye galiba tek başına yetiyor.

Değerli arkadaşlar, artık, Af Örgütü Türkiye’yi defterinden sildi yani Türkiye’yi, artık, üzerinde rapor yazılmaya, insan haklarıyla ilgili çağrı yapmaya, uyarı yapmaya değer bir ülke pozisyonunda görmüyor çünkü neredeyse bütün çalışanları töhmet altına itilmiş durumda, neredeyse bütün çalışanları hedef gösteriliyor, yargısız infaz ediliyor, âdeta bir siyasi lince maruz bırakılıyor. Elbette ki insan hakları örgütlerinin uluslararası ilişkiler bağlamında, boyutunda eleştirilecek, tartışılacak boyutları vardır ama siz tanıdığınız, bildiğiniz insan hakları savunucularını bile bu kadar keyfi biçimde tutuklamayı, bu kadar uzun bir süre mağdur etmeyi normal görmeye başlarsanız artık o ülkede yapılan olumlu işlerin bile savunusu olmaz, savunusuna imkân kalmaz.

Değerli arkadaşlar, Taner Kılıç hangi alanda çalışıyordu Af Örgütü dışında? MÜLTECİ-DER'in yöneticisiydi, kurucusuydu. İzmir'de mültecilere hukuki yardım veren neredeyse uzman birkaç dernekten birisi MÜLTECİ-DER. Şimdi, Türkiye, bir taraftan Suriye savaşı dolayısıyla Suriye'den göç eden geçici sığınmacı, mülteci, ne dersiniz deyin, binlerce, yüz binlerce, milyonlarca insanın sorununu çözmeye aday, talip, böyle bir sorumluluk var, coğrafyadan kaynaklanan bir yük var üzerinde ama öbür taraftan da bu yükü paylaşan, bu görevi yapmaya talip bir sivil toplum örgütü fiilen düşmanlaştırılıyor, doğrudan doğruya tehdit kategorisi içerisinde ele alınıyor. Bu, aslında 15 Temmuzdan bu yana nasıl bir atmosfer istendiğini, 15 Temmuz gerekçe gösterilerek, 15 Temmuz bahane edilerek, hayatı boyunca darbeye karşı çıkmış, hayatı boyunca şiddete karşı çıkmış, hak savunuculuğundan başka hiçbir şey yapmamış insanların bu bulanık suda nasıl avlandığını, nasıl hedef hâline getirildiğini göstermeye yetiyor.

Değerli arkadaşlar, birkaç saat önce bir tutuklama daha gerçekleşti, Leyla Güven, DTK Başkanı tutuklandı. Demokratik Toplum Kongresiyle ilgili, burada, ben de dâhil olmak üzere, birçok milletvekilimizle ilgili hazırlanan fezlekeler var. Bu fezlekelerde, değerli arkadaşlar, zaten bir şiddet iddiası falan yok yani sadece katıldığımız toplantılar var, bu toplantılarda yaptığımız konuşmalar var. Leyla Güven de daha önce Anayasa toplantılarına çağırılmış olan, Anayasa toplantılarında görüşüne başvurulmuş olan DTK'nin sözcüsü, temsilcisi. Ve hepimizin fezlekelerinde olduğu gibi, Leyla Güven'le ilgili iddialarda da sadece ama sadece Türkiye'nin demokratikleşmesi, barışı, özgürlüğüne dair söylemler, iddialar var.

Benim DTK'nin düzenlediği bir Anayasa paneline katılmış olmam fezleke olarak düzenlendi, Meclise gönderildi. Yine, DTK'nin İslam ve barış konulu bir paneline katılmış olmam bir başka fezlekeyle Meclise gönderildi.

Şimdi siz gerçekten bu ortamı, bu yaklaşımı Türkiye'nin demokrasisine, Türkiye'nin barışına, huzuruna, güvenine hizmet edecek bir yaklaşım olarak görebiliyorsanız doğrusu söylenecek çok şey kalmıyor.

Herkesi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bilgen.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mehmet Gökdağ.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET GÖKDAĞ (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, öncelikle şunu belirtmem gerekir ki görüşmekte olduğumuz olağanüstü hâl kararnamelelerinin büyük bir çoğunluğu Anayasa'ya aykırıdır ve bundan sonraki aşaması Anayasa Mahkemesine iptal başvurusudur.

Sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlar; olağanüstü hâl sürecinde çıkarılan kanun hükmünde kararnameleri sağlıklı olarak değerlendirmek için biraz geriye gitmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Sevgili arkadaşlar, 15 Temmuz 2016 tarihinde hain bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık. Yaşanan bu hain darbe girişimi bütün siyasi partilerin karşı duruşu, siyasi anlayış farkı gözetmeden bütün yurttaşlarımızın ortak ve kararlı çıkışı, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin içindeki Atatürkçü,

demokrasi ve parlamenter sisteme bağlı vatansever askerlerimiz tarafından önlenmiştir. Hep birlikte cumhuriyete, demokrasiye, parlamenter sisteme, halkın iradesinin temsil edildiği en yüksek kurum olan Türkiye Büyük Millet Meclisine sahip çıkılmış ve bunda da başarılı olunmuştur.

Şimdi ben bu sürece nasıl geldiğimizden, hain darbe girişimine kalkışan FETÖ'nün nasıl geliştiğinden, devletin bütün kurumlarına nasıl yerleştirildiğinden söz etmeyeceğim. FETÖ kimden ne istedi, kim FETÖ'ye ne istediye verdi, kim FETÖ'ye "Artık dön, bu hasret bitsin." diye kollarını açtı, o konuya da girmeyeceğim çünkü bu konular herkesin artık çok iyi bildiği konulardır. Herkes biliyor ki AKP anlayışı ve yönetim şekli FETÖ'yü besleyip büyüttmüş ve darbe yapmaya kalkacak kadar güç vermiştir. Zaten gördüğüm kadarıyla buna karşı çıkan da yok, sadece "Kandırıldık." ve Allah'ım ve milletim bizi affetsin."le geçirilmeye çalışılıyor.

Bugün üzerinde durmak istediğim konu darbe girişiminden sonraki süreçtir. Değerli arkadaşlar, cumhuriyete, demokrasiye, parlamenter sisteme karşı yapılan bu hain darbe girişiminden sonra her şeyin olağan olduğunu söylemek elbette doğru değil. Elbette bu darbe girişiminin öncesi ve sonrası araştırılıp sorgulanmalı ve gerçek suçlular ortaya çıkıp cezalandırılmalı, gerekli önlemler alınmalıydı. Parantez içinde söylüyorum, gerçek suçluların araştırılması konusunda da çok ciddi eksikliklerin, yanlışlıkların yapıldığını süreç içerisinde gördük. Darbe gecesini bütün ayrıntılarıyla yaşayan Genelkurmay Başkanının ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarının Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında kurulan Darbe Araştırma Komisyonuna bilgi vermeye gelmemesi büyük bir soru işaretidir, araştırmanın sağlıklı yapılmasına izin verilmediğinin en büyük göstergesidir. Şimdi konumuz bu olmadığı için bu konuya da fazla ayrıntılı girmek istemiyorum.

Değerli arkadaşlar, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak darbe girişiminden sonraki sürecin tıpkı darbe gecesinde olduğu gibi hep birlikte, ortak aklı öne çıkararak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında yönetilmesi gerektiğini söyledik. Darbe gecesi bütün siyasi partilerin sahiplendiği ve birlikte bombaların altında dayanışmayla korudukları, 80 milyonun iradesini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak çalışmasıyla sıkıntılı süreçten daha kolay ve daha sağlıklı çıkılacağını ısrarla belirttik ama olmadı. Ülkeyi darbe girişimiyle karşı karşıya getiren tek adam anlayışı, yönetimi tek kişinin egemenliğine bırakan siyasi anlayış Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesini, 80 milyonun ortak iradesini reddedip bütün olumlu yaklaşımlara rağmen "Tek başıma bu süreci yöneteceğim." dedi. Oysa, zaten darbe girişimine kadar hiç kimsenin düşüncesine değer verilmemiş, "ben bilirim" anlayışıyla yönetilmişti ülke ve bu yönetim anlayışı nedeniyle ülke darbe girişimiyle karşı karşıya kalmıştı. Çok açık ki yönetim anlayışında ciddi bir sorun vardı, ciddi bir yanlışlık vardı ve bu yanlışlık ülkeyi darbe girişimi noktasına getirmişti. Yapılması gereken, 80 milyonun iradesinin ortaklaştığı Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında birlikte çözüm aramaktır, akıllıca olan buydu ama olmadı, olamadı. Değerli arkadaşlar, niye olmadığının, olamadığının satır başları daha darbe gecesi "Bu bize Allah'ın bir lütfu." söyleminde gizliydi ve ilerleyen süreçte bu lütfun ne olduğu anlaşıldı.

Değerli arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisi bu darbe girişimini fırsata çevirmek istiyor ve iktidara geldiğinden bu yana yönetim anlayışı olarak ortaya koyduğu tek adam egemenliğini sürekli hâkim kılmanın, 80 milyonun iradesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisini devre dışı bırakmanın, rejimi değiştirmenin alt yapısını oluşturmanın hesabını yapıyordu.

Ve 20 Temmuz, bütün itirazlarımıza rağmen olağanüstü hâl ilan edildi. Evet değerli arkadaşlar, bizim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak ülkede sorunları hep birlikte dayanışmayla çözeriz gerekçesiyle karşı çıktığımız ve ret oyu verdiğimiz olağanüstü hâl uygulaması Anayasa'mızda düzenlenmiş bir hâldir ancak olağanüstü hâlin de bir hukuku vardır. İlan ederken dayandığımız Anayasa'nın 120'nci maddesi ve diğer maddelerine uygun davranmak zorundasınız. Eğer uymazsanız Anayasa'yı ihlal etmiş olursunuz ve değerli arkadaşlar, Anayasa'yı ihlal etme anlayışı da bir darbe anlayışıdır

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mızın 120'nci maddesi olağanüstü hâli ilan etme hakkını vermiştir. Anayasa'nın 121'inci maddesi olağanüstü hâl süresince Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulunun olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda kanun hükmünde kararname çıkarılabileceğini düzenliyor. Bu kararnamelelerin Resmi Gazete'de yayımlanıp aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulacağını ve bunlara ilişkin usul ve sürenin de İç Tüzük'te belirleneceğini hükme bağlamıştır. Bu Anayasa maddelerinden de çok açık anlaşılacağı şekilde sadece ve sadece olağanüstü hâlin gerekli kıldığı konularda kanun hükmünde kararname çıkarabilirsiniz, aksi davranış Anayasa'ya aykırıdır, Anayasa'yı ihlaldir ve dolayısıyla bir darbe mantığıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Çıkan kararlarnelere baktığımızda, olağanüstü hâlin ilan gerekçesiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan, aslında kanunla düzenlenmesi gereken konular kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmiş ve Meclis devre dışı bırakılmıştır. Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz bu kanun hükmünde kararname bakın ne düzenliyor? Merkez Bankasının bazı alımlarının Kamu İhale Kanunu'nun dışına çıkarılması, kamu bankalarında batık alacakların varlık yönetim şirketlerine satılabileceği, ön ödemeli konut satışları, kamu şirketlerinin Varlık Fonu'na devredilmesi. Bunların olağanüstü hâlde, terörle ne ilgisi var?

Değerli arkadaşlar, yine, Anayasa'nın 121'inci maddesi süre ve usulün İç Tüzük'te belirleneceğini hükme bağlamıştır. Şimdi, bakalım bu konuda İç Tüzük'ün 128'inci maddesi ne diyor? Aynen şöyle diyor: "Anayasanın 121 ve 122 nci maddeleri gereğince çıkarılan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan kanun hükmünde kararnameler ... otuz gün içerisinde görüşülür ve karara bağlanır." Son fıkrası "Komisyonlarda en geç yirmi gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan kanun hükmünde kararnameler Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır." diyor.

Değerli arkadaşlar, bu maddedeki otuz günlük süre kesin ve bağlayıcı bir süredir, bu konuda ne takdire ne yoruma yer vardır; otuz gün içinde görüşülüp karara bağlanacaktır. O kadar bağlayıcı ki komisyonlarda yirmi günden fazla görüşülmesine izin vermiyor. En çok yirmi gün görüşülecek ve geriye kalan on gün içerisinde de Mecliste görüşülüp karara bağlanacaktır. Bunun aksi durum İç Tüzük'e ve dolayısıyla Anayasa'ya aykırılık oluşturur.

Değerli arkadaşlar, kanun düzenleyici bu kesin ve bağlayıcı süreleri özellikle koyarak kötü niyetli yöneticilerin, kötü niyetli iktidarların kanun hükmünde kararname çıkarma hakkını kötüye kullanmasının önüne geçmek istemiştir. Böyle olmasa o otuz günlük sürelerin, yirmi günlük sürelerin ne anlamı olabilir? Neden böyle bir düzenleme getirmiş olabilir? Amaç, ülkenin kanun hükmünde kararnamelerle yönetilmesinin önüne geçmektir. Olağanüstü durumlarda, acil düzenlenmesi gereken konularda Bakanlar Kuruluna yetki vermiş ancak Türkiye Büyük Millet Meclisini devre dışı bırakmanın, işlevsizleştirmenin önüne geçmek için belirlenen sürelerde konunun Meclis gündemine gelmesini, tartışılmasını ve karara bağlanmasını sağlamaktır amaç. Ancak bunun böyle olmadığını hep birlikte yaşadık, aylardan beri Meclisin gündemine gelmeyen kanun hükmünde kararnamelerle ülkeyi yönetme anlayışıyla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÖKDAĞ (Devamla) – Sayın Başkanım, bitirmeme izin verir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Gökdağ, tabii, buyurun, tamamlayın.

MEHMET GÖKDAĞ (Devamla) – Bir hukukçu olarak söylüyorum, otuz yıllık bir hukukçu olarak söylüyorum: Bu süreler içerisinde yani otuz gün içerisinde Mecliste görüşülüp karara bağlanmayan bütün kanun hükmünde kararnameler yok hükmündedir. Bütün bu tartışmaların son bulması için, değerli arkadaşlar, çare, olağanüstü hâli kaldırarak olağan döneme geçmektir, normal siyasi hayata dönmektir.

Ben, olağan günlerde buluşmak üzere, yaşamın normalleştiği günlerde Meclis çalışmalarında bulunmak üzere bütün Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gökdağ.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm, 1'inci maddeye bağlı ek madde 3 ve geçici madde 17 ile 3'üncü maddenin (1)'inci fıkrası ve 3'üncü maddeye bağlı geçici madde 18 dâhil 1 ila 7'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Madde 1'e bağlı ek madde 3'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 1'e bağlı geçici madde 17'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3'e bağlı (1)'inci fıkrada bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 454 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3'üncü maddesine bağlı birinci fıkranın metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bu maddeyle 4734 sayılı Kanun'un 11'inci maddesinin (g) bendinde yapılan değişikliğin 678 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 30'uncu maddesinin kanunlaşması sırasında önergeyle ilgili maddeye eklenmesi nedeniyle anılan bent değişikliği metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde 3'e bağlı birinci fıkrayı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3'e bağlı geçici madde 18'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm, geçici madde 1 dâhil 8 ila 13'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'de bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 454 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“GEÇİCİ MADDE 1- 684 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar nedeniyle gözaltına alınan kişiler hakkında gözaltı süresi en çok otuz gün olarak uygulanır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

684 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin kanunlaşması nedeniyle ibare değişikliği yapılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Redaksiyon talebimiz var.

BAŞKAN – Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, görüşülmekte olan 454 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname Genel Kurulda kabul edilen değişiklik önergeleriyle birlikte kanunlaşacağından düzenlemenin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine, ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirlerinize saygıyla arz olunur.

BAŞKAN – Talebiniz kayıtlara geçmiştir. Redaksiyon işlemi kanunun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması 1 Şubat 2018 Perşembe gününe bırakılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

5’inci sırada bulunan, 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlayacağız.

5.- 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 455) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 455 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararname tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde söz isteyen Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Emin Haluk Ayhan’ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 455 sıra sayılı OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname üzerinde Milliyetçi Hareket Partisinin görüşlerini arz etmek üzere söz aldım. Yüce heyeti bu vesileyle saygıyla selamlıyorum.

(x) 454 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi, 15 Temmuz FETÖ darbe ve işgal girişiminin ortaya çıkardığı yeni ve ertelenemez şartları kavramış, beka temelinde siyasetini kurgulamıştır. 7 Ağustos Yenikapı ruhuna, 16 Nisan halk oylaması şuuruna bağlı kalacağını her fırsatta ifade etmiştir çünkü Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye Cumhuriyeti sevdalıdır çünkü biz Türkiye Cumhuriyeti'nin, Türk milletinin özlemlerinin tercümanıyız. Milliyetçi Hareket Partisi, beka ve birlik şuuruyla milliyetçi siyasetini temellendirirken bundan mutlaka rahatsız olanlar da olacaktır. Terör örgütlerine karşı tarihin en şiddetli ve etkili mücadele ruhu -çok şükür- devrededir; bundan ziyadesiyle memnunuz. Destek ve katkımızı ön şartsız olarak sürdürüyoruz. Bu mücadele ruhunu sekteye uğratmak isteyenlerin, bu mücadele ruhunu söndürmeye çalışanların hedefi ve hüviyetleri bellidir.

Bir kez daha ifade etmek isteriz ki Türkiye'nin bölünüp yıkıma maruz kalması için faal hâlde bulunan çevreler terör süreciyle ülkemizi yakın markaja almışlardır. Türkiye'nin önünde mutlaka aşması ve sonuçlandırılması gereken çok boyutlu bir terör sorunu bulunmaktadır; FETÖ'yle mücadele bunun önemli kollarından biridir. Türk milleti, 15 Temmuzda bir saldırıya maruz kalmıştır -FETÖ sonuç almış olsaydı, Türk milleti iç savaş şartlarına mahkûm olacak, elimizde ne bir vatan ne bir devlet ne de bir istiklal kalacaktı- akabinde, OHAL ülkenin içinde bulunduğu olağan dışı koşullarda gündeme gelmiştir. 15 Temmuzun etkisini ortadan kaldırabilmek için OHAL uygulamasına geçilmiştir ancak yaşanan olağan dışı iç ve dış gelişmelerin ortaya çıkardığı tehditler ve artçı saldırılar maalesef devam etmektedir. Bunlarla mücadele edebilmek ancak olağanüstü hâl kurumunun işletilmesiyle mümkün olabilecektir. Zira darbe girişimiyle başarıya ulaşamayan mihrakların hasmane tutumlarını sürdürdüğü de bir vakıdır. Ülke içinde ve dışındaki gelişmeler maalesef buna işaret etmektedir. Ülkemizin güney sınırlarını kuşatma niyetindeki bölücü teröre ve desteklerine karşı yürütülen Zeytin Dalı Operasyonu sürerken ülke içinde ve dışında görülen bozguncu yaklaşımlar da bunun en açık örneğidir.

Bize göre, Türkiye, yakın tarihinin en sarsıcı ve yüksek risk ihtiva eden bir döneminden geçmektedir. Darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanması, darbeye yeltenen terör örgütünün sinsî planlarının tümüyle sona ermesine maalesef yetmemiştir. Ordumuz, Suriye'de ülkemizin bekası için son derece kritik ve önemli bir harekâtı başarıyla sürdürmektedir. Olağanüstü şartların söz konusu olduğu bu ortamda olağanüstü hâl uygulamasının devam etmesinin bir ihtiyaç olduğu açıktır. Zira OHAL, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın verdiği yetki çerçevesinde uluslararası hukuk yükümlülüklerine uyumlu bir şekilde uygulanan bir rejimdir, dünyada teröre ve tehdiye maruz kalan pek çok ülkenin başvurduğu bir tedbirdir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak olağanüstü hâl ilanını da OHAL uygulamasının uzatılmasını öngören daha önceki Başbakanlık tezkerelerini de Türkiye Büyük Millet Meclisinde desteklemiş olduğumuz herkesin malumdur.

Yaşanan olağan dışı iç ve dış gelişmelerin ortaya çıkardığı tehditler ve bu alçak kalkışmanın süregelen artçı saldırılarıyla mücadele edebilmenin ancak olağanüstü hâl kurumunun işletilmesiyle mümkün olabileceği yönündeki duruşumuzda bir değişiklik olmamıştır. Zira biz OHAL'i, millete pusu kuran, millete ağır zayıat verdirmek isteyen FETÖ ve PKK gibi terör odaklarına karşı devletimizin ve milletimizin bekası açısından bir güvence ve anayasal bir tedbir olarak kabul etmekteyiz. Olağanüstü hâli demokrasiye karşıt, özgürlüğe karşıt gibi algılayarak tamamen ortadan kalkmasını isteyenler, 15 Temmuzun tesir alanı üzerinde tarafsız olamayanlardır.

Sonuç olarak, olağanüstü hâl kapsamında dâhil edilmiş olan unsurlar üzerinde kararlılıkla durulmalı ve üzerine gidilmelidir. 455 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, bu süreçte hak arama hürriyeti ve yargıya erişim hakkı çerçevesinde kişilerin kendilerine haksızlık yapıldığını düşündüklerinde haklarını arayabilmelerini teminen bir komisyon kurulmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; OHAL çerçevesinde başta FETÖ/PDY olmak üzere terör örgütlerinin devlet ve toplum hayatından arındırılmasına dair tedbirler düzenlenirken mağduriyetlerin önüne geçilmesi de hedeflenmektedir. Bu kanun hükmünde kararnameyle, OHAL kapsamında çıkartılan diğer kanun hükmünde kararname kapsamına yargı yolu kapalı olan işlemlere karşı özel bir idari komisyon oluşturulması görev, yetki ve başvuru koşulları düzenlenmektedir. Bu komisyon kararlarının da yargı denetimine açık olması yönünde bir düzenlemeye de gidilmektedir. Diğer taraftan meslekten çıkartılan yüksek mahkeme üyeleri, hâkim ve savcılara ilişkin olarak uygulamada yaşanabilecek tereddütleri önlemek için başvurulacak idari yargı yoluna açıklık getirilmiş ve davaların Danıştayda açılması usulü getirilmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; esasen OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu vücuda getirilmesinde Sayın Genel Başkanımız ve Sayın Başbakanın katkıları vardır. Komisyon şu anda çalışır durumda olan bir komisyondur. Buradaki hassasiyetimiz, 15 Temmuzla birlikte anormalleşen Türkiye'nin normalleşmesini sağlamaktır. Bu gerçekleşirken normal vatandaşların OHAL'den zarar görmemesi noktasında gerekli hassasiyetin gösterilmesi gerektiğini defalarca Milliyetçi Hareket Partisi olarak ifade ettik. Hükûmete de bu hassasiyetin olması gerektiğini söyledik. FETÖ darbesiyle alakalı suçlu ile suçsuzu ayırma noktasında hassas davranılmalıdır. Masum vatandaşın zarar görmemesi lazımdır. Parti olarak vatandaşın zarar görmemesi gerektiğini hem ifade ettik hem de bazı mağduriyetlerle ilgili devreye girecek bazı müracaatlarda da bulunduk.

Esasen OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu da Sayın Genel Başkanımızın ve Sayın Başbakanın aralarındaki görüşme sonrasında vücuda gelmiştir. Bu, şu anda çalışır durumdadır. Sonuç olarak, 455 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin OHAL uygulamaları bakımından zaruri düzenlemeler içerdiğine inanmaktayız ve uygulanmasını desteklediğimizi ifade etmek istiyoruz ancak adil ve hızlı çalışan bir işleyiş olması gerektiğini söylüyoruz. Buna ilave olarak, Hükûmet içinde de tenakuz olabilecek açıklamalardan da ne yapılması lazım? Kaçınılması lazım. Özellikle bu işlemlere bakılmasında kişiler açısından Anayasa'ya sadakatin dikkate alınması gerektiğini de bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ayhan.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerine söz aldığım 685 sayılı KHK'yle bir Olağanüstü Hal Komisyonu kuruldu. İhraç edilmiş yüz binlerce kamu görevlisi başvurdıkları mahkemelerde hukukun tecelli edeceğini umarken hukuki süreci yavaşlatan bir komisyon öne sürüldü.

Bakın, bugün Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ resmî rakamları açıkladı. Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna 105.151 kişi müracaatta bulunmuş. Komisyon yalnızca 1.562 kişi hakkında karar vermiş, yalnızca 41 kişi için göreve iade kararı çıkmış. Haklı mücadeleleri için, sadece işlerine geri dönebilmek için canlarından vazgeçerek bir yıla yakın bir süre açık grevinde kalan Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'nın talebini de reddettiği gün zaten bu Komisyon vicdanlarda işlevini tamamen yitirdi. Komisyona başvuran ihraç edilmiş ya da açığa alınmış kişilerin suçları sabit olmamasına rağmen kimisi bir yılı aşkın süredir işsiz, tüm sosyal haklarından mahrum ve parasız, aç. Hükûmet ve bu Komisyon yüz binlerce suçsuz, günahsız insanın vebalini üzerinde taşıyor. Ege Denizi'nde can veren 3 çocuklu Maden ailesinin vebali Hükûmette ve Komisyondadır. Yine, ihraç edilen ve yaşamını yitiren EĞİTİM SEN Yöneticisi Kazım Ünlü'nün vebali üzerlerindedir. Üstelik,

Türkiye’de doğrudan yüz binden fazla kişiyi ve bu kişilerin ailelerini etkileyen OHAL Komisyonu aldığı kararları kamuoyuna açıklama gereği bile duymuyor, şeffaf olması gereken komisyon kararları kamuoyundan gizleniyor. Başvuruları reddeden kişilerin hangi yolla hakkını arayabileceği de bir KHK’yle belirlendi. Yalnızca HSK’nin belirleyeceği idare mahkemelerine başvurabilecekler yani doğal hukuk yolları izlenmiyor. Hükûmet bu ihraçlar üzerinde kontrolü kaybetmemek için sadece belirli mahkemeleri görevlendiriyor. Tabii yargıç ilkesi tamamen ihlal ediliyor, “Aman ha, yoksa başka bir idare mahkemesi bağımsız karar alabilir.” korkusuyla.

İdare mahkemesinden bölge idare mahkemelerine, Danıştaya, Anayasa Mahkemesine sırayla başvuracaklar ve ancak iç hukuk yolları tüketildiğinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurabilecek yurttaşlar. Bunun için öngörülen yaklaşık süre ne biliyor musunuz? Sekiz yıl. Şimdi, hukukun temel prensibi makul sürede adalete erişmektir. Peki, sekiz yıl bir insanın işsiz kalması ve adalete erişememesi makul bir süre olabilir mi? Herhâlde Hükûmet için öyle sayılıyor.

Yalnızca kişiler değil sivil toplum kuruluşları da bu Komisyona başvuru yapıyor, örneğin Ankara merkezli Gündem Çocuk Derneği. Çocuk hakları konusunda parmakla gösterilen bir kurum. Neden kapatıldıklarına ilişkin hiçbir fikrimiz yok. Ha, tabii ki tahminler var; taraf gözetmeden yalnızca bireylerin değil, kolluk güçlerinin, kamu kurumlarının çocuk hakları ihlallerini de tespit ettiği ve bu tahammülsüz ortamda Hükûmetin hedefi oldukları için.

Ne yazık ki Hükûmet, Avrupa Konseyiyle anlaşarak bu Komisyonun kurulmasına karar verdi. Bizi, evrensel insan hakları değerlerini savunduğumuz zaman hainlikle suçlayanlar Avrupa’da sürekli görüşme hâлиндeler. Türkiye’yle yaptıkları ticaret anlaşmaları, silah satış anlaşmalarını tehlikeye atmak istemeyen Avrupa’nın sağ hükûmetleriyle anlaşarak kuruldu bu Komisyon. Ne yazık ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Türkiye’den yağıacak başvuruları önlemek için kuruldu aslında bu Komisyon. Hem yargı bağımsızlığından bahsedilip hem nasıl yargılama yetkisi yargının elinden alınıp yürütme gücü tarafından oluşturulan tarafsız ve bağımsız olmayan bir komisyona devredilebilir? Bunu o zaman da Hükûmet gibi kapalı kapılar ardında değil, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine genel kurulda bizzat sormuştuk, demiştik ki: “Bu Komisyon AİHM’e başvurular gelmesin diye kuruldu. Bu Komisyon Türkiye’de tıpkı Anayasa Mahkemesi gibi bir işlev görecektir ve aslında uzun, daha uzun bir yargılama süreci yaratacak ve adalete erişimi zorlaştıracak.” Ama o zaman Avrupa Konseyinde de aynı şekilde “Hayır, nasıl böyle düşünüyorsunuz?” dediler ve aradan neredeyse bir yıl geçti, daha ilk kararlarını alıyor bu Komisyon ve insanların önüne nasıl bir bariyer kurulduğu, insanların hak aramasının nasıl güçleştirildiği, imkânsız hâle getirildiği apaçık bir şekilde ortaya çıktı ama dediğimiz gibi, Avrupa’nın içinde bulunduğu kriz ve yükselen sağ, AİHM’i de krize sokmamak için insan haklarını feda etmek uğruna AKP Hükûmetiyle anlaştı.

AİHM, aşırı sağ tarafından defalarca eleştirilmiş, hükûmetler aleyhine aldığı kararlar nedeniyle yabancı düşmanı politikacılar tarafından kullanılmıştır fakat bir mahkemeyi meşru kılan, politikacıların polemiklerine ve ülkeler arası çıkar çatışmalarına rağmen bağımsız karar verebilmesidir. Ne yazık ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de son zamanlarda yaşanan insan hakları ihlalleri karşısında bu ihlalleri önlemek için gereken tedbirleri almıyor. Venedik Komisyonu, Avrupa’nın en önemli hukuki denetim yapısıdır. Venedik Komisyonu, OHAL Komisyonunun bireysel başvuruları almaya yetkin görmediğini açıkça ifade etti. Buna rağmen AİHM ve Avrupa Konseyi sessiz kaldı.

Değerli arkadaşlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de Avrupa Konseyinin de ya da hangi kurum olursa olsun hepsinin aslında reorganizasyonu ve gözden geçirilmesi gerekiyor. Hiçbir kurum, hiçbir kuruluş mükemmel ve eleştirilmez değildir. Aynı şekilde, nasıl Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi dünyaya yetmemişse, nasıl bulunduğu çağa uygunsa ama sonrasında yeterli olamamışsa, nasıl kadın hakları için yetersiz kalmışsa ve Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi

Uluslararası Sözleşmesi kabul edilmişse ya da Siyasal ve Medeni Haklar Sözleşmesi kabul edilmişse, başka sözleşmeler kabul edilmişse, aynı şekilde, bu kurumların da kendini gözden geçirmesi ve kendi prensiplerine sadık kalıp kalmadıklarını da bir şekilde kendi iç denetimleriyle denetlemeleri gerekiyor.

Evet, bizi hep Avrupa'ya şikâyet etmekle suçladınız ama sizler neden Avrupa'ya şikâyet ediyorsunuz Hükûmet yetkilileri? Neden yurttaşlarınızı Avrupa'da suçlayıp itibarsızlaştırmaya çalışarak OHAL Komisyonunu kurmak için anlaşmalar yapıyorsunuz? Neden insan haklarını yerle bir etmek için, insan hakları kurumlarının altındaki taşları bir bir çekmek için lobiler yapıyorsunuz? Kimi Avrupalı siyasetçiler iş yükünden, sizlerle, aktığınız paralar nedeniyle arayı bozmaktan çekiniyor, korkuyor, anladık. Siz neden yurttaşların AİHM'e başvurmasından, hukuki olarak hakkını aramasından korkup yıllarca insanları komisyonlarda oyalıyorsunuz?

Evet, bu 685 sayılı KHK, işte, vatandaşlarına bunu layık görüyor: Yıllarca adaletin peşinde koş ama ona erişeme. Layık gördüğü şey, adalete erişimi zorlaştırmaktır aslında ve insanları işsiz, parasız, aç, hayatlarına devam etmeye zorlamaktır. Eğer buna gönlünüz el veriyorsa, bu KHK'ye de onay verirsiniz ama gönlünüz el vermiyorsa, gerçekten içeriğini biliyorsanız, anlattıklarımız sizin için bir lokma da olsa, bir nebze de olsa bir şey ifade ediyorsa, buna "hayır" dersiniz. İnsanların artık canını kaybetmesine engel olursunuz.

Aynı şekilde, aslında OHAL'in kadınlara etkisini de biraz ifade etmek isterdim ancak sürem kalmadı. Bilmiyorum Sayın Başkan bir dakika ekler misiniz?

BAŞKAN – Tabii ki.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bu olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleriyle ihraç edilen 107.174 kamu görevlisinin en az yüzde 20'sini kadınlar oluşturuyor. Örneğin KESK üyeleri, onların hiçbir darbe girişimiyle alakaları olmadığı hâlde, bunun Hükûmet tarafından da çok net biliniyor olmasına rağmen onlar muhalif kimlikleri nedeniyle ihraç edildiler ve KESK'e bağlı 11 sendikadan ihraç edilen 2.514 çalışandan 574'ü kadın.

Kadınlar, işlerini kolay elde etmiyorlar ve işlerini kaybettikleri zaman aileleri eğer şiddet ürettiyorsa, o ortama tekrar dönmek zorunda kalıyorlar ve kadınların bağımsız bir hayat kurmaları, belli bir yaştan sonra iş sahibi olmaları çok zor. OHAL'in kadınlara çok ciddi olumsuz etkileri var ve özellikle, aslında DBP'li belediye başkanlarının, 35 kadın belediye başkanının da tutuklandığını ve bu belediyelerin kayyumlarla idare edildiğini ifade etmek isterim.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kerestecioğlu.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Fatma Kaplan Hürriyet.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname üzerinde söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

15 Temmuz 2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminin ardından Hükûmet, 20 Temmuz 2016 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na dayanarak, yetkilerini kullanarak üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan etti ve darbe girişiminin ardından 21 Temmuz 2016'da ilan edilen olağanüstü hâl, geçtiğimiz haftalarda 6'ncı kez uzatıldı. Sözde iki ayda bütün işlemler, bütün temizlik bitirilecekti ama ne yazık ki 6'ncı kez, bir kere daha OHAL uzatılmış oldu. OHAL, OHAL olalı hiç bu kadar uzatılmamıştı değerli arkadaşlar. Zaten bu gidişle OHAL'in bir kez daha uzatılması değil, OHAL'in bitmesi, daha olağanüstü olacak bize göre.

Erdal İnönü, 1990 yılında “Olağanüstü hâl, olağanüstü hukuksuzlukların kanun hükmüne bağlanmasıdır.” demişti. Aradan yirmi sekiz yıl geçti ve geldiğimiz nokta işte, aynen budur. Olağanüstü hukuksuzluklar ne yazık ki OHAL sopası kullanılarak kanun hükmünde kararnamelere bağlanır hâle geldi.

OHAL döneminde yayımlanan kanun hükmünde kararnameler yoluyla toplam 116.250 kamu görevlisi hakkında bir daha kamu görevinde yer almamak üzere ihraç kararı verildi. İhraç edilenlerin sadece yüzde 1,69’u hakkındaki ihraç kararı kaldırıldı. Bu dönemde bir telefonla yapılan ihbarla veya geçmişteki bir selamlaşmayla insanlar “FETÖ’cü” damgası yiyerek yıllardır görev yaptıkları kamu kurumlarından uzaklaştırıldı ve 50 bini aşkın insan tutuklandı. Sadece bir ihbarla, somut delil olmadan üç beş söze göre insanlara “vatan haini” damgası vuruldu. Telefonunda byLock tespit edilemeyen, Bank Asyaya para yatırmamış olan, FETÖ okullarında okumayan binlerce insan, ne olduğunu bile anlatamadan, sesini kimselere duyurmadan ne yazık ki kamudan ihraç edildi.

OHAL KHK’leriyle genişletilen terör örgütü üyeliği tanımı yüzünden ihraç edilenlerin isimleri resmî kayıtlarda işaretlendi, KHK’lerle ihraç edilenler özel sektör tarafından da istihdam edilemedi. Kimse iş yerinde, Hükümetin “FETÖ’cü” olarak damgaladığı birini hâliyle çalıştırmak istemedi elbette.

OHAL süresinde intihar eden mağdur sayısı 50’yi aştı. Kaymakam, savcı, doktor, öğretmen, asker, polis, işçi, öğrenci tüm sevdiklerini geride bırakıp düzene isyan ederek intihar etti.

OHAL’de ihraç edilen binlerce insan, haklarını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde aramak istedi. AİHM’e tam 12.600 dosyayla başvuruldu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların yoğunluğu ve hacmi karşısında Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği tarafından bir çözüm sunuldu, mağdur insanların başvurabilecekleri bir OHAL Komisyonu kurulması tavsiye edildi. Hem mağdurların AİHM yolunu kapamak hem de toplumun gazını almak için OHAL İnceleme Komisyonunun oluşturulması, 23 Ocak 2017 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan 685 sayılı KHK’yle hüküm altına alındı. Meslekten ihraç edilenler, bursu kesilen öğrenciler, rütbeleri alınan emekli güvenlik personeli, kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurulara bakmak üzere 685 sayılı KHK’yle kurulan OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonuna bugüne kadar yüz binlerce insan müracaatta bulundu ama Komisyon, başvuruları 17 Temmuz 2017’de yani 15 Temmuz darbe girişiminden bir sene sonra kabul etmeye başladı. Mağduriyetlerin giderilmesi için boşa geçirilen onlarca ay demek bu.

Komisyonun çalışma süresinin sadece iki yıl olması, Komisyonun ne kadar işlevsiz olacağının da işaretiydi. Bu süre zarfında Komisyonun yüz binlerce dosyayı inceleme şansı elbette ki yok. İktidarın kendine bağlı insanlardan oluşturduğu bir Komisyonun, iktidarın ihtiyaçlarına uygun bir tutum alarak OHAL rejiminin ihtiyaçlarına uygun kararlar alması da bizce kaçınılmazdır. Ancak ne var ki bu süreçte oluşturulan OHAL Komisyonu maalesef, Venedik Komisyonunun tavsiyelerine uygun olarak kurulmadı, AİHM’in önünü de kapatmış oldu.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak OHAL’de Yeter Forumu’nun sonuç bildirgesinde de sözünü etmiştik, demiştik ki: “AİHM’in içtihatlarında değerlendirme kriterleri bellidir. Bu kriterlere göre inceleme yapıp yapılmadığı bildirilmelidir. Verilen kararlar acilen açıklanmalıdır, Komisyonun önünde savunma hakkı tanınmalıdır.” Ancak bu OHAL Komisyonunun şu anda Başkanı hukukçu değil, Siyasal mezunudur. OHAL Komisyonu karar kriterleri belli değildir. OHAL Komisyonu kararları ne yazık ki gizli tutulmaktadır. Komisyon neden kendine güvenmiyor ve bu kararlarını açıklamıyor? Aynı, Danıştayın, Yargıtayın kararlarını internet sitesinde yayınladığı gibi bu Komisyonun da kendine güvenerek kararlarını açıklaması gerekiyor ama yapmıyor. OHAL Komisyonunun ne yazık ki adresi bile gizli tutuluyor şu anda. Bunlar en sakat durumları bu düzenlemelerin.

Bu şartlar altında kurulan OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu ile ilgili olarak Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ bugün yaptığı açıklamada Komisyona 105.151 kişinin başvurduğunu söyledi. Bu da kurumlardan intikal eden personel dosyaları, mahkeme dosyaları ve eski başvurularla birlikte toplam 240 bin evrak demek oluyor. Komisyon çalışmalarına yardımcı olmak üzere ise 190 personel görevlendirildi; 240 bin evraka sadece ve sadece 190 kişi bakacak demektir bu ve bu Komisyonun bir de üzerine çok kısıtlı süresi olduğunu düşündüğümüzde ne yazık ki adaletli sonuçlar çıkmayacağı ortada. Bu kısıtlı süre zarfında Komisyon şimdilik 1.562 kişi hakkında kararını verdi; bunlardan 41'inin başvurusunu kabul etti, diğerlerini reddetti. Yani geride dosyasına bakılması gereken 103.589 insan kaldı. Komisyonun başvuruları kabul etme tarihini ve Komisyonun başvuruları değerlendirme hızını göz önüne alırsak önümüzdeki yirmi altı yılda bütün dosyalar tamamen incelenebilmiş olacak. Yani yirmi altı yıl sonra, ancak ve ancak, bu Komisyon eliyle belki adalet sağlanmış olacak. Davalarda en üst zaman aşımı süresini de düşündüğümüzde bir avuç insanın oluşturduğu bu Komisyonda 105 bin dosyaya nasıl bakılacak, inanın biz de bilmiyoruz. Ülkemizde “adalet” “hak” “hukuk” kavramları hiç bu kadar, hiç bu kadar yerlerde sürüklenmemiştir.

Atalarımızın çok güzel bir sözü vardır: “Meydanda yapılan kabadayılığın tenhada özrü olmazmış.” İlk KHK'den bu yana insanlar “FETÖ'cü” olarak, “vatan haini” olarak ilan edildi; gazetelerde çarşaf çarşaf, boy boy fotoğrafları koyuldu, “terörist” damgası vuruldu, toplum tarafından dışlandı, insanların yüzlerine bakamaz oldular. Haklarında ihraçlarını gerektirecek bir kesin hüküm yokken ihraç edilen 100 bini aşkın kamu görevlisi tam anlamıyla açlığa terk edildi. Bu durum sadece kendilerini değil, bakıma muhtaç ailelerini de etkiledi. Tüm bu yapılanlar alenen toplumun gözü önünde yapıldı ancak toplum, bu insanları, sürekli değiştirilen gündem nedeniyle fark edemedi.

KHK'yle ihraç edilmek, Türkiye gibi demokrasisi çeşitli algılara yenik düşen, insan hakları yerlerde sürünen ülkelerde cehenneme atılmak gibi bir şey ne yazık ki. Yani KHK'yle ihraç edilmek ölüme mahkûm edilmekle eş değer.

Şimdi buradan soruyoruz: KHK'yle ihraç edilmek basit veya önemsiz bir şey mi ki iade işlemleri OHAL Komisyonu tarafından bu kadar gizli kapaklı şekilde yapılıyor, kararları dahi açıklanmıyor ve yayınlanmıyor? Bir de şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Göreve iadesine karar verilen kişi eski görev yerine dönemiyor. Mesela öğretmen, kadrosu Millî Eğitim Bakanlığında, o öğretmen geri döndüğünde aynı kadroyla devam edemeyecek, başka bir kurumda, örneğin nüfus müdürlüğünde istihdamı sağlanacak.

OHAL nedeniyle işten atılan vatandaşın ismi herkese “FETÖ'cü” olarak lanse ediliyor ama iade edilirken eski kurumdakiler o kişinin FETÖ'cü olmadığını dahi bilemeyecek durumda olacak çünkü FETÖ'cü diye işten atılan vatandaş başka yerde çalışıyor olacak. Yani vatandaş eski çalıştığı yerdeki iş arkadaşlarının kafasında “hain” olarak kalmaya devam edecek, görevine iade edilmiş olsa bile, FETÖ'cü olmadığı tespit edilmiş olsa bile. Bunun nedenini de anlayabilmek gerçekten çok güç değerli arkadaşlar.

Anlattığım bu şartlar altında OHAL Komisyonunun gerçek adaleti sağlayacağına inanmıyoruz. OHAL Komisyonu daha çok “oyalama komisyonu” olarak akıllarda kalacak bize göre. İnsanların AİHM'e gitme yolunu tıkayan, toplum nezdinde “Bakın, adaleti sağlayacağız, kimse mağdur olmayacak.” algısı yaratmaya çalışılan bir komisyon olarak hafızalarımızda kalacak ve dahası, daha incelenmesi gereken 100 bin dosya varken Başbakan Yardımcısı Bekir Bozdağ'ın “FETÖ'nün mağdur ettiği vatandaşlarımızdan mağduriyeti devam eden kimse yoktur.” demeçlerinin gerçeği yansıttığını düşünmüyoruz.

OHAL’le ilgili de şunları söylemek istiyorum değerli arkadaşlar: OHAL kanunsuzluklarının zor kullanılarak resmîleştirilmesi yanlışır. İş dünyasından sivil topluma, emekçilerden iş verenlere, medyadan eğitim kurumlarına, cezaevlerinden yargıya, sağlıktan siyasete hayatın her alanı geniş bir kuşatma altındadır. Ülkemizi adım adım karanlığa sürükleyen bu kuşatma, bugünümüzü ve geleceğimizi tehdit eden, yalnızca AKP iktidarına yarayan OHAL’in bir an önce kaldırılarak eşit, özgür ve demokratik bir Türkiye’nin yaratılması şarttır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tabii ki, buyurun, tamamlayın.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve denetleme yetkisi tekrar teslim edilmeli, gasbedilen milletvekili hakları iade edilmelidir. Bizler vatandaş temsil etmek üzere seçildik değerli arkadaşlar, yetkilerimiz olmazsa seçilmemizin de pek bir anlamı kalmıyor. Tam da bu noktada, tabii ki, Meclis Başkanı İsmail Kahraman artık, görevini hatırlamalıdır ve Meclisin onuruna sahip çıkmalıdır.

OHAL gerekçe gösterilerek valilikler tarafından ilan edilen, başta toplantı ve gösteri özgürlüğünü kısıtlayan tüm kararlar ile sokağa çıkma yasakları olmak üzere özgürlüğü kısıtlayıcı tüm yasaklar derhâl kaldırılmalıdır. Bu yasaklara uyulmaması gerekçesiyle yürütülen tüm soruşturmalar ve verilen cezalar kaldırılmalıdır. İfade, konuşma, basın özgürlüğü üzerindeki baskılar sona erdirilmelidir. Cezaevinde bulunan basın emekçileri özgürlüklerine kavuşturulmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kaplan Hürriyet.

Sayın milletvekilleri, kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylamadan önce, Sayın Tanal sisteme girmişler, buyurunuz Sayın Tanal.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, OHAL Komisyonunun çalışma sistemine ilişkin açıklaması*

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, bu OHAL Komisyonu ile ilgili, vatandaşın dosyasını inceleme hakkı yok, avukatının dosya inceleme hakkı yok. Dosyanın içerisinde hangi deliller var, hangileri yok; hangisine erişilebilir, yok. Biz İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak OHAL Komisyonunu ziyarete gittiğimizde “Siz neye göre karar veriyorsunuz, kriterleriniz nedir?” diye sorduğumuzda bize dediler ki: “Polisten, MİT’ten gelen bilgilere göre veriyoruz.” Polis Vazife Kanunu’nun ek 7’nci maddesi uyarınca “Polisten gelen bilgi ve belgelerle hükme esas teşkil edecek şekilde karar verilemez.” denildiği hâlde, ancak, OHAL Komisyonu “Biz bunlara dayalı olarak karar veriyoruz.” şeklinde dediler ki bu, adil yargılama ilkesini ihlal eden bir durum.

Değerli Başkanım, Anayasa’mızın 40’ıncı maddesi diyor ki: “Kamu görevlilerinin verdiği zarar tazmin edilir ve bu, yetkililere rücu edilir.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öbür dilerim, bitiyor

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anayasa’nızın 40’inci maddesi diyor ki: “...resmî görevliler tarafından vâki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir.” Devlet de bunu sorumlu ilgililere rücu eder. Bu OHAL Komisyonunda getirilen kanun hükmünde kararnamelerle bunların cezaî, idarî, malî sorumluluğu da ortadan kaldırılmış durumdadır ki komple Anayasa’ya aykırıdır.

Teşekkür ediyorum. Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

5.- 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 455) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 1’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu” ibaresinin “Hâkimler ve Savcılar Kurulu” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasa değişikliğine uyum sağlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Üyelerin güvenceleri ve hakları

MADDE 4- (1) Üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak üyenin;

a) Komisyon tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Komisyon toplantısına katılmaması,

b) Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi,

c) Görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

ç) Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma başlatılması,

e) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle hakkında Başbakanlıkça idari soruşturma başlatılması veya soruşturma izni verilmesi, hallerinin tespit edilmesi üzerine Komisyon tarafından üyeliğine son verilir. Ölüm, istifa veya herhangi bir diğer nedenle boşalan üyelikler için en geç iki ay içinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir.

(2) Komisyon üyeleri hakkında birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen suçlardan soruşturma açılması Başbakanın iznine tabidir.

(3) Üyeler, Komisyondaki görevleri süresince kurumlarından aylıklı izinli sayılır. Üyeler, mali ve sosyal haklarını kurumlarından almaya devam ederler. Üyelerin görevli oldukları süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Hakim ve savcılar dahil üyelerin görevli oldukları süreler, kendi kurumlarında veya mesleklerinde fiilen geçirilmiş sayılır. Üyelere, kurumlarınca mali haklar kapsamında bir ayda yapılan toplam ödeme tutarı ile (142.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutar arasındaki fark, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve görev yaptıkları süreyle orantılı olmak üzere Başbakanlıkça ayrıca her ay ilave ücret olarak ödenir.

(4) Komisyon üyelerinin üyelik görevleri kapsamındaki karar, görev ve fiillerine ilişkin hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci maddesi uygulanır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 52'nci maddesi ile 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 197'nci maddesinde yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

İkinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm geçici madde 1 dâhil 8 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri ve varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 10'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Kararların uygulanması

MADDE 10- (1) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde karar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu şekilde bildirilen personelin atama teklifleri; statüleri, unvanları ve yürüttükleri görevler itibarıyla başka kurumlarda görevlendirilmeleri mümkün olmayanlar hariç olmak üzere daha önce istihdam edildikleri kurumlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarında eski statülerine ve unvanlarına uygun kadro ve pozisyonlara Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş

gün içinde yapılır. Bu fıkra kapsamında kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce bulundukları kadro ve pozisyon unvanları dikkate alınır. Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; atama teklifi gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas, tahsis ve vize edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır. Yükseköğretim kurumlarında kamu görevinden çıkarılan öğretim elemanlarına ilişkin kamu görevine iade kararı alınması halinde karar, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir. Bunların atama teklifleri; Ankara, İstanbul, İzmir illeri dışında ve 2006 yılından sonra kurulan yükseköğretim kurumlarına öncelik verilmek kaydıyla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından kamu görevinden çıkarıldığı yükseköğretim kurumu haricinde tespit edilecek yükseköğretim kurumlarından birine önceki kadro unvanlarına uygun olarak onbeş gün içinde yapılır. Bu fıkra kapsamında yükseköğretim kurumlarına ataması yapılanların kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin tamamlandığı tarih itibarıyla ihdas edilerek 2/9/1983 tarihli ve 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili yükseköğretim kurumlarına ait bölümlerine eklenmiş sayılır.

(2) Kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ilgili kanun hükmünde kararname hükümleri, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılır. Buna ilişkin işlemler ilgisine göre İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(3) Komisyonun karara bağladığı dosyaya ilişkin olarak Komisyonda bulunan tüm evrak, birinci fıkra kapsamına giren dosyalarda ilgilinin son görev yaptığı kurum veya kuruluş, ikinci fıkra kapsamına giren dosyalarda ilgili kurum veya kuruluş, diğer dosyalarda ise ek 1 inci maddeye göre husumetin yöneltileceği kurum veya kuruluş devredilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 53’üncü maddesi ile 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 198’inci maddesinde yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11’inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 11’inci maddesinin (1)’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“(1) Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde ilgilinin en son görev yaptığı kurum veya kuruluş aleyhine iptal davası açılabilir. Bu davalarda ayrıca Başbakanlığa ve Komisyona husumet yöneltilemez.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI MEHMET ÖZHASEKİ (Kayseri) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 54’üncü maddesi ve 694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 199’uncu maddesinde yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 12’nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Bu şekilde görevlendirilen personelin görevli oldukları süreler yükselme ve emekliliklerinde de hesaba katılır ve yükselmeleri başlıca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Hâkim ve savcılar dâhil görevlendirilen personelin Komisyonda geçirdikleri süreler, kendi kurumlarında veya mesleklerinde fiilen geçirilmiş sayılır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

694 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 200'üncü maddesinde yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır. Önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon önergeye salt çoğunlukla yani 14 üyesiyle katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlindeyse önergeyi işlemekten kaldıracacağım.

Şimdi, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye 13'üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki ek maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Açılacak davalarda husumet

EK MADDE 1 - (1) Komisyon kararlarına karşı açılacak iptal davaları;

a) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlerce en son görev yapılan kurum veya kuruluş,

b) Devlet memurları ve işçiler dahil Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarılanlarca Millî Savunma Bakanlığı,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarından çıkarılanlarca İçişleri Bakanlığı,

ç) Öğrencilikle ilişkisi kesilen öğrencilerce Millî Eğitim Bakanlığı,

d) Kapatılan derneklerce İçişleri Bakanlığı,

e) Kapatılan vakıflarca Vakıflar Genel Müdürlüğü,

f) Kapatılan sendika, federasyon ve konfederasyonlarca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

g) Kapatılan özel sağlık kuruluşlarınca Sağlık Bakanlığı,

ğ) Kapatılan özel öğretim kurumları, özel öğrenci yurt ve pansiyonlarınca Millî Eğitim Bakanlığı,

h) Kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarınca Millî Eğitim Bakanlığı,

ı) Kapatılan özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca Radyo ve Televizyon Üst Kurulu,

i) Kapatılan gazete, dergi, yayınevi, dağıtım kanalı ve haber ajanslarınca Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü,

j) Resen emekliye sevk edilmiş, kendi isteğiyle emekli olmuş, Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü hükümlerine göre meslekten veya Devlet memurluğundan çıkarılmış ya da müstafi sayılmış olup rütbeleri alınan Emniyet Teşkilatı personeline İçişleri Bakanlığı,

k) Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekliye sevk edilen, kendi isteğiyle emekli olan, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümlerine göre Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alan, Devlet memurluğundan çıkarılan, sözleşmeleri fesih edilen, müstafi sayılan veya istifa eden subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, Devlet memuru, işçi, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler ile 926 sayılı Kanunun geçici 32 nci maddesi kapsamında haklarında işlem tesis edilmiş olup rütbesi alınan ve emekli kimlikleri iptal edilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Milli Savunma Bakanlığı, bu fıkra kapsamına giren Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline İçişleri Bakanlığı,

aleyhine açılır.”

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Evet, salt çoğunluğumuz var Sayın Başkan, katılıyoruz.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir ve yeni bir madde ihdas edilmiştir.

Geçici madde 1 üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin geçici 1’inci maddesinin (3)’üncü fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Bu dosyalar hakkında yargı mercilerince karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına dosya üzerinden kesin olarak karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Bu dosyalar, yeni bir başvuru şartı aranmaksızın incelenmek üzere Komisyona gönderilir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

690 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 56’ncı maddesinde yapılan değişiklikler metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda geçici madde 1’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, yeni bir madde ihdasına dair bir önerge vardır. Önergeyi okutup Komisyona soracağım, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açacağım, Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde ise önergeyi işlemden kaldıracam.

Şimdi önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 455 sıra sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“Komisyona intikal ettirilecek başvurular

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına giren konularda bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan başvurular, süre şartı hariç 7 nci maddedeki şartlara uygun olması halinde ilgili kurumlarca işleme alınmak üzere Komisyona intikal ettirilir.”

BAŞKAN – Sayın Komisyon, önergeye salt çoğunlukla katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI CELALETTİN GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, yeni bir madde ihdas edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması 1 Şubat 2018 Perşembe gününe bırakılmıştır.

6'ncı sırada bulunan, 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlayacağız.

6.- 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 468) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Komisyon Raporu 468 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararname tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

(x) 468 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Fahrettin Oğuz Tor’u kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Tor. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 468 sıra sayılı 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, malumlarınız olduğu üzere, bu ve diğer birçok kanun hükmünde kararnamenin çıkış sebebi, Türk milletinin 15 Temmuzda vahşi bir saldırıya maruz kalmasıdır. Türk askeri kılığına giren hainler, tarihin en büyük ihanet ve melanetinin fail ve taraftarı olmuşlardır.

Başarılsaydı, ne idüğü belirsiz emeller Türkiye’yi işgal edeceklerdi, cumhuriyet tasfiye edilecek, Türk tarihinin akışı kesilecekti. Sonuç alınmış olsaydı Türk milleti iç savaş şartlarına mahkûm olacaktı. Bugün anlıyoruz ki sosyal ve ekonomik hayata nüfuz eden, yargıdan üniversitelere, eğitimden medyaya, Emniyetten bürokrasiye, sivil toplum kuruluşlarından iş âlemine kadar girmedik, yuvalanmadık yer bırakmayanlar kötü emellerin, ajanların, emperyalistlerin amacına hizmet etmişlerdir. 15 Temmuz FETÖ darbe teşebbüsü 250 vatan evladının şehadetine de sebep olmuştur. Yüce dinimizi emellerine alet edenler, safiyane duyguları sömürerek, himmet toplayarak, hizmet yaygarası kopararak Türkiye’yi imha etmeye kalkıştılar. Türk milleti ihaneti durdurdu. Ayağa kalkan milli irade hainlerin tepesine balyoz gibi indi.

Kanun hükmünde kararnamelerin esas sebepleri bunlardır. Kanun hükmünde kararnameler bir zaruretin neticesidir. Bununla beraber kanun hükmünde kararnameler esas amacı dışına çıkarılmamalıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisi dışlanarak kanunla düzenlenmesi gereken hususlarda kanun hükmünde kararname çıkarılmamalıdır, kanun hükmünde kararname çıkarma amacı zayıflatılmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türk Dil Kurumu “darbe”yi “Bir ülkede baskı kurarak, zor kullanarak veya demokratik yollardan yararlanarak hükûmeti istifa ettirme veya rejimi değiştirecek biçimde yönetimi devirme işi” olarak tanımlamaktadır. Daha kısa bir tabirle, gayrimeşru şekilde yönetime el konulmasıdır darbe; ülkenin kaderini son derece etkileyecek bir durumdur. Yönetimde demokrasi olgusunu barındırmayan ülkelerin ilerlemediği gerçeği karşısında darbenin, demokrasi dışı eylemlerin ülkelerin geri kalmasına sebep olduğu açıktır. Son örnek Sovyetler Birliği’dir, dağılmasından sonra yaşanan gelişmeler demokrasinin faziletlerini açıkça göstermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu 1923 yılından bugüne kadar ülkemizde darbe, darbe girişimi, muhtıra, e-muhtıra olmak üzere çok sayıda darbe girişimi meydana gelmiştir. Sıralayacak olursak, bunlar, 27 Mayıs 1960 darbesi, 22 Şubat ayaklanması, 12 Mart 1971 muhtırası, 1977 süreci, 12 Eylül 1980 darbesi, 28 Şubat 1997 süreci, 27 Nisan 2007 e-muhtırası, 15 Temmuz 2016 darbe girişimidir.

Darbe yapmayı kafasına koyanlar bunun alt yapısını hazırlamışlardır. Çok gerilere gitmeye gerek yok, 11 Eylül 1980 günü Ankara’da yaşananlar bunun en somut örneğidir. Darbeyi halk nezdinde meşru kılmak için her türlü yola başvurulmuş, terör körüklenmiştir. 11 Eylül 1980 günü Ankara’da, Kızılay dâhil, Millî Eğitim Bakanlığı dâhil bombalı pankart asılmadık yer bırakılmamış, insanları evlerine gidemez hâle getirmişlerdir.

Demokrasinin geliştiği ülkelerde darbeden, darbe teşebbüsünden, muhtıradan bahsedemezsiniz. Son elli, yüz yıla baktığınızda Almanya’da, Fransa’da, İngiltere’de, ABD’de, İsveç’te, Norveç’te, Finlandiya’da, Hollanda’da, Belçika’da, İtalya’da, İsviçre’de, Japonya’da darbenin ne olduğunu bilen

nesil yok denecek kadar azdır. Google’a girip “darbe ülkeleri” yazınca karşınıza Afrika ülkeleri, bazı Orta Doğu ülkeleri, bazı Asya ülkeleri çıkmaktadır. Bunların çoğu da geri kalmış, sömürgeci yeni kurtulmuş, en fazla da gelişmekte olan ülkelerdir. Ülkemizi 1923’ten günümüze kazanımları itibarıyla bu ülkelerle asla mukayese edecek değiliz ancak ortalama on yılda bir darbe veya teşebbüsü yapılan bir ülke konumuna düşmek de hoş değildir diyorum. Yakışmayan bu imajı silmek boynumuzun borcudur.

Değerli milletvekilleri, demokrasinin tanımı, tartışmasız, günümüzde hâlâ devam eden bir tartışmadır. Bunun çeşitli sebepleri vardır. Demokratik olmayan devletlerin kendilerini demokratik olarak tanıtmaya çabaları, birçok kişi veya kurumun demokrasi adı altında kendi fikirlerini haklı çıkarma ve empoze etme gayretleri bunlardan bazılarıdır. “Demokrasi” denince, çoğunluğun yönetimi, azınlık haklarını güvence altına alma, fakirin yönetimi, sosyal eşitsizliği yok etme çabaları yönetimi, fırsat eşitliği sağlamaya çalışan yönetim, kamu hizmetlerinde bulunmak için halkın desteğine dayanan yönetim, bütün bunlar demokrasinin ortak paydalarıdır. Çoğunluk, azınlık, zengin veya fakir, demokrasinin ortak yönü halka dayanmasıdır, halkın kendini yönetmesi temel dayanağıdır. Bunun için de demokrasi eşittir millî iradedir, demokrasi eşittir hoşgördür, demokrasi eşittir insan haklarıdır, demokrasi eşittir hukukun üstünlüğüdür, demokrasi eşittir ehliyettir. Genel Başkanımızın beyanıyla “Bir olmalıyız, iri olmalıyız, millî birlik ve dayanışma ruhunu sonuna kadar diri tutmalıyız.” diyoruz. Çözüm, adamına göre demokrasi değildir; çözüm, tam demokrasidir. Yukarıda kısaca birkaç ortak paydasını saydığım demokrasinin bu temel değerlerine insanımızı samimiyetle inandırmadığımız müddetçe demokrasi sınavından geçerli not alamayacağımız açıktır. “Ne yapmamız gerekir?” diye soracak olursak, en başta “eğitim” diyenlerdenim. Küçük yaşlardan itibaren insanımızı demokrasiye inandırmadığımız, demokrat bir anlayışa sahip kılamadığımız müddetçe ülkemiz muasır medeniyetler seviyesine maalesef ulaşamayacaktır. Eğitimin uzun vadeli olduğu göz önüne alındığında kısa sürede yapılması gereken ise “Adalet mülkün temelidir.” inancını vatandaş nezdinde temin etmektir. Adalet olmayan yerde demokrasi olmaz. Adalet devlet için ne kadar önemliyse insan onurunu, insan şerefini yaşatmak için de bir o kadar önemlidir.

Değerli milletvekilleri “Bir memleket yalnız adaletle ebedîleşir, adaletsizlikle yıkılır.” “Adalet erdemlerin kraliçesidir.” “Adalet Tanrı’yı da insanları da memnun eder.” “Adalet mülkün temelidir, mülk her şeydir.” birkaç atasözü. Bu sebeple, adalet eşittir demokrasidir, adaletsiz demokrasi, demokrasisiz adalet olmaz diyoruz.

Konuşmamı bir menkıbeyle bitirmek istiyorum. Dönemin büyük insanı Fatih Sultan Mehmet Han döneminde, görevlendirdiği papazların yolu İznik’e düşer. Papazlar orada şöyle bir mahkemeye karşılaşırlar: Bir Müslüman diğer bir Müslüman’dan bir tarla satın alarak ekin zamanı tarlayı sürmeye başlar. Kara sabanla tarlayı sürmeye çalışan çiftçinin sabanına biraz sonra ağzına kadar dolu bir küp altın takılır. Hiç heyecan bile duymayan Müslüman bu altınları küpüyle tarlayı satın aldığı öbür Müslüman’a götürüp teslim etmek ister. “Kardeşim, ben senden tarlanın üstünü satın aldım, altını değil. Eğer sen tarlanın içinde bu kadar altın olduğunu bilseydin herhâlde bu fiyata satmazdın, al şu altınları.” der. Tarlanın ilk sahibi ise daha başka düşünmektedir. O da şöyle söyler: “Kardeşim, yanlış düşünüyorsun. Ben sana tarlayı olduğu gibi, taşıyla toprağıyla beraber sattım. İçini de dışını da bu satışla beraber sana verdiğimden içinden çıkan altınları almaya hiçbir hakkım yoktur, bu altınlar senindir, dilediğini yap.” Kadı her 2 şahsın çocukları olup olmadığını sorar. Onlardan birinin kızı, birinin de oğlu olduğunu öğrenir ve oğlanla kızı nikâhlayarak altınları çeyiz olarak verir.

Değerli milletvekilleri, beş yüz yıl önce böyleymiş. Şimdi olsa çeteler savaşı, kan gövdeyi götürür diyorum.

Yüce Mevla'dan ülkemizin böyle bir olayla bir daha karşılaşmamasını diliyorum; haktan, adaletten, demokrasiden ayrılmayan, kul hakkını gözeten yöneticiler nasip etmesini niyaz ediyorum.

Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tor.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Erol Dora.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, tabii, yaklaşık bir buçuk yıldır ardı ardına çıkarılan olağanüstü hâl kanun hükmünde kararnameleri tüm uyarılarımıza ve çağrılarımıza rağmen ancak şimdi Meclis gündemine getiriliyor. Yalnız başına bu uygulama bile olağanüstü hâl sürecinde yaşanan hukuksuzlukların bir vesikası niteliğindedir. Yani bu KHK'lerin en az içerikleri kadar çıkarılma biçimleri ve Meclis gündemine getirilme biçim ve süreleri de hukuka ve mevcut Anayasa'ya açıkça aykırılıklar taşımaktadır.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen OHAL ve bu kapsamda Bakanlar Kurulunca art arda çıkarılan KHK'lerin yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülerek onaylanması anayasal bir zorunluluktur. Anayasa'nın 121'inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre olağanüstü hâl KHK'leri Resmi Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. Bunların Meclisçe onaylanmasına ilişkin süre ve usul İç Tüzük'te belirlenir. Burada ayrıca Meclis İçtüzüğü'ne atıfta bulunulduğunu görüyoruz.

İç Tüzük'ün 128'inci maddesine göre ise olağanüstü hâl KHK'leri komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnameler ile kanun tasarı ve tekliflerinden önce ivedilikle en geç otuz gün içinde görüşülür ve karara bağlanır. “Komisyonlarda en geç yirmi gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan kanun hükmünde kararnameler Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınır.” denilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdiye kadar yayımlanan OHAL KHK'lerinin büyük çoğunluğu Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmamıştır. Onaylanmamış KHK'lerin tamamı için otuz günlük onay süresi çoktan geçmiştir. Dolayısıyla bu kanun hükmünde kararnamelere ilişkin olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin bizzat kendisi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin hükmünü çiğnemiştir. Mevcut durum, Anayasa'ya ve İç Tüzük'e açıkça aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'nın 121'inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtildiği gibi, ilan edilen olağanüstü hâl dönemlerinde OHAL'in gerektirdiği konularda kararname çıkarılır. Aynı hükmü Anayasa'nın 15'inci maddesinde de görüyoruz. Burada da durumun gerektirdiği ölçüde kararname çıkarılması gerektiği ifadesi yer almaktadır. Bu bağlamda, OHAL kararnamelerinin OHAL'in ilan edilme nedeniyle yakından ilintili olması gerekmektedir. Oysa bir buçuk yıldır sürdürülen OHAL döneminde çıkarılan KHK'lerin içeriklerine baktığımızda hepimiz görüyoruz ki OHAL'in ilan edilme nedeniyle hiç ilgisi olmayan birçok konuda kararname çıkarılmaktadır. Örneğin bu üzerinde görüştüğümüz 687 sayılı Kararname'ye baktığımızda, kararnamenin 2'nci maddesinde 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda değişiklik yapılmakta ve kış lastiği zorunluluğuyla ilgili bir düzenleme yapılmaktadır. Kış lastiği uygulamasının OHAL'in ilan edilmesiyle nasıl bir ilişkisi vardır veya kış lastiği uygulamasında yapılan değişikle 15 Temmuz darbe girişiminin nasıl bir ilişkisi vardır? İzaha muhtaç konulardır bunlar. Bu bir hukuk garabetidir aynı zamanda.

Yine 687 sayılı Kararname'nin 3'üncü maddesine baktığımızda burada da 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda bir değişiklik yapılmaktadır. Gördüğümüz gibi, bu maddenin de OHAL'le ya da darbe girişimiyle nasıl bir ilişkisi vardır, açıklanması gerekmektedir.

Tabii, bitmedi. Kararnamenin 4'üncü maddesi bankacılık mevzuatıyla ilgili, kredi borçlarının yapılandırılmasına ilişkin bir düzenlemeyi içermektedir. Kararnamenin 5'inci ve 6'ncı maddesi Özel Öğretim Kanunu kapsamında öğrenci etüt merkezleriyle ilgili bir düzenleme içermektedir. Bu düzenlemenin de OHAL'le hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Yani bu kararname Anayasa'ya çok açık bir biçimde aykırıdır, Anayasa'yı yok saymaktadır.

Değerli milletvekilleri, OHAL kararnamelerine ilişkin bir diğer koşulsuz OHAL kanun hükmünde kararnamelerinin geçici olması gerektiridir yani OHAL kalktığında bunların da kalkması gerekir. O nedenle OHAL KHK'leriyle kanun yapılamaz, kanun değiştirilemez. Oysa şimdi uygulamaya baktığımızda OHAL kanun hükmünde kararnameleriyle bir yığın yeni kanun çıkarılmaktadır, bir yığın kanunda değişiklik yapılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OHAL KHK'leri bakımından bir başka hukuka aykırılık OHAL Kanunu'na uygunluk bakımındandır. 1983 tarihli OHAL Kanunu vardır. Bu kanun, temel hak ve özgürlüklerin nasıl sınırlandırılacağına OHAL Kanunu'yla düzenleneceğini söylemektedir. Örneğin, 667 sayılı KHK'ye baktığımız zaman çok geniş bir sorumsuzluk görüyoruz. Burada OHAL kararnamelerini uygulayanlar hukuki, idari, mali, cezai sorumluluktan yoksun tutulmaktadır; hukuk devletinde böyle bir şey olamaz. Bu, kamu görevlilerini suç işlemeye teşvik etmektedir, kamu görevlilerinin üzerinde büyük bir cezasızlık kurmaktadır, keyfiliğe ve istismara yol açmaktadır. OHAL kararnameleriyle askıya alınamayacak haklar vardır. "Peki, bu OHAL kararnameleriyle askıya alınamayacak haklar ihlal edilirse bu kamu görevlileri ne olacak?" diye baktığımızda bunlara karşı hiçbir cezai müeyyide uygulanamayacak bugünkü durumda.

Değerli milletvekilleri, OHAL çok ciddi sayıda ve nitelikte insan hakları ihlaline elverişli bir rejimdir. Türkiye'de uygulandığı şekliyle OHAL âdeta bir hukuksuzluk rejimi hâline gelmiştir. Ortada bir hukuk boşluğu, hukukun geçerli olmadığı bir alan vardır ve muğlak alan her geçen gün kontrolsüzce büyümektedir ve bu durum tehlikeli boyutlara ulaşmıştır. Bu bağlamda, Türkiye çok belirsiz, vahim yönlerle doğru sürüklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; OHAL KHK'lerinin 15 Temmuz darbe girişimiyle uzaktan yakından alakası olmayan konuları da içeriyor olması, OHAL dönemlerinde dahi güvence altına alınmış olan, temel hakları hiçe sayan ve ölçülülük ilkesine açıkça aykırılık teşkil eden hükümler barındırıyor olması, masumiyet karinesi ilkesini ihlal etmesi, ülkenin normal hukuk rejimini âdeta askıya almış olması vahim bir tablodur. Dolayısıyla, bu OHAL uygulamasının acilen, bir an önce yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun hükmünde kararnamelerin başta normlar hiyerarşisindeki yeri olmak üzere birçok açıdan hukuki durumları belirsizdir. Bu belirsizlik hukuk devleti ilkesini boşa düşürmektedir. Hukuk devleti ilkesinin askıya alındığı bir sistemde artık hiç kimsenin hukuki güvenlik içinde kesinlikle olamayacağı açıktır.

Değerli milletvekilleri, OHAL süreci Türkiye ekonomisini âdeta çöküntüye uğratmaktadır. Ülke ekonomisindeki kriz Hükümetin her türlü manipülasyonlarına rağmen gün gibi ortadadır ve gizlenemez boyutları çoktan aşmış bulunmaktadır. Yurttaşlarımız, ekonomik bunalımlardan ötürü maalesef kendi bedenlerini ateşe vermektedir. OHAL rejimiyle, genç bir demografiye sahip olan 80 milyonluk bir ülke nüfusu yönetilemez; bu, sürdürülebilir değildir. Hükümete bir an önce OHAL uygulamalarının sonlandırılması bağlamında bir kez daha Parlamentonun önünde çağrımızı yineliyor, Genel Kurulu bu duygularla sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Dora.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, gerçekleri burada samimiyetle konuşmamız lazım. Türkiye’de OHAL niye ilan edildi? Yani, biz 15 Temmuz darbe girişimini yaşamamış olsaydık Türkiye şimdiki gibi bir rejimle yönetilecek miydi? Yönetilmeyecekti, değil mi? 15 Temmuz darbe girişimi ve bunun arkasında FETÖ örgütü, bir darbe girişimiyle ülkede yönetimi ele geçirmeye çalıştılar ve burada, en başta Mecliste oluşan sağduyulu bir tepki ve ittifakla, milletin de el ele vermesiyle bu darbe girişimi önlendi. Bakın bunlar, herkesin mutabık olduğu konular yani tartışma dışı olan alanlar. Bu darbe girişiminden sonra Hükûmet, Bakanlar Kurulu şu gerekçeyle OHAL kararı aldı: “Ben çok ağır bir tehlikeyle karşı karşıya kaldım, FETÖ’yle mücadele edeceğim ve bu mücadele konusunda yetki istiyorum.” dedi, bu Meclisten bu yetkiyi aldı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, çok açık bir şekilde söylüyorum, Türkiye’de anayasal rejim ortadan kalkmıştır. Şu anda biz, tutanın elinde kalan, kimin nasıl pazarlıklar sonucunda hazırladığı belli olmayan, kimlerin hazırladığı belli olmayan, hiçbir meşruiyeti olmayan kanun hükmünde kararnamelerle yönetiliyoruz. Bugün buradaki 687 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin içeriğine bakın değerli arkadaşlar. Belki birçoğunuz okumadı bunu. Böyle de bir acı tarafı var çünkü biz böylesine yakıcı bir sorunu konuşurken dahi şunu görüyoruz: İşte, Mecliste “selfie”ler çekiliyor, sohbetler ediliyor, Türkiye de aylardan beri beklediği OHAL KHK’sini görüşüyor burada.

Şimdi, bir defa, niye anayasal rejimle artık yönetilmiyoruz dedim? Değerli arkadaşlar, kanun hükmünde kararnamelerin alanı dışında çıkmasını bir kenara bırakın, bir kanun hükmünde kararnamenin çıktuktan ne kadar süre sonra Meclise geleceği belirtilmiş. Bu süreye uyulmuyor, değil mi? Hangi işlemlere tabi tutulacağı, en geç yirmi gün içinde de görüşmeleri tamamlanmayan kanun hükmünde kararnamelerin -yani ilgili komisyonlara gönderilmeyen- direkt Genel Kurulun gündemine alınacağı belirtilmiş ancak bunların hiçbirine uyulmuyor ve bir şey de olmuyor.

Şimdi, bakın, burada çok yakıcı maddeler var, enteresan. Yani mesela TMSF’ye devredilen kanalların nasıl yandaş hâle getirileceğine yönelik ince bir düzenleme var; burada bir FETÖ mücadelesi yok. Yine 2’nci maddede kış lastiği kullanımının zorunluluğuna ilişkin yaptırımlar hakkında düzenleme yapılması öngörülüyor; bunun FETÖ’yle mücadeleyle uzaktan yakından ilgisi yok. 3’üncü maddeye bakıyorum, istihdamı artırabilmek amacıyla, işsizliği azaltabilmek amacıyla bir madde olduğundan bahsediliyor; yine FETÖ’yle ilgisi yok. 4’üncü, 5’inci, hiçbir maddenin uzaktan yakından FETÖ’yle ilgisi yok ama neyle ilgisi var? Bakın, OHAL şartları altında referandum yapılamayacağına, anayasal değişiklik yapılamayacağına yönelik onlarca argümanı biz size zamanında sunduk. Yetmezmiş gibi biz o referandumun eşit şartlarda olmadığını ve bu hâliyle de gayrimeşru ilan edileceğini önceden söyledik size değil mi? Bakın öyle bir madde var ki burada, diyor ki: “Bu referandum eşit şartlarda olmayacak, ben propaganda için bütün partilere aynı oranda şans vermeyeceğim.” Ve bunun için KHK çıkartılıyor; şayet televizyonlar tarafından eşit şartlarda süre verilmezse siyasi partilere bir para cezasıyla karşılaşılabileceğine yönelik bir mevzuat olduğu için, bu KHK’yle bu kaldırılıyor. Yani açıkça deniyor ki: “Türkiye’de demokrasi olmayacak, eşitlik olmayacak, yarışa girdiğimizde biz eşit olmayacağız.” Bunun sonucunda ne oluyor değerli arkadaşlar? Referandum döneminde hangi partinin ve kimlerin -Cumhurbaşkanlığı dâhil olmak üzere- basında ne kadar zaman yer alabildiğine yönelik bazı rakamlar aldım.

Bakın değerli arkadaşlar, en çok izlenen 17 televizyon kanalı; bunlar arasındaki orana göre 1-10 Mart tarihlerinde haber bültenlerinde, miting ve konuşmalarla ilgili haberlerde Cumhurbaşkanlığına 53 saat verilmiş, AKP'ye 83 saat, MHP'ye 14,5 saat, Cumhuriyet Halk Partisine 17 saat ayrılmış, HDP'ye de 33 dakika yer verilmiş. Yine, 1-20 Mart tarihlerindeki canlı yayınlarda da Cumhurbaşkanlığına 169 saat, AKP'ye 301 saat, MHP'ye 15,5 saat, Cumhuriyet Halk Partisine 45 saat, HDP'ye ise hiç yer verilmemiş. Toplamda “evet” 485 saat canlı yayında anlatılmış “hayır” ise sadece 45 saat anlatılmış. Şimdi, Cumhurbaşkanlığı 20, AKP'liler 115, MHP'liler 7, CHP'liler 20 kere tartışma programına katılmış, HDP'liler ise hiç çağrılmamış. Şimdi diyoruz ya “Türkiye Anayasası'na göre seçimler adil, demokratik bir ortamda gerçekleşir.” Bütün bunlar bize şunu gösteriyor: Mevcut durum devam ettikçe önümüzdeki seçim dönemi de şaibeli bir şekilde geçecektir. Şayet Türkiye'de OHAL kalkmazsa Türkiye'de seçimlerin adil, demokratik ve eşit şartlarda yürütülebileceğine yönelik düzenlemeler teminat altına alınmazsa, önümüzdeki seçimlerin sonucu ne olursa olsun, orada meşruiyet sorunu vardır, bu nettir.

Peki, bu duruma Anayasa Mahkemesi ne kadar suskun kalabilir? Biz biliyoruz ki bu kanun hükmünde kararname -çoğunluğunuz var- buradan geçecek. Yani burada bazen yapılan çok fahiş hatalar, belki 20 madde içerisindeki 1 madde düzeltilebilir -dünkü, avukatlara zorunlu müdafî altında ifade verilmesine yönelik düzenlemeye tekrar dönüş yapılması gibi- ama bunlar koca bir ormanda bir ağaç kurtarmanın ötesine gitmeyecektir yani bunların hiçbirisi sorunu çözmez. Biz Anayasa Mahkemesinin korkmadan, cesurca, hukuka bağlı olarak karar vermesini bekliyoruz.

Burada, artık şu Meclis çatısı altında bulunan hiç kimse şu tartışmayı bizimle yapamıyor: Yani Anayasa'nın 120, 121'inci maddelerine dayanarak yapılan bir işlem yok, devam eden bir OHAL yok, kanun hükmünde kararname yok. Sadece yaşadığımız darbe girişiminin Allah'ın bir lütfu olarak görülmesi var; bundan sonra, o lütfu doğrultusunda istediği şekilde yapılan düzenlemeler var; sistemin, rejimin değiştirilmesi var ve hedeflenen, ebedî sürebilecek bir iktidarın planları var. Bunlar açık değerli arkadaşlar.

Şimdi, değerli milletvekilleri, hakikaten ibretlik konuşmalara şahit oluyoruz. Geçtiğimiz hafta, Cumhurbaşkanı danışmanlarından birisi televizyon programlarında şöyle bir ifadede bulundu. Tutuklular için, biliyorsunuz, bir kanun hükmünde kararnameyle de onun düzenlemesi yapılmıştı, işte, zorunlu tek tip kıyafet. Kendisi 12 Eylül döneminde tutukluymuş ve o tutuklu olduğu dönem içerisinde bu tek tip uygulamasına karşı çıkmış. Tek tiple ilgili “Şimdi neden böyle bir düzenleme getiriyorsunuz?” diye soru geldiğinde diyor ki: “O zaman faşizm koşullarındaydık, şimdi demokrasi var. Biz demokrasiyi korumak için bu düzenlemeleri yapıyoruz.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Faşizmin daniskası var, daniskası var. Faşizmin daniskası var.

ZEYNEL EMRE (Devamla) - Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, 12 Eylül cuntasının gerekçesi neydi biliyor musunuz? Bir hatırlayalım mı? Diyor ki: “Girişilen harekâtın amacı ülke bütünlüğünü korumak, millî birlik ve beraberliği sağlamak, muhtemel bir iç savaşı ve kardeş kavgasını önlemek, devlet otoritesini ve varlığını yeniden tesis etmek ve demokratik düzenin işlemesine mani olan sebepleri ortadan kaldırmaktır.” Gerekçe bu, uygulama tam tersi. Şimdi, biz, işte, o 12 Eylül Dönemi'nde yaşanan hukuksuzlukları maalesef bu dönem de yaşıyoruz. Buradan şunu özellikle söylemek istiyorum değerli arkadaşlar: Bakın, ne olursa olsun Türkiye'nin bir demokrasiye olan inancı, Türkiye'nin bir demokrasi yönünde çabası geçmişten bugüne kadar gelmiştir ve sürekli gelişen bir demokrasi anlayışımız vardı bütün eksikliklerine rağmen, ta ki sizin iktidarınızı yaşayana kadar. Özellikle 15 Temmuz felaketinden hiçbir ders çıkarılmadığını ve 15 Temmuzda darbeciler iktidara gelseydi ne yapılacaksa bugün sizin de aynı o tip uygulamalara öykünerek bu düzenlemelerin içerisinde yer aldığınızı söyleyebiliriz.

Değerli arkadaşlar, siz halkın size verdiği yetkiye sahip çıkmalısınız. Bakın, burada yapılan bu düzenlemeler, aslında bu Mecliste hiç kimseyi adam yerine koymamaktır. Buna bir dur demek gerektiğini düşünüyorum.

Genel Kurulu saygılarla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Emre.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 3’üncü maddeye bağlı geçici madde 17 ve geçici madde 18 dâhil, 1 ila 6’nı maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3’e bağlı geçici madde 17’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3’e bağlı geçici madde 18’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4’ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, görüşülmekte olan 687 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 7, 8 ve 9’uncu maddelerinin kabul edilmesinin siyasi partiler arasında eşitsizliği kabul etmek olduğuna ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, bu 7’nci, 8’inci ve 9’uncu maddelere “evet” oyu verecek olan arkadaşlar şunu diyorlar! Siyasi partiler arasında eşitsiz davranmak bir suç; bununla ilgili de televizyon kanallarına ceza veriliyor. OHAL şartlarında yapılan referandumda akıl almaz bir biçimde bu ceza ortadan kaldırıldı. Şimdi “evet” oyu verilerse diyecekler ki: Bizim ile muhalefet arasında eşitsiz davranın, 100 kat fark olsun, iktidardan yana muhalefetin aleyhine bin kat fark olsun, bunun anayasal güvencesi, kanuni güvencesi, bu eşitsizliğe karşı bir denetim de olmasın yani her türlü haksız, hukuksuz, eşitsiz rekabette... Yani biz 120 kiloluk bir pehlivan çıkaralım, siz tüy sıklet birisini çıkarın güreşsin, bizim pehlivan kazansın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle oy kullanacaksanız, vicdanınız el veriyorsa, bu eşitsizliğe “evet” diyorsanız, bu maddelere “evet” deyin arkadaşlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özel.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

6.- 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 468) (Devam)

BAŞKAN - Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz. İkinci bölüm, 7 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demin söylediğim 7, 8, 9 içindi; şimdi oylanacak.

BAŞKAN – Şimdi oylanacak.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cesur arkadaşları alkışlayalım, bravo! [CHP sıralarından alkışlar (!)] Eşitsizlik suç oldu!

BAŞKAN – 10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 48 kiloyuz, sırtınızı yere getireceğiniz 200 kilo da olsanız, söz veriyoruz size. İstedığınız kadar eşitsiz davranın, sırtınızı yere getireceğiz.

BAŞKAN – 11'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 468 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

“MADDE 11- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hâl Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 20'inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.”

“Kayımlık yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayyum olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci ve 38 inci maddeleri uygulanır.”

“(4) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan özel radyo ve televizyonların; 15/7/2016 tarihi itibarıyla sahip oldukları yayın lisansları, 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun geçici

4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki yayın hakları, frekans ve kanal kullanımı ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki benzeri izinleri Maliye Bakanlığının bu yöndeki talebi üzerine Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından ihya edilir. İhya edilen bu lisans ve haklar ile frekans, kanal kullanımı ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki benzeri izinlerin Maliye Bakanlığınca veya üçüncü fıkra kapsamında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca, kapatılan özel radyo ve televizyonlara ait diğer varlıklarla birlikte ya da ayrı ayrı satılması durumunda bunların yeni alıcıları adına devri ve tescilli işlemleri Fonun bildirimi üzerine, gerekli bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip başkaca bir işleme gerek kalmaksızın en fazla bir ay içinde tamamlanır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Uygun görüşle takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

691 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 11’nci maddesiyle yapılan değişiklik metne yansıtılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurunuz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ABDURRAHMAN ÖZ (Aydın) – Sayın Başkanım, görüşülmekte olan 468 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname Genel Kurulda kabul edilen değişiklik önergeleriyle birlikte kanunlaşacağından, düzenlemenin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine, ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirinize saygıyla arz ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Redaksiyon işlemi kanun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümünün açık oylaması 1 Şubat 2018 Perşembe gününe bırakılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.11

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati:22.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Sema KIRCI (Balıkesir), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53’üncü Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

7’nci sırada bulunan, 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlayacağız.

7.- 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 484)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

8’inci sırada bulunan, 691 sayılı Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlayacağız.

8.- 691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/860) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 496) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükûmet burada.

Komisyon raporu 496 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu kanun hükmünde kararname İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, kanun hükmünde kararname tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Kanun hükmünde kararnamenin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7’nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(x) 496 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 8 ila 14'üncü maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 496 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

687 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesine dair hazırlanan önergenin kabul edilmesiyle, 691 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11'inci maddesiyle yapılan değişiklik ilgili kanun metnine işlenmiş olduğundan ihtiyaç kalmayan bu madde metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde metinden çıkarılmıştır.

12'nci madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 496 sıra sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 12'nci maddesinin metinden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mustafa Elitaş

Kayseri

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

685 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dair hazırlanan önergelerin kabul edilmesiyle, 691 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12'nci maddesiyle yapılan değişiklik ilgili kanun hükmünde kararnamenin kabul edilmesine ilişkin kanun metnine işlenmiş olduğundan, ihtiyaç kalmayan bu madde metinden çıkarılmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda madde metinden çıkarılmıştır.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Başkanının söz talebi var.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONU BAŞKANI YUSUF BEYAZIT (Tokat) – 496 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname Genel Kurulda kabul edilen değişiklik önergeleriyle birlikte kanunlaşacağından, düzenlemenin adının “Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun” şeklinde değiştirilmesine, ayrıca metinde geçen ve görüştüğümüz kanun hükmünde kararnameye atıfta bulunan “kanun hükmünde kararname” ibarelerinin “kanun” olarak değiştirilmesine yönelik redaksiyon talebimiz vardır.

Takdirlerinize saygıyla arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Talebiniz kayıtlara geçmiştir.

Redaksiyon işlemi kanun yazımı sırasında Başkanlığımızca gerçekleştirilecektir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Kanun hükmünde kararnamenin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi kanun hükmünde kararnamenin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kanun hükmünde kararname kabul edilerek kanunlaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, 9'uncu sırada bulunan, 500 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin görüşmelerine başlıyoruz.

9.- 694 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/870) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 500)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

10'uncu sırada bulunan, 512 sıra sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin görüşmelerine başlıyoruz.

10.- 696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/907) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 512)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından kanun tasarı ve teklifleriyle komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 1 Şubat 2018 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Herkese iyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 22.31

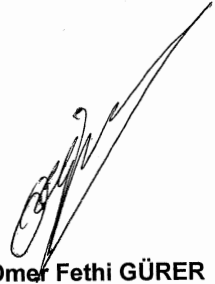

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, İstanbul'da bulunan Dragos Tekel arazisinin bedelsiz olarak bir vakıf üniversitesine devrine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın cevabı (7/20430)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Başbakanı Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 29.11.2017

Ömer Fethi GÜRER

Niğde Milletvekili

29.05. 2015 tarih ve 2015/32 sayılı karar ile KİT olan tta Gayrimenkul A.Ş. "İstanbul İli, Kartal İlçesi, Orhantepe Mahallesi sınırları içerisinde bulunan ve tapunun 2222 ada, 208,209, 211,228,236 ve 238 parsel numaralarına kayıtlı taşınmazların, eğitim ve öğretim hizmetlerinde kullanılması ve kullanım amacıyla tapuya şerh verilmesi kaydı ile 4046 sayılı Kanunun 2/i maddesi uyarınca İstanbul Şehir Üniversitesine bedelsiz olarak devredilmesi şeklinde tadil edilmesine, İstanbul ili, Kartal ilçesi, Orhantepe Mahallesi sınırları içinde bulunan ve tapunun 2222 ada, 237 parsel numarasına kayıtlı taşınmazın, eğitim öğretim hizmetlerinde kullanılması ve kullanım amacının tapuya şerh verilmesi kaydı ile 4046 sayılı kanun un 2/i maddesi uyarınca İstanbul Şehir Üniversitesine bedelsiz devredilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu kapsamda;

- 1) İstanbul'un en kıymetli arazilerinden olan Dragos Tekel arazisi, toplamı 392.588.08 metrekairelik bir alanı kapsayan ve içinde 4100 adet nitelikli korunması gereken ağaç bulunan ve metrekaire fiyatı en az 10.000 TL bulan arazinin bedelsiz bir Vakıf Üniversitesine devredilmesinin sebebi nedir?
- 2) Denize sıfır ve sahil yoluna cepheli, çok kıymetli ve güzelliği olan bölgede neden Belediye tarafından bir park alanı olması ya da bir kamu kurumunca değerlendirilmesi düşünülmemiştir?
- 3) Bu alanın bedelsiz verilmesi ile kamu yararı gerçekleşmekte midir?
- 4) Vakıf Üniversite olan Şehir Üniversitesine yapılan uygulama, diğer vakıf üniversitelerine de yapılmakta mıdır?
- 5) Üniversite öğrencilerine ücretsiz mi eğitim vermektedir ki arazi ücretsiz devir edilmiştir?

- 6) En azından dar gelirli işçi çocuklarına ve öncelikli olarak yıllarca TEKELE'e emek vermiş ailelerin çocukları için sınav kazananlara bir kontenjan yaratılamaz mıydı?
- 7) Kùltür ve Turizm Bakanlığı işbirliği ile Kartal Belediyesi'nin Dragos'ta bedelsiz arazi olarak verilen bölgedeki yine TEKELE'in arazi içinde başlattığı arkeolojik kazılarda 4. ve 6. yüzyıla ait izlere rastlandı. Geç Roma ve Erken Bizans dönemine ait hamam, kilise ve mezarların bulunduğu kazının en büyük keşfi de Briyas Sarayı idi ancak kazının devamı engellendi. Şehir Üniversitesine bedelsiz tahsis edilen bölgede bilimsel kazı için bile hükümet duyarlılık gösterirken bu kadar geniş ve değerli olan arazi nasıl bedelsiz verildi?
- 8) Kazı alanı için çalışma düşünölüyor mu?

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

Sayı : 35831094-610
Konu : Soru Önergesi

30.01.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER'in Sayın Başbakanımıza tevcih ettikleri ve Sayın Başbakanımızın da kendi adına tarafımca cevap verilmesini tensip etmiş oldukları 7/20430 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevabımız aşağıda sunulmaktadır.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun "İlkeler" başlıklı 2 nci maddesinin (i) bendi; "Özelleştirme uygulamalarında, milli güvenlik ve kamu yararının gerektirdiği durumlar hariç, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim kurumları ve mahalli idarelere devir yapılmaması" hükmüne amirdir.

Bu hüküm doğrultusunda özelleştirme kapsam ve programında bulunan varlıklar, milli güvenlik ve kamu yararının gerektirdiği durumlarda Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile kullanım amacı tapuya şerh düşölerek kamu kurum ve kuruluşlarına devredilebilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı

2.- Bursa Milletvekili Ceyhan İrgil'in, TBMM'ye bağılı tarihi binalarda yapılan restorasyon çalışmalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/20973)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sn. İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması için bilgilerinizi ve gereğini arz ederim. 20.12.2017

Dr. Ceyhan İRGİL
Bursa Milletvekili

Meclis Başkanlığı tarafından yayımlanan 2015-2017 yılları arasında yapılan faaliyetlerin yer aldığı TBMM 26. Dönemi Birinci Devre Çalışma Raporu'nun 311'inci sayfasında Dolmabahçe Sarayı Veliht Dairesi'nin restorasyon işlerine ilişkin bilgi aktarılmaktadır. Sultan Abdülmecid Bölümündeki restorasyon çalışmaları kapsamında “Birinci katta ahşap döşemelerin kapı ve pencere doğramalarının, restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır, İmal edilen parkelerin montajı tamamlanmıştır” ifadelerinde bulunulmuş ve ilgili iki kare fotoğrafa yer verilmiştir. Buna göre çalışma yapılmadan önceki fotoğrafta karşılıklı iki duvarın yarısına kadar çini kaplı olduğu görülürken, çalışma sonrası gösteren fotoğrafta çinilerin yerinde olmadığı görülmektedir ancak buna ilişkin herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Öte yandan TBMM Çalışma Raporu'nda ayrıca onarım, restorasyon, konservasyon ve periyodik bakımlarla ilgili diğer çalışmaların da yer yer görselleriyle yer aldığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

1. Dolmabahçe Sarayı Veliht Dairesi'nin Sultan Abdülmecit Bölümündeki restorasyonda birinci kattaki tarihi çiniler neden sökülüştür? Bu tarihi çiniler nerededir?
2. TBMM'ye ait tarihi binalarda gerçekleştirilen onarım, restorasyon ve konservasyon çalışmalarının maliyetleri kalem kalem nedir?
3. Tüm bu çalışmalarda kaç uzman yer almıştır? Söz konusu restorasyon çalışmalarını sürdüren kişi, kurum ya da kuruluşların isimleri nedir?
4. TBMM'ye ait hangi binalarda, kaç bölümde, hangi çalışmalar yapılmıştır? Çalışma Raporu'nun yayın sürecinde yetişmemiş ve Raporda yer verilmemiş bakım onarım restorasyon çalışması var mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 227653
Konu : Soru Önergesi

21 Oc .2018

Sayın Ceyhan İRGİL
Bursa Milletvekili

İlgi : 21.12.2017 tarihli ve (7/20973) esas numaralı yazılı soru önermeniz.

TBMM'ye bağı tarihi binalarda yapılan restorasyon çalışmalarına ilişkin ilgi önermenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

CEVAPLAR:

Cevap 1.- İlgi önergenizde “tarihi çini” olarak bahsedilen Dolmabahçe Sarayı Velihaht Dairesi 1. Kat 13 No’lu odada yer alan 1940’lı yıllarda mekana ilave edilmiş fayansların, Binanın orijinalinde olmadığı ve muhdes oldukları tespit edilmiş olup Milli Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulu tarafından, odanın özgün haline döndürülmesi amacıyla, bu muhdes eklentilerin kaldırılmasına karar verilmiştir.

Cevap 2, 3 ve 4.- TBMM Milli Saraylar bünyesinde gerçekleştirilen onarım, restorasyon ve konservasyon uygulamaları TBMM Milli Saraylar restorasyon atölyelerindeki uzman restoratörler eliyle yapılmaktadır. Bununla beraber bazı projelendirme ve yapım işleri kurum dışı faaliyet yürüten firmalar eliyle yaptırılmıştır. Soru önergenize konu raporda yer verilmemiş bakım, onarım ve restorasyon çalışması bulunmamaktadır. 2017 yılında tamamlanan işler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

İşin Adı	İşin Türü	İhale Bedeli
İhlamur Kasrı Çevre Duvarları Rölöve Restitüsyon Restorasyon İşİ	Proje	150.000,00 TL+KDV
Dolmabahçe Sarayı Süfera Salonu Etrafında Yer Alan Odaların Rölöve Restitüsyon Restorasyon Konservasyon Projelerinin Hazırlanması İşİ	Proje	384.000,00 TL+KDV
Dolmabahçe Sarayı Süfera Salonu Rölöve Restitüsyon Restorasyon Konservasyon Projelerinin Hazırlanması İşİ	Proje	369.000,00 TL+KDV
Yalova Atatürk Köşkü ve Genel Sekreterlik Sosyal Tesis Çevre Düzenlenmesi İşİ	Hizmet	185.000,00 TL+KDV
Yalova Atatürk Köşkü Genel Sekreterlik ve Sosyal Tesis Binalarının Güçlendirme İşinin Proje Yapımı ve Mesleki Sorumluluğu Hizmetleri İşİ	Hizmet	191.500,00 TL+KDV
Yalova Atatürk Köşkü Genel Sekreterlik ve Sosyal Tesis Binalarının İç Mimarlık ve Dekorasyon Proje Hizmet Alımı İşİ	Hizmet	199.000,00 TL+KDV
Beykoz Kasrı Ana Giriş Rampası ve İdari Bina Düzenlemesi ile Küçüksu Kasrı Göksu Deresi Kenarına Panel Çit Yapılması İşİ	Yapım	259.000,00 TL+KDV
Beykoz Kasrı Ziyaretçi Tuvaletleri Yapım İşİ	Yapım	195.000,00 TL+KDV
Yalova Atatürk Köşkü Dış Cephe Boyanması ve Teras İzolasyonu Yapıtılması İşİ	Yapım	90.850,00 TL+KDV
Yalova Atatürk Köşkü Genel Sekreterlik ve Sosyal Tesis Binalarının İç Mimarlık ve Dekorasyon Uygulama İşİ	Yapım	807.843,81 TL+KDV
Yıldız Şale Merkezi Kalorifer Ana Hattının ve Pompa Dairesinin Yenilenmesi İşİ	Yapım	187.724,70 TL+KDV
TBMM Milli Saraylar Şantiyelere Personel Konteyneri Yapım İşİ	Yapım	630.000,00 TL+KDV
Dolmabahçe Sarayı Hazine-i Hassa Dairesine Asansör Yapıtılması İşİ	Yapım	140.000,00 TL+KDV

Söz konusu restorasyon çalışmaları; 11 adet Teknik Atölye (226 personel), 18 adet Obje Konservasyon ve Restorasyon Atölyesi (82 personel), 5 adet Teknik İşler Birimi (46 personel) ve Teknik Ekip (mimar, mühendis, restoratör, elektrik müh. - 99 personel) olmak üzere toplamda 453 kişilik alanında uzman personelimiz eliyle yürütülmektedir.

Diğer taraftan TBMM Ana Bina'da yapılan tadilat ve onarımlar; TBMM Başkanlık Divanına ve Başkanlık Divanına katılan tüm partilerin Grup Başkanvekillerine bilgi verilerek, TBMM Başkanlık Divanınca Meclis Başkanlığına verilen yetki kapsamında Milli Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulu onayıyla GYODER tarafından bedelsiz yapılmıştır.

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Meclis Bülteni'ne ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22014)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclis Başkanı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 05.01.2018

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

- 1) TBMM bülteni aylık kaç adet basılmaktadır?
- 2) Baskı maliyeti aylık nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

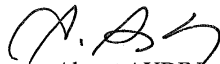
Sayı : 43452547-120.07- 227692
Konu : Soru Önergesi

31 . 01 . 2018

Sayın Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

İlgi : 10.01.2018 tarihli ve (7/22014) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Meclis Bülteni'ne ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır. Bilgilerinizi rica ederim. Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Meclis Bülteni, 2017 yılında sayı başına ortalama 4.450 adet basılmıştır.

Cevap 2.- Meclis Bülteni, TBMM Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi Biriminde kurumsal imkânlarla basılmaktadır.

4.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Mustafa Necati Kültür Evi'ne ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22015)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Candan YÜCEER
Tekirdağ Milletvekili

Cumhuriyet'in ilk milli eğitim bakanlarından, harf devriminin öncülerinden, Milli Mücadele dönemini kahramanlarından Mustafa Necati'nin tarihi üç katlı evi 2006 yılında kuru fasulyeci olmak üzere bir şirkete açık artırma yoluyla devredilmiştir.

Ancak Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 49 yıllığına tahsise çıkardığı tarih ev kamuoyunun tepkisi üzerine fasulyeci olmaktan kurtulmuştur.

"Erken Cumhuriyet Dönemi" olarak anılan bir mimari anlayışın ürünü olan Mustafa Necati'nin evi 21 Ocak 2008 tarihinde imzalanan protokol ile kültür ve sanat faaliyetlerinde kullanılmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine devredilmiştir.

Atatürk'ün ölümünde hıçkıra hıçkıra ağladığı Mustafa Necati, yeni harflerin, yeni rakamların, yeni ölçü ve tartıların benimsenmesine ilişkin yasaların çıkarılmasında önderlik görevi üstlenmiştir. Necati aynı zamanda Türk eğitiminin karma eğitime geçilmesi, meslek okullarının teknik eğitimi amaçlayacak şekilde yapılandırılması, öğretmen okullarının geliştirilmesi, Talim Terbiye Kurulu'nun kurulması, köye eğitim hizmetlerinin getirilmesi gibi önemli kararların altına da imzasını atmıştır.

Bu çerçevede

1. 2008 yılından bu yana TBMM himayesinde bulunan tarihi evin protokolünün yenilenmesi için herhangi bir çalışma yapılmadığı doğru mudur?
2. 21 Ocak'ta Mustafa Necati'nin evinin TBMM himayesinde kalması için Kültür Bakanlığı ile tekrar protokol imzalanacak mıdır?
3. Protokol imzalanmayacaksa gerekçesi nedir?
4. Muhalefet milletvekillerinin Mustafa Necati'nin evindeki sanatsal etkinliklere katılmasından rahatsız olduğunuz yönündeki iddialar doğru mudur?
5. Mustafa Necati'nin evinin TBMM himayesinde çıkarılmak istenmesinin nedeni laik milli eğitimin temelini atmış olması mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 227698
Konu : Soru Önergesi

31.01.2018

Sayın Candan YÜCEER
Tekirdağ Milletvekili

İlgi : 10.01.2018 tarihli ve (7/22015) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile Mustafa Necati Kültür Evi soru konusu yapılmıştır.

TBMM Külliyesi içinde kültürel etkinliklerin gerçekleştirebileceği yeterli mekân bulunmaktadır. Okuma salonları, sergi alanları ve konferans salonlarıyla TBMM Külliyesi kültürel ve sanatsal faaliyetlerin icra edilmesine imkân sağlamaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından TBMM Başkanlığına gönderilen yazı ile “*sanatsal ve kültürel faaliyetlerin sergileneceği mekân sıkıntısı çekildiği*” belirtilerek Mustafa Necati Kültür Evi’nin tekrar Bakanlığa tahsisi talep edilmiştir. TBMM Başkanlığınca bu talep uygun görülerek Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 21.01.2008 tarihinde TBMM Başkanlığına tahsis edilen Mustafa Necati Kültür Evi’nin sözleşmesi yenilenmemiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

5.- Edirne Milletvekili Erdin Bircan'ın, TBMM Başkanlığı tarafından dağıtılan 2018 yılı ajandalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22295)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın TBMM Başkanı İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla dilerim. 15.01.2018

Erdin BİRCAN
Edirne Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) 2018 Ajandasında 23 Nisan ve 15 Temmuz sayfaları için özel hazırlanan fotoğraflı sayfalarda Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu yer almamıştır.

15 Temmuz'un birinci yıl dönümü törenlerinin fotoğraflarına yer verilen 10 sayfalık özel tasarımda CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu'nun TBMM'deki 15 Temmuz fotoğraf sergisi açılışına katılması, TBMM Başkanı Kahraman'ın makamını ziyaret etmesi ve özel oturuma katılmasına karşın, ajandada kullanılan fotoğraflar Kılıçdaroğlu'nun katılmadığı gece etkinliğinden seçilmiştir. 15 Temmuz gecesi TBMM'den verilen fotoğraflarda ise CHP'li vekillerin olduğu fotoğraflar özellikle kullanılmamıştır.

TBMM TV'nin kuruluşu için bile fotoğrafın kullanıldığı 2018 ajandasında 23 Nisan ve 15 Temmuz dışında resmi bayramlara özel sayfalar ayrılmamıştır.

Buna göre,

- 1- TBMM'nin hazırlattığı 2018 ajandalarında 15 Temmuz anma programlarında Kılıçdaroğlu'nun olduğu fotoğraflar neden yer almamıştır?
- 2- TBMM'nin hazırlattığı 2018 ajandalarında TBMM TV'nin kuruluşu için bile fotoğraf kullanılırken, 29 Ekim, 10 Kasım, 19 Mayıs ve 30 Ağustos ile ilgili özel sayfalar hangi gerekçelerle yer almamıştır?
- 3- Geçen sene de resmi bayramlara özel sayfalar ayırmayan TBMM ajandası için kamuoyunun yoğun tepkisine rağmen yine aynı hata neden tekrarlanmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 227703
Konu : Soru Önergesi

31.01.2018

Sayın Erdin BİRCAN
Edirne Milletvekili

İlgi : 17.01.2018 tarihli ve (7/22295) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM Başkanlığı tarafından dağıtılan 2018 yılı ajandalarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- 2018 yılı TBMM Ajandası TBMM Başkanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi Birimi tarafından tasarlanmış ve basılmıştır.

Ajandada 15 Temmuz 2018 Pazar gününün yer aldığı bölümde, hain darbe teşebbüsünün yaşandığı 15 Temmuz 2016'yı 16 Temmuz 2016'ya bağlayan gece TBMM'de yaşananları yansıtan fotoğraflara, TBMM Başkanı Sayın İsmail Kahraman'ın çağrısı üzerine Genel Kurula gelen Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi gruplarına mensup milletvekillerinin listesine ve 15 Temmuz 2017 hain darbe girişiminin yıl dönümü gecesinde TBMM'de düzenlenen Demokrasi ve Millî Birlik Günü programına ait karelere yer verilmiştir.

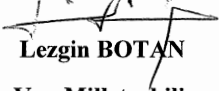
Cevap 2 ve 3.- Ajandada resmî bayramların tamamına ilişkin bilgiler kaydedilmiş olup TBMM'nin açılış yıl dönümü olan 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'na ilişkin olarak özel tasarım uygulamasına gidilmiştir.

6.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, bir kelimenin Genel Kurulda kullanımına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/22498)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail KAHRAMAN** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Lezgin BOTAN
Van Milletvekili

TBMM Genel Kurulu'nda 13.12.2017 tarihli 36. Birleşim'de Halkların Demokratik Partisi (HDP) Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir, konuşmasında “Kürdistan” kelimesi geçtiği için Meclis Genel Kurulu'ndan çıkarılarak para cezasına çarptırılmıştır.

Bu bağlamda;

1 – Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı 23 Nisan 1920 tarihinden bu yana “Kürdistan” ifadesi Genel Kurul'da kaç birleşimde kimler tarafından kullanılmıştır?

2 – Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açıldığı günden bu yana Genel Kurul'da konuşmasında “Kürdistan” geçtiği için kaç kişi cezalandırılmıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 227709
Konu : Soru Önergesi

31 .01.2018

Sayın Lezgin BOTAN
Van Milletvekili

İlgi : 18.01.2018 tarihli ve (7/22498) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Başkanlığımızda ilgi soru önergenize konu hususlara yönelik bir veri tutulmamaktadır.
Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 3

53'ÜNCÜ BİRLEŞİM

31 OCAK 2018 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici 1’inci madde dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.04.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İhtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’nci maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- 26’nci Dönem 3’üncü Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri bir saat Sözlü Soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının, Çarşamba günleri ise Sözlü Soruların görüşülmemesi ve bu günlerde gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler Kısımındaki işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.10.2017 tarihli 5’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 31 Ocak 2018 Çarşamba günü birleşiminde 420 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname’ye kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Şubat 2018 Perşembe günü birleşiminde 510 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

1 Şubat 2018 Perşembe günü birleşimde 510 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerin tamamlanamaması hâlinde Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 2 Şubat 2018 Cuma günü saat 14.00’te toplanarak bu birleşimde “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve 510 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

Yukarıdaki birleşimlerde gece 24.00’te günlük programların tamamlanamaması hâlinde günlük programların tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarına devam etmesi,

437 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İhtüzüğün 128’inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 29’uncu maddelerden, ikinci bölümünün 30 ila 57’nci maddelerden, üçüncü bölümünün 58 ila 73’üncü maddelerden (61’inci maddeye bağlı Geçici Madde 3; Geçici Madde 4; Geçici Madde 5; Geçici Madde 6 ve Geçici Madde 7 dahil), dördüncü bölümünün 74 ila 92’nci maddelerden oluşması,

445 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İhtüzüğün 128’inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İhtüzüğün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 21’nci maddelerden, ikinci

bölümünün 20 ila 39'uncu maddelerden oluşması,

449 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 21'nci maddelerden, ikinci bölümünün 22 ila 43'üncü maddelerden (43'üncü maddeye bağlı Ek Madde 5 ve Ek Madde 6 dahil), üçüncü bölümünün 44 ila 65'inci maddelerden (47'nci maddeye bağlı Ek Madde 9, Ek Madde 10, Ek Madde 11 ve Ek Madde 12 ile 62'nci maddeye bağlı Geçici Madde 23 ve Geçici Madde 24 dahil), dördüncü bölümünün 66 ila 87'nci maddelerden (Geçici Madde 1 dahil) oluşması,

450 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 28'inci maddelerden, ikinci bölümünün 29 ila 52'nci maddelerden (46'nci maddeye bağlı Geçici Madde 42, Geçici Madde 43 ve Geçici Madde 44 ile 51'inci maddeye bağlı Ek Geçici Madde 95 ve Ek Geçici Madde 96 dahil), üçüncü bölümünün 53 ila 72'nci maddelerden, dördüncü bölümünün 73 ila 100'üncü maddelerden oluşması,

452 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 21'inci maddelerden, ikinci bölümünün 22 ila 39'uncu maddelerden (36'ncı maddenin birinci fıkrası, 36'ncı maddenin ikinci fıkrasına bağlı Ek Madde 4, 36'ncı maddenin ikinci fıkrasına bağlı Ek Madde 5, 36'ncı maddenin üçüncü fıkrası; 37'nci maddenin birinci fıkrası ve 37'nci maddenin ikinci fıkrası ile Geçici Madde 1 dahil) oluşması,

454 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7'nci maddelerden (1'inci maddeye bağlı Ek Madde 3 ve Geçici Madde 17 ile 3'üncü maddenin birinci fıkrası ve 3'üncü maddeye bağlı Geçici Madde 18 dahil), ikinci bölümünün 8 ila 13'üncü maddelerden (Geçici Madde 1 dahil) oluşması,

455 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7'nci maddelerden, ikinci bölümünün 8 ila 15'inci maddelerden (Geçici Madde 1 dahil) oluşması,

468 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 6'nci maddelerden (3'üncü maddeye bağlı Geçici Madde 17 ve Geçici Madde 18 dahil), ikinci bölümünün 7 ila 14'üncü maddelerden oluşması,

484 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 26'nci maddelerden, ikinci bölümünün 27 ila 51'inci maddelerden, üçüncü bölümünün 52 ila 77'nci maddelerden oluşması,

496 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7'nci maddelerden, ikinci bölümünün 8 ila 14'üncü maddelerden oluşması,

500 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 30'uncu maddelerden, ikinci bölümünün 31 ila 59'uncu maddelerden (37'nci maddeye bağlı Ek Geçici Madde 97 ve Ek Geçici Madde 98 dahil), üçüncü bölümünün 60 ila 89'uncu maddelerden, dördüncü bölümünün 90 ila 119'uncu maddelerden, beşinci bölümünün 120 ila 149'uncu maddelerden, altıncı bölümünün 150 ila 179'uncu maddelerden, yedinci bölümünün 180 ila 205'inci maddelerden (185'inci maddeye bağlı Madde 14/A ve Madde 14/B; 202'nci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası ve üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları ile 203'üncü maddenin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası dahil) oluşması,

512 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İçtüzüğün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İçtüzüğün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 25'inci maddelerden (13'üncü maddeye bağlı Geçici Madde 25 ve Geçici Madde 26 ile 18'inci maddeye bağlı Geçici Madde 43 ve Geçici Madde 44 dahil), ikinci bölümünün 26 ila 47'nci maddelerden (29'uncu maddeye bağlı

Ek Madde 12 ve Ek Madde 13; 30'uncu maddeye bağılı Geçici Madde 10, Geçici Madde 11 ve Geçici Madde 12; 39'uncu maddeye bağılı Ek Madde 1 ve Ek Madde 2 ile 45'inci maddeye bağılı Geçici Madde 16 ve Geçici Madde 17 dahil), üçüncü bölümünün 48 ila 74'üncü maddelerden (73'üncü maddeye bağılı Geçici Madde 9 ve Geçici Madde 10 ile 74'üncü maddenin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası dahil), dördüncü bölümünün 75 ila 92'nci maddelerden (80'inci maddeye bağılı Ek Madde 3 ve Ek Madde 4; 81'inci maddeye bağılı Geçici Madde 7 ve Geçici Madde 8; 82'nci maddenin birinci fıkrası ve ikinci fıkrası ile 86'nci maddeye bağılı Ek Madde 4 ve Ek Madde 5 dahil), beşinci bölümünün 93 ila 116'ncı maddelerden, altıncı bölümünün 117 ila 137'nci maddelerden (126'nci maddeye bağılı Ek Madde 19, Ek Madde 20 ve Ek Madde 21; 127'nci maddeye bağılı Geçici Madde 23, Geçici Madde 24 ve Geçici Madde 25 ile 131'inci maddeye bağılı Geçici Madde 13 ve Geçici Madde 14 dahil) oluşması,

420 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İÇTÜZÜĞÜ'nün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İÇTÜZÜĞÜ'nün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9'uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 12'nci maddelerden (10'uncu maddenin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrası, dördüncü fıkrası, beşinci fıkrası, altıncı fıkrası, yedinci fıkrası, sekizinci fıkrası, dokuzuncu fıkrası ve onuncu fıkrası dahil) oluşması,

424 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İÇTÜZÜĞÜ'nün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İÇTÜZÜĞÜ'nün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9'uncu maddelerden, ikinci bölümünün 8 ila 12'nci maddelerden (10'uncu maddenin birinci fıkrası, ikinci fıkrası ve üçüncü fıkrası dahil) oluşması,

436 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İÇTÜZÜĞÜ'nün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İÇTÜZÜĞÜ'nün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 12'nci maddelerden, ikinci bölümünün 13 ila 19'uncu maddelerden (17'nci maddenin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrası, dördüncü fıkrası, beşinci fıkrası ve altıncı fıkrası dahil) oluşması,

444 Sıra Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve İÇTÜZÜĞÜ'nün 128'inci maddesine göre doğrudan gündeme alınmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin İÇTÜZÜĞÜ'nün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5'inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 10'uncu maddelerden oluşması

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30.01.2018 tarihli 52'nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Meclis Araştırması Komisyonu

(Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi)

31.1.2018 Çarşamba–Saat: 11.00, 14.30

* Dışişleri Komisyonu

31.1.2018 Çarşamba–Saat: 11.00

* İçişleri Komisyonu

31.1.2018 Çarşamba–Saat: 11.00

* Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

31.1.2018 Çarşamba–Saat: 14.30

* Meclis Araştırması Komisyonu

(Bağcılık Sektörü ve Üzüm Üreticilerinin Sorunlarının Araştırılarak Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi)

31.1.2018 Çarşamba–Saat: 11.00

1.2.2018 Perşembe–Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

53'ÜNCÜ BİRLEŞİM

31 OCAK 2018 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin Açık Oylaması (Oylama Tarihi: 01.02.2018)

2.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresinin Açık Oylaması (Oylama Tarihi: 01.02.2018)

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

1.- **(S. Sayısı: 449)** 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

2.- **(S. Sayısı: 450)** 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) (X)

3.- **(S. Sayısı: 452)** 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

4.- **(S. Sayısı: 454)** 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

5.- **(S. Sayısı: 455)** 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) (X)

6.- **(S. Sayısı: 468)** 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) (X)

7.- **(S. Sayısı: 484)** 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017) (X)

8.- **(S. Sayısı: 496)** 691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/860) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 04.10.2017)

9.- **(S. Sayısı: 500)** 694 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/870) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma Tarihi: 23.10.2017) (X)

10.- **(S. Sayısı: 512)** 696 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/907) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma Tarihi: 26.01.2018) (X)

11.- **(S. Sayısı: 420)** 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- **(S. Sayısı: 423)** 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

13.- **(S. Sayısı: 424)** 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

14.- **(S. Sayısı: 436)** 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

15.- **(S. Sayısı: 444)** 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

16.- **(S. Sayısı: 448)** 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

17.- **(S. Sayısı: 453)** 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

18.- **(S. Sayısı: 467)** 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

19.- **(S. Sayısı: 470)** 688 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/830) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.05.2017)

20.- **(S. Sayısı: 483)** 689 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/835) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017)

21.- **(S. Sayısı: 498)** 692 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/863) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 12.10.2017)

22.- **(S. Sayısı: 499)** 693 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/869) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma Tarihi: 23.10.2017)

23.- **(S. Sayısı: 511)** 695 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/906) ile İçtüzük’ün 128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma Tarihi: 26.01.2018)

24.- **(S. Sayısı: 510)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/865) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma Tarihi: 12.01.2018) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 460)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 465)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 477)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/729) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 150)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 379)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 382)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 384)** Balinacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 389)** Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhırtasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 140)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 284)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 481)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/741) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.05.2017) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 325)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 479)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/735) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 463)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 461)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 464)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 459)** Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 334)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 332)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 156)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 363)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 275)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 262)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 207)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

73.- (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 466) Türkiye Uzay Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) (**) (X)

75.- (S. Sayısı: 469) Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) (**) (X)

76.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

77.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**) (X)

79.- (S. Sayısı: 487) Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/816) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2017)

80.- (S. Sayısı: 488) Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2017)

81.- (S. Sayısı: 508) Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve Konya Milletvekili Mustafa Baloğlu ile 11 Milletvekilinin 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 138. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1401) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma Tarihi: 10.01.2018)

82.- (S. Sayısı: 509) İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/822) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma Tarihi: 12.01.2018) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 449

**680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı
Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun
Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün
128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı Tezkeresi**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/805 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/805 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 5
  - Madde Gerekçeleri 7
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....18**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-81261
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

06.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarısı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

6 Ocak 2017 tarih ve 29940 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 16 Ocak 2017 tarihinde 1/805 esas numarası ile esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonu ve Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 6 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarısı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-99-118
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

6/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/805)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kanun Hükmünde Kararname ile çeşitli konu başlıklarında olağanüstü hal kapsamında ihtiyaç duyulan düzenlemeler yapılmaktadır.

Yargı alanında yapılan düzenlemeler ile yüksek mahkeme başkan ve üyeleri, hakim ve savcılar ile vali ve kaymakamların kişisel suçlarından dolayı yargılanmalarında etkinliği artırıcı düzenlemeler yapılmaktadır. Bu çerçevede, Yargıtayın ceza ve hukuk genel kurullarının ilk derece mahkemesi görevi kaldırılarak bu görev kapsamındaki yargılamaların ilgili ceza dairelerinde yapılmasına imkân sağlanmakta, hakim ve savcılar ile vali ve kaymakamların kişisel suçlarıyla ilgili soruşturma ve kovuşturmaların bölge adliye mahkemelerinin bulunduğu yer ilk derece mahkemelerinde yapılması öngörülmektedir.

Yargı bölümü içinde bir diğer önemli başlık, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra yeni delil gerekçesiyle soruşturma başlatılması “delilin yeterli şüphe oluşturacak derecede önemli olması” kriteri ile bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmesi şartına bağlanmasıdır. Böylece kişilerin sürekli olarak adli soruşturma tehdidi altında tutulmasından dolayı temel insan haklarından olan “adil yargılanma hakkı” başlığı altında yer bulan lekelenmeme hakkı ve masumiyet karinesine yönelik aykırılıkların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Medya hizmet sağlayıcılara ilişkin hükümler kapsamında; özensiz yapılmış terör haberleri ile doğrudan terörü övme maksatlı yayınların farklı müeyyidelere tabi tutulması, yayın yasakları ihlallerine ilişkin kademeli olarak yayın lisansı iptaline varan yaptırımların getirilmesi, ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen medya hizmet sağlayıcı kuruluşların lisans başvurularının reddedilmesi yönünde düzenlemeler yapılması, bu tedbirler uygulanırken kasıtlı propaganda ile özensiz yayıncılığın birbirinden ayrılması amaçlanmaktadır.

İç güvenlik alanında yapılan düzenlemeler kapsamında;

a) Polisin sanal ortamda istihbari amaçlı olarak verileri izleme, dinleme ve kaydetme hususunda yetkilendirilmesi ve bu suretle bilişim suçlarıyla olduğu kadar diğer suçlara karşı da internet trafiği üzerinden edinilen istihbaratla mücadele edilme imkânı sağlanması,

b) Özel güvenlik şirketleriyle ilgili sorunların önüne geçilebilmesi bakımından, bu şirketlerde çalışanlar ile kurucu, yönetici, eğitici ve ortaklarda aranan şartların katılaştırılması, güvenlik soruşturmasının tüm özel güvenlik çalışan ve yöneticileri için zorunlu olması, mülki idare tarafından istenilen ek önlemlere uyulmasının sağlanması, bu şirketlerin tabi olduğu idari ceza ve müeyyidelerin ağırlaştırılması, belli suçları işleyenler veya haklarında soruşturma ve kovuşturma yürütülenlerin ve terör örgütleriyle iltisak ve irtibatı olanların bu şirketlerde çalışmaması yönünde sektörü disipline edici adımlar atılmaktadır.

c) Kayıp çocukların bulunabilmesi amacıyla çocuğun banka hesapları ve iletişim bilgilerinin polis tarafından bir ay süreyle izlenebilmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

ç) Emniyet Genel Müdürlüğüne yürütülen araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin, gerek görüldüğünde Türkiye Noterler Birliği koordinesinde noterliklere devredilebilmesi ve bu durumda uygulanacak usuller düzenlenmektedir.

d) Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının yeniden yapılandırılması kapsamında çeşitli kanunlarda uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

e) Terör ve milli güvenliğe aykırı faaliyetlerle ilgili suçlardan hakkında soruşturma veya kovuşturma yürütülen ve yabancı ülkede bulunması nedeniyle kendisine ulaşamayan vatandaşların, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlıklarının kaybettirilebilmesi öngörülmektedir.

f) İlişigi kesilmiş güvenlik korucularından operasyonel görevlerde faydalanılabilmemesi, ruhsatsız yivsiz tüfek bulunduranlara ve gerekli bildirimleri yapmayan av silahı imalatçı ve satıcılarına yönelik yaptırımların ağırlaştırılması ve diğer bazı hususlarda çeşitli düzenlemeler yapılmaktadır.

Kanun Hükmünde Kararname ile ayrıca, tıpta Devlet hizmeti yükümlülüğünün Millî Savunma Bakanlığında yerine getirilebilmesi, yabancı ülkelere yaşayan vatandaşların adres kayıtlarının adres kayıt sistemine dahil edilmesi, at yarışları ve şans oyunlarına ilişkin lisansların Türkiye Varlık Fonuna devredilmesi, KİT personelinin işe alınma şartlarına devlet memurlarında olduğu gibi güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırmasının yapılmış olmasının eklenmesi, terörle mücadele kapsamında vazife malulü olanlar ile şehit ailelerine ve 15 Temmuz darbe girişimi sırasında aylık bağlama şartı oluşmayacak derecede yaralananlara tanınan istihdam hakkından yararlanabilmek için öngörülen “45 yaşını bitirmemiş olma” şartının kaldırılması, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personelin sınır ötesi operasyonlarda geçici olarak görevlendirilebilmesi ve diğer çeşitli hususlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, askeri hakimlerin kişisel suçlarından dolayı soruşturulması veya kovuşturulmasının, askeri hakim görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yerdeki adli yargı ilk derece mahkemeleri ile başsavcılıklarında yapılması, böylece bu suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların daha etkin yapılması ve makul sürede sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun ilk derece mahkemesi olarak görev yapması durumundaki çalışma esaslarına ilişkin düzenlemeler içeren ilgili fıkra, Ceza Genel Kurulunun bu görevinin kaldırılması çerçevesinde yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, Yargıtayın ilk derece mahkemesi olarak bakmakla görevli olduğu davalara ilişkin iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, iş yoğunluğunun zorunlu kıldığı hallerde, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulunun bir veya birden fazla daireyi sadece Yargıtayın ilk derece mahkemesi olduğu işlere bakmak amacıyla görevlendirebilmesi, görevlendirilen dairenin bakmakta olduğu mevcut işlerin bir sonraki takvim yılı beklenmeksizin Birinci Başkanlık Kurulu tarafından başka dairelere verilebilmesi hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, Yargıtay Hukuk ve Ceza Genel Kurullarının ilk derece mahkemesi görevi kaldırılmaktadır.

MADDE 5- Madde ile, Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, üyeleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin kişisel suçlarından dolayı yürütülecek kovuşturmaların Ceza Genel Kurulu yerine Yargıtayın ilgili dairesince yapılması amacıyla düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, hâkimlik ve savcılık mülakatına çağrılmak için öngörülen yüz tam puan üzerinden en az yetmiş puan alma şartı kaldırılmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, hâkim ve savcılarının kişisel suçlarından dolayı yürütülecek soruşturma ve kovuşturmaların, hâkim veya savcının görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemelerinin bulunduğu yerdeki adli yargı ilk derece mahkemeleri ile başsavcılıklarında yapılması, böylece bu suçlara ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların daha etkin yapılması ve makul sürede sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, hâkimlik ve savcılık mülakatındaki puan barajının kaldırılmasına ilişkin değişikliğin henüz yazılı sınav sonucu açıklanmamış hâkimlik sınavları için de uygulanması öngörülmektedir.

MADDE 9- Madde ile, vali ve kaymakamlar hakkındaki soruşturma ve kovuşturmaların vali ve kaymakamın görev yaptığı il veya ilçenin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılığı ile bu yer ağır ceza mahkemesince yürütülmesi hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca, vali ve kaymakamlar bakımından ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hallerinde soruşturmanın genel hükümlere göre yapılması öngörülmektedir. Yapılan düzenlemeyle, vali ve kaymakamların kişisel suçlarına ilişkin soruşturma ve kovuşturmaların daha etkin yapılması ve makul sürede sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak yeni delil elde edilmedikçe ve bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmedikçe, aynı fiilden dolayı kamu davası açılmayacağı hükmü konulmaktadır.

Kişilerin sürekli olarak adli soruşturma tehdidi altında tutulması, temel insan haklarından olan “adil yargılanma hakkı” başlığı altında yer bulan lekelenmeme hakkı ve masumiyet karinesine aykırılık oluşturmaktadır. Soruşturma aşamasına egemen olan “kısıklık ve gecikmezlik” ilkesine göre, bu aşamanın bir an önce tamamlanarak kişinin “şüpheli” durumundan çıkması, hakkında yeterli şüphe bulunanlar bakımından kamu davası açılması veya delil bulunmayanlar bakımından ise kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilerek adli takibattan kurtulması büyük önem taşımaktadır.

Kişilerin hukuki güvenlik içinde yaşama hakkı, Anayasa ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası insan hakları belgeleriyle de teminat altına alınmıştır. Hakkında soruşturma yapılarak kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilen kişilerin, kuvvetli bir hukuki dayanağı olmayan çeşitli gerekçelerle defalarca aynı olay nedeniyle adli soruşturma yapılma tehdidi altında tutulması, savcılığın temel görevi olan kamu düzenini korumak yerine, aksi bir tesirle kamu düzenini bozucu etki gösterebilecektir.

Mevcut uygulamada, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği sırada var olmasına rağmen bilinmeyen veya sonradan elde edilen delil, yeni bir delil olarak kabul edilmektedir. Bu durumda, her yeni delilin, sadece yeni veya önceden değerlendirilmemiş olması gerekçesiyle tekrar soruşturma başlatılması söz konusu olmaktadır. Ancak, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra, yeni delil ortaya çıkması nedeniyle aynı konuda tekrar soruşturma açılabilmesi, ilk soruşturmada gösterilen ihtimamın üzerinde bir titizlik gerektirmelidir. Çünkü kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilirken, Cumhuriyet savcısı soruşturma konusu olayı tüm yönleriyle araştırmış ve mevcut bütün delilleri değerlendirdikten sonra bir sonuca ulaşmıştır.

Maddede yapılan değişiklikte, daha önce hakkında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilen kişilere ilişkin tekrar soruşturma başlatılabilmesi, elde edilen yeni delilin kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak derecede önemli olması kriterine bağlanmaktadır. Ayrıca, bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmesi şartı da getirilmektedir. Böylelikle, salt yeni delil elde edildiği gerekçesiyle kişilerin defalarca adli soruşturma tehdidinden kurtarılması ve hukuki güvenlik içinde yaşamlarının temini amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, kovuşturmaya yer olmadığına dair kararlara karşı sulh ceza hakimliğine yapılan itirazların reddedilmesi halinde Cumhuriyet savcısı tarafından yeni delil gerekçesiyle soruşturma açılabilmesi de, elde edilen yeni delilin kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak derecede önemli olması kriterine ve bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmesi şartına bağlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, 24/11/2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunla yapılan ve ceza muhakemesinde kaçağın tanımı ile hakkında uygulanabilecek tedbirlerin kapsamını soruşturma evresini de kapsayacak şekilde genişleten değişikliklere uygun olarak ilgili maddelerde terim birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Buna göre, şüphelilerin de artık kaçak tanımı içine girebilmeleri nedeniyle 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine gerekli ibare eklenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, 24/11/2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanunla yapılan ve ceza muhakemesinde kaçağın tanımı ile hakkında uygulanabilecek tedbirlerin kapsamını soruşturma evresini de kapsayacak şekilde genişleten değişikliklere uygun olarak ilgili maddelerde terim birliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Buna göre, şüphelilerin de artık kaçak tanımı içine girebilmeleri nedeniyle 248 inci maddenin birinci fıkrasındaki “Kaçak sanığın” ibaresi “Kaçağın” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 14- Madde ile, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun seçimle gelen üyelerinin kişisel suçlarından dolayı yürütülecek kovuşturmaların Yargıtay Ceza Genel Kurulu yerine Yargıtayın ilgili dairesince yapılması hüküm altına alınmaktadır.

Maddede yapılan değişikliklerle ayrıca, Kurulun seçimle gelen üyelerinin görevleriyle ilgili suçları ile kişisel suçları bakımından Genel Kurul tarafından kovuşturma yapılmasına izin verilmesinin ardından Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının iddianame düzenleyerek evrakı Yargıtayın ilgili ceza dairesine vermesi usulünden vazgeçilmektedir. Düzenlemeyle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının iddianamesini düzenleyerek evrakı görevle ilgili suçlarda Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak üzere Anayasa Mahkemesine, kişisel suçlarda ise Yargıtay ilgili ceza dairesine göndermesi öngörülmektedir.

MADDE 15- Madde ile, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerinin kişisel suçlarından dolayı yürütülecek kovuşturmaların Yargıtay Ceza Genel Kurulu yerine Yargıtayın ilgili ceza dairesince yapılması hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 16- Madde ile, TRT’de kadro karşılığı sözleşmeli çalışan personelin ücretinin belirlenme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmesi, TRT’de yabancı dilde yayın yapan televizyon kanallarında fiilen çalıştırılmak üzere 450 ilave sözleşmeli pozisyon açılması, yabancı dilde yayın yapan kanallarda fiilen çalışanlar için ücret tavanının kaldırılması ve sözleşmeli personelin yönetici olabilmesine imkân tanınmaktadır.

MADDE 17- Madde ile, yayın yasaklarına aykırı yayınlarda sırasıyla bir gün ilgili yayın kuruluşun programlarının yayınının durdurularak 6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde öngörülen şekilde yayınların yapılması, aykırılığın bir yıl içinde tekrarı halinde beş güne kadar kuruluşun yayınlarının durdurulması, aykırılığın bir yıl içinde ikinci kez tekrarı halinde onbeş güne kadar kuruluşun yayınlarının durdurulması ve aykırılığın bir yıl içinde üçüncü kez tekrarı halinde ise yayın lisansının iptali kararlarının verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 18- Madde ile, özensiz yapılmış bir terör haberini içeren yayın hizmeti ile bizatihi terörün ve terör örgütlerinin propagandasını yapan yayın hizmetinin aynı kapsamda değerlendirilmesinin uygun olmayacağı noktasından hareketle; doğrudan terörü öven ve teşvik eden yayınlar ile terör olaylarına ilişkin özensiz yapılan yayınların farklı müeyyidelere tabi tutulması öngörülmektedir.

MADDE 19- Madde ile, yayın lisansı başvurularının ilgili kurumların görüşü de alınmak suretiyle milli güvenlik, kamu düzeninin korunması ve kamu yararı gerekleri açısından da değerlendirilebilmesi ve bu değerlendirme sonucuna göre gerekirse reddedilebilmesi öngörülmektedir. Buna ilave olarak, ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen medya hizmet sağlayıcı kuruluşların lisans başvurularının reddedileceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 20- Madde ile, 6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, 6112 sayılı Kanunun yayın hizmeti ilkelerine ilişkin 8 inci maddesinin birinci fıkrasına (t) bendi olarak eklenmesi öngörülen “*yayın hizmetleri... terör eylemini, faillerini ve mağdurlarını terörün amaçlarına hizmet edecek sonuçlar doğuracak şekilde sunamaz*” hükmünün ihlali halinde de mevcut mevzuata uygun olarak ihlalin tespit edildiği aydan bir önceki aydaki brüt ticari iletişim gelirinin yüzde ikisinden yüzde beşine kadar idari para cezası uygulanabilmesine devam edilmesi öngörülmektedir.

6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle; 6112 sayılı Kanunun yayın hizmeti ilkelerine ilişkin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenlenen “*yayın hizmetleri...terörü övemez ve teşvik edemez, terör örgütlerini güçlü veya haklı gösteremez, terör örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerini yansıtıcı nitelikte olamaz*” hükmünün ihlali halinde de aynı fıkranın (a) ve (b) bentlerinin ihlalinde olduğu gibi, medya hizmet sağlayıcı kuruluşa önce yukarıda belirtilen idari para cezası ve/veya program yayınının beş keze kadar durdurulması, bu cezanın tebliğinden itibaren bir yıl içinde fiilin tekrarı halinde yayının on güne kadar durdurulması ve ikinci kez tekrarı halinde ise yayın lisansı iptaline karar verilebilmesine imkân sağlanmaktadır. Böylelikle, terörü öven ve teşvik eden, terör örgütlerini güçlü veya haklı gösteren, terör örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerini yansıtan yayınlar nedeniyle kademeli olarak lisans iptali yaptırımı uygulanabilecektir.

MADDE 21- Madde ile, TRT personeline ilişkin RTÜK’ün ücret belirleme yetkisiyle ilgili hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, ilişkisi kesilmiş güvenlik korucularının operasyonel faaliyetler kapsamında valinin teklifi ve Bakanın onayıyla tekrar göreve çağrılabilmesi ve bunların harcırah ve ek tazminattan yararlandırılması hususları düzenlenmektedir.

MADDE 23- Madde ile, eğitim gördükleri okuldan ilişkisi kesilenlerin okudukları sürenin üçte birinin muvazafılık süresine eklenmesine ilişkin madde metninde Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının yeniden yapılanması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 24- Madde ile, üstün başarı gösteren askerlere ilave izin verilmesine ilişkin usulü düzenleyen madde metninde Jandarmanın yeniden yapılanması çerçevesinde teknik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca bu maddeye ilişkin düzenleme yetkisi de yeniden yapılanma doğrultusunda kolluk bakımından Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarına verilmektedir. Öte yandan, mevcut durumda kısa ve uzun dönem askerlik görevini yapanlar için aynı şekilde yedi gün olarak belirlenen söz konusu ilave izin, değişiklikle kısa dönemler için üç güne indirilmektedir.

MADDE 25- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenliğin yapılanması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 26- Madde ile, kayıp çocukların bulunabilmesi amacıyla polisin kayıp çocuğun kullandığı banka hesaplarını, telekomünikasyon yoluyla iletişimini denetleyebilmesi, bu yetkinin sulh ceza hakimiyeti veya gecikmesinde sakınca olan hallerde mülki amir tarafından verilebilmesi ve süresinin bir ay olması, ihtiyaç halinde sürenin bir defaya mahsus olmak üzere bir ay uzatılabilmesi, mülki amirin kararının derhal mahkemeye sunulması ve mahkemenin kararını yirmidört saatte vermesi öngörülmektedir.

MADDE 27- Madde ile, bilişim suçları ve bilişim cihazları vasıta kılınarak işlenen suçlarla ilgili olarak internet abonelerine ait kimlik ve bağlantı zamanı bilgilerine ulaşma ve sanal ortamda araştırma yapma hususunda polise yetki verilmektedir. Düzenleme ile son yıllarda her geçen gün artan siber suçlarla mücadele konusunda polisin yetkilerinin hukuki altyapısının güçlendirilmesi, özellikle siber suçlarla mücadelede uluslararası işbirliği konusundaki gecikme ve aksaklıkların önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 28- Madde ile, polisin sanal ortamda istihbari amaçla bilgi ve verileri tespit edebilmesi, dinleyebilmesi, internet trafiğine dair sinyal bilgilerini değerlendirebilmesi ve bunları kaydedebilmesi öngörülmektedir.

Emniyetin sağlanması için, kolluğun muhtemel suç ve suçlular hakkında önleme hizmetleri geliştirmesi gerekmektedir. Sanal ortamda işlenen suçlar da bu şekilde analiz edilebilir ve suçlular ortaya çıkartılabilir. Ancak, önleyici hizmet olarak bu tür bir bilgi değerlendirilmesi yönteminin ihdas edilmesi, kişi hak ve özgürlükleri ile yakından ilgili olduğundan, bu işlemler hâkim kontrolünde ve denetiminde yapılması gerekmektedir. Ayrıca bu tür işlemler özel bir eğitim ve disiplin gerektirdiğinden bu faaliyetler Emniyet Genel Müdürlüğünün bu konuda görevlendirilmiş olan birimince yerine getirilecektir.

MADDE 29- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden ayrılması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 30- Madde ile, terör veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar ya da kaçakçılık faaliyeti kapsamında yakalanarak el konulan ve milli savunma veya iç güvenlik hizmetleriyle doğrudan ilgili silah, mühimmat, araç ve gereç ile sarf malzemesinin güvenlik güçlerine tahsisine imkan sağlanması öngörülmektedir.

MADDE 31- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden ayrılması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 32- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının yeniden yapılanması nedeniyle gerekli teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 33- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının İçişleri Bakanlığı bünyesinde yapılandırılması nedeniyle gerekli teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 34- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının yeni yapılanmasına uyum amacıyla gerekli teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 35- Madde ile, motorlu araç trafik belgesi Değerli Kağıtlar Kanunu kapsamından çıkarılmaktadır.

MADDE 36- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının Türk Silahlı Kuvvetleri kapsamından çıkması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 37- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının silah kullanma yetkisi kendi kanunu dışında 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamına giren fiil ve halleri de kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

MADDE 38- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının silah kullananlara karşı ihtara gerek olmaksızın silah kullanabilme yetkisi, kendi kanunu dışında 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamına giren fiil ve halleri de kapsayacak şekilde genişletilmektedir.

MADDE 39- Madde ile, av silahı imalatçıların ve satıcılarının gerekli bildirimleri yapmaması halinde uygulanacak para cezaları, etkinliğin güçlendirilmesi amacıyla yeniden belirlenmektedir.

MADDE 40- Madde ile, ruhsatsız olarak yivsiz tüfek bulunduranlara ve kendi ruhsatlı tüfeğini ruhsatsız kimseye verenlere uygulanan para cezaları, etkinliğin güçlendirilmesi amacıyla yeniden belirlenmektedir.

MADDE 41- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç fazlası mal ve hizmetlerinin Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğünün tabi olduğu esaslara göre değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 42- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilgili yönetmelik çıkarma yetkisine dair maddede düzenleme yapılarak Sahil Güvenlik teşkilatında olup da Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfına mensup olmayanların da ikincil düzenleme yetkisi kapsamına girmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 43- Madde ile 2692 sayılı Kanuna eklenen ek 5 inci maddeye göre, ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmet vermeleri ve bu çerçevede olağanüstü durumlarda hayatlarını tehlikeye atarak yararlık göstermeleri hallerinde Sahil Güvenlik personeline aylıklarının değişen katlarında para mükâfatı verilebilecektir.

Madde ile 2692 sayılı Kanuna eklenen ek 6 ncı maddeye göre, Sahil Güvenlik personelinden şüpheli duruma düşenlerin avukatlık ücretleri Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden karşılanabilecektir.

MADDE 44- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinin Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına mensup öğretim elemanlarının özlük haklarında Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun esas alınması, ancak Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, tazminatlarla ilişkin 2629 sayılı Kanun ve 2914 sayılı Kanundaki tazminatların hak sahibi olma durumunda, hangisi yüksek miktarda ise ona göre ödeme yapılması öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, Akademi öğrencilerinin zorunlu askerlik işlemlerinin Akademinin teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca bunların subay ve astsubay nasbedilmesine kadar tehir edilmesi ve Akademi bünyesinde döner sermaye işletmesi kurulması hususları düzenlenmektedir.

MADDE 45- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyaç fazlası ve standart dışı malzemelerinin devir işlemlerinin, Emniyet Genel Müdürlüğünün tabi olduğu kurallara göre yapılması ve bu kapsamda yapılacak işlemlerin her türlü vergi ve diğer mali yükümlülüğünden muaf olması öngörülmektedir.

MADDE 46- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı ile ilgili yönetmelik yetkisine dair maddede düzenleme yapılarak Jandarma teşkilatında olup da Jandarma Hizmetleri Sınıfına mensup olmayanların da ikincil düzenleme yetkisi kapsamına girmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 47- Madde ile 2803 sayılı Kanuna eklenen ek 9 uncu maddeye göre, ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmet vermeleri ve bu çerçevede olağanüstü durumlarda hayatlarını tehlikeye atarak yararlık göstermeleri hallerinde Jandarma personeline aylıklarının değişen katlarında para mükâfatı verilebilecektir.

Madde ile 2803 sayılı Kanuna eklenen ek 10 uncu maddeye göre, Jandarma Genel Komutanlığının Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden ayrılması sebebiyle, 4678 sayılı Kanun ile 3269 sayılı Kanunda Jandarma Genel Komutanlığı mensubu sözleşmeli subay ve astsubay ile uzman erbaş statüsündeki personel için Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan atıfların Jandarma Genel Komutanlığına, Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığına yapılan atıfların ise İçişleri Bakanlığına yapılmış sayılması öngörülmektedir.

Madde ile 2803 sayılı Kanuna eklenen ek 11 inci maddeye göre, Jandarma personelinin şüpheli duruma düşenlerin avukatlık ücretleri Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden karşılanabilecektir.

Madde ile 2803 sayılı Kanuna eklenen ek 12 nci maddeye göre, Jandarma personeli olan sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubayların muvazafılığı geçişteki yaş hadleri subaylar için yüzbaşılık yaş haddi, astsubaylar için kıdemli üstçavuşluk yaş haddi olarak uygulanacaktır.

MADDE 48- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarında görev yapmakta olan muvazaf subay ve astsubayların mecburi hizmet süreleri ve bu sürele eğitim, yurtdışı görev gibi nedenlerle yapılacak eklemelere ilişkin hususlarda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 49- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden ayrılması nedeniyle teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 50- Madde ile, toplantı ve gösteri yürüyüşleri mevzuatı bağlamında Sahil Güvenlik komutanları “mahallin güvenlik amiri” tanımına dahil edilmektedir.

MADDE 51- Madde ile “trafik belgesi” ibareleri bu konudaki yeni düzenleme doğrultusunda “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 52- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığına ait bütün araçların tescillerinin Emniyet Genel Müdürlüğünce yapılması öngörülmektedir.

MADDE 53- Madde ile, araç muayene raporlarına ilişkin olarak tescil belgesi yerine sahiplik belgesinin ibraz edilebilmesine imkân sağlanmakta ve trafik belgesi ibareleri kaldırılmaktadır.

MADDE 54- Madde ile “trafik belgesi” ibareleri bu konudaki yeni düzenleme doğrultusunda “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 55- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik araçlarının ayırdedici renk ve şekillerinin tıpkı Emniyet araçları için olduğu gibi diğer araçlarda kullanılamaması öngörülmektedir.

MADDE 56- Madde ile “trafik belgesine” ibaresi, bu konudaki yeni düzenleme doğrultusunda “tescil belgesine” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 57- Madde ile, Emniyet, Jandarma ve Sahil Güvenlik araçlarının muayenelerinin ait olduğu kolluk teşkilatınca yapılması öngörülmektedir.

MADDE 58- Madde ile “trafik belgesi” ibaresi bu konudaki yeni düzenleme doğrultusunda “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 59- Madde ile, yabancı plakalı araçlara uygulanacak para cezalarında tebliğ şartının aranmaması, sürücünün bilgilendirilmesi suretiyle cezanın tahsil edilmesi, ceza ödenmeden aracın ülkeyi terk edememesi, Türk plakalı aracı kullanan yabancıya uygulanacak cezanın aracın sahibinden tahsil edilmesi öngörülmektedir.

MADDE 60- Madde ile “trafik belgesinde” ibaresi bu konudaki yeni düzenleme doğrultusunda “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 61- Madde ile, Emniyet Genel Müdürlüğünce yürütülen araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemlerin, Türkiye Noterler Birliği koordinesinde noterliklere devredilebilmesi ve bu durumda uygulanacak usuller düzenlenmektedir. Madde ile ayrıca istihbarat, gizlilik veya güvenlik gerektiren hizmetlerde kullanılan araçların her türlü tescil işlemi ile belge ve plakalarını verme ve sivil plaka işlemlerinin her durumda Emniyet Genel Müdürlüğünce yapılmaya devam edileceği hükmü konulmaktadır.

MADDE 62- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının mevcut araçlarının, üç ay içinde Emniyet Genel Müdürlüğünce tescil edilmesi, ayrıca yabancı plakalı araçlardan ceza tahsiline dair ikincil düzenlemenin altı ay içinde yapılması öngörülmektedir.

MADDE 63- Madde ile, uzman jandarmaların astsubaylığa geçişlerinde yaş haddi 28’den 31’e yükseltilmektedir.

MADDE 64- Maddede, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının İçişleri Bakanlığı bünyesinde yapılandırılması nedeniyle gerekli teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 65- Madde ile, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre terör bağlantısı nedeniyle ihale dışı bırakılacaklara ilişkin MİT ve Emniyet tarafından yapılan bildirimlerden dolayı MİT ve Emniyet görevlilerinin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun doğmayacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 66- Madde ile, özel güvenlik şirketlerine ilişkin daha sağlıklı uygulamanın temin edilmesi amacıyla, eğitici ve tüzel kişi ortakların temsilcilerinde de yöneticilerde aranan şartların aranması, yöneticilerin dört yıllık yüksekokul mezuniyet şartının lisans mezuniyeti şeklinde değiştirilmesi, muvazzaf subaylarda bu mezuniyet şartının aranmayacağına dair hükmün kaldırılması, yöneticilerin sadece bir güvenlik şirketinin yöneticisi olabilmesi, şubelerde veya onbeşten fazla görevli istihdam edilen yerlerde güvenlik sorumlusu belirlenmesi şeklinde hükümler getirilmektedir.

MADDE 67- Madde ile, mülki amirin ek önlem aldırmasına ilişkin maddenin kapsamının “özel güvenlik izni verilen tüm yerleri” kapsayacak şekilde genişletilmesi, mülki amirlerin ek önlem aldırma yetkisinin mevcut önlemleri “yetersiz bulduğu” hallerde de geçerli olması öngörülmektedir.

MADDE 68- Madde ile, kişi korumasında çalışan özel güvenlik görevlilerinin görev alanının, koruduğu kişi ile birlikte olduğunda ülke geneli, koruduğu kişi olmaksızın kişi koruma izni verilen ilin sınırları olması öngörülmektedir.

MADDE 69- Madde ile, özel güvenlik görevlisi olabilmenin şartları katılaştırılmaktadır. Buna göre; bir yıl ve üzerinde ceza alanlar, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suç işleyenler, uyuşturucu ve uyarıcı madde suçlarını işleyenler, Anayasal düzene, özel hayata, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ve uyuşturucu suçlarından hakkında soruşturma ve kovuşturma yürütülenlerin özel güvenlik görevlisi olamayacakları hükme bağlanmaktadır. Madde ile ayrıca halihazırda ateşli silah taşıyan görevliler için aranan güvenlik soruşturmasının olumlu olması şartı da tüm görevlilere teşmil edilmektedir.

MADDE 70- Madde ile güvenlik soruşturmasının, ateşli silah taşıma şartından bağımsız olarak özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edileceklerin tümü hakkında yapılması, güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının beş yılda bir değil her kimlik verilmesinde ve ihtiyaç duyulan her zaman yenilenmesi, özel güvenlik şirketlerinde çalışanlar ile kurucu ve yöneticiler hakkında güvenlik soruşturması yanında arşiv araştırması da yapılması, eğitici ve temsilciler ile şirketin ortağı olan şirketlerin ortaklarının da bu şarta tabi olması, özel güvenlik görevlisi olma şartlarını sonradan kaybedenler için olduğu gibi yönetici olma şartlarını sonradan kaybedenlerin de kimliklerinin iptal edilmesi, terör örgütleri ve milli güvenliğe zararlı gruplarla irtibatlı olanların bu şirketlerde çalışamayacakları yönünde hükümler getirilmektedir.

MADDE 71- Madde ile, özel güvenlik alanında idari ceza ve yaptırım gerektiren fiiller düzenlenmektedir. Buna göre; özel güvenlik kartını başkasına kullandırma fiilinin yaptırımının "özel güvenlik alanında çalışmama" şeklinde genişletilmesi, özel güvenlik kartını başkasına kullandıran yöneticilerin de çalışanlarla aynı yaptırma tabi olması, mülki amir veya kolluk amirinin emirlerini uygulamayan görevliler ve yöneticilerin bir yıl faaliyetten men edilmesi, mülki amirlerin istediği ilave tedbirleri almayana 6000 TL ceza verilmesi, sağladığı özel güvenlik hizmetini bildirmeyene 3000 TL ceza verilmesi, göreviyle bağlantılı olarak, bir suçun işlendiğini görüp de bilgi vermeyen özel güvenlikçiler ve yöneticilerin bir yıl faaliyetten men edilmesi, denetim esnasında sorumlu kişiyi bulundurmamayan ve istenen belgeleri vermeyenlere 5000 TL, eksikleri gidermeyene 6000 TL ceza verilmesi, özel güvenlik görevlisine üniforma giydirmeyen işverene 3000 TL ceza verilmesi, kolluğa direnen, cebir kullanan ve tehdit edenlere ve görevi dışında üniformalı olarak açık veya kapalı toplantılara katılanlara bir daha özel güvenlik alanında çalışmama yaptırımı uygulanması, grev yasağına uymayanların 6 ay faaliyetten men edilmesi öngörülmektedir.

MADDE 72- Madde ile terör örgütlerine aidiyeti, irtibatı ya da iltisakı bulunduğu tespit edilen şirketlerin de faaliyet izninin iptal edileceği ve bu şirketlerin kurucu, temsilci ve yöneticilerinin özel güvenlik alanında faaliyette bulunamayacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 73- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler ile subay ve astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adayların, anılan komutanlıkların Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde olduğu dönemdeki gibi genel sağlık sigortası kapsamında yer almaya devam etmesi öngörülmektedir.

MADDE 74- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler ile subay ve astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adayların, anılan komutanlıkların Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde olduğu dönemdeki gibi genel sağlık sigortası kapsamında yer almaya devam etmesi amacıyla ilgili madde metninde teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 75- Madde ile, terör ve milli güvenliğe aykırı faaliyetlerle ilgili suçlardan hakkında soruşturma veya kovuşturma yürütülen ve yabancı ülkede bulunması nedeniyle kendisine ulaşamayan vatandaşların, Resmî Gazete’de yapılan yurda dön ilanına rağmen üç ay içinde yurda dönmemeleri halinde, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlıklarının kaybettirilebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 76- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının veterinerlik ve gıda kontrol hizmetlerinin, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yerine getirilmesi, bunun mümkün olmadığı hallerde ise Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde oldukları dönemdeki gibi Milli Savunma Bakanlığının ilgili birimleri tarafından bu hizmetin verilmesi öngörülmektedir.

MADDE 77- Madde ile, at yarışlarına ilişkin lisansların 2018’den itibaren 49 yıl süreyle Türkiye Varlık Fonuna devredilmesi öngörülmektedir.

MADDE 78- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı halihazırda Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu kapsamında yer almadığından, Devlet hizmeti yükümlülüğünün Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde yerine getirilebilmesi için düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 79- Madde ile, terörle mücadele kapsamında vazife malulü olanlar ile şehit ailelerine ve 15 Temmuz darbe girişimi sırasında aylık bağlama şartı oluşmayacak derecede yaralananlara tanınan istihdam hakkından yararlanabilmek için öngörülen “45 yaşını bitirmemiş olma” şartı kaldırılmaktadır.

MADDE 80- Madde ile, yabancı ülkelerde yaşayan vatandaşların adres kayıtlarının, varsa öncelikle yaşadıkları ülkede kullanılan açık adres verilerine göre, bunun mümkün olmaması halinde ise o ülke ve bağlı olduğu temsilcilik bilgisine göre tutulacağı hüküm altına alınmaktadır. Böylece yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın tamamının adres kayıt sistemine dahil edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 81- Madde ile, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım sıfatıyla idare ettiği şirketler ve varlıklarla ilgili olarak; yöneticilerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından atanması ve görevden alınması öngörülmektedir. Bu hükümle, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan bu şirketlerin yöneticilerini atamaya ve bu maddenin yayımı tarihinde görev yapan yöneticiler dahil görevden almaya yetkilendirilmiş olmaktadır. Ayrıca şirketlerin mevcut halinin sürdürülebilir olmadığının tespiti halinde bunların satış ve tasfiyesine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından karar verilmesi ve bu kapsamdaki usul ve esasların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan onayıyla belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 82- Madde ile, şans oyunlarına ilişkin Milli Piyango İdaresine ait lisansın Türkiye Varlık Fonuna devredilmesi ve devrin Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 49 yıl süreli olması öngörülmektedir.

MADDE 83- Madde ile, kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personelin, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına dayanılarak Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin gönderilmesine karar verilen ülkelerde geçici olarak görev yapmak üzere görevlendirilebilmesi ve bu personele, (30.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık tutarı geçmemek üzere görev süresince tazminat ödenmesi öngörülmektedir.

MADDE 84- Madde ile, KİT personelinin işe alınma şartlarına güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olma hususu eklenmektedir.

MADDE 85- Madde ile, KİT personelinin sözleşme fesih nedenleri arasında terör örgütleriyle eylem birliği içinde olma, yardım etme, kamu kaynaklarıyla destekleme hususları eklenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürütülmekte olan kovuşturmalarda Kanun Hükmünde Kararnameyle mahkemelerin görev ve yetkisine ilişkin yapılan düzenlemeler uyarınca görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır. Düzenlemeyle, usul ekonomisi bakımından bu davalara açıldığı mahkemelerde bakılmaya devam olunması sağlanmaktadır.

MADDE 86- Yürürlük maddesidir.

MADDE 87- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME(*)

Olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM Yargı ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 1- 26/10/1963 tarihli ve 357 sayılı Askeri Hakimler Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak, soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi, askeri hakimın görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yerdeki il Cumhuriyet başsavcılığı ile aynı yer ağır ceza mahkemesine aittir.”

MADDE 2- 4/2/1983 tarihli ve 2797 sayılı Yargıtay Kanununun 7 nci maddesinin onuncu fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 2797 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“f) Yargıtayın ilk derece mahkemesi olarak bakmakla görevli olduğu davalarda, iş yoğunluğunun zorunlu kılması halinde Birinci Başkanlık Kurulu bir veya birden fazla daireyi sadece bu işlere bakmak amacıyla görevlendirebilir. Bu durumda, görevlendirilen dairenin bakmakta olduğu işler, bir sonraki takvim yılı beklenmeksizin Birinci Başkanlık Kurulu tarafından başka dairelere verilebilir.”

MADDE 4- 2797 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. İlk derece mahkemesi olarak ilgili dairelerce verilen hükümlerin temyiz yoluyla incelemesini yapmak,”

MADDE 5- 2797 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Ceza Genel Kuruluna” ibaresi “Yargıtay ilgili ceza dairesine” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 9/A maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “en az yetmiş puan almak kaydıyla” ibaresi ile aynı fıkranın ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 2802 sayılı Kanunun 93 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hâkim ve savcıların kişisel suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi, ilgilinin görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yerdeki il Cumhuriyet başsavcılığı ve aynı yer ağır ceza mahkemesine aittir.”

(*) 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 6 Ocak 2017 tarihli ve 29940 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan halidir.

MADDE 8- 2802 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Bu maddeyi ihdas eden Kanun Hükümünde Kararnameyle 9/A maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan ve sonucu açıklanmayan yazılı sınava katılanlar bakımından da uygulanır.”

MADDE 9- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 161 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) Vali ve kaymakamların kişisel suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi, ilgilinin görev yaptığı yerin bağlı olduğu bölge adliye mahkemesinin bulunduğu yerdeki il Cumhuriyet başsavcılığı ve aynı yer ağır ceza mahkemesine aittir. Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yapılır.”

MADDE 10- 5271 sayılı Kanunun 172 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verildikten sonra kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak yeni delil elde edilmedikçe ve bu hususta sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmedikçe, aynı fiilden dolayı kamu davası açılmaz.”

MADDE 11- 5271 sayılı Kanunun 173 üncü maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(6) İtirazın reddedilmesi halinde aynı fiilden dolayı kamu davası açılabilmesi için 172 nci maddenin ikinci fıkrası uygulanır.”

MADDE 12- 5271 sayılı Kanunun 247 nci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine “başvurmayan” ibaresinden sonra gelmek üzere “şüpheli veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13- 5271 sayılı Kanunun 248 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kaçak sanığın” ibaresi “Kaçağın” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 11/12/2010 tarihli ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 38 inci maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Yargıtay Ceza Genel Kuruluna,” ibaresi “Yargıtay ilgili ceza dairesine,” şeklinde ve aynı maddenin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(8) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı iddianamesini düzenleyerek evrakı, görevle ilgili suçlarda Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak üzere Anayasa Mahkemesine, kişisel suçlarda ise Yargıtay ilgili ceza dairesine gönderir.”

MADDE 15- 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yargıtay Ceza Genel Kurulunca” ibaresi “Yargıtay ilgili ceza dairesince” şeklinde ve aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “Yargıtay Ceza Genel Kuruluna” ibaresi “Yargıtay ilgili ceza dairesine” şeklinde değiştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Medya Hizmet Sağlayıcılara İlişkin Hükümler

MADDE 16- 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinin birinci paragrafı ile aynı fıkranın (ı) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kurumda kadro karşılığı sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu personelin unvanları, sayısı, kadro iptal ve ihdasları, ücretleri, kadrolara uygulanacak ek göstergeler, özel hizmet tazminatı, fazla çalışma ücreti gibi personele sağlanacak her türlü mali ve sosyal haklar, Yönetim Kurulunun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Kurum personeline sağlanan mali ve sosyal ödemeler ile ücretlerin toplamı, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak yürürlüğe konulan Bakanlar Kurulu kararları kapsamında tespit edilen ortalama ücret toplamı üst sınırını geçemez.”

“ı) Sözleşmeli personel; Kurumda radyo-televizyon yayın, yapım, teknik ve bilişim hizmetlerini yürütmek üzere Kurumca yapılacak sınavla istihdam edilen, istihdama ve sözleşmeye ilişkin usul ve esasları Yönetim Kurulunca belirlenen yerli veya yabancı uyruklu personeldir. Bu suretle çalıştırılacaklar, sosyal güvenlikleri bakımından 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümlerine tabidir. Sözleşmeli personelin ücreti Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulu kararı ile tespit edilir. Kurumun yabancı dilde yayın yapan televizyon kanallarında fiilen çalışanlar hariç, sözleşmeli personelin ücretleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenlere uygulanan sözleşme ücreti tavanının dört katını geçemez ve bu ücret dışında herhangi bir ödeme yapılamaz. Bu şekilde istihdam edilecek personel sayısı 300’ü geçemez. Ancak, Kurumun yabancı dilde yayın yapan televizyon kanallarında fiilen çalıştırılmak üzere bu sayıya ilaveten 450’yi geçmemek üzere sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu bentte belirtilen sözleşmeli personel sayıları Bakanlar Kurulu kararı ile artırılabilir. Yabancı uyruklular dışında kalan sözleşmeli personel yönetici kadrolarında görevlendirilebilir.”

MADDE 17- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Bu madde ile 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu uyarınca getirilen yayın yasak ve kısıtlamalarına aykırı olarak yayın yapılması hâlinde, Üst Kurul tarafından medya hizmet sağlayıcı kuruluşun programlarının yayını bir gün durdurulur ve bu halde 32 nci maddenin dördüncü fıkrası uygulanır. Bir yıl içinde; aykırılığın tekrarı halinde medya hizmet sağlayıcı kuruluşun yayınlarının beş güne kadar, ikinci kez tekrar edilmesi halinde onbeş güne kadar durdurulmasına, üçüncü kez tekrar edilmesi halinde ise yayın lisansının iptaline karar verilir.”

MADDE 18- 6112 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“t) Terör eylemini, faillerini ve mağdurlarını terörün amaçlarına hizmet edecek sonuçlar doğuracak şekilde sunamaz.”

MADDE 19- 6112 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(2) Üst Kurul, lisans başvurularına ilişkin olarak ilgili kurumların görüşü de alınmak suretiyle milli güvenlik, kamu düzeninin korunması ve kamu yararı gereklerinden kaynaklanan sebeplerle lisans taleplerini reddedebilir.

(3) Ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen medya hizmet sağlayıcı kuruluşların lisans başvuruları reddedilir.”

MADDE 20- 6112 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(s) ve (ş)” ibaresi “(s), (ş) ve (t)” şeklinde ve aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “(a) ve (b)” ibaresi “(a), (b) ve (d)” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 6112 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İç Güvenlik ile İlgili Düzenlemeler

MADDE 22- 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun 74 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Valinin teklifi ve İçişleri Bakanının uygun görmesi halinde, bu Kanunun ek 16 ncı ve ek 17 nci maddeleri çerçevesinde görevden ilişiği kesilmiş güvenlik korucuları operasyonel faaliyetler maksadıyla tekrar göreve çağrılabilirler. Ayrıca, gönüllü güvenlik korucuları da aynı usulle operasyonel faaliyetlerde görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilenler, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen harcırahtan ve yedinci fıkrasında belirtilen ek tazminattan yararlandırılırlar. Bu ödemeler dolayısıyla her ne ad altında olursa olsun kamudan aldıkları ödemelerden kesinti yapılamaz.”

MADDE 23- 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10 uncu maddesinin (13) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“13. Harp okulları, Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve astsubay meslek yüksek okulları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi veya Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okudukları üniversite, fakülte veya yüksek okullardan ilişiği kesilenlerin, bu okullarda ay olarak okudukları sürenin üçte biri muvazaflık hizmetinden sayılır. Bu yükümlüler mutlaka askerlik eğitimine tabi tutulur. Ancak harp okullarında veya Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde geçen sürenin muvazaf askerlik hizmet süresini karşılaması halinde bunlar temel askerlik eğitimine tabi tutulmadan yedeğe geçirilirler.”

MADDE 24- 1111 sayılı Kanunun 77 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerlik hizmetinin gerektirdiği görev ve yükümlülükleri yerine getirme konusunda gayret ve çalışmaları sonucu emsalleri arasında üstün başarı gösteren erbaş ve erlerden, muvazaf askerlik hizmetleri boyunca, disiplin amiri, disiplin kurulu veya mahkemelerden herhangi bir ceza almamış olanlara, asgari Tugay Komutanlarının (Deniz Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarında eşidi), Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığında ise asgari Alay Komutanı veya eşidinin onayı ile birinci fıkrada yazılı izinlere ek olarak 5 inci maddenin birinci fıkrasına tâbi erbaş ve erler için azami yedi güne, 5 inci maddenin ikinci fıkrasına tâbi erbaş ve erler için azami üç güne kadar ilave izin verilebilir. Verilecek bu ilave izinlerin usul ve esasları ilgisine göre Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca belirlenir.”

MADDE 25- 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 3 üncü maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetlerince yetiştirilen ve Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına tertiplenen sıhhiye sınıfına mensup erbaş ve erler de birliklerinde görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak üzere küçük sıhhi işlemleri yapmaya yetkilidirler.”

“Türk Silahlı Kuvvetleri muharip unsurlarından, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı operasyonel unsurlarından ve Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekat Dairesi Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatı personelinden görevlendirilen ve ilgili eğitimi başarıyla tamamlayanlar, görev yaptıkları süre ve görevle sınırlı olmak üzere, sağlık personeli yokluğunda, sağlık hizmetine ulaşmaya kadar acil tıbbi müdahaleleri yapmaya yetkilidir. Söz konusu personelin yetki ve sorumlulukları ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 26- 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununa 13 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 13/A maddesi eklenmiştir.

“Kayıp çocukların araştırılması

MADDE 13/A- Kaybolan çocukların bulunması amacıyla, polis, sulh ceza hâkiminin veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde mülki idare amirinin yazılı veya sonradan yazılı hale getirilmek üzere sözlü emri ile kayıp çocuğa ait veya başkasına ait olmakla birlikte kayıp çocuk tarafından kullanılan her türlü banka hesap hareketlerini talep edebilir, telekomünikasyon yoluyla iletişimini denetleyebilir ve sinyal bilgilerini değerlendirebilir. Tedbir kararı, en çok bir ay için verilebilir; ancak bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere bir ay daha uzatılabilir.

Mülki idare amirinin kararı, derhal mahkemenin onayına sunulur. Mahkeme kararını en geç yirmidört saat içinde verir.”

MADDE 27- 2559 sayılı Kanunun ek 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Polis, sanal ortamda işlenen suçlarda, yetkili Cumhuriyet başsavcılığının tespiti amacıyla, internet abonelerine ait kimlik bilgilerine ulaşmaya, sanal ortamda araştırma yapmaya yetkilidir. Erişim sağlayıcıları, yer sağlayıcıları ve içerik sağlayıcıları talep edilen bu bilgileri kolluğun bu suçlarla mücadele için oluşturduğu birimine bildirir.”

MADDE 28- 2559 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesinin;

a) Birinci fıkrasına “ülke seviyesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve sanal ortamda” ibaresi eklenmiştir.

b) İkinci fıkrasında yer alan “yazılı suçların işlenmesinin önlenmesi amacıyla, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Emniyet Genel Müdürünün veya İstihbarat Dairesi Başkanının” ibaresi “yazılı suçlar ile bilişim suçlarının işlenmesinin önlenmesi amacıyla hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Emniyet Genel Müdürünün, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanının veya bilişim suçlarıyla sınırlı olmak üzere bilişim suçları ile ilgili daire başkanının” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkraya “telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişim” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet bağlantı adresleriyle internet kaynakları arasındaki veri trafiği ile iletilen veriler” ibaresi eklenmiştir.

c) Dördüncü fıkrasında yer alan “veya iletişim bağlantısını” ibaresi “, ilgili internet bağlantı adresi veya bağlantıyı” şeklinde değiştirilmiştir.

ç) Sekizinci fıkrasında yer alan “görevlilerince” ibaresi “görevlileri ile bilişim suçlarıyla sınırlı olmak üzere bilişim suçlarıyla ilgili daire başkanlığı görevlilerince” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 29- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 56 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Millî İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenlerin hak sahibi yakınlarına veya engelliliğinin derecesi itibarıyla bu Kanun hükümlerine göre malul olduğuna karar verilenler, birinci fıkra hükümlerinden aynı şekilde yararlandırılırlar.”

MADDE 30- 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 12- Terör veya örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen ya da 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlar sebebiyle elkonulan, milli savunma veya iç güvenlik hizmetleriyle doğrudan ilgili silah, mühimmat, araç ve gereç ile sarf malzemesinin delil olarak saklanmasına gerek bulunmaması halinde, bu eşyaların Türk Silahlı Kuvvetleri, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına tahsis edilmesi, mahallin en büyük mülki amiri tarafından soruşturma evresinde hakim veya kovuşturma evresinde mahkemeden talep edilebilir. Talep üzerine verilen kararlara karşı itiraz edilebilir. Soruşturma veya kovuşturma sonunda elkonulan eşyanın iadesine karar verildiği takdirde iadenin konusunu rayiç değer oluşturur. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet, İçişleri, Maliye ve Milli Savunma Bakanlıklarınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 31- 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “askeri öğrencilerin” ibaresi “askeri öğrenciler ile Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilerin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 6245 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “askeri birliklere” ibaresi “askeri birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 33- 6245 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin başlığına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiş, birinci fıkrasında yer alan “askeri birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresi “askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “bu birliklere” ibaresi “bu birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına” şeklinde, üçüncü fıkrasında

yer alan “Milli Savunma ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca” şeklinde ve beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci fıkradaki hâller dışında, uluslararası mahiyetteki tatbikat ve manevralara katılmak, açık deniz eğitimi veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin temsili gibi maksatlarla yabancı ülkelere gönderilecek askeri birliklerin, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının (Deniz Kuvvetlerine ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait gemilerle gidişte, denizde seyir halinde bulunulan günler hariç, münhasıran yabancı ülke limanlarında geçirilen günler için) subay, astsubay, askeri öğrenci, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrenci, sivil memur, uzman jandarma, uzman erbaş/er, sözleşmeli erbaş/er ve hizmetlilerin aylık derecelerine (Askerî öğrencilere ve Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilere teğmen rütbesine) göre yurt dışı gündeliği; yukarıda yazılı haller ile eğitim veya gemi, uçak, tank ve sair savaş araç ve gereci ve her türlü yedek parça ve ikmal maddesinin teslim ve tesellümü ve benzeri görevler için yabancı ülkelere birlik veya grup halinde ya da münferiden gönderilecek erbaş ve erlere teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/3’ü; yurt dışından gemi tedariki için görevlendirilen erbaş ve erlere gemilerin tesellümünden itibaren yabancı ülke limanlarında geçirecekleri günler için teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/5’i tutarında gündelik ödenir.”

MADDE 34- 6245 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve Üyeleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Denetleme, Teftiş ve Tetkik Başkan ve Üyeleri ile Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 35- 21/2/1963 tarihli ve 210 sayılı Değerli Kağıtlar Kanununa bağlı “Değerli Kağıtlar Tablosu”nun (11) numaralı sırası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 36- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 122 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hariç)” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 37- 8/9/1971 tarihli ve 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Polis ve jandarma” ibaresi “Polis, jandarma ve sahil güvenlik” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 38- 1481 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Polis veya jandarmaya” ibaresi “Polis, jandarma veya sahil güvenliğe” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 39- 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “beşyüz” ibaresi “beşbin” şeklinde, “beşbin” ibaresi “ellibin” şeklinde ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “ikiyüz” ibaresi “ikibin” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 40- 2521 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elli” ibaresi “her tüfek için beşyüz” şeklinde ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “elli” ibaresi “beşyüz” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 41- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 7 nci maddesine sekizinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç fazlası ve standart dışı malzemelerinin bedelli veya bedelsiz devir işlemleri 12/4/2001 tarihli ve 4645 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, Hek ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanun hükümlerine göre yürütülür. Ayrıca, Sahil Güvenlik Komutanlığı, 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin yararlandığı hak ve imkânlardan aynen yararlanır.”

MADDE 42- 2692 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Hizmetleri Sınıfı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 43- 2692 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Para mükâfatı

EK MADDE 5- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinen;

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının iki katından beş katına kadar,

b) Olağanüstü durumlarda yaşamını ortaya koyarak büyük yararlıklar gösterenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının altı katından yirmidört katına kadar,

para verilerek ödüllendirilir.

Adli yardım

EK MADDE 6- Kanunlarla verilen; karakol, karakol nöbetçisi, devriye, sevk, nakliyat muhafazası hizmetlerinde veya emniyet ve asayiş, kamu düzeninin korunması ile kaçakçılığın men, takip ve tahkiki için görevlendirilen ve adli görev ile hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında veya bu görevlerinden dolayı, karargâh personeli dahil sanık durumuna düşen personelin vekalet verdiği avukatın ücreti, olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre durumunun uygun görülmesi halinde Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Avukat tutma ve ücret ödeme usul ve esasları ile adli yardıma esas olan görevlerin mahiyeti ve sınırları İçişleri Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 44- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 13/A maddesine;

a) Altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Akademide görevli Jandarma Hizmetleri Sınıfı ile Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfından öğretim elemanlarının özlük haklarına ilişkin ödemelerde 926 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ancak bu kapsamdaki öğretim elemanlarına, 2914 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre hesaplanacak üniversite ödeneği ile Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatından hangisi fazla ise o ödenir. Öğretim elemanlarından 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanunundan istifade edenlerin anılan Kanuna göre ödenen tazminatlarının Türk Silahlı Kuvvetleri hizmet tazminatı ile üniversite ödeneğinden fazla olması halinde, tazminat ödemeleri 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

Jandarma Hizmetleri Sınıfı ile Sahil Güvenlik Hizmetleri Sınıfındaki öğretim elemanlarından; görev süresi dolup yeniden atanamayanlar, kendi isteğiyle öğretim elemanlığından ayrılanlar ile Başkanlıkça öğretim elemanlığına devam etmesi uygun görülmeyenler, Akademi dışındaki Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik

Komutanlığı kadrolarına atanırlar. Akademi bünyesinde istihdam edilecek öğretim elemanlarının seçim, atama ve görevlendirmelerine ilişkin hususlar Yükseköğretim Kurulunun görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

b) Mevcut onüçüncü fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu çerçevesinde askerlik hizmetine başlamadan Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine alınanların sevkleri, Akademinin teklifine istinaden, subay ve astsubay nasbedilinceye kadar, Milli Savunma Bakanlığı tarafından tehir edilir.”

c) Mevcut onbeşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Akademi bünyesindeki faaliyetlere yönelik olarak döner sermaye işletmesi kurulmuştur. İşletmeye onmilyon Türk Lirası sermaye tahsis edilmiştir. Bu tutar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile artırılabilir. Başlangıç sermayesi Jandarma Genel Komutanlığı bütçesinden karşılanır. İşletmenin sermayesi, Jandarma Genel Komutanlığı bütçesine konulacak ödenekler, aynı yardımlar, faaliyet sonucu elde edilecek kârlar, bağış ve yardımlardan oluşur. Ödenmiş sermaye tahsis edilen sermaye tutarına ulaştıktan sonra, kalan kârlar ertesi yılın Haziran ayının sonuna kadar genel bütçeye yatırılır. Döner sermaye işletmesinin faaliyet alanları, gelir ve giderleri ile yönetimine ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 45- 2803 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Jandarma Genel Komutanlığının ihtiyaç fazlası ve standart dışı malzemelerinin bedelli veya bedelsiz devir işlemleri 12/4/2001 tarihli ve 4645 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğüne Ait Araç, Gereç, Mal ve Malzemenin Satış, Hibe, Hek ve Hurda Durum ve İşlemleri ile Hizmet Satışına Dair Kanun hükümlerine göre yürütülür. Ayrıca, Jandarma Genel Komutanlığı, 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinin yararlandığı hak ve imkânlardan aynen yararlanır.”

MADDE 46- 2803 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde yer alan “Hizmetleri Sınıfı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 47- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Para mükâfatı

EK MADDE 9- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla Jandarma Genel Komutanlığı personelinen;

a) Ülkenin güvenlik ve esenliği, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının iki katından beş katına kadar,

b) Olağanüstü durumlarda yaşamını ortaya koyarak büyük yararlıklar gösterenler, fiilen almakta oldukları aylık tutarlarının altı katından yirmidört katına kadar, para verilerek ödüllendirilir.

Atıflar

EK MADDE 10- 4678 sayılı Kanun ile 3269 sayılı Kanunda; Jandarma Genel Komutanlığı mensubu sözleşmeli subay ve astsubay ile uzman erbaş statüsündeki personel için Türk Silahlı Kuvvetlerine yapılan atıflar Jandarma Genel Komutanlığına, Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığına yapılan atıflar İçişleri Bakanlığına yapılmış sayılır.

Adli yardım

EK MADDE 11- Kanunlarla verilen; karakol, karakol nöbetçisi, devriye, sevk, nakliyat muhafazası hizmetlerinde veya emniyet, asayiş ile kamu düzeninin korunması ve kaçakçılığın men, takip ve tahkiki için görevlendirilen ya da önleyici, caydırıcı, düzenleyici, koruyucu, istihbari ve adli görev ile hizmetlerin yerine getirilmesi sırasında veya bu görevlerinden dolayı, karargâh personeli dahil sanık durumuna düşen personelin vekalet verdiği avukatın ücreti, olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre durumunun uygun görülmesi halinde Jandarma Genel Komutanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

Avukat tutma ve ücret ödeme usul ve esasları ile adli yardıma esas olan görevlerin mahiyeti ve sınırları İçişleri Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenlenir.

Yaş haddi

EK MADDE 12- Jandarma Genel Komutanlığına mensup sözleşmeli subay ve astsubaylar için muvazzaf subay ve astsubaylığa geçişte belirlenen üst sınır, subaylar için yüzbaşılık rütbe yaş haddi, astsubaylar için astsubay kıdemli üstçavuşluk rütbe yaş haddi şeklinde uygulanır.

Yüzbaşılık ve astsubay kıdemli üstçavuşluk normal bekleme süresinin bitiminden sonra muvazzaf subay ve astsubay olanlar, geçmişe yönelik herhangi bir hak talebinde bulunamaz.”

MADDE 48- 2803 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Mecburi hizmet süresi

GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında muvazzaf subay ve astsubay olanlar için mecburi hizmet yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Subay veya astsubay nasbedildikleri tarihten itibaren fiilen 10 yıl hizmet esas alınmak suretiyle mecburi hizmetlerinin kalan kısmı aynen devam eder.

b) Subay veya astsubay nasbedildikten sonra; Jandarma Genel Komutanlığı hesabına yurt içindeki fakülte ve yüksekokullarda lisans veya lisansüstü öğrenim yapanların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

c) Kuvvet Harp Akademisi ve Silahlı Kuvvetler Yüksek Sevk ve İdare Akademisi eğitimlerini veya komutanlık ve karargâh subaylığı öğrenimini bitiren subayların ve Astsubay Üst Karargâh Hizmetleri Eğitimini bitiren astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.

ç) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde uzmanlık veya yan dal uzmanlık eğitimi ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı hesabına yurt içinde tıpta, dış hekimliğinde veya eczacılıkta doktora eğitimini bitirenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen sürelerin yarısı kadar uzatılır.

d) Pilotaj eğitimi (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimi) bitirenlerin yükümlülükleri sekiz yıl uzatılır.

e) Yabancı memleketlere altı ay veya daha fazla süre ile öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak maksadıyla gidenlerin yükümlülükleri, masrafların ödenme şekline bakılmaksızın, gidiş ve dönüş tarihleri arasında geçen sürenin iki katı kadar uzatılır.

f) Yurt dışı sürekli göreve atanan subay veya astsubayların yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır. Ancak, yaş haddinden, herhangi bir nedenle resen veya kadrosuzluktan emekli edilecekler ile tutuklulardan kendi isteği ile emekli olmak isteyenlere bu yükümlülük süresi uygulanmaz.

g) (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentleri gereğince yükümlülüklere eklenecek hizmet sürelerinin başlangıç tarihleri; yükümlülük süresini tamamlamadan gidenlerin, yükümlülük süresini tamamladıktan sonra, yükümlülük süresini tamamlayarak gidenlerle, yükümlülüklerini bu süre içinde tamamlayanların kadro görevine fiilen katıldıkları tarihten başlar.

Durumları birinci fıkra hükümlerine uyanlardan mezun olup olmadığına bakılmaksızın mecburi hizmetle yükümlü olduğu süre içinde, istifa edenler veya ilişığının kesilmesini gerektiren bir suç işleyenler ya da sağlık sebebi hariç başka herhangi bir sebeple ayrılanlar, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen; öğrenci, subay ve astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını, yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak öderler.

Yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gitmiş olanlardan durumları bu maddede yazılı hallere uyanlar hakkında ilgili hükümler uygulanmakla birlikte, orada bulundukları süre içerisinde aldıkları aylık ve Devletçe yapılan masrafların dört katı ayrıca tazminat olarak alınır.

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisinde ya da Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına diğer yükseköğretim kurumlarında öğrenim görüp nasbedilen muvazzaf subay ve astsubaylar bakımından da bu maddenin birinci fıkrasının (b), (ç), (d), (e) ve (f) bentleri uygulanır.

Öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının hangi unsurlardan oluşacağı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar; İçişleri ve Maliye Bakanlıkları tarafından müştereken yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 49- 22/9/1983 tarihli ve 2893 sayılı Türk Bayrağı Kanununun 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasına “Türk Silahlı Kuvvetleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 50- 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Mahallin güvenlik amirleri; illerde il emniyet müdürü ve il jandarma komutanını, ilçelerde ilçe emniyet amiri veya komiseri ve ilçe jandarma komutanını, Sahil Güvenlik Komutanlığı için Sahil Güvenlik Bölge Komutanını, Sahil Güvenlik Grup Komutanını ve Sahil Güvenlik Karakol Komutanı ile Sahil Güvenlik Gemi/Bot Komutanını,”

MADDE 51- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun Dördüncü Kısım başlığı ile aynı Kısımın Birinci Bölüm başlığında yer alan “ve Trafik” ibareleri yürürlükten kaldırılmış, 21 inci maddesinin başlığında yer alan “Trafik belgesi” ibaresi “Tescil belgesi” şeklinde, birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Trafik Belgesi” ibaresi “Tescil Belgesi” şeklinde, aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “trafik belgesi” ibaresi “tescil belgesi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Trafik belgesi, tescil” ibaresi “Tescil” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 52- 2918 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının mülga (e) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“e) Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığına ait bütün araçların tescilleri Emniyet Genel Müdürlüğüne,”

MADDE 53- 2918 sayılı Kanunun 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Araç muayene raporu:

MADDE 24- Bu Kanunun 35 inci maddesiyle yetkilendirilen kuruluşlarca araç muayene raporu tanzim edilebilmesi için araç tescil belgesi veya sahiplik belgesi ile zorunlu mali sorumluluk sigortasının ibrazı zorunludur.

Tescil belgesi ve tescil plakalarının verilmesi şartları, geçerlilikleri, süreleri, nitelik ve nicelikleri ile diğer esaslar yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 54- 2918 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “trafik belgesi” ibaresi “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 55- 2918 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasına “Emniyet” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma ve Sahil Güvenlik” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 56- 2918 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “trafik belgesine” ibaresi “tescil belgesine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 57- 2918 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait taşıtların muayeneleri ilgisine göre Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yapılır.”

MADDE 58- 2918 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “trafik belgesi” ibaresi “tescil belgesi” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 59- 2918 sayılı Kanunun 115 inci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sürücünün Türk vatandaşı olup olmadığına bakılmaksızın yabancı plakalı araçlara uygulanacak olan trafik idari para cezaları, tebligat şartı aranmaksızın sürücüsü bilgilendirilmek suretiyle tahsil edilir. Trafik cezaları tahsil edilmeden yabancı plakalı aracın ülkeyi terk etmesine izin verilmez. Türk plakalı araç kullanan yabancı sürücülerin trafik cezaları, cezanın yazıldığı araç sahibinden tahsil edilir. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Uluslararası sözleşme hükümleri saklıdır.”

MADDE 60- 2918 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve trafik” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 61- 2918 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Noterliklere devir

EK MADDE 18- Emniyet Genel Müdürlüğünce yürütülen araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler, bu Kanunun 131 inci maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye Noterler Birliği koordinesinde noterliklere devredilebilir. Bu durumda;

a) Araç tescil işlemlerine ilişkin olarak noterliklere devredilen iş ve işlemler hakkında mevzuatta Emniyet birimlerine yapılmış olan atıflar, noterliklere yapılmış sayılır.

b) Araç sicil ve tescil sistemi veri tabanı Türkiye Noterler Birliğince tutulur ve bu kuruluşça yönetimi ve güvenliği sağlanır. Veri tabanında yer alan bilgiler anlık olarak Emniyet Genel Müdürlüğü ile paylaşılır.

c) Araç tescil işlemi karşılığında, noterler tarafından alınacak ücret, araç tescil hizmetlerine ilişkin iş ve işlemler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Türkiye Noterler Birliğinin görüşleri alınarak, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

ç) Devir işlemleri tamamlanıncaya kadar, araç tescil işlemlerine ilişkin iş ve işlemler daha önce bu görev ve hizmetleri yapmakta olan birimler tarafından yürütülmeye devam olunur.

Araç sicilleri ve bu sicillerin tutulmasına dayanak olan belgeler gizlidir. Bunlar, yetkili ve sorumlular ile teftiş ve denetim yetkisi olanlar dışında kimse tarafından görülüp incelenemez. Mahkemeler bu hükmün dışındadır. Bu bilgileri işleyen görevliler ve araç kayıtlarından faydalanan diğer görevliler de bu gizliliğe uymak zorundadırlar.

Birinci fıkrada devre ilişkin öngörülen hükümler istihbarat, gizlilik veya güvenlik gerektiren hizmetlerde kullanılan araçların her türlü tescil işlemi ile belge ve plakalarını verme ve sivil plaka işlemleri hakkında uygulanmaz.”

MADDE 62- 2918 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 23- Mevcut araçları için Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca bu Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre yapılacak tescil işlemleri bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde tamamlanır.

GEÇİCİ MADDE 24- Bu Kanunun 115 inci maddesinin sekizinci fıkrasının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde yürürlüğe konulur.”

MADDE 63- 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “28” ibaresi “31” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 64- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“i) Yedek subay okulu öğrencileri, harp okulları ve astsubay meslek yüksekokullarında okuyanlar, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi fakülte ve yüksekokullarında okuyanlar, üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı adına öğrenim görenler ya da kendi hesabına öğrenim görmekte iken Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler, Polis Akademisi ile Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde veya üniversitelerin fakülte ve yüksekokullarında Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görenler veya kendi hesabına öğrenim görmekte iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına öğrenim görmeye devam edenler, Emniyet Genel Müdürlüğü veya Milli İstihbarat Teşkilatı hesabına açılan okullarda öğrenim görenler ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü adına öğrenim görmek üzere temel ve intibak eğitimine tabi tutulanlardan; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmamış olup bu öğrenimleri veya eğitimleri nedeniyle bu Kanun kapsamındaki terör eylemlerinde hedef alınarak hayatını kaybedenler ile yaralanan veya engelli hâle gelenlerden ilgili mevzuatına göre malullük aylığı bağlanması koşullarının oluştuğu tespit olunanların kendileri, 2330 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c), (d) ve (g) bentlerindeki haklardan, bunların eş, ana ve babaları ile bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına giren çocukları da bu fıkranın (d) bendinde düzenlenen haklardan yararlandırılır. Yukarıda sayılanlardan aynı sebeplerle hayatını kaybedenlerin veya bu fıkra kapsamında malul olması sebebiyle aylık almakta iken hayatını kaybedenlerin dul aylığına müstehak eşi, ana ve babaları ile yetim aylığına müstehak çocukları 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması hakkından ve bu fıkranın (c) ve (d) bendindeki haklardan yararlandırılır.”

MADDE 65- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Aynı bent kapsamındaki işlemlerin yürütülmesinde görev alan kamu görevlilerinin, yaptıkları iş ve işlemler nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz. Söz konusu bent

hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen bilgi ve kayıtları, hukuka aykırı olarak kullanan, bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.”

MADDE 66- 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun 5 inci maddesinin başlığı “Faaliyet izni” şeklinde, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Kurucu” ibarelerinden sonra gelmek üzere “, temsilci” ibareleri eklenmiştir.

“Kurucu, yönetici, eğitici ile şirket tüzel kişi ortağının yetkilendirdiği temsilcilerde de 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (a), (d), ve (h) bentlerinde belirtilen şartlar aranır. Yöneticilerin ayrıca lisans mezunu olmaları ve 14 üncü maddede belirtilen özel güvenlik temel eğitimini başarıyla tamamlamış olmaları gerekir.

Yöneticiler sadece bir faaliyet izin belgesinde yönetici unvanı alabilirler. Özel güvenlik birimleri veya özel güvenlik şirketlerinin şubelerinde veya onbeş kişi ve üzerinde özel güvenlik görevlisi istihdam edilen yerlerde en az bir güvenlik sorumlusu belirlenir. Güvenlik sorumlularında 10 uncu maddede belirtilen şartlara ilave olarak en az önlisans mezunu olma şartı aranır.”

MADDE 67- 5188 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mülki idare amirleri; kamu güvenliğinin gerektirdiği hallerde özel güvenlik izni verilen yerlerde alınan özel güvenlik tedbirlerini denetlemeye ve yetersiz bulduğu takdirde ek önlemler almaya yetkilidir.”

MADDE 68- 5188 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Özel güvenlik görevlileri 7 nci maddede sayılan yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler.

Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı dışına çıkaramazlar. İşlenmiş bir suçun sanığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi, dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması, para ve değerli eşya nakli ve cenaze töreni gibi güzergâh ifade eden durumlarda güzergâh boyu görev alanı sayılır. Görev alanı, zorunlu hallerde Komisyon kararıyla genişletilebilir. Kişi korumasında çalışan özel güvenlik görevlilerinin görev alanı; koruduğu kişi ile birlikte olduğunda ülke geneli, koruduğu kişi olmaksızın kişi koruma izni verilen ilin sınırlarıdır.”

MADDE 69- 5188 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş veya hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa bile;

1) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına mahkûm olmamak.

2) Affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık ve fuhuş suçlarından mahkûm olmamak.

3) Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine, özel hayata ve hayatın gizli alanına, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar ile uyuşturucu veya uyarıcı madde suçlarından dolayı hakkında devam etmekte olan bir soruşturma veya kovuşturma bulunmamak.”

“h) Güvenlik soruşturması olumlu olmak.”

MADDE 70- 5188 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilecekler ile özel güvenlik şirketlerinde, alarm izleme merkezlerinde ve özel güvenlik eğitimi verecek kurumlarda kurucu ve/veya yönetici olarak çalışacaklar hakkında valilikçe güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır. Soruşturma sonucu olumlu olanlara, bu Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen özel güvenlik temel eğitimini başarıyla bitirmiş olmak şartıyla, valilikçe çalışma izni verilir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması bir ay içinde tamamlanır. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması her kimlik verilmesi veya ihtiyaç duyulması halinde yenilenir. Şirketlerde eğitici ve temsilci olacaklar ile şirket ortağı tüzel kişi ortaklarında da kurucularda aranan şartlar aranır ve güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılır.”

“Yönetici veya özel güvenlik görevlisi olabilmek şartlarını taşımadığı veya bu şartlardan herhangi birini sonradan kaybettiği tespit edilenlerin kimliği iptal edilir.”

“Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı veya irtibatı olduğu tespit edilen kişiler, özel güvenlik alanında faaliyet yürüten şirket veya birimlerde çalışamazlar.”

MADDE 71- 5188 sayılı Kanunun 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İdari para cezası veya yaptırım gerektiren fiiller

MADDE 20- Bu Kanunda öngörülen idari para cezasını veya yaptırımı gerektiren fiiller şunlardır:

a) Özel güvenlik kimlik kartını başkasına kullandıran özel güvenlik yöneticisi ve görevlisine üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir ve bu kişilerin özel güvenlik kimlik kartı valilikçe iptal edilir. Bu kişiler bir daha özel güvenlik alanında çalışamazlar.

b) Diğer kişi, kurum ve kuruluşlara sağlanacak özel güvenlik hizmetini 5 inci maddede belirtilen süre içinde ilgili valiliğe bildirmeyen özel güvenlik şirketlerine her bildirim için üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

c) 6 ncı madde uyarınca mülki idare amirlerince istenen ilave tedbirleri almayan kişi, kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticilerine altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

d) Mülki idare amirinin veya birlikte görev yapılan yetkili genel kolluk amirinin verdiği emirleri yerine getirmeyen veya bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de bu suç ile ilgili yetkili genel kolluğa bilgi vermeyen özel güvenlik yöneticisi ve görevlileri ile bu emrin yerine getirilmemesi eylemine sebep olan özel güvenlik yöneticisi ve görevlisinin bağlı oldukları kişi, kurum, kuruluş veya şirket yetkilileri bir yıl süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.

e) Geçerli mazereti olmadan denetim esnasında güvenlik sorumlusunu veya yöneticiyi bulundurmayan, denetim kapsamındaki bilgi, belge ve kayıtları vermeyen kişi, kurum, kuruluş ve şirketlere beşbin Türk lirası, denetimlerde tespit edilip giderilmesi istenen eksiklikleri gidermeyen kişi, kurum, kuruluş veya şirketlerin yöneticilerine altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

f) Özel güvenlik görevlisini koruma ve güvenlik hizmetleri dışında başka bir işte çalıştıran, üniforma giydirmeyen veya izin verilen dışında teçhizat giydirerek çalıştıran kişi, kurum ve kuruluşlara her tespit için üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

g) 11 inci maddenin ikinci fıkrası ile 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen bildirimleri süresinde yerine getirmeyenlere üçbin Türk Lirası idari para cezası verilir.

h) Yetkili genel kolluk kuvvetlerine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla direnen veya cebir kullanan ya da tehdit eden özel güvenlik yöneticisi ve görevlisi ile ateşli silâhını bu Kanuna aykırı veya görev alanı dışında kullanan, görevi dışında üniforması ile toplantı ve gösteri yürüyüşlerine katıldığı tespit edilen özel güvenlik görevlilerinin özel güvenlik kimlik kartı valilikçe iptal edilir. Bu kişiler bir daha özel güvenlik alanında çalışamazlar.

ı) Grev yasağına uymayan özel güvenlik görevlileri altı ay süreyle özel güvenlik alanında görev alamazlar.

Bu maddede öngörülen cezalar mahalli mülki amir tarafından verilir.”

MADDE 72- 5188 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Amacı dışında faaliyet gösterdiği veya suç kaynağına dönüştüğü ya da terör örgütlerine aidiyeti, irtibatı ya da iltisakı bulunduğu tespit edilen şirketlerin faaliyet izni iptal edilir. Bu şekilde faaliyet izni iptal edilen şirketlerin kurucu, temsilci ve yöneticileri özel güvenlik alanında faaliyette bulunamazlar.”

MADDE 73- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendinde yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde ve aynı maddenin beşinci fıkrasında yer alan “(d) ve (e)” ibaresi “(d), (e) ve (f)” şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

“f) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya devam edenler ile subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adaylar,”

MADDE 74- 5510 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “silâhlı kuvvetler” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde, aynı fıkra da yer alan “tabi tutulan adayların” ibaresi “tabi tutulan adaylar ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyanlar ile subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tabi tutulan adayların” şeklinde ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 75- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 29 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma yürütülen ve yabancı ülkede bulunması nedeniyle kendisine ulaşılamayan vatandaşlar, bu durumun soruşturma aşamasında Cumhuriyet savcısı veya kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından öğrenilmesinden itibaren bir ay içinde vatandaşlıklarının kaybettirilmesi amacıyla Bakanlığa bildirilir. Bakanlıkça Resmî Gazetede yapılan yurda dön ilanına rağmen üç ay içinde yurda dönmemeleri halinde, bu kişilerin Türk vatandaşlıkları Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla kaybettirilebilir.”

MADDE 76- 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.
“Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca ihtiyaç duyulan veteriner hizmetleri ile gıda, denetim ve kontrol hizmetleri Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, bunun mümkün olmadığı mahallerde ise Milli Savunma Bakanlığının ilgili birimlerince ücretsiz olarak karşılanır. Buna ilişkin usul ve esaslar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

MADDE 77- 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2- Yurt içinde at yarışları düzenleme, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etme hak ve yetkilerine ilişkin lisanslar, topluca 1/1/2018 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle 19/8/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri uyarınca kurulan Fona verilmiştir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına at yarışları düzenleme amacına yönelik olarak tahsis edilmiş veya fiilen bu amaçla kullanılan taşınmazlar ile üzerlerindeki yapı ve tesisler, 49 yıl süre boyunca lisans sahibi Fonun kullanımına verilir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, lisans süresince yurt içinde at yarışları düzenleyemez, düzenletemez, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen at yarışları üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul edemez.

Lisans konusu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izlemeye ve denetlemeye Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 78- 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Sağlık Bakanlığınca uygun-görülen” ibaresinden sonra gelmek üzere “Milli Savunma Bakanlığı ve” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 79- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun ek 1 inci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Üçüncü fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan maluller ile 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesine göre tazminat hakkından yararlandırılanların kendileri kırkbeş yaşını bitirmiş olsalar bile istihdam hakkından faydalanabilirler.”

MADDE 80- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 49 uncu maddesinin mülga üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“(3) Yerleşim yeri adresi yurt dışında olan Türk vatandaşlarının adres kayıtları, yaşadıkları ülkede kullanılan adres verilerine veya o ülke ve bağlı olduğu temsilcilik bilgisine göre tutulur.”

MADDE 81- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen şirketler hariç olmak üzere; birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki şirketler, soruşturma ve kovuşturma sonuna

kadar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun gözetiminde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakanın atadığı yöneticiler tarafından ticari teamüllere uygun olarak ve basiretli tüccar gibi yönetilir. Bu şirketlerin yöneticileri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından atanır ve görevden alınır. Bu şirketlerin mali durumu, ortaklık yapısı, piyasa koşulları veya diğer sorunları nedeniyle mevcut halin sürdürülebilir olmadığının tespit edilmesi durumunda, şirketin yahut varlıklarının veya 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen malvarlığı değerlerinin satılmasına veya feshi ile tasfiyesine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından karar verilebilir. Satış ve tasfiye işlemleri ilgili şirketin yönetim kurulu tarafından yerine getirilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan onayıyla belirlenir.”

MADDE 82- 4/4/1988 tarihli ve 320 sayılı Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 2- Karşılığı nakit olmak üzere oynatılan Piyango, Hemen-Kazan, Sayısal Loto, Şans Topu, On Numara ve Süper Loto oyunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde izin verilebilecek olan benzer şans oyunlarına ilişkin lisans, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 49 yıl süreyle 19/8/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri uyarınca kurulan Türkiye Varlık Fonuna verilmiştir. Lisansın Türkiye Varlık Fonu tarafından üçüncü kişilere devredilmesinden sonra, İdare lisansa konu şans oyunlarını düzenleyemez ve bu oyunlar için ayrı bir lisans veremez. Lisans konusu faaliyetlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesini izlemeye ve denetlemeye İdare yetkilidir.”

MADDE 83- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesine (C) fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ç) Kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personel (işçiler dahil), Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına dayanarak Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin gönderilmesine karar verilen ülkelerde geçici olarak görev yapmak üzere görevlendirilebilir. Bu madde uyarınca görevlendirilen personele, (30.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık tutarı geçmemek üzere görev süresince damga vergisi dahil hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat ödenir. Bunlara ayrıca, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenen yol gideri dışında harcırah ödenmez. Görevlendirmeye ilişkin usul ve esaslar, ödenecek tazminatın tutarı ile hangi hallerde kesileceği ve ödemeye ilişkin usul ve esaslar Başbakan onayı ile tespit edilir.”

MADDE 84- 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“f) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.”

MADDE 85- 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 45 inci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“f) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullanırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak,”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yürütülmekte olan kovuşturmalarda, bu Kanun Hükmünde Kararnameyle mahkemelerin görev ve yetkisine ilişkin yapılan düzenlemeler nedeniyle görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilemez; bu davalara ilgili mahkemesinde bakılmaya devam olunur.

MADDE 86- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 35 inci, 51 inci, 53 üncü, 54 üncü, 56 ncı, 58 inci ve 60 ıncı maddeleri 1/7/2017 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 87- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

TBMM Basımevi - 2017

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 449)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 450

681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/804 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
A alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/804 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 6
  - Madde Gerekçeleri 7
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....17**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-81262
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

06.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

6 Ocak 2017 tarih ve 29940 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 16 Ocak 2017 tarihinde 1/804 esas numarası ile esas komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 6 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-100-119
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

6/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/804)	
ESAS	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kanun Hükmünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında milli savunma ile ilgili bazı ihtiyaç duyulan konularda düzenlemeler yapılmaktadır.

Kanun Hükmünde Kararnamenin konuları arasında, Milli Savunma Bakanlığının askeri süreçlerdeki belirleyici ve yönlendirici konumunun yeniden tanımlanmasına dair düzenlemeler başta gelmektedir.

Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili bir diğer önemli konu başlığını ise er-erbaşılar ile askeri öğrencilerin genel sağlık sigortası kapsamına alınmasına ilişkin düzenlemeler oluşturmaktadır. Bu konuda yapılan düzenlemelerle;

a) Yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının, er ve erbaşıların sağlık giderlerinin karşılanacağına dair düzenlemenin kapsamı dışında kaldığı,

b) Uygulamada zorunlu askerlik hizmeti yapmakta olanların gerek sağlık provizyon sistemine tanımlanmasında, gerekse bu kişilerden katkı payı, ilave ücret talep edilmesi gibi hususlarla birlikte sağlık hizmeti sunumunda sorunlar yaşandığı,

c) Uluslararası Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören ve söz konusu anlaşmalarda sağlık hizmeti giderlerinin kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınan yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerine yönelik sağlık hizmetleri sunumunda sorunların ortaya çıktığı,

ç) Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlandığından, söz konusu Komutanlıklar bünyesinde görevli er ve erbaşılar, yedek subay okulu öğrencileri ve adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile sağlık hizmeti giderlerinin kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınan yabancı uyruklu personel ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerinin ilgisine göre Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinden karşılanması gerektiği,

hususları dikkate alınarak,

yukarıda sayılan kişilerin genel sağlık sigortası kapsamına alınması ve ilgili kamu idareleri tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna prim ödenmesi suretiyle sağlık hizmetleri sorununun kalıcı bir şekilde çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır.

Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemeler arasında subay ve astsubayların mecburi hizmet süresinin onbeş yıla çıkarılması, sınır ötesi operasyonlar nedeniyle zorunlu atlayış ve dalışlarını yapamayan askeri personelin tazminat kaynaklı mağduriyetlerinin önlenmesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinde kalan tabiilerin sağlık hizmetleri tazminatından yararlanmaya devam etmelerinin sağlanması gibi hususlar ile bugüne kadar olağanüstü hal kanun hükmünde kararnemeleriyle gerçekleştirilen Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden ayrılması, asker hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devredilmesi ve askeri okulların Milli Savunma Üniversitesine bağlanması gibi düzenlemelerin ilgili kanun metinlerine yansıtılması ve uyumun sağlanması amaçlı maddeler yer almaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının yeniden yapılandırılması gereği, maddede yer alan Türk Silahlı Kuvvetleri tanımından bu iki komutanlığın çıkarılması öngörülmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Sağlık Bakanlığına devredilen asker hastaneleri “askeri kurum” tanımından çıkarılmakta, ayrıca, “askeri kurum” tanımına askeri tersaneler de dahil edilmektedir.

MADDE 3- Madde ile, emrin üniforma ile verilmesi zorunluluğunun kaldırılması, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki sivil amirlerin de asker astlarına emir verebilmesi doğrultusunda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 4- Madde ile, asker hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devri doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 5- Madde ile, askeri hastanelerin kapatılması nedeniyle, asker kişilerin yakınlarının askeri sağlık kuruluşlarında sivil hastalara ayrılan kontenjana tabi olmaksızın tedavi edilmesini düzenleyen madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, uluslararası antlaşmalarda yer alan hükümler doğrultusunda sağlık hizmetlerinden yararlandırılan yabancı asker kişiler dışında kalan diğer yabancı uyruklu hastaların askeri sağlık kuruluşundaki sivil hasta kontenjanına tabi olduklarına dair hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, kapatılan astsubay hazırlama okullarına atıf yapan ibare yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, kuvvet komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması nedeniyle madde metni yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, sınır ötesi harekâtlarda ve terörle mücadelede intikalin güvenli ve ivedi bir şekilde sağlanması ve yaralı askerlerin güvenli olarak sağlık teşkillerine sevinde ihtiyaç duyulan zırhlı ambulansların (T) cetveline bağlı kalmaksızın en hızlı şekilde tedarik edilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, kuvvet komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının yeniden yapılandırılması gereği teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, şoför ve operatör er ve erbaşlara ödenecek harçlıklarla ilgili olarak kuvvet komutanlıklarının Milli Savunma Bakanına bağlanması ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının yeniden yapılandırılması gereği teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, “lisansüstü öğrenim” tanımında, kapatılan Harp Akademilerine yapılan atıf harp okullarını bünyesinde toplayan Milli Savunma Üniversitesi Enstitülerine yapılacak şekilde düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına eğitim göreceklere lisan ve lisanüstü eğitime gönderilmeleri ile askeri eğitimleri ve bu eğitimleri sırasında yapılacaklara ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 14- Madde ile, dış kaynaktan muvazzaf subay nasbedileceklerde Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzumun aranması şartının kaldırılması, doğrudan Genelkurmay Başkanlığına bağlı olan Özel Kuvvetler Komutanlığına dış kaynaktan nasbedileceklerle dair giriş şartlarında Genelkurmay Başkanlığının görüşünün alınmaya devam edilmesi öngörülmektedir.

MADDE 15- Madde ile, subay sınıfları ve bunların hangilerinin muharip olacağı hususlarının Milli Savunma Bakanlığınca belirlenmesi, bu sınıfların değiştirilmesi, ihdas edilmesi ve kaldırılmasında da onay makamının Milli Savunma Bakanlığı olması öngörülmektedir.

MADDE 16- Madde ile, kuvvet komutanlıklarının ihtiyaç fazlası personeli Milli Savunma Bakanlığınca bildirmesi, bunların kuvvetlerinin de Milli Savunma Bakanlığınca değiştirilebilmesi, farklı kuvvetlerdeki eşlerin kuvvetlerinin Milli Savunma Bakanlığınca değiştirilebilmesi ve Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarına yapılan atıfların kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 17- Madde ile, subaylığa nasip işlemlerinin Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılması, asteğmen-albay rütbeleri arasındaki rütbe terfilerinin ise ilgisine göre İçişleri Bakanı veya Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılması öngörülmektedir.

MADDE 18- Madde ile, yeniden yapılandırma gereği metinde Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına yapılan atıflar kaldırılmaktadır.

MADDE 19- Madde ile, yeniden yapılandırılan Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına yapılan atıfların kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 20- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına yapılan atıflar kaldırılmaktadır.

MADDE 21- Madde ile,

a) Yüksek Askerî Şûra'da (YAŞ) görüşülecek general ve amiral kadrolarının saptanması konusundaki yetki, Milli Savunma Bakanlığınca verilmektedir. Bakanlık, bu yetkiyi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak kullanacaktır.

b) General kadrolarında rütbelere arası değişiklik yapılması konusunda Yüksek Askerî Şûra'ya teklifte bulunma yetkisi Genelkurmay Başkanından alınarak Milli Savunma Bakanına verilmektedir. Bakan bu teklifi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak yapacaktır.

c) Terfi sırasında olan albaylardan general /amiral olacakların kuvvetlere ve sınıflara dağılımını YAŞ'a teklif etme yetkisi Milli Savunma Bakanına verilmektedir. Bakan bu teklifi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak yapacaktır.

ç) Generallikte görev süresi bir yıl uzatılacakları YAŞ'a teklif etme yetkisi Milli Savunma Bakanına verilmektedir. Bakan bu teklifi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak yapacaktır.

d) Görev süresi uzatılan mühendis, hakim, tabip ve öğretmen sınıfı generallerin yaş haddini geçmemek şartıyla üç yıl daha görev sürelerinin uzatılmasına ilişkin YAŞ'a teklifte bulunma yetkisi Milli Savunma Bakanına verilmektedir. Bakan bu teklifi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak yapacaktır.

e) Görev süresi uzatılacak generallerin sayısının 36'dan 47'ye çıkarılmasına ilişkin YAŞ'a teklifte bulunma yetkisi Milli Savunma Bakanına verilmektedir. Bakan bu teklifi Genelkurmay Başkanlığının görüşünü alarak yapacaktır.

f) Kuvvet komutanlarının görev süresinin birer yıllık sürelerle yaş haddine kadar uzatılabilmesi için Genelkurmay Başkanınca teklifte bulunulması şartı kaldırılmaktadır.

g) Orgeneral ve oramirallerin görev süresinin bir yıl uzatılabilmesi için Genelkurmay Başkanınca teklifte bulunulması şartı kaldırılmakta ve görev süresi uzatılabilecek orgeneral ve oramiral sayısı birden üçe çıkarılmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, Yüksek Askerî Şûranın yetkilerinin savaş halinde Genelkurmay Başkanlığına geçeceğine dair hüküm ve madde metninde Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına yapılan atıflar yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 23- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına önlisans eğitimi veren sağlık meslek yüksekokulları, muvazzaf astsubay kaynakları arasına eklenmektedir.

MADDE 24- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına eğitim göreceklelerin önlisans eğitimine gönderilmeleri ile askeri eğitimleri ve bu eğitimleri sırasında yapılacaklara ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 25- Madde ile, muvazzaf astsubaylardan kendi nam ve hesabına okudukları okullardaki fazla eğitim süreleri kıdemlerine eklenecek olanlarla ilgili olarak bu okulların tespit edilmesi yetkisi kuvvet komutanlıklarına bırakılmaktadır.

MADDE 26- Madde ile, astsubaylığa nasip işlemlerinin Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılması, rütbe terfilerinin ise ilgisine göre İçişleri Bakanı veya Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılması öngörülmektedir.

MADDE 27- Madde ile, astsubay kadrolarının tespitinde "kuvvet komutanlıklarının teklifi" aşaması sürece eklenmekte ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıkları ibareleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 28- Madde ile, astsubaylıktan subaylığa geçiş başvurusunu harekât görevi nedeniyle kaçıran personelin mazeretine ilişkin yetki ilgili kuvvet komutanlıklarına bırakılmaktadır.

MADDE 29- Madde ile, muvazzaf subay ve astsubayların mecburi hizmet süresi on yıldan onbeş yıla çıkarılmaktadır.

MADDE 30- Madde ile, mecburi hizmet yükümlülük süresinin eğitim ve diğer nedenlerle uzatılmasına ilişkin madde metninde Harp Akademileri ile Silahlı Kuvvetler Yüksek Sevk ve İdare Akademisine yapılan atıflar yeni kurulan Milli Savunma Üniversitesi Enstitüleri ile değiştirilmektedir. Madde ile ayrıca yükümlülük süresinin toplamda 20 yıldan fazla olamayacağı hükmü konulmaktadır.

MADDE 31- Madde ile, mecburi hizmet süresinin on yıldan onbeş yıla uzatılması doğrultusunda madde metninde değişiklik yapılmaktadır.

MADDE 32- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlarına yapılan atıflar kaldırılmaktadır.

MADDE 33- Madde ile, İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıkları Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinden çıktığı için bu komutanlıklarla ilgili olarak İçişleri Bakanlığına yapılan atıf madde metninden çıkarılmaktadır.

MADDE 34- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarına yapılan atıflar yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 35- Madde ile, kuvvet komutanları ve general-amirallerin atanmalarında Genelkurmay Başkanının teklifte bulunması şartı kaldırılmaktadır.

MADDE 36- Madde ile, Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu subay ve astsubayların başka kurumlarda geçici görevlendirilmelerine ilişkin teklifin Milli Savunma Bakanlığı tarafından yapılması, ayrıca subay ve astsubayların Milli Savunma Bakanı tarafından Bakanlığın bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarında görevlendirilebilmesi ve maddede Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına atıf yapan ibarelerin kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 37- Madde ile, general ve amirallere yurt içinde eğitim amaçlı izin verme yetkisi Milli Savunma Bakanlığına verilmekte ve maddede Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına atıf yapan ibareler kaldırılmaktadır.

MADDE 38- Madde ile, general ve amirallere yurt dışı izin verme yetkisi Milli Savunma Bakanlığına verilmekte ve Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına atıf yapan ibareler kaldırılmaktadır.

MADDE 39- Madde ile, İl İdaresi Kanunu kapsamında jandarma subay ve astsubaylarına verilen izinlerin mahsup edilmesine ilişkin maddenin Jandarma teşkilatının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 40- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle izinlere ilişkin yönetmelik yetkisini düzenleyen maddede İçişleri Bakanlığına yapılan atıf yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 41- Madde ile, subay ve astsubayların eğitim kurumlarında ücretli ek ders vermeleri için öngörülen 7 saatlik kısıtlamanın “milli güvenlik dersi” için uygulanmayacağına dair hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 42- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarına atıf yapan ibarelerin kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 43- Madde ile, askeri eğitim kurumlarının Milli Savunma Üniversitesine bağlanması doğrultusunda madde metninde teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 44- Madde ile, subay ve astsubayların yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarda görevlendirilmesinde Genelkurmay Başkanlığının “muvafakat verme” şartı “görüşünün alınması” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 45- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevlendirilecek tabiplere sağlık hizmeti tazminatı ödenebilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Bunlara ödenecek sağlık hizmetleri tazminatına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinde Genelkurmayın “uygun görüş” bildirmesi şartı “görüş bildirme” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 46- Madde ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 42 nci maddede, astsubaylıktan subaylığa, uzman jandarmalıktan veya uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçmiş olanlar için rütbe yaş hadleri belirlenmektedir.

Madde ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 43 üncü maddede; 2016-2017 öğretim yılının ikinci yarısından itibaren Milli Savunma Üniversitesinin öğretim elemanı ihtiyacının karşılanması amacıyla, Milli Savunma Üniversitesinde ders verecek emekli subay ve astsubaylar ile emekli öğretim elemanlarına unvanlarına göre ek ders ücreti ödenebilmesi, bu ödemelere konu ek derslerin haftada on saati geçmemesi ve uygulamanın 2020-2021 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar sürmesi öngörülmektedir.

Madde ile 926 sayılı Kanuna eklenen geçici 44 üncü maddede; astsubaylıktan subaylığa geçenlere ilişkin hükümlerin bu Kanuna tabi ve aynı durumdaki herkese uygulanması doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 47- Madde ile, astsubaylıktan subaylığa geçenlerin yeniden düzenlenen rütbe yaş hadlerine ilişkin fıkra yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 48- Madde ile, astsubaylıktan subaylığa geçenlerin yeniden düzenlenen rütbe yaş hadlerine ilişkin fıkra yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 49- Madde ile, astsubaylıktan subaylığa geçenlerin yeniden düzenlenen rütbe yaş hadlerine ilişkin olarak bu konuda diğer subaylarla aynı hükümlere tabi olacaklarına dair hükümler değiştirilmektedir.

MADDE 50- Madde ile, astsubaylıktan subaylığa geçenlerin yeniden düzenlenen rütbe yaş hadlerine ilişkin madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 51- Madde ile, 926 sayılı Kanuna eklenen ek geçici 95 inci maddeye göre, askeri sağlık kurumlarının devri sonrası Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı kadrolarında kalan tabip subaylara ödenemeyen sağlık hizmetleri tazminatının ödenmesi öngörülmektedir.

Madde ile 926 sayılı Kanuna eklenen ek geçici 96 ncı maddeye göre, Türk Silahlı Kuvvetleri özel bakım merkezlerinin, yeni düzenleme yapılincaya kadar döner sermaye işletmesi dahil faaliyetlerine mülga 2957 sayılı Kanunda yer alan usul ve esaslara göre devam etmesi öngörülmektedir.

MADDE 52- Madde ile, 31/12/2020’ye kadar Milli Savunma Bakanlığında personel ve askeri öğrenci temini amacıyla oluşturulacak komisyonlarda görevlendirilenlere aylık belli bir oranı geçmemek üzere gün başına ücret ödenmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 53- Madde ile, sınır ötesi operasyonlar nedeniyle zorunlu atlayış ve dalışlarını yapamayanların, buna bağlı tazminattan mahrum olarak hak kaybına uğramaması amacıyla bu tür operasyonlara katılanlar için 3 yıla kadar yıllık zorunlu atlayış ve dalış süre ve miktarları aranmayabileceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 54- Madde ile, 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası alınan tedbirler nedeniyle zorunlu atlayış ve dalışları yapamayanların mağduriyetlerinin önlenmesi, bununla birlikte terör bağlantısı nedeniyle ihraç edilen personelin bu düzenlemeden yararlanamaması öngörülmektedir.

MADDE 55- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle bu hususta teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 56- Madde ile, 3212 sayılı Kanun kapsamına giren malzeme ve hizmetlerin yurtdışına satışından elde edilen dövizlerin transferine ilişkin olarak önceliklerin Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca müştereken tespit edilmesi ve Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle bu hususta teknik düzenleme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 57- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle İçişleri Bakanlığına yapılan atfın çıkarılmasına dair teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 58- Madde ile, 3212 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak istihsal edilecek Bakanlar Kurulu kararı için Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının teklif sunması şeklinde bir değişiklik yapılmakta, ayrıca 3212 sayılı Kanun kapsamındaki mal ve hizmetlerin herhangi bir anlaşmaya bağlı olmaksızın dost ve müttefik ülkelerdeki hem kamu hem de özel kurumlara hibe, mübadele ve yardım şeklinde verilmesinde Milli Savunma Bakanına yetki tanınmaktadır. Buna göre Bakanlar Kurulu, bu kapsamdaki mal ve hizmetin parasal limiti ve cinsini belirleyecektir.

Madde ile ayrıca Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarının Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılması nedeniyle bu hususta teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 59- Madde ile, mevcut metindeki anlatım bozukluğunun giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 60- Madde ile, uzman onbaşı ve uzman çavuş kadrolarının onay makamı olarak ilgisine göre Milli Savunma veya İçişleri Bakanlıkları belirlenmektedir.

MADDE 61- Madde ile, uzman erbaş sözleşme sürelerinin uzatılmasında onay yetkileri ilgili bakanlıklara devredilmektedir.

MADDE 62- Madde ile, asker hastanelerinin kapatılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 63- Madde ile, uzman erbaşların astsubaylığa geçirilmesine ilişkin şartları düzenleyen maddede askeri okullara atıf yapan ibareler ile mezun olunacak okulların Genelkurmay Başkanlığınca tespit edileceğine dair mevcut hüküm kaldırılmaktadır.

MADDE 64- Madde ile, uzman erbaşların kuvvetlerinin değiştirilmesinde yetki Milli Savunma Bakanlığına devredilmekte, ayrıca maddede Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarına yapılan atıflar kaldırılmaktadır.

MADDE 65- Madde ile, ilköğretim mezunlarından uzman erbaşlığa alınacaklara ilişkin olarak bunların alınacağı sınıfların Genelkurmay Başkanlığınca belirleneceğine dair mevcut hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 66- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların sözleşme sürelerinin uzatılmasında yetki ilgili bakanlıklara devredilmektedir.

MADDE 67- Madde ile, sözleşmeli subaylardan muvazzaf subaylığa geçenlerin zorunlu hizmet süresi on yıldan onbeş yıla çıkarılmaktadır.

MADDE 68- Madde ile, sözleşmeli astsubaylara ilişkin mezuniyet şartlarını Genelkurmay Başkanlığının belirleyeceğine dair hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 69- Madde ile, sözleşmeli astsubaylardan muvazzaf astsubaylığa geçenlerin zorunlu hizmet süresi on yıldan onbeş yıla çıkarılmaktadır.

MADDE 70- Madde ile, sözleşmeli subay ve astsubayların tedavi hizmetlerine ilişkin maddede devredilen asker hastanelerine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 71- Madde ile, 12 yılını tamamlamış sözleşmeli subay ve astsubaylara ilk muvazzaflığa geçiş sınavına müracaat hakkı verilmektedir.

MADDE 72- Madde ile, personel ve askeri öğrenci temin komisyonlarında görevlendirilecek emekli subay ve astsubayların emekli aylıkları kesilmeden ücret alabilmeleri için düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 73- Madde ile, genel sağlık sigortası kapsamına alınan er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının bu kapsamdaki genel sağlık sigortalılığından dolayı sadece kendilerinin sağlık hizmetlerinden faydalanması amaçlanmaktadır.

MADDE 74- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları, Uluslararası Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşmaları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca Uluslararası Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören ve söz konusu anlaşmalarda sağlık hizmeti giderlerinin kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınan yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin genel sağlık sigortalısı kapsamına alınması öngörülmektedir.

MADDE 75- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının genel sağlık sigortası kapsamındaki tescil bildirimleri ile Uluslararası Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşmaları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca Uluslararası Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören ve söz konusu anlaşmalarda sağlık hizmeti giderlerinin kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınan yabancı uyruklu personel ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin genel sağlık sigortası

kapsamındaki bildirimlerinin ilgili kamu idaresi tarafından yapılacağına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 76- Madde ile, genel sağlık sigortası kapsamına alınan er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının tedavilerinin etkin bir şekilde karşılanması amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 77- Madde ile, yerleşim yeri dışına yapılan sevklerde yol ve gündelik giderlerinin Kurum bütçesinden karşılanacağına dair hükmün, genel sağlık sigortası kapsamına alınan er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri bakımından uygulanmayacağı, bunlara tabi oldukları ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 78- Madde ile, yurtdışında sağlık hizmetleri sağlanacaklar arasına er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarından yurtdışında görevlendirilenler dahil edilmektedir.

MADDE 79- Madde ile, genel sağlık sigortası kapsamına alınan er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin, 30 gün prim ödenmesi zorunluluğu olmaksızın sağlık hizmeti sunucusuna başvurdıklarında genel sağlık sigortasından yararlandırılmaları, zorunlu askerlik hizmeti sona erenlerin terhis tarihinden itibaren 30 gün daha sağlık hizmetlerinden faydalanmaları öngörülmektedir.

MADDE 80- Madde ile, sağlık hizmetlerine katılım payı alınmayacaklar arasına, er-erbaş, yedek subay öğrencileri ve adayları ile askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinden genel sağlık sigortası kapsamına alınanlar dahil edilmektedir.

MADDE 81- Madde ile, genel sağlık sigortası kapsamına alınan er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları ile askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin SGK ile sözleşmeli üniversite ve özel sağlık hizmeti sunucularına müracaatıyla ilgili sevk zinciri usul ve esaslarının SGK tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 82- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri, ilave ücret alınmayacak kişiler arasına eklenmektedir.

MADDE 83- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri, prime esas kazancı asgari ücret olarak belirlenecek kişiler arasına eklenmektedir.

MADDE 84- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertleri, prim ödeme yükümlüsü ilgili kamu idareleri olarak belirlenen kişiler arasına eklenmektedir.

MADDE 85- Madde ile, er-erbaşlar, yedek subay öğrencileri ve adayları, askeri öğrenci adayları, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ile uluslararası anlaşmalar kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin genel sağlık sigortası priminin asgari ücretin üçte birinin %12’si oranında hesaplanması, sağlık hizmetleri SGK’ya devredilmeden önce uygulanan 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 62 nci maddesindeki mevcut hükme benzer şekilde, er-erbaşlar ile yedek subay adayları ile öğrencilerinin 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında almakta oldukları tedavilerinin devam etmesi halinde, sağlık hizmetlerinden faydalanma haklarının sona erdiği tarihten sonra 1 yıl süre ile ilgili kamu idaresi tarafından primlerinin ödenmesi suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri öngörülmektedir.

MADDE 86- Madde ile, askeri öğrenci, er ve erbaşlardan taburcu olanlara kumanya verileceğine dair hüküm, Türk Silahlı Kuvvetlerine ait yataklı tedavi yerleri ile diğer resmi sağlık kuruluşlarından taburcu olanlar ile sınırlandırılmaktadır.

MADDE 87- Madde ile, uzman jandarmalar 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun kapsamından çıkarılmakta ve bu Kanunda Jandarma ve Sahil Güvenlik komutanlıklarına atıf yapılan ibareler yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 88- Madde ile, Milli Savunma Bakanının, gerek gördüğü hallerde Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında doğrudan disiplin soruşturması açabilmesi öngörülmektedir.

MADDE 89- Madde ile, uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 90- Madde ile, uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 91- Madde ile, Milli Savunma Bakanlığı bünyesinde Müsteşar başkanlığında yüksek disiplin kurulu teşkil edilmesi, bu kurulun da kuvvet komutanlıklarında bulunan yüksek disiplin kurulları gibi Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verebilmesi, Bakanın ilgili TSK personelini doğrudan yüksek disiplin kuruluna sevk edebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 92- Madde ile, yüksek disiplin kurulunun, disiplin kurulunun verdiği cezayı tamamen veya kısmen kaldırabileceği gibi görev yerinin değiştirilmesi, bir yıllık deneme süresi uygulanması gibi seçenek uygulamalara da gitme yetkisine sahip olması ve uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılması öngörülmektedir.

MADDE 93- Madde ile, uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 94- Madde ile, uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmakta, ayrıca Jandarma ve Sahil Güvenlik ile ilgili ibareler metinden çıkarılmaktadır.

MADDE 95- Madde ile, birden fazla kuvvetin bulunduğu garnizonlardaki görev ve yetki dağılımını belirleme yetkisi Milli Savunma Bakanlığına devredilmekte ve Jandarma ve Sahil Güvenlik ile ilgili ibareler metinden çıkarılmaktadır.

MADDE 96- Madde ile, uzman jandarmaların 6413 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması doğrultusunda teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 97- Madde ile, Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatları 6413 sayılı Kanun kapsamından çıktığı için yönetmelik yetkisinde İçişleri Bakanlığına atıf yapan ibare metinden çıkarılmaktadır.

MADDE 98- Madde ile, er ve erbaşların sağlık hizmeti giderlerinin SGK tarafından karşılanacağına dair 6756 sayılı Kanunda yer alan hüküm, er ve erbaşların genel sağlık sigortası kapsamına alınması nedeniyle ihtiyaç kalmadığından yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 99- Yürürlük maddesidir.

MADDE 100- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA MİLLÎ SAVUNMA İLE İLGİLİ BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında milli savunma ile ilgili bazı düzenlemeler yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 1 inci maddesinde yer alan “(Jandarma dahil)” ve “(Sahil Güvenlik dahil)” ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 211 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Askeri kurum: Kıta ve karargah anlamı dışında kalan okul, ordu evi, dikim evi, fabrika, tersane, askerlik şubesi, ikmal merkezi ve depo gibi askeri tesis ve teşkillerdir.”

MADDE 3- 211 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Astlar, üniformalı veya üniformasız asker amirleri ile sivil amirlerinin verdiği emirleri yerine getirmek zorundadır.”

MADDE 4- 211 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “askeri hastanelere” ibaresi “Sağlık Bakanlığı veya üniversite hastanelerine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 211 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 211 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin (b) fıkrasında yer alan “astsubay hazırlama ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8- 211 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında” ibaresi “Genelkurmay Başkanlığı kadrolarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununun 2 nci maddesine “hava taşıtları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve zırhlı ambulanslar ile” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 23/2/1961 tarihli ve 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanununun 5 inci maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“B) Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarına dahil askeri sanatkarlar, memurlar ve sanatkar astsubaylarla sivil sanatkarlar kadrolarında çalıştırılacaklardan ehliyetleri tasvip olunacak er ve erbaşların harçlıkları,”

(*) 681 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 6 Ocak 2017 tarihli ve 29940 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan halidir.

MADDE 11- 257 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarına dahil ücretli sivil şoförler ve operatörler yerinde kullanılacak şoför ve iş makineleri operatörü er ve erbaşlarına ayda 90 lirayı geçmemek üzere;”

MADDE 12- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (s) bendinde yer alan “Kuvvet Harp Akademileri” ibaresi “Milli Savunma Üniversitesi Enstitüleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 926 sayılı Kanunun mülga 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“MADDE 13- Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına eğitim göreceklere lisans ve lisansüstü eğitime gönderilmeleri ile askeri eğitimleri ve bu eğitimleri sırasında yapılacaklara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 926 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığınca gösterilecek lüzuma göre Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15- 926 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığınca” ibaresi “Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığınca” şeklinde ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “ve Genelkurmay Başkanının” ibaresi “üzerine Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16- 926 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Kuvvet komutanlıklarınca, her yıl subay sınıflandırmaya ilişkin yönetmelikte belirtilen zamanlarda hizmet fazlası veya ihtiyaç duyulan personel sayısı Milli Savunma Bakanlığınca bildirilir.

Milli Savunma Bakanlığınca, ilgili kuvvet komutanlıklarının görüşleri alındıktan sonra bu personelin kuvvetleri değiştirilebilir.

Bu personel, yeni kuvvetinde, sınıfı görevinde istihdam edilebileceği gibi ihtiyaç duyulan sınıflarda istihdam edilmek üzere, yeniden sınıflandırmaya da tâbi tutulabilir.

h) Eşleri farklı kuvvetlere mensup subayların kuvvetleri, aile bütünlüklerinin korunabilmesi amacıyla subay sınıflandırmaya ilişkin yönetmelikte gösterilen usul, esas ve şartlara göre ilgili kuvvet komutanlıklarının da görüşleri alındıktan sonra Milli Savunma Bakanlığınca değiştirilebilir.”

MADDE 17- 926 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Subaylığa nasıp Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılır.

Asteğmen-albay rütbeleri arasında rütbe terfileri, ilgisine göre İçişleri Bakanının veya Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılır.”

MADDE 18- 926 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan “jandarma, sahil güvenlik,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 19- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Kuvvet Komutanlıkları Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca” ibaresi “Kuvvet Komutanlıklarınca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 926 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının” ibaresi “Kuvvet Komutanlıklarının” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 21- 926 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a), (c), (d), (i) ve (j) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Türk Silahlı Kuvvetlerinde general-amiral kadroları (b) bendinde gösterilen rütbe miktarlarına ait kontenjanları aşmamak, görev ve hizmet ile kadro ve teşkilat ihtiyaçları da dikkate alınmak suretiyle Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

“c) (b) bendindeki cetvelde gösterilen rütbe miktarlarında her rütbenin yıllık kontenjanlarının eşit olması esastır. Ancak lağv, tensik, teşkilatta vaki olabilecek değişiklik veya hizmet gerekleri nedeniyle Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanının teklifi ve Yüksek Askerî Şûranın kararı ile yukarıdaki cetvelde gösterilen rütbe miktarlarındaki genel toplam sayısı aynı kalmak kaydı ile tuğgeneral-tuğamiral, tümgeneral-tümamiral ve korgeneral-koramiral rütbelerinde değişiklik yapılabilir.

Değişiklik yapılan tuğgeneral-tuğamiral, tümgeneral-tümamiral ve korgeneral-koramiral rütbelerine ait yıl kontenjan miktarları buna göre yeniden düzenlenir. Ayrıca her terfi yılı için yıllık kontenjan verilmesi mümkün olmayan orgeneral-oramirallerin yıllık kontenjanlarının hangi yıllarda kullanılacağı kadro ve hizmet gerekleri esas alınarak Yüksek Askerî Şûraca saptanır.

Her yıl terfi sırasına girenlere, terfi edecekleri rütbenin birinci yılına ait kontenjanlar verilmek suretiyle, bir üst rütbeye terfileri sağlanır. Bu şekilde yapılan terfilerde o rütbeye ait general-amiral miktarlarının tamamlanamadığı hallerde birinci yıl kontenjanı artırılabilir. Şu kadar ki yıl kontenjanı artırılarak terfi ettirilen general-amiraller en geç üçüncü yılın sonunda rütbe bekleme süresinin sonuna kadar (b) bendinde gösterilen miktarlar dışına çıkarılırlar ve rütbe bekleme süresi sonunda, 47 nci maddenin (f) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla 54 üncü madde esaslarına göre değerlendirilmeye tabi tutulurlar.

Düzenlenen bu miktarlara göre terfi sırasına giren albaylardan tuğgeneral-tuğamiral olacakların yıl kontenjanının kara, deniz ve hava kuvvetlerindeki sınıflara dağılımı, kadro ve hizmet gerekleri gözetilerek ve Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanının teklifi üzerine Yüksek Askerî Şûraca tespit edilir.”

“d) Hizmet ve görev ihtiyacı sebebiyle bulundukları rütbede hizmete devam etmelerinde zaruret görülen muharip ve yardımcı sınıf general ve amirallerden her yıl en fazla 36 general ve amiral, terfi için yapılan yeterlik sıralamasında yıllık kontenjana göre yeterlik notu bir üst rütbeye yükseltilenlerden sonra gelmek şartıyla, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanının teklifi üzerine Yüksek Askerî Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam edebilirler.

Bir üst rütbede yıllık kontenjanı olmayan gruplardaki general-amirallerin aynı rütbede bir yıl daha hizmete devam edebilmeleri diğer kuvvetlerden yıllık kontenjanı olan gruplardaki emsalinin terfi veya hizmete devam ederken aldığı yeterlik notu kadar veya daha fazla not alması şartıyla, yukarıdaki fıkra hükümlerine göre olur. Görev süreleri uzatılanlar 47 nci maddenin (f) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla müteakip yıl 54 üncü madde esaslarına göre yeniden değerlendirmeye tabi tutulur.

Normal rütbe bekleme süresi sonunda bu bendin birinci ve ikinci fıkralarındaki esaslara göre, görev süresi uzatılarak bir yıl daha hizmete devam edenler, aynı esaslara göre her yıl yeniden değerlendirilmek ve rütbeye mahsus yaş haddini geçmemek şartıyla üç yıl daha bulundukları rütbede hizmete devam ettirilebilirler. Ayrıca bu bentteki hükümlere göre görev süresi uzatılarak hizmete devam ettirilen tabip, yüksek mühendis, mühendis, askeri hakim ve öğretmen sınıflarından olan tümgeneral-tümamiral, tuğgeneral-tuğamirallerden ihtiyaç duyulanlar her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanının teklifi üzerine Yüksek Askeri Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile rütbesinin yaş haddine kadar hizmete devam ettirilebilirler.

Zaruri hallerde hizmetin gereklerine göre Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanının teklifi üzerine Yüksek Askeri Şûranın kararı ile bu bendin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca hizmete devam ettirilen general ve amiral miktarı 47'ye kadar artırılabilir.

Yukarıdaki fıkralara göre hizmete devamına karar verilen general-amiraller (b) bendinde gösterilen miktarlar dışına çıkarılırlar."

"i) Kuvvet Komutanlığına atanan orgeneral-oramiraller iki yıl bu görevde kalabilirler. Bu süre, Milli Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı kararname ile birer yıllık sürelerle yaş haddine kadar uzatılabilir. Görevdeki kalış sürelerinin tespitinde, atanmış bulundukları yılın 30 Ağustos tarihi esas alınır.

Ancak bu süreler içinde rütbeye mahsus yaş haddini geçemeyecekleri gibi gerektiğinde atanma usulüne uygun bir işlemle Kuvvet Komutanlığı görevinden alınabilirler.

Kuvvet Komutanlığı esnasında rütbe bekleme süresi dolan orgeneral-oramiraller (b) bendinde belirtilen miktarlar dışına çıkarılırlar."

"j) Hizmet ve görev ihtiyacı nedeniyle hizmete devam etmelerinde zaruret görülen orgeneral veya oramirallerin rütbe bekleme süreleri, Milli Savunma Bakanı ile Başbakanın imzalayacağı ve Cumhurbaşkanının onaylayacağı müşterek kararname ile bir yıla kadar uzatılabilir. Bu suretle hizmete devam edecek orgeneral-oramiral sayısı üçten fazla olamaz.

Bu süre içinde rütbeye mahsus yaş haddini geçemeyecekleri gibi gerektiğinde rütbe bekleme süresinin uzatılması usulüne uygun bir işlemle emekliye sevk edilebilirler.

Bu şekilde hizmete devam ettirilen orgeneral-oramiraller (b) bendinde gösterilen miktarlar dışına çıkarılır."

MADDE 22- 926 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Jandarma Genel Komutanlığından ve Sahil Güvenlik Komutanlığından" ibaresi ile aynı maddenin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 23- 926 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

"b) Fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okulları,

c) Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına Bakanlıkça belirlenen fakülte, yüksek okul ve meslek yüksek okullarıdır."

MADDE 24- 926 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

"c) Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına eğitim göreceklelerin önlisans eğitimine gönderilmeleri ile askeri eğitimleri ve bu eğitimleri sırasında yapılacaklara ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir."

MADDE 25- 926 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 26- 926 sayılı Kanunun 82 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Astsubaylığa nasıp Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılır.

Rütbe terfileri, ilgisine göre İçişleri Bakanının veya Milli Savunma Bakanının onayı ile yapılır.”

MADDE 27- 926 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 89- Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıklarına ait astsubay kadroları, her yıl 30 Ağustos tarihine kadar sınıfı (varsa branşı) belirtilerek kuvvet komutanlıklarının teklifi üzerine Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilir.”

MADDE 28- 926 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “, Genelkurmay Başkanlığınca geçerli mazeret olarak değerlendirilen” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29- 926 sayılı Kanunun 112 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “10” ibaresi “onbeş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 30- 926 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkra aşağıdaki bent eklenmiştir.

“c) Milli Savunma Üniversitesi bünyesindeki enstitülerde öğrenim görenlerin yükümlülükleri, buralarda geçen süreler kadar uzatılır.”

“d) Pilotaj eğitimini (pilot adaylarına verilen uçuş eğitimi) bitirenlerin yükümlülük süresi üç yıl daha uzatılır.”

“g) Yükümlülük sürelerinin bu madde hükümlerine göre uzatılan kısmı toplamı 20 yılı geçemez.”

MADDE 31- 926 sayılı Kanunun 114 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “10” ibaresi “onbeş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 926 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ilgili kuvvet komutanları, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının” ibaresi “ilgili kuvvet komutanının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 33- 926 sayılı Kanunun 119 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıklarınca” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 34- 926 sayılı Kanunun 120 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca” ibaresi “kuvvet komutanlıklarınca” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 35- 926 sayılı Kanunun 121 inci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) General ve amirallerin atanmaları, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak müşterek kararla,

c) Kuvvet Komutanlarının atanmaları, müşterek kararla,

d) Askerî hâkimlerin atanmaları özel kanunları gereğince;”

MADDE 36- 926 sayılı Kanunun 124 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 124- Muvazzaf subay ve astsubaylar, Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı hizmetlerinden başka bir göreve verilemezler. Ancak, zorunlu durumlarda Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı kadrolarında gösterilmek ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde, kendi bağlı bulunduğu Bakanlık bütçesinden almak şartı ile Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı dışındaki Devlet hizmetleri ile Türk Hava Kurumu hizmetlerinde görevlendirilebilirler. Bu personelin görev süresi azami iki yıl olup görevlendirme süresi Bakanlar Kurulu kararında belirtilir. Milli Savunma Bakanlığının teklifi ile bu süre kısaltılabilir veya uzatılabilir. Görev süresi uzatılmayan personel, yeni bir karara gerek kalmaksızın görev süresinin sonunda Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı kadrolarındaki asli görevine iade edilir.

Müşterek kararla atananlar hariç olmak üzere subay ve astsubaylar, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde Milli Savunma Bakanlığından almak şartıyla Milli Savunma Bakanı tarafından Milli Savunma Bakanlığının bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilirler.”

MADDE 37- 926 sayılı Kanunun 126 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Türk Silahlı Kuvvetlerinde gerekli uzmanlık dallarında ve ihtiyaç duyulan branşlarda yurt içinde öğrenim için general ve amirallere Milli Savunma Bakanlığınca, bu Kanun kapsamına giren diğer personelden Genelkurmay Başkanlığına bağlı olanlara Genelkurmay Başkanlığınca, Milli Savunma Bakanlığınca bağlı olanlara Milli Savunma Bakanlığınca, özlük hakları saklı kalmak şartıyla öğrenim süresi kadar veya eğitim öğretim programının özelliğine göre ve programın safhaları dikkate alınarak ihtiyaç duyulan sürelerde bölümler halinde izin verilebilir.”

MADDE 38- 926 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasının giriş cümlesi aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığınca” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığınca” şeklinde değiştirilmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin general ve amirallere Milli Savunma Bakanlığınca, bu Kanun kapsamına giren diğer personelden Genelkurmay Başkanlığına bağlı olanlara Genelkurmay Başkanlığınca, Milli Savunma Bakanlığınca bağlı olanlara Milli Savunma Bakanlığınca,”

MADDE 39- 926 sayılı Kanunun 132 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 40- 926 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve İçişleri Bakanlıklarınca müştereken tanzim edilecek” ibaresi “tarafından çıkarılan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 41- 926 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 42- 926 sayılı Kanunun 202 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “(Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil)” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 43- 926 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milli Savunma Üniversitesi ile sınıf okullarında ders görevi verilenlerin ücreti:

EK MADDE 4- Milli Savunma Üniversitesi ile sınıf okullarında ders görevi verilen üniversite öğretim üyeleri, öğretim görevlileri veya profesör, doçent, yardımcı doçent unvanını kazanmış asker ve sivil kişiler ile öğretim görevliliği niteliği üniversite senatosunca kabul edilen asker ve sivil kişilere ders saati başına ödenecek ücret her yıl bütçe kanunlarında gösterilir.”

MADDE 44- 926 sayılı Kanunun ek 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “muvafakati ve” ibaresi “görüşü alınarak” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “muvafakati,” ibaresi “görüşü alınarak” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 45- 926 sayılı Kanunun ek 17 nci maddesinin (Ç) fıkrasının üçüncü paragrafının ikinci, üçüncü ve dördüncü cümleleri ile dördüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait kadrolarda ihtiyaç duyulması halinde Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarında veya üniversite hastanelerinde görevli öğretim üyeleri ile diğer sağlık personeli, Sağlık Bakanlığı veya Yükseköğretim Kurulu tarafından görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen öğretim üyesi, uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabiplerine de döner sermaye ödemeleri dikkate alınmak suretiyle sağlık hizmetleri tazminatı ödenir. Görevlendirilecekler ödenecek sağlık hizmetleri tazminatına ilişkin hususlar aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde ayrıca belirlenir.”

“Sağlık hizmetleri tazminatının oranları ile usul ve esasları, personelin rütbesi, unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, görev yeri ve özellikleri, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamaları ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak Genelkurmay Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 46- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 42- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce astsubaylıktan subaylığa, uzman jandarmalıktan veya uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçmiş olanlar için yaş hadleri aşağıda belirtilmiştir.

Rütbe	Yaş Haddi
Teğmen, üsteğmen	49
Yüzbaşı	55
Binbaşı	56
Yarbay	57
Albay	60
Astsubay çavuş, kıdemli çavuş	43
Üstçavuş, kıdemli üstçavuş	52
Başçavuş	54
Kıdemli Başçavuş	55

GEÇİCİ MADDE 43- 2020-2021 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar olmak kaydıyla, bu Kanunun 150 nci ve ek 4 üncü maddesi kapsamında Milli Savunma Bakanlığına bağlı yükseköğretim kurumlarında ders vermek üzere görevlendirilen emekli subay ve astsubaylar

ile emekli ğretim elemanlarına (varsa akademik unvanları da gözönünde bulundurularak) 2914 sayılı Kanuna göre belirlenen tutarın üç katını geçmemek üzere ek ders ücreti ödenir. Bu kapsamda ödenecek ek ders ücreti haftada 10 saati geçemez. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığınca müstereken belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 44- Bu Kanunun geçici 38 inci maddesinin 109 uncu madde hükümlerine göre subay nasbedilmiş olanlar hakkındaki hükümleri, 3/7/2003 tarihli ve 4917 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 14 üncü maddesi hükümlerine göre astsubaylıktan subaylığa geçenler ile bunlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu görevleri üzerinden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı ile dul ve yetim aylığı alanlar hakkında da aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır.”

MADDE 47- 926 sayılı Kanunun ek geçici 36 ncı maddesinin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 48- 926 sayılı Kanunun ek geçici 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 49- 926 sayılı Kanunun ek geçici 80 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

“10/7/2003 tarihinden önce 109 uncu maddeye göre astsubaylıktan subaylığa geçirilenlerin yükselebilecekleri rütbe ve rütbe bekleme süreleri aşağıda belirtilmiştir.

<u>Rütbeler</u>	<u>Normal Bekleme Süreleri</u>
Teğmen	3 yıl
Üsteğmen	6 yıl
Yüzbaşı	6 yıl”

MADDE 50- 926 sayılı Kanunun ek geçici 91 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 51- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

“**EK GEÇİCİ MADDE 95-** Mülga ek 26 ncı madde kapsamında Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait kadrolarda görevlendirilmiş olan ğretim üyesi, uzman tabip, uzman dış tabibi, tabip ve dış tabiplerine 31/7/2016 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ödenmeyen sağlık hizmetleri tazminatı ödenir.

EK GEÇİCİ MADDE 96- Gerekli düzenlemeler yapıncaya kadar Türk Silahlı Kuvvetleri özel bakım merkezleri, mülga 17/11/1983 tarihli ve 2957 sayılı Bazı Askeri Hastanelere Döner Sermaye Tahsisine Dair Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre faaliyetlerine devam ederler.”

MADDE 52- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Görev ve Teşkilatı Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 9-** 31/12/2020 tarihini geçmemek kaydıyla, personel ve askeri ğrenci temin faaliyetleri için oluşturulan komisyonlarda diğer kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden ve Milli Savunma Bakanlığı veya Genelkurmay Başkanlığından Milli Savunma Bakanı onayı ile görevlendirilenlere, görev yaptıkları her gün için (1.000) gösterge ve ayda (15.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı

geçmemek üzere ücret ödenir. Ödenecek ücret, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.”

MADDE 53- 28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Uçuş, Paraşüt, Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Hizmetleri Tazminat Kanununun 7 nci maddesinin (d) fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“2. Paraşütçü, denizaltıcı, dalgıç ve kurbağa adamlardan hizmet yılı içerisinde zorunlu atlayış miktarlarını ve dalış sürelerini sınır ötesi operasyonlar nedeniyle tamamlayamayanlar hakkında statü ve hakları saklı kalmak üzere 3 yıla kadar yıllık zorunlu atlayış miktarı ve dalış süresi aranmaz.”

MADDE 54- 2629 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek ihraç edilen personel hariç olmak kaydı ile, 2015-2016 hizmet yılı içerisinde zorunlu atlayış miktarlarını ve dalış sürelerini 15 Temmuz 2016 tarihi ve sonrasında tamamlayamayanlar hakkında, statü ve hakları saklı kalmak üzere 7 nci maddede düzenlenen yıllık zorunlu atlayış miktarı ve dalış süreleri aranmaz. Bu kapsamda bulunan personel, bu Kanunun öngördüğü haklardan aynen istifade eder.”

MADDE 55- 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Silahlı Kuvvetler İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış, Hibe, Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “İlgisine göre İçişleri Bakanlığı veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 56- 3212 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde, beşinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilen” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca müştereken tespit edilen” şeklinde ve aynı maddenin birinci fıkrasında yer alan “, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Bütçelerinin” ibaresi “bütçesinin” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi ve beşinci fıkrasının (2) numaralı bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Özel döviz hesabına kaydedilen bu dövizler, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının vereceği talimata uygun şekilde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Türk Lirası nakti aranmaksızın bekletilmeden transfer edilir.”

MADDE 57- 3212 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yer alan “ve İçişleri bakanlıkları” ibaresi “Bakanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 58- 3212 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “ilgili bakanın” ibaresi “Milli Savunma Bakanının” şeklinde ve “ilgili bakan” ibaresi “Milli Savunma Bakanı” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına dair her türlü faaliyet ve muamelelerin yapılmasına ilişkin usul ve esaslar, Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınarak Milli Savunma Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile tespit edilir.”

“Parasal limiti ve cinsi her yıl Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen mal veya hizmetlerin, anlaşma akdedilmeksizin dost veya müttefik devletlere ve bu devletlerde bulunan

kamu veya özel nitelikteki kurum ve kuruluşlara hibesi, mübadelesi veya yardım olarak verilmesine Milli Savunma Bakanı yetkilidir.”

MADDE 59- 3212 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yer alan “ücretinin” ibaresi “ücretinden” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 60- 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından hazırlanan ve ilgisine göre Milli Savunma veya İçişleri Bakanlıklarınca onaylanan uzman onbaşı ve uzman çavuş kadrolarına göre her yıl alınacak uzman erbaşlarla ilgili kadro görev yerleri yayımlanarak duyurulur.”

MADDE 61- 3269 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Genelkurmay Başkanlığınca” ibaresi “Sahil Güvenlik Komutanlığınca” şeklinde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanının” ibaresi “ilgisine göre Milli Savunma veya İçişleri Bakanlıklarının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 62- 3269 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “asker hastanelerinde, asker hastanelerinin bulunmadığı garnizonlarda ise” ve “ve asker hastanelerinden” ibareleri ile aynı maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “asker hastanelerinden veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 63- 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde ve dördüncü fıkrasında yer alan “on” ibaresi “onbeş” şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Genelkurmay Başkanlığı tarafından tespit edilecek” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“1) Lise veya dengi okullardan mezun olmak,”

MADDE 64- 3269 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asgari dört yıl fiili hizmetlerini, komando birliklerinde komando olarak veya kadro görev yeri sadece yüzer birliklerde bulunan sınıflarda tamamlamış olan uzman erbaşlar ile uzman erbaşların istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında uzman erbaşlar, kuvvet komutanlıkları tarafından, ihtisas sahibi olduğu diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilirler veya başka bir sınıfta istihdam edilebilirler. Bu durumda olan uzman erbaşların ilgili kuvvet komutanlıklarının, görüşleri alındıktan sonra Milli Savunma Bakanlığı tarafından kuvvetleri değiştirilebilir. 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen uzman erbaşlar, istihdam edildiği kadro görev yerinin herhangi bir nedenle kaldırılması veya bu kadrolarda uzman erbaş istihdam edilmesine gerek kalmaması durumlarında, kuvvet komutanlıkları tarafından sağlık niteliklerine uygun diğer birliklerdeki boş olan uzman erbaş kadro görev yerlerine atanabilir. Bu fıkra uyarınca atanan, kuvvet veya sınıf değişikliği işlemine tabi tutulan uzman erbaşlar, sözleşmenin feshini isteyebilir. Bu şekilde sözleşmenin feshini isteyen uzman erbaşların istekleri kabul edilir ve bunlara bu Kanun esaslarına göre tahakkuk edecek ikramiye ödenir.”

MADDE 65- 3269 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 1- İlköğretim mezunlarından ihtiyaç duyulacak özel ihtisası gerektiren sınıf, branş ve ihtisaslarda çok üstün başarı belgesi alanlar; kuvvet komutanları, Jandarma Genel

Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının kararı ile uzman erbaş olarak alınabilirler. Bunların uzman çavuşluğa yükselmelerinde lise mezunu olma şartı aranmaz.”

MADDE 66- 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanının” ibaresi “ilgisine göre Milli Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığının” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 67- 4678 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “on” ibaresi “onbeş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 68- 4678 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanlığınca tespit edilecek bölüm veya branşlarda” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 69- 4678 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “on” ibaresi “onbeş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 70- 4678 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “asker hastanelerinin bulunmadığı garnizonlarda ise” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 71- 4678 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte onikinci hizmet yılını tamamlamış olan sözleşmeli subay ve astsubaylara, diğer şartları taşımaları kaydıyla, yapılacak ilk muvazzaf subay veya astsubaylığa geçiş sınavına müracaat hakkı verilir.”

MADDE 72- 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“j) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun ek 36 ncı maddesi kapsamında istihdam edilen ihtiyat pilotlar ile Milli Savunma Bakanlığı ve bağlı birimlerinde personel ve askeri öğrenci temin faaliyetine yönelik hizmetlerin yürütülmesi için görevlendirilen emekli subay ve astsubaylar,”

MADDE 73- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendinde yer alan “60 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci” ibaresi “60 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci, sekizinci ve onikinci” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 74- 5510 sayılı Kanunun 60 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “6 ncı maddenin birinci fıkrasının (d),” ibaresi “6 ncı maddenin birinci fıkrasının” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar askere sevk tarihi ile terhis tarihi arasında, yedek subay öğrencileri ve adayları askere sevk tarihi ile yedek subay nasıp tarihi arasında, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ise intibak eğitimine başladıkları tarih ile yemin ettikleri tarih arasında primleri ilgili kamu idaresi tarafından karşılanmak suretiyle genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu sürenin hesabında, mevzuatı uyarınca askerlik hizmet süresinden sayılmayan haller (sağlık sebebi hariç) dikkate alınmaz. Bu kapsamda genel sağlık sigortalısı sayıldıkları sürece bu maddenin

diğer fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmazlar.

Uluslararası Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu misafir askeri personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinden, söz konusu anlaşmada sağlık hizmeti giderleri, kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınanlar genel sağlık sigortalısı sayılır.

Uluslararası Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığında eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu misafir personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinden, söz konusu anlaşmada sağlık hizmeti giderleri, kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınanlar genel sağlık sigortalısı sayılır.”

MADDE 75- 5510 sayılı Kanunun 61 inci maddesinin yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamındaki er ve erbaşlar ile yedek subay öğrencileri ve adaylarının genel sağlık sigortası bildirimi, askerlik şubesinden sevk tarihi, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının genel sağlık sigortası bildirimi, intibak başlangıç eğitimine başladıkları tarih itibarıyla; 60 ıncı maddenin onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında sayılanların bildirimi, personelin eğitim ve öğretime başladığı tarih itibarıyla ilgili kamu idaresi tarafından yapılır.”

MADDE 76- 5510 sayılı Kanunun 63 üncü maddesine dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlara bu maddeye göre yöntem, tür, miktar ve kullanım süreleri belirlenen, Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri dışında sunulan sağlık hizmetlerinin usul ve esasları İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Kurumca müştereken belirlenir.”

MADDE 77- 5510 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bu hüküm, 60 ıncı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında sayılan kişiler için uygulanmaz.”

MADDE 78- 5510 sayılı Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlardan özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak sürekli veya geçici görevle gönderilenlere,”

MADDE 79- 5510 sayılı Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “(c) ve (f) bentleri hariç diğer bentleri gereği” ibaresi “(c) ve (f) bentleri ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları hariç” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamındaki genel sağlık sigortalılığı sona erenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün süreyle genel sağlık sigortasından yararlanırlar.”

MADDE 80- 5510 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“h) 60 ıncı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar.”

MADDE 81- 5510 sayılı Kanunun 70 inci maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesine “alt bentlerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “sayılanlar ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 82- 5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesine “yükümlü oldukları” ibaresinden sonra gelmek üzere “kişiler ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 83- 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen kişiler için asgari ücret” ibaresi “60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında belirtilen kişiler için asgari ücret” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 84- 5510 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(c) bendinde” ibaresi “(c) bendi ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 85- 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin üçüncü fıkrasına “(g) bentleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları” ibaresi eklenmiş ve aynı maddenin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamına girenler için prim ödeme yükümlülerinin ödeyecekleri genel sağlık sigortası primi; primin tahakkuk ettirileceği ay itibarıyla anılan maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ve onikinci fıkrası ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler dahil olmak üzere onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında sayılan kişi sayısının üçe bölünmesi suretiyle bulunacak kişi sayısı, aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ila (10) numaralı alt bentlerinde sayılan kişiler için ise kişi sayısı esas alınarak hesaplanır. Ancak 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki kişilerden aynı zamanda anılan fıkranın diğer bentleri kapsamına girerek genel sağlık sigortalısı sayılanlar, bu fıkraya göre tespit edilecek kişi sayısı hesabına dahil edilmez. Ayrıca 60 ıncı maddenin onikinci fıkrasındaki genel sağlık sigortalılığı kapsamında başlayan tedavilerin 67 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen süreyi aşması halinde, bir yıla kadar genel sağlık sigortası primleri, 87 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi gereği ilgili kamu idaresi tarafından ödenmek suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlandırılırlar.”

MADDE 86- 21/11/2007 tarihli ve 5715 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Hasta Besleme Kanununun 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Ayrıca askeri öğrenci, er ve erbaşlardan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait yataklı tedavi yerleri ile diğer resmi sağlık kuruluşlarından taburcu olanlara, gerekli görüldüğünde, birliğine veya varacağı yere bağlı olarak uygun cins ve miktarda kumanya verilir.”

MADDE 87- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bu Kanun; askeri hâkimler hariç subaylar, astsubaylar, uzman erbaşlar, sözleşmeli erbaş ve erler, erbaş ve erler ile askeri öğrencileri kapsar.”

MADDE 88- 6413 sayılı Kanunun 7 nci maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve diğer fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“(4) Milli Savunma Bakanınca gerek görülmesi halinde Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca da disiplin soruşturması yürütülebilir.”

MADDE 89- 6413 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan “, uzman jandarma” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 90- 6413 sayılı Kanunun Dördüncü Bölümünün başlığında yer alan “, Uzman Jandarma” ibaresi ile 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, uzman jandarma” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 91- 6413 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde ve üçüncü fıkrasında yer alan “Genelkurmay Başkanının” ibaresi “Genelkurmay Başkanı veya Milli Savunma Bakanının” şeklinde değiştirilmiştir.

“(2) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası; Milli Savunma Bakanlığı ve kuvvet komutanlıklarında oluşturulacak yüksek disiplin kurulları tarafından verilir. Kararlar, ilgisine göre Milli Savunma Bakanı veya ilgili kuvvet komutanı onayı ile yerine getirilir. General ve amiraller hakkında ise Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulu tarafından verilir ve yerine getirilir.”

“(4) Kuvvet komutanlıklarında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulları; kurmay başkanının başkanlığında personel, istihbarat ve harekât başkanları, personel ve tayin dairesi başkanları, adli müşavir veya hukuk müşaviri, kıdem, sicil ve personel yönetimi ile ilgili şube müdürlerinden oluşur. Genelkurmay Başkanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Genelkurmay Başkanının başkanlığında kuvvet komutanları ile Genelkurmay İkinci Başkanı, Genelkurmay Personel Başkanı ve Genelkurmay Adli Müşavirinden oluşur. Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli personel hakkında karar vermek üzere teşkil edilecek Milli Savunma Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında personel ve hukuk hizmetlerinden sorumlu müsteşar yardımcıları ile Personel Genel Müdürü ve Hukuk Müşavirinden oluşur. Yüksek disiplin kurullarında kararlar oy çokluğu ile alınır. Oylar dağılırsa, hakkında tahkikat yapılanın en çok aleyhinde olan oy, çoğunluk elde edilinceye kadar kendisine daha yakın olan oya tabi olur.”

MADDE 92- 6413 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme olarak kabul edilir ve sözleşmeli subay ve astsubaylar hariç subaylar ve astsubaylar hakkında ayırma cezası verilebilir.”

“(3) Disiplin ceza puanına bağlı olarak ayırma cezası verilmesi istemiyle gelen dosyaların incelenmesi sonucunda yüksek disiplin kurulunca, cezaların usulüne uygun verilmediğine veya ceza tayininde objektiflikten uzaklaşıldığına kanaat getirilirse verilen cezaların tamamının veya bir kısmının kaldırılmasına yahut personelin görev yerinin değiştirilmesine ve durumunun bir yıllık deneme süresi sonunda yeniden incelenmesine karar verilir.”

MADDE 93- 6413 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında yer alan “uzman jandarma,” ibareleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 94- 6413 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Subay, astsubay, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlere verilen disiplin cezalarına ilişkin evrakın birer sureti personelin mensubu olduğu kuvvet komutanlıklarına gönderilir.”

MADDE 95- 6413 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan “, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“(1) Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere, asgari tugay (Deniz ve Hava Kuvvetlerinde eşidi) veya ihtiyaç duyulması hâlinde daha alt seviyedeki birlik, karargâh ve kurumlarda bir disiplin kurulu teşkil edilir.”

“(4) Disiplin kurullarının yetki alanı ilgili kuvvet komutanlıkları tarafından belirlenir. Birden fazla kuvvete mensup birliklerin bulunduğu garnizonlardaki görev ve yetkiye ilişkin hususlar ilgili kuvvet komutanlıklarının teklifi üzerine Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.”

MADDE 96- 6413 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uzman jandarma,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 97- 6413 sayılı Kanunun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 49- (1) Disiplin soruşturması ve tahkikat usul ve esasları, disiplin cezalarının verilmesi ve yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar Milli Savunma Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikler ile düzenlenir.”

MADDE 98- 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirlerin Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanunun 106 ncı maddesinin yedinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 99- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin;

a) 73 ila 85 inci maddeleri ile 98 inci maddesi 1/3/2017 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 100- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>M. Müezzinoğlu</i>	Çevre ve Şehircilik Bakanı <i>M. Özhasseki</i>	Dışişleri Bakanı <i>M. Çavuşoğlu</i>
Ekonomi Bakanı <i>N. Zeybekci</i>	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>B. Albayrak</i>	Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Ç. Kılıç</i>
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı <i>F. Çelik</i>	Gümrük ve Ticaret Bakanı <i>B. Tüfenkci</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Soylu</i>
Kalkınma Bakanı <i>L. Elvan</i>	Kültür ve Turizm Bakanı <i>N. Avcı</i>	Maliye Bakanı <i>N. Ağbal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Yılmaz</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Işık</i>	Orman ve Su İşleri Bakanı <i>V. Eroğlu</i>
Sağlık Bakanı <i>R. Akdağ</i>	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı <i>A. Arslan</i>	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 452

**682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri
Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808)
ile İktüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan
Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet
Meclisi Başkanlığı Tezkeresi**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/808 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin İçtüzük’ün
128’inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin
TBMM Başkanlığı Tezkeresi.....3**
- **1/808 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
  - Genel Gerekçesi 4
  - Madde Gerekçeleri 6
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni..... 16**
- **Çizelgeler.....39**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-83301
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

17.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

23 Ocak 2017 tarih ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 27 Ocak 2017 tarihinde 1/808 esas numarası ile esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet Aydın
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

23/01/2017

Sayı: 31853594-102-101-337

Konu: Kanun Hükmünde Kararname

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/808)	
ESAS	İçişleri Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Devletin ve milletin can ve mal emniyetini koruyan, suç ve suçlularla mücadele eden, suç işlenmesi halinde suçu aydınlatarak suçluları adli mercilere intikal ettiren genel kolluk kuvvetlerinin (polis, jandarma ve sahil güvenlik) gerek hiyerarşik bir sistemde mesleğini icra edebilmesi, gerekse vatandaşın güvenliğini kazanarak en iyi şekilde hizmet sunabilmesinin temelinde disiplinli olması yer almaktadır.

Disiplin konusunda alınan tedbirlerin diğer kurum ve kuruluşlara göre mahiyet bakımından farklılıklar arz edeceği hususu göz önünde bulundurulmalıdır. Zira; disiplinin sağlanması, muhafazası ve devam ettirilmesi, genel kolluk görevi yürüten kurumların (Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı) görevlerini yerine getirebilmesi için olmazsa olmaz hususlardandır.

Hazırlanan Kanun Hükmünde Kararnamenin temel amacı, genel kolluk görevi yürüten kurumların iç disiplininin sağlanması ve hukuka uygun olarak hareket etmeye yönelik usul ve esasların belirlenmesi şeklinde de ifade edilebilir.

Olağanüstü hal kapsamında, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının yapısı değiştirilerek, tüm unsurlarıyla birlikte İçişleri Bakanlığına bağlanmış, ayrıca disiplin işlerine ilişkin özel düzenleme yapılana kadar jandarma ve sahil güvenlik personelinin disiplin suç ve cezalarının Emniyet teşkilatı disiplin mevzuatına göre belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bahse konu Emniyet teşkilatı disiplin mevzuatının dayanağı olan 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 83 üncü maddesinin birinci cümlesinin, Anayasanın 38 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen “suçta kanunilik” ilkesi ile 128 inci maddesinin ikinci fıkrasında hükme bağlanan “kanuni düzenleme” ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince iptaline karar verilmiştir. 29 Ocak 2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan söz konusu kararda; 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 83 üncü maddesinin birinci cümlesinin iptal edilmesi nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden iptal hükmünün, kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır.

Bu doğrultuda hazırlanan Kanun Hükmünde Kararname ile, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin disiplinsizlik oluşturan fiillerinin belirlenmesi ve disiplinsiz personele uygulanacak idari yaptırımların düzenlenmesi, personelin görev, yetki ve sorumluluklarının kamu hizmeti ve hizmet gerekleri ile sınırlandırılması, bu sınırların dışına çıkanların ise disiplin cezaları ile cezalandırılmaları amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline ilişkin disiplinsizlik ve cezaları, disiplin amirlerini ve kurullarını, disiplin soruşturma usulü ile diğer ilgili hususları düzenlemek olarak belirlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına, Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatında çalışan her sınıftan memurlar ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarında görev yapan subay, astsubay, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler ile diğer sınıflardaki memurların gireceği belirtilmektedir. Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilen yükümlü erbaş ve erler hakkında ise 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 3- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan bazı terimlerin tanımları açıklanmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, disiplin cezasını gerektiren fiillerin niteliğiyle ilgili prensipler belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrası ile, disiplinsizliklerin, kasten veya taksirle oluşabilecek nitelik taşıdığı ifade edilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile, hukukun genel bir ilkesi disiplin mevzuatına uyarlanarak, aynı fiil nedeniyle bu Kanun Hükmünde Kararnamede yazılı disiplin cezalarından birden fazlasının verilemeyeceği ilkesi konulmaktadır. Bu hüküm, disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından uygulamada yapılabilecek yanlışlıkların önüne geçmek amacıyla düzenlenmektedir. Uygulamada işlenmiş olan tek bir fiil nedeniyle birden fazla disiplin cezası verilmesi durumları ile karşılaşılabilir. Örneğin, nöbet talimatına aykırı hareket etmek suçundan disiplin kuruluna sevk edilen bir personelin, aynı zamanda disiplin amiri tarafından da disiplin cezası ile cezalandırılması gibi durumlara uygulamada rastlanabilmektedir. Bu tür hukuka aykırılıkların engellenmesi amacıyla bu şekildeki bir hüküm açık olarak belirtilmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile, işlenen tek bir fiil nedeniyle birden fazla disiplinsizlik durumunun oluşması halinde, oluşan disiplinsizliklerin gerektirdiği cezalardan sadece en ağırının verileceği esasa bağlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrası ile, diğer kanunlarda kabahat olarak tanımlanmış fiillere de disiplin amirleri tarafından disiplin cezası verilebilmesi amaçlanmaktadır. Örneğin, nöbet mahallinde sigara içen bir personelin fiili, mevzuatta idari para cezasını öngören bir kabahat olarak düzenlenmiş olsa bile, nöbet talimatına aykırı hareket etmesi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılması da mümkün olacaktır.

MADDE 5- Madde ile, herhangi bir fiilden dolayı ilgili hakkında yapılan adli soruşturma veya kovuşturmanın, aynı fiilden dolayı ayrıca disiplin soruşturması ve tahkikat yapılmasını, disiplin cezası verilmesini ve bu cezanın yerine getirilmesini engellemeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Ceza hukukunun uygulaması ile disiplin hukukunun uygulaması arasında amaç, kapsam, usul ve sonuçları bakımından temel nitelikteki farklılıklar sebebiyle ceza ve disiplin kovuşturmalarının ilke olarak birbirinden bağımsız olmaları kuralına 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 131 inci maddesinde de yer verilmiştir.

Ceza hukukunda ceza; toplum düzenini bozan, bu düzene aykırı olan hareketlere ve davranışlara uygulanmaktadır. Disiplin hukukunda ise ceza; belli bir kurum düzenine, başka bir deyişle kamu görevlileri için oluşturulmuş çalışma düzenine aykırı davranışlara uygulanan idari yaptırımlardır. Bununla birlikte; ceza kanunlarının amacı kamu düzenini korumak ve toplumu savunma esasına dayanırken, disiplin cezaları kamu hizmetinin iyi görülmesini sağlamayı hedef almaktadır.

Ceza hukukuna göre, ancak kanunlarda açıkça tarif ve tavsiz edilmiş fiiller cezalandırılabilirken; disiplin hukukunda, kusur kavramı idari yargının denetimi altında hiyerarşik amirlerin takdirlerine bırakılmıştır. Bu nedenle, ceza muhakemesinde beraat eden bir kamu görevlisi disiplin cezasıyla cezalandırılabilir.

Ayrıca, disiplinsizliklerin öğrenilmesinden itibaren gerek soruşturmanın başlaması, gerekse bitirilmesi ve cezanın verilmesi konusunda yasal süreler vardır. Ceza hukukunda öngörülen “dava zamanaşımı” ve “ceza zamanaşımı” sürelerinden çok daha kısa olan bu sürelerin, ceza yargılamasının sonucunun beklenilmesi halinde rahatlıkla aşılabacağı ve idarenin disiplin cezası verme yetkisini ortadan kaldıracağı hususu da gözönünde bulundurulduğunda, kamu görevlisi hakkında ceza mahkemesi nezdinde yürütülen kovuşturmanın sonucu beklenmeksizin disiplin kovuşturmasının sonuçlandırılmasının bir zorunluluk olduğu aşikârdır.

MADDE 6- Madde ile, disiplin hukukundaki takdir hakkının nasıl kullanılacağına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında; disiplin hukukuna ilişkin olarak geniş bir takdir yetkisi bulunan disiplin cezası vermeye yetkilendirilmiş kişi ve organların, bu haklarını kullanırken gözönüne alacakları esas kriterler belirlenmektedir. Buna göre takdir hakkının kullanıldığı her yerde esas alınacak ana prensipler; ölçülülük, adalet ve hakkaniyet prensipleri olacaktır. İtiraz yolu üzerine incelemeyi yapan amir ile yargı denetimine tabi olacak işlemlerde yargı yerleri tarafından bu prensiplere uygun davranılıp davranılmadığı denetlenecektir.

Maddenin ikinci fıkrası ile, uygulamada hiçbir gerekçe gösterilmeden disiplin cezası verilmesi gibi durumların önüne geçilebilmesi amacıyla takdir hakkının gerekçeli olarak kullanılması ilkesi korunmaktadır. Örneğin, cezayı gerektirecek davranışın tam olarak tanımlanması, ilgili personelin yaptığı savunmanın değerlendirilmesi, verilen cezanın artırılma veya azaltılma nedenlerinin ceza kararında bulunması gerekecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, takdir hakkının kullanılmasında gözönüne alınacak kriterler sıralanmaktadır. Disiplin cezası vermeye yetkilendirilmiş kişi ve organlar takdir hakkını kullanacakları yer ve zamanlarda, bu fıkra yazılı olan hususları somut olaya uygulayacak ve ona göre karara varacaklardır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, gerekçeli şekilde kullanılmış olan takdir hakkını ortadan kaldıracak şekilde bir karar verilemeyeceği ve uygulama yapılamayacağı esasa bağlanmaktadır. Ancak, bir üst disiplin amirine itiraz veya bir üst disiplin kuruluna itiraz

durumunda bu kişi ve organların kanunla tanınmış yetkileri kapsamında vereceği kararlar bu fıkranın istisnasını oluşturmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, disiplinsizliklere uygulanacak cezalar; uyarma, kınama, aylıktan kesme, kısa süreli durdurma, uzun süreli durdurma, meslekten çıkarma ve Devlet memurluğundan çıkarma olarak belirlenmektedir.

Personelin meslek içi performans durumunun hakkında yürütölen soruşturma sonucunda verilecek disiplin cezalarının belirlenmesinde etkili olabilmesi amacıyla alt cezaların uygulanabileceği bu madde ile hükme bağlanmaktadır.

Tekerrür veya hafif cezaya ilişkin hükümlerin uygulanmasında, bir cezanın üst ve alt kademelerinin, ağır ya da aşağı derecede ceza sayılmaması gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

Disiplinsizlik teşkil eden bir fiilden dolayı cezalandırmak esas olsa dahi, geçmiş yıllarda Devlet memurluğundan ya da meslekten çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olanlar hakkında, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından başlayarak beş yıl, diğere cezaların uygulanmasından başlayarak on yıl geçtikten sonra özlük dosyasından silinebilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Cezalandırmaktan daha ziyade ıslah etmenin ön plana çıkarılması ile hata yapan personele böyle bir hak tanınarak meslek içi disiplinin aksatılmadan devam edilmesi, verilen disiplin cezalarının personelin tüm meslek hayatı boyunca etkili olmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 8- Madde ile, genel kolluk görevi yürüten kurumlarda disiplinin sağlanmasına yönelik olarak disiplinsizlik sayılacak fiillere yer verilmektedir.

Maddenin birinci fıkrası ile; memura, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğinin yazıyla bildirilmesi amacıyla uyarma cezasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir. Uyarma cezasını gerektiren mevcut fiillere eklemeler yapılarak zamanla karşılaşılan disiplin suçları tanımlanmış, ihtiyacın karşılanması hedeflenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrası ile; memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığının yazıyla bildirilmesi amacıyla kınama cezasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir. Kınama cezasını gerektiren mevcut fiillere eklemeler yapılarak zamanla karşılaşılan disiplinsizlikler tanımlanmış, ihtiyacın karşılanması hedeflenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile; disiplin cezası gerektiren fiilleri işleyen memurun üç ila onbeş günlüğe kadar aylığının kesilmesi cezasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir. Bu fıkranın;

- (a) bendi ile; üç günlüğe kadar aylıktan kesme cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (b) bendi ile; dört günden on güne kadar aylıktan kesme cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (c) bendi ile; onbir günden onbeş güne kadar aylıktan kesme cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile; memurun bulunduğu kademede ilerlemesini dört, altı ve on ay süre ile durdurulmasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir. Bu fıkranın;

- (a) bendi ile; dört ay kısa süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (b) bendi ile; altı ay kısa süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (c) bendi ile; on ay kısa süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

Maddenin beşinci fıkrası ile; disiplin cezası gerektiren fiil ve davranışları işleyen memurun bulunduğu kademedeki ilerlemesinin oniki, onaltı, yirmi veya yirmidört ay süre ile durdurulmasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir. Bu fıkranın;

- (a) bendi ile; oniki ay uzun süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (b) bendi ile; onaltı ay uzun süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (c) bendi ile; yirmi ay uzun süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

- (ç) bendi ile; yirmidört ay uzun süreli durdurma cezası gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

Maddenin altıncı fıkrası ile; meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiiller düzenlenmiştir.

Maddenin yedinci fıkrası ile; terfileri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tabi olan Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin; kısa süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde brüt aylıklarının 1/5'i ile 1/4'ünün, uzun süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının 1/3'ü ile 1/2'sinin kesileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 9- Madde ile, Devlet memurluğundan çıkarma cezası uygulanacak fiiller ve bu cezayı verme yetkisi ile ilgili olarak 657 sayılı Kanun hükümlerinin aynen uygulanacağı, bununla birlikte Devlete sadakat yükümlülüğüne aykırı hareket ederek ülkenin bağımsızlığını zedelemeye, bütünlüğünü bozmaya ve millî güvenliği tehlikeye düşürmeye yönelik herhangi bir faaliyette bulunan veya aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, vakıf, dernek ve benzeri teşekküle katılan, bunlara yardım eden veya bu yapılarla ilişki içerisinde bulunan ya da işkence yapan genel kolluk kuvveti personelinin de Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile tecziye edileceği düzenlenmiştir.

MADDE 10- Madde ile, disiplin cezalarını ağırlaştırıcı nedenler sayılmaktadır. Maddede sayılan fiillerin ağırlaştırıcı neden olarak kabul edileceği, bu fiillerin sonucunda ortaya çıkan durumun ağırlığına göre seçenekli cezalar uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 11- Madde ile, geçici olarak kontrol altına alma tedbirine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Toplu bir yaşamın sürdürüldüğü ve disiplinin muhafazasının hayati derecede önemli olduğu Jandarma Genel Komutanlığının terörle mücadele hareketi kapsamındaki operasyonlarında ve Sahil Güvenlik Komutanlığının seyir halindeki gemi ve botlarında yaşanan bazı ciddi durumlarda, topluluğun diğer fertlerinin menfaati adına bu tür bir yetkinin olmasının zorunlu olduğu değerlendirilmiştir. Önemli bir yetki olması nedeniyle, hangi durumlarda kontrol altına alma tedbirinin uygulanacağı, kimin yetkili olduğu, ne kadar süre ile uygulanacağı gibi hususlar belirlenerek keyfiliğin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 12- Madde ile, disiplinsizliği alışkanlık haline getiren veya aldığı disiplin cezalarına rağmen ıslah olmayan personelin meslekten çıkarılması hususu düzenlenmektedir. Buna göre, her disiplin cezası için disiplin puanları öngörülmüş olup belirlenen süreler içinde belirlenen kadar puan alanların meslekten çıkarılacağı hükme bağlanmıştır. Personelin ıslah olmaması halinde daha ağır bir şekilde cezalandırılması düzenlenerek, herhangi bir disiplin cezası alan personelin mesleki disiplini bozucu fiil ve davranışlarını sürdürmesinin engellenmesi hedeflenmiştir.

MADDE 13- Madde ile disiplin amirlerinin kimler olacağı belirlenmiştir. Bu kapsamda, disiplin cezası verebilmek için; öncelikle amir konumunda bulunmak, disiplin cezası verilecek kişinin makam, rütbe veya kıdemce üstü konumunda olması şart koşulmuştur.

Resen disiplin cezası vermeye yetkili personelin rütbe ve statülerine göre hangi tür cezadan ve hangi miktarda verebilecekleri; Emniyet Genel Müdürlüğü personeli yönünden ekli (3) sayılı çizelgede, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli yönünden de ekli (4) sayılı çizelgede gösterilmiştir.

MADDE 14- Madde ile, disiplin amirlerinin en önemli yetkilerinden birisi olan disiplin soruşturması yapma konusundaki usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin soruşturmasının hangi hallerde ve nasıl yapılacağı düzenlenmiştir. Disiplin soruşturması, ceza vermeye yetkili kılınan disiplin amirlerine verilmiş bir görev ve yetkidir. Bu görevin yerine getirilmemesi hukuka aykırılık teşkil edecektir. Disiplin soruşturması yapma veya yaptırma yetkisi sıralı tüm disiplin amirlerine verilmiştir. Örneğin, maiyetinin disiplinsizlik işlediğini öğrenmesine rağmen işlem yapmayan bir disiplin amirinin yerine onun üstü konumundaki üst disiplin amiri de disiplin soruşturması yapmakla görevli ve yetkilidir. Bu kapsamda maiyetinden birinin disiplinsizlik veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını tespit eden herhangi bir seviyedeki üst disiplin amiri de soruşturma yapma veya yaptırma yetkisini haizdir.

Disiplin soruşturması yapabilmek için maiyetin disiplinsizlik teşkil edebilecek fiilinin öğrenilmesi yeterlidir. Disiplin amirleri, öğrendikleri bu durumlar ile ilgili disiplin soruşturmasını bizzat kendileri yapabileceği gibi, yazılı olarak görevlendirilen kişi veya kişilere yaptırabileceklerdir. Disiplin amirleri tarafından disiplin soruşturması yapmak amacıyla görevlendirilmiş bu kişilere “soruşturmacı” denilmektedir. Metinde geçen “görevlendirilen” tabiri ile, soruşturmacı görevlendirilmesinin, disiplin amiri tarafından veya disiplin amirinin teklifi üzerine ya da resen üst disiplin amirleri tarafından da yapılabileceği kastedilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, soruşturmacı olarak tek bir kişinin görevlendirilmesi, ihtiyaç duyulması halinde birden fazla kişiden oluşacak şekilde (ihtiyaç duyulan sayıda) bir heyetin görevlendirilebilmesi veya ilgisine göre Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ya da Sahil Güvenlik Komutanlığı müfettişinin görevlendirilmesine imkân sağlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, soruşturmacılara, olayın araştırılması ve aydınlatılması amacıyla çeşitli yetkiler tanınmış; bu yetkilerin, soruşturmacıların kendi rütbe ve makamlarından bağımsız olarak ve kendilerini görevlendiren makam adına kullanılacağı açıkça ifade edilmiştir. Bu kapsamda, soruşturmacıların yaptıkları tüm işlemler ilgili makam

adına yapılacaktır. Soruşturmacıların kendilerini görevlendiren makam adına yapabilecekleri iş ve işlemler metinde sıralanmıştır. Metinde sayılan işler haricinde, soruşturulan durumun açıklığa kavuşmasını sağlayacak ve yetki dahilindeki diğer her türlü işlemler de yapılabilir. Ancak doğaldır ki idari işlemler yapmakla yetkili bulunan soruşturmacıların, hâkim veya savcı kararını gerektiren herhangi bir konuda işlem yapmak yetkisi bulunmamaktadır. Örneğin soruşturmacıların, hakkında soruşturma yapılan personelden doku örneği talep ederek bunların incelemesini yaptırma yetkisi bulunmayacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, soruşturmanın tarafsızlığına gölge düşürülmemesi amacıyla, soruşturmacıların boşanmış olsalar da eşleri veya ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları olan personel hakkında yürütülecek soruşturmalarda görevlendirilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Maddenin beşinci fıkrasında, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idari merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri düzenleyen 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunun disiplin soruşturması işlemleri ile ilgili hükümlerinin bu maddeden istisna tutulacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 15- Madde ile disiplin amirlerinin disiplin cezası verme yetkisi düzenlenmiştir. Disiplin cezasını verme yetkisinin temel olarak disiplin amirine (ilk disiplin amirine) ait olduğu genel kural olarak esasa bağlanmıştır. Disiplin amirlerine tanınmış olan disiplin cezası verme yetkisi aynı zamanda onlara verilmiş bir sorumluluktur. Fıkra da belirtilmiş olan “bu Kanun Hükmünde Kararnamedeki esaslar” ibaresi ile, bu Kanun Hükmünde Kararnamede disiplin amirlerine tanınmış takdir hakkı kastedilmektedir. Zira, Kanun Hükmünde Kararnameye göre bazı durumlarda disiplinsizliği yapan personelin geçmiş olumlu safahatı ve yapılan disiplinsizliğin niteliği gibi hususlar gözönüne alınarak disiplin cezası vermeme yetkisi de tanınmıştır. Bu gibi durumlarda maddeler arasında karışıklığa sebebiyet vermemek ve özel hüküm niteliğindeki hükümleri muhafaza etmek amacıyla bu ibare konulmuştur.

MADDE 16- Madde ile, Emniyet teşkilatında oluşturulacak yetkili disiplin kurulları belirlenmiştir. Bu kapsamda; disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere, illerde, eğitim ve öğretim kurumlarında birer polis disiplin kurulu, merkezde ise Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu ve Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun oluşturulması öngörülmüş ve bu kurulların yapısı düzenlenmiştir.

MADDE 17- Madde ile, Emniyet teşkilatı disiplin kurullarının (il polis disiplin kurulu, eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurulu, Genel Müdürlük Merkez Disiplin Kurulu ile Genel Müdürlük Yüksek Disiplin Kurulu) disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar belirlenmiştir.

MADDE 18- Madde ile, Emniyet teşkilatında oluşturulan yetkili disiplin kurullarınca verilen kararlardan, hakkında karar verilen personelin rütbe veya derecesi ya da kararın mahiyetine göre kurul kararlarının hangi makamın onayıyla kesinleşeceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 19- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde oluşturulacak yetkili disiplin kurulları belirlenmiştir. Bu kapsamda, disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere; il jandarma disiplin kurulu, eğitim ve öğretim kurumu disiplin kurulu, asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları disiplin kurulları, Jandarma Genel Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu ile Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun oluşturulması öngörülmüş ve bu kurulların yapısı düzenlenmiştir.

MADDE 20- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde oluşturulacak yetkili disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar belirlenmiştir.

MADDE 21- Madde ile, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde oluşturulan yetkili disiplin kurullarınca verilen kararlardan, hakkında karar verilen personelin rütbe veya derecesi ya da kararın mahiyetine göre kurul kararlarının hangi makamın onayıyla kesinleşeceği düzenlenmiştir.

MADDE 22- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının merkez ve taşra teşkilatlarında oluşturulacak yetkili disiplin kurulları belirlenmiştir. Bu kapsamda, disiplin ve soruşturma işlerinde verilen görevleri yapmak üzere; bölge komutanlığı disiplin kurulları, eğitim ve öğretim kurumları disiplin kurulları, Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı Disiplin Kurulu, Sahil Güvenlik Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu ile Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun oluşturulması öngörülmüş ve bu kurulların yapısı düzenlenmiştir.

MADDE 23- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının merkez ve taşra teşkilatlarında oluşturulacak yetkili disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar belirlenmiştir.

MADDE 24- Madde ile, Sahil Güvenlik Komutanlığının merkez ve taşra teşkilatlarında oluşturulacak yetkili disiplin kurullarınca verilen kararlardan, hakkında karar verilen personelin rütbe veya derecesi ya da kararın mahiyetine göre kurul kararlarının hangi makamın onayıyla kesinleşeceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 25- Madde ile, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının en üst amirleri hakkında yapılacak disiplin soruşturmalarının usul ve esasları düzenlenmektedir.

Madde ile, kurumların en üst amirlerinin disiplin soruşturmalarına Bakan onayıyla Bakanlık müfettişleri görevlendirilmesi, soruşturma sonucunda Bakanın resen verebileceği cezalardan daha ağır bir cezayı gerektiren disiplinsizlik tespit edilmesi halinde dosyanın Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanması, Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunun bu maddedeki görevlerine ilişkin sekretarya hizmetlerinin Bakanlık Personel Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilmesi öngörülmüştür. Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunun bu madde uyarınca yapılan toplantılarına Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından gelen üyelerin katılamayacağı hükme bağlanarak disiplin soruşturması ve disiplin cezası ile ilgili işlemlerinin tarafsızlığının sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 26- Madde ile, disiplin amirleri ve kurullarının belirlenmesi ile çalışma esaslarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrasına göre, karar vermeye yetkili disiplin amirinin veya disiplin kurulunun tespit ve tayininde, disiplinsizlik yaptığı iddia edilen personelin son görev ve sıfatı esas alınacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, görevini vekâleten, geçici veya kanunlarda yazılı diğer hallerde yetkili olarak yürüten personel hakkında, yetkili disiplin amiri ve kurulu tespitinde asıl görev yeri ve unvanı esas alınarak hızlı ve çabuk değişimlere mahal veren geçici ve vekâleten görevlendirmelerin disiplin işlemlerini etkilemelerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının kendi aralarında veya diğer kurumlarda geçici olarak görevlendirdikleri personelin yürütülen disiplin işlemlerinde asıl görev sıfatlarının esas alınmasıyla kurumlar arasında karışıklığa mahal verilmemesi amaçlanmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, Jandarma teşkilatında geçici olarak görevlendirilen personelin disiplin amirlerinin bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 19 uncu maddesine göre, bölge komutanlığı personelinin disiplin amirlerinin ise bölge komutanlığının bağlı bulunduğu ilin personelinin tabi olduğu hükümlere göre belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

Maddenin diğer fıkralarında, disiplin kurullarının üyelerinin bulunmadığı hallerde yerine katılacak olanların belirlenmesi, kurul üyelerinin yakınları veya resen ceza verdikleri personelin durumu görüşüldüğünde toplantılara katılamaması ile objektif karar vermesinin güç olacağı durumlara mahal verilmemesi, sendika mensubu personelin durumu görüşüldüğünde personelin talebi halinde yetkili sendika temsilcisinin de disiplin kuruluna üye olarak katılabilmesi, disiplin kurullarının karar aşamasında oy kullanma usul ve esasları ile disiplin kurullarının soruşturmanın aydınlatılması için kullanabileceği yetkileri düzenlenmektedir.

MADDE 27- Madde ile, disiplin soruşturması sonucu disiplin kurullarının verebileceği kararlar belirlenmiştir. Verilen kararların gerekçesinde disiplinsizliğin oluştuğunu veya oluşmadığını gösteren unsurlar ile ceza miktarının tayininde esas alınan hususların belirtilmesi ile disiplin kurullarının verebilecekleri kararlar hakkında bir çerçeve çizilmesi ve hukuki dayanak oluşturulması amaçlanmaktadır.

MADDE 28- Madde ile, hakkında yetkili disiplin kurulunca Devlet memurluğundan veya meslekten çıkarma cezası verilen personelden, görevi başında durmasında sakınca görülenlerin, kararın onaylanarak uygulanmasına kadar 657 sayılı Kanun hükümlerine göre görevden uzaklaştırılması, ancak ilgili personelin meslekten çıkarma cezasının daha hafif bir cezaya indirilmesi durumunda da görevden uzaklaştırma tedbirinin hemen kaldırılması ve personelin mağduriyet yaşamasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 29- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamede sayılan fiillerin ceza verme yetkisi bakımından zamanaşımına uğrama şartları ve süreleri hükme bağlanmıştır. Buna ek olarak, tamamlanmış, kesintili ve zincirleme suçların zamanaşımının hangi tarihten itibaren başlayacağı ile yetkili disiplin kurulu veya disiplin amiri tarafından verilen cezalarının fiilin hatalı olarak vasıflandırılması veya düzeltilebilir bir şekil noksanlığı olduğu gerekçesiyle mahkeme tarafından iptal edilmesi durumunda, kararın kesinleştiği tarihteki yetkili disiplin kurulu veya amiri tarafından yeniden değerlendirilerek, disiplin cezalarının idari yargı yoluyla kontrolü ve eksik veya hatalı kararların düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 30- Madde ile, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusunda verilen disiplin cezalarına karşı personelin itiraz süresinin yedi günden on güne çıkarılması, öngörülmektedir. Buna ek olarak itirazların hangi makamlara yapılacağı ve yetkili merci tarafından ne kadar sürede karara bağlanacağı hususları düzenlenmekte; itiraz merciinin ilgili personele itiraz edilen cezadan daha ağır ceza vermesinin önüne geçilmesi ve itirazlara karşı idari yargı yolunun açılması hükme bağlanarak, hakkında disiplin soruşturması yapılan personelin itiraz haklarının güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 31- Madde ile, hakkında bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri doğrultusunda disiplin soruşturması yapılan personelin savunma hakkının güvence altına alınması amaçlanmaktadır. Buna göre, personelin kendisinden savunma istenmesinden itibaren soruşturma evrakını inceleme hakkı tanınması, ayrıca hakkında meslekten veya memuriyetten çıkarma cezası isteniyor ise diğer haklara ek olarak tanık dinletme, disiplin kuruluna sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkı düzenlenerek hakkında soruşturma yapılan personelin mağduriyet yaşamasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE 32- Madde ile, bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre verilen disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilmesi, dava açma süresinin başlama tarihine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

MADDE 33- Madde ile, bu Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan disiplin cezalarının ne zaman yerine getirileceği ve ceza türlerine göre nasıl uygulanacağı düzenlenmektedir.

MADDE 34- Madde ile, bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde 657 sayılı Kanunun disiplin hükümlerinin uygulanması hükme bağlanmaktadır. 657 sayılı Kanunda yer alan kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının bu Kanun Hükmünde Kararnamedeki karşılığı uzun süreli durdurma cezası olarak belirlenmekte, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında terfileri 926 sayılı Kanun hükümlerine tabi olan personel hakkında kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarının, kısa süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde brüt aylıklarının 1/5'i ile 1/4'ü, uzun süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde brüt aylıklarının 1/3'ü ile 1/2'si şeklinde uygulanması hükmü konulmaktadır.

MADDE 35- Madde ile, disiplin kurullarının toplanma, görüşme ve karar verme usul ve esasları ile diğer hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği belirtilmektedir.

MADDE 36- Madde ile, 657 sayılı Kanunun 122 nci maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen "Emniyet Genel Müdürlüğü" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı" ibaresi eklenerek Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin de 657 sayılı Kanun kapsamında ödüllendirilmeleri hükme bağlanmıştır.

3152 sayılı Kanuna eklenen ek maddeler ile, İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun yapısı, hakkında soruşturma yürütülen personelin bağlı olduğu kuruma göre toplantılara katılım esasları ve Kurulun görevleri düzenlenmektedir.

MADDE 37- Madde ile, konusu itibarıyla bu Kanun Hükmünde Kararnamenin maddelerini ilgilendiren 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 82 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 83 üncü, ek 4 üncü, ek 5 inci, ek 6 ncı, ek 7 ncı, ek 8 inci ve ek 9 uncu maddeleri ile 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 19 uncu maddelerinin mükerrerlik oluşturmaması açısından yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, geçiş hükümleri düzenlenmektedir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesi ile 657 sayılı Kanun, 6413 sayılı Kanun ve 3201 sayılı Kanun ile 23/3/1979 tarihli ve 7/17339 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü hükümlerine göre resen veya yetkili disiplin kurullarınca verilmiş olan disiplin cezalarının bu Kanun Hükmünde Kararnamede verilmiş addolunması ve daha önce disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından verilen cezalara istinaden uygulanan idari işlemlerin aynen muhafaza edilmesi ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesi ile birlikte önceden verilmiş olan cezaların geçerliliğini koruması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, devam etmekte olan soruşturmalar ile ilgili olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamede hükümlerinin uygulanması ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapan Milli Savunma Bakanlığı personelinin disiplin işlemlerinin bu Kanun Hükmünde Kararnamede hükümlerine göre yürütülmesi hükümleri konulmaktadır.

MADDE 38- Yürürlük maddesidir.

MADDE 39- Yürütme maddesidir.

GENEL KOLLUK DİSİPLİN HÜKÜMLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Genel kolluk görevlilerinin tabi olacağı disiplin hükümlerinin düzenlenmesi; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline ilişkin disiplinsizlik ve cezaları, disiplin amirlerini ve kurullarını, disiplin soruşturma usulü ile diğer ilgili hususları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname;

a) Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatında çalışan her sınıftan memurları,
b) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarında görev yapan subay, astsubay, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler ile diğer sınıflardaki memurları, kapsar.

(2) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı emrine verilen yükümlü erbaş ve erler hakkında 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu hükümleri uygulanır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasında;

a) Amir: Kadro ve kuruluş yönünden bağlı olunan kimse ile amir olarak yetkilendirilmiş olan diğer kişileri,
b) Bakan: İçişleri Bakanını,
c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
ç) Disiplinsizlik: Bu Kanun Hükmünde Kararnameye göre disiplin cezası ile cezalandırılan fiilleri,
d) Disiplin amiri: Bu Kanun Hükmünde Kararname ile disiplin cezası vermeye yetkili kılınmış ilk amiri,
e) Disiplin amirleri: Disiplin amiri ile üst disiplin amirlerini,
f) Disiplin cezası: Disiplinsizlik nedeniyle disiplin amirleri veya kurulları tarafından verilen ve bu Kanun Hükmünde Kararnamede gösterilen yaptırımları,
g) Disiplin soruşturması: Disiplinsizlik yaptığı iddia edilen personel hakkında karar vermek amacıyla disiplin amirleri veya kurulları tarafından yapılan veya yaptırılan araştırma ve incelemeyi,
ğ) Emir: Hizmete ilişkin bir fiilin yapılmasının veya yapılmamasının söz, yazı ve sair surette asta bildirilmesini,
h) Görev: Hizmetin gerektirdiği fiili yapmayı ve menettiği fiili yapmamayı,
ı) Hizmet: Mevzuatla yapılması veya yapılmaması hükme bağlanmış olan hususlar ile amir tarafından emredilen veya yasaklanan işleri,

(*) 682 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23 Ocak 2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan halidir.

i) Personel: Emniyet Genel Müdürlüğü için emniyet teşkilatında çalışan her sınıftan memuru; Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatlarında görev yapan subay, astsubay, sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler ile diğer sınıflardaki memurları,

j) Üst: Makam, rütbe veya kıdem büyüklüğünü,

k) Üst disiplin amirleri: Disiplin amirinin kadro ve kuruluş yönünden bağlı bulunduğu ve disiplin cezası verilecek personelden makam, rütbe veya kıdemce büyük olan yetkili sıralı tüm amirleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Disiplin cezasını gerektiren fiillerin ve disiplin cezalarının niteliği

MADDE 4- (1) Disiplinsizlik kasten veya taksirle oluşabilir.

(2) Aynı fiil nedeniyle bu Kanun Hükmünde Kararnamede yazılı disiplin cezalarından birden fazlası verilemez.

(3) Bir fiilin birden fazla disiplinsizlik teşkil etmesi halinde ağır olan disiplin cezası verilir.

(4) Bir fiilin diğer kanunlar kapsamında idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun Hükmünde Kararnamede kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Disiplin soruşturmasının adli soruşturma veya kovuşturmadan bağımsızlığı

MADDE 5- (1) Herhangi bir fiilden dolayı ilgili hakkında yapılan adli soruşturma veya kovuşturma, aynı fiilden dolayı ayrıca disiplin soruşturması ve tahkikat yapılmasını, disiplin cezası verilmesini ve bu cezanın yerine getirilmesini engellemez.

Takdir hakkının kullanımı

MADDE 6- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede ile disiplin cezası vermeye yetkilendirilen disiplin amirleri veya kurulları, disiplin cezası uygulanması ile ilgili takdir haklarını ölçülü, adaletli ve hakkaniyetli bir şekilde kullanırlar.

(2) Takdir hakkı mutlaka gerekçeli olarak kullanılır.

(3) Takdir hakkı kullanılırken;

a) Disiplinsizliğin işleniş biçimi,

b) Disiplinsizliğin işlendiği zaman ve yer,

c) Disiplinsizliğin hizmete olumsuz etkisinin ağırlığı,

ç) Meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı,

d) Disiplinsizlik yapan personelin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığı,

e) Disiplinsizlik yapan personelin daha önceki disiplin durumu,

f) Disiplinsizlik yapan personelin samimi ikrarı ve gösterdiği pişmanlık, gözönüne alınır.

(4) İtiraz üzerine yetkili makamlar tarafından verilen kararlar hariç olmak üzere, hiçbir idari makam tarafından, disiplin cezası ile ilgili takdir hakkının kaldırılması sonucunu doğuran bir karar verilemez veya uygulama yapılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disiplinsizlik ve Cezaları

Disiplin cezaları

MADDE 7- (1) Personele verilecek disiplin cezaları şunlardır:

a) Uyarma cezası: Personele görevinin icrasında veya hal ve hareketlerinde daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama cezası: Personele görevinin icrasında veya hal ve hareketlerinde kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

c) Aylıktan kesme cezası: Disiplin cezası verilen personelin, fiilin ağırlık derecesine göre zam ve tazminatlar hariç brüt aylığından onbeş günlüğe kadar kesinti yapılmasıdır. Ceza, aylığı tahakkuk ettiren birimce personelin aylığından kesilmek suretiyle yerine getirilir. Aylıktan kesme tam Türk Lirası üzerinden yapılır ve kuruşlar dikkate alınmaz.

ç) Kısa süreli durdurma: Personelin bulunduğu kademedeki ilerlemesinin dört, altı veya on ay süre ile durdurulmasıdır.

d) Uzun süreli durdurma: Personelin bulunduğu kademedeki ilerlemesinin oniki, onaltı, yirmi veya yirmidört ay süre ile durdurulmasıdır.

e) Meslekten çıkarma: Personelin emniyet, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatlarında bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.

f) Devlet memurluğundan çıkarma: Personelin bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarılmasıdır.

(2) Kurumda geçmiş hizmetleri sırasında çalışmaları olumlu bulunan ve iyi veya çok iyi derecede değerlendirme puanı alan personel için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.

(3) Birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinin uygulanmasında, cezanın üst ve alt kademeleri ağır ya da hafif ceza sayılmaz.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay ve uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlerin kendi kanunlarında düzenlenen meslekten ayırmayla ilgili hükümlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(5) Devlet memurluğundan çıkarma ya da meslekten çıkarma cezalarından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olanlar, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından başlayarak beş yıl, diğer cezaların uygulanmasından başlayarak on yıl geçtikten sonra, atamaya yetkili amire başvurarak verilmiş olan disiplin cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir. İlgilinin bu süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse söz konusu ceza özlük dosyasından silinir.

Disiplin cezası verilecek fiiller

MADDE 8- (1) Uyarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Silahını, araç ve gerecini, giyim ve kuşamını temiz tutmamak, çalıştığı yerin temizliğine özen göstermemek.

b) Yetkili makamlarca belirlenmiş tasarruf tedbirlerine riayet etmemek veya kullanımına sunulan kamu kaynaklarının kullanılmasında gösterilmesi gereken makul seviyedeki özeni göstermemek.

c) İzinsiz veya kurumunca kabul edilebilir özrü olmaksızın belirli zamanda yapılması gereken faaliyetlere geç kalmak.

ç) Görevdeyken, yetkili makamlar tarafından izin verilen durumlar haricinde görev veya hizmetle ilgisi olmayan işlerle uğraşmak.

d) Özürsüz veya izinsiz olarak mesaiye geç gelmek veya erken ayrılmak ya da günlük mesai saatlerine riayet etmemek.

e) Nezaket kurallarına aykırı tavır ve davranışlarda bulunmak.

f) Emrin icrası veya sonuçları ile katılım sağlanan toplantılarla ilgili olarak görevlendirme yapan amire bilgi vermemek.

g) Usulüne uygun olarak kendisine verilmiş olan bir emir üzerine; emrin uygun olmadığı, yanlış verildiği, yapılamayacağı ve benzeri şekillerde amirini alenen eleştirmek veya amire karşı itirazda bulunmak (Amir tarafından karar verilene kadar astın fikrini savunması veya emrin kanunsuz olduğu hususundaki kanaatini belirtmek için amire yaptığı itiraz bu kapsamda disiplinsizlik teşkil etmez.).

(2) Kınama cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Görev sırasında veya dışında, mevzuat veya talimatlarla yasaklanan davranışlarda bulunmak.

b) Mevzuatta belirlenmiş usul ve kurallara riayet etmeden sözlü, yazılı veya elektronik olarak müracaat veya şikâyetle bulunmak.

c) Nöbeti teslimden sonra görev yerine özürsüz olarak geç dönmek.

ç) Bildirimleri süresi içerisinde yerine ulaştırmamak.

d) Mevzuat veya talimatlarla taşınmasına veya bulundurulmasına izin verilmiş olanlar dışında, mesleğin ciddiyeti ile bağdaşmayacak biçimde yüzük, bilezik, kolye, madalyon, rozet ve benzeri şeyleri takmak.

e) Görev sırasında veya dışında kendisi ile aynı rütbede çalışanlara veya mesai arkadaşlarına karşı saygısız davranmak.

f) Mevzuat ve talimatlarla kendisine tevdi edilmiş görevlerin gerektirdiği sorumluluğu üstlenmekten imtina ettiğini gösterecek tavır ve davranışlarda bulunmak.

g) Amirleri, üstleri, aynı rütbedeki veya çalışma arkadaşları hakkında ve onların bulunmadığı ortamlarda, onların işlem, eylem ve kişilikleri hakkında kötüleyici veya konuştuğu kişilerde kötü intiba bırakacak tarzda olumsuz sözler söylemek.

ğ) Zati demirbaş tabanca veya geçici olarak verilen demirbaş tabancanın üzerinde orijinalliğini bozacak boya, kaplama, gravür veya ciddiyetle bağdaşmayacak şekil, desen, resim ve karakter gibi değişiklikler yapmak.

h) Mevzuata veya mesleki teamüllere aykırı hitaplarda bulunmak.

ı) Bu fıkra da disiplinsizlik olarak saptanan eylem, işlem, tutum ve davranışlar dışında herhangi bir biçimde görevin takdir ve yerine getirilmesinde müsamaha ve savsaklama göstermek.

i) Kılık ve kıyafet ile ilgili olarak mevzuatta belirlenmiş kurallara uymamak.

(3) Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Üç günlüğe kadar aylıktan kesme cezasını gerektiren fiiller;

1) Mevzuat veya talimata aykırı olarak eksik kuşam ve teçhizatla göreve çıkmak.

2) Amir ve üstlerinin, görev ve mesleki konulara veya tutum ve davranışlarına ilişkin uyarılarına uymamak ya da bu uyarılara kayıtsız kalmak, amir ve üstleri tarafından sorulan soruları gereken süre içinde yanıtlamamak.

3) Özlük hakları ile ilgili veya başka bir kişisel menfaat temini için başkalarını aracı koyup öncelik ve ayrıcalık talep etmek.

4) İzinsiz veya kurumunca kabul edilebilir bir özrü olmaksızın yirmidört saate kadar göreve gelmemek.

5) Görev dışında amir veya üstlerine saygısız davranmak.

6) Nöbet görevine gelmemek veya nöbet ya da nokta görevinde mevzuatla ve talimatlarla belirlenen kurallara aykırı hareket etmek.

7) Görevli bulunduğu sırada görev gereği olmaksızın veya amirin izni olmadan resmi kıyafet ile kahvehane, kiraathane, lokal, kulüp ve benzeri yerlerde oturmak.

8) Amirinden izin olmaksızın görevli bulunduğu il sınırları dışına çıkmak.

9) Emrinde çalışanları veya Devletin araç ve gereçlerini idarece kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın özel işlerinde kullanmak.

10) Kendisine verilmiş olan personel kimlik kartını kabul edilebilir bir neden olmaksızın kaybetmek.

11) Bazı isteklerini yerine getirmek, kişisel bir menfaat sağlamak, görev veya sorumluluktan kaçmak gibi amaçlarla hastalığını abartmak veya olmadığı halde bir rahatsızlığı varmış gibi göstererek günlük mesainin bir kısmına katılmamayı alışkanlık haline getirmek.

12) Herhangi bir yolu, yeri veya kişiyi arayıp soranlara cevap vermemek, baştan savmak.

13) Görevde kayıtsızlık göstermek, görevi savsaklamak veya geçerli bir özrü olmaksızın belirtilen sürede bitirmemek.

14) Haklı bir neden olmadan kişileri bekletmek.

15) Selamlama ile ilgili olarak belirlenmiş kurallara riayet etmemek.

16) Resmi protokol kurallarına aykırı tavır ve davranışlarda bulunmak.

b) Dört ila on günlüğe kadar aylıktan kesme cezasını gerektiren fiiller;

1) Kendisi ile aynı rütbede çalışanlara, astlarına veya mesai arkadaşlarına karşı onur kırıcı söz söylemek, davranışta bulunmak veya söz, yazı ya da eylemle hakaret etmek.

2) Resmi belge veya göreve ilişkin evrakı kaybetmek.

3) Önem almamak veya tedbirli davranmamak yüzünden kendisine teslim edilen Devlet malı eşyanın hasar görmesine veya kaybolmasına neden olmak.

4) İzinli olduğu zamanlarda resmi kıyafetle, izinli olmadığı zamanlarda görevli olmaksızın resmi veya sivil kıyafetle, personelin girmesine veya oturup eğlenmesine izin verilen yerler dışındaki kahvehane, lokal, kulüp veya benzeri yerlerde oyun oynamak.

5) İzinsiz veya kurumunca kabul edilebilir bir özrü olmaksızın yirmidört saatten fazla ve iki güne kadar (ikinci gün dahil) göreve gelmemek.

6) Mühür veya beratını kabul edilebilir bir neden olmaksızın kaybetmek.

7) Yükümlü bulunduğu devir ve teslim işlemlerini tamamlamadan ya da devir ve teslim işleri tamamlanmadığı takdirde ilgili mevzuatında belirtilen süre dolmadan görev yerinden ayrılmak.

8) Görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri görevin sona ermesine ya da kurumca istenmesine rağmen geri vermemek.

9) İzin verilen haller dışında üniforma giymemek.

c) Onbir ila onbeş günlüğe kadar aylıktan kesme cezasını gerektiren fiiller;

1) İzinsiz veya kurumunca kabul edilebilir bir özrü olmaksızın iki günden fazla ve üç güne kadar (üçüncü gün dahil) görevine gelmemek.

2) İzinli bulunduğu sürede, hizmet ve görevin gerektirdiği durumlarda, görevine derhal dönmesi kendisine sözlü, yazılı ya da herhangi bir iletişim vasıtasıyla duyurulduğu halde, kabul edilebilir özrü bulunmaksızın görevine makul sürede dönmek.

3) Amir ve üstlerine iletilmesi gereken olay, bilgi ve emirleri zamanında iletmemek.

4) Görev sırasında kişilere karşı onur kırıcı söz söylemek veya davranışta bulunmak.

5) Denetleme ve soruşturmaları uzatmak, denetleme raporları ve soruşturma raporlarını süresinde ilgili yerlere vermemek veya göndermemek ya da kabul edilebilir bir neden olmadan soruşturmayı eksik bırakmak.

(4) Kısa süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Dört ay kısa süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Amir ve memurlara görevle ilgili olarak yalan söylemek.

2) Denetim görevini yerine getirmemek.

3) İzinsiz ya da kurumca kabul edilebilir özrü olmaksızın kesintisiz olarak üç günden fazla ve beş güne kadar (beşinci gün dahil) göreve gelmemek.

4) Amirlerini, üstlerini, aynı rütbedeki arkadaşlarını, astlarını veya diğer mesai arkadaşlarını haksız yere şikâyet etmek.

5) Astlarını, aynı rütbedeki arkadaşlarını ve diğer mesai arkadaşlarını dövme girişiminde bulunmak.

6) Toplu olarak sözlü veya yazılı şikâyetinde bulunmak.

7) Görev sırasında amir veya üstlerine saygısız davranmak.

8) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede ayrıca disiplinsizlik olarak tanımlanmamış olmak kaydıyla astları veya mesai arkadaşlarına yönelik olarak sürekli ve sistemli her türlü baskı ve taciz uygulamak.

b) Altı ay kısa süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Doğrudan veya aracı eliyle astlarından ya da iş sahiplerinden hediye veya borç almak.

2) Kabul edilebilir mücbir sebepler haricinde borçlanıp ödememeyi alışkanlık haline getirmek.

3) Görevde kullanılan telsiz haberleşme araçlarıyla görevle ilgili olmayan veya saygısızca konuşmalar yapmak ya da anlaşılmasız sesler çıkarmak.

4) Teslim aldığı her çeşit motorlu araç, makine, cihaz ve teçhizatda ağır kusur veya hizmetten ayrılabilen kişisel kusurla hasara sebep olmak.

5) Görev içinde veya dışında amir ya da üstlerinin eylem veya işlemlerini olumsuz yönde eleştirici nitelikte söz söylemek ya da yazı yazmak.

6) Hizmet dışında resmi sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak eylem ve davranışlarda bulunmak.

7) Bir görevin kendisine tevdi edildiğini öğrendikten sonra mazeretler ileri sürmek suretiyle göreve başlamayı geciktirmek.

c) On ay kısa süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Amir ve üstlerine iletilmesi gereken olayları ve bunlarla ilgili bilgileri amirlerinden ve resmen istenmesi halinde görevli ve yetkili kuruluş ve kişilerden gizlemek.

2) Yetkili olmadığı halde basın, haber ajansları, radyo ve televizyon kurumları veya diğer iletişim kanalları vasıtasıyla kamuoyuna bilgi ya da demeç vermek.

3) Silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu yaralamaya sebebiyet vermek, kendisini yaralamak ya da bu fiillerin başkaları tarafından işlenmesine neden olmak.

4) Hizmet aracıyla ağır kusuru veya hizmetten ayrılabilen kişisel kusuruyla trafik kazası sonucu yaralamaya sebebiyet vermek.

(5) Uzun süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Oniki ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunmak.

2) Görev sırasında kişilere veya herhangi bir nedenle kurum binalarına gelen ya da getirilenlere hakaret etmek.

b) Onaltı ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Devlet malı motorlu araçları, muhabere araçlarını, silah veya mühimmatı ihmal nedeniyle kaybetmek.

2) Hizmet içinde resmi sıfatının gerektirdiği saygınlığı ve güven duygusunu sarsacak eylem ve davranışlarda bulunmak.

3) Görevde uyumak.

c) Yirmi ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) İzinsiz veya kurumca kabul edilebilir özrü olmaksızın kesintisiz olarak beş günden fazla ve dokuz güne kadar (dokuzuncu gün dahil) görevine gelmemek.

2) Muhafazası veya sevkiyle yükümlü bulunduğu şüpheli, sanık, tutuklu veya hükümlünün uyanık davranmamak ya da önlem almamak yüzünden kaçmasına neden olmak ya da yakalama görevini savsaklamak.

ç) Yirmidört ay uzun süreli durdurma cezasını gerektiren fiiller;

1) Silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu ölüme sebebiyet vermek ya da bu fiilin başkaları tarafından işlenmesine neden olmak.

2) Silahıyla yaralama suçunu kasten işlemek.

3) Meskûn yerlerde, binalarda, herkesin dolaşp gezebileceği veya oturabileceği yerlerde silah atmak.

4) Amirin usulüne göre verdiği emri yerine getirmemek.

5) Amirin izni olmaksızın görev yerini terk etmek.

6) Kişinin iffetine yönelik söz söylemek, fiil veya harekette bulunmak.

7) Amir veya üste hakaret etmek.

8) Amir veya üstlerini söz, yazı, tutum veya davranışlarıyla küçümsemek.

9) Amir veya üstlerini dövmeye teşebbüs etmek.

10) Amir veya üstlerini sözlü veya fiili olarak tehdit etmek.

11) Göreve ilişkin her türlü yazılı kağıt, belge, mikrofilm aslı veya kopyalarını kasıtlı olarak yok etmek, ortadan kaldırmak ya da belge niteliği taşıyan bilgisayar programlarını, dosyalarını, verilerini hukuka aykırı olarak ele geçirmek, başkasına zarar vermek üzere kullanmak, tahrip etmek, değiştirmek, silmek, sistemin işlemesine engel olmak ya da yanlış biçimde işlemesini sağlamak.

12) Kriptolu telsiz cihazının ve her türlü kriptolu cihazın kaybını veya çalındığını, idarece kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın ilgili birime derhal bildirmemek.

13) Hizmet aracıyla ağır kusuru veya hizmetten ayrılabilen kişisel kusuruyla trafik kazası sonucu ölüme sebebiyet vermek.

(6) Meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiiller şunlardır:

a) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak veya personel arasında bu yolda ayırım yapıcı tutum ve davranışlarda bulunmak.

b) Göreve çıkılmaması için propaganda yapmak, kışkırtmak, zorlamak, karar alınmasını sağlamak, alınan bu karara katılmak veya karar uyarınca göreve çıkmamak.

c) Amir ya da üstlerinin icraatına karşı çıkmak ve bu hareketi toplu hale dönüştürerek görev yapılmasını ya da göreve çıkılmasını engellemek, buna katılmak, katılmaya tahrik ya da teşvik etmek.

ç) Yetkisini veya nüfuzunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla ya da kin ve dostluk gibi nedenlerle kötüye kullanmak.

d) Hizmetle ilgili her türlü dosya, kayıt, resmi evrak veya belgeyi ya da örneklerini yetkisiz kişilere vermek, verilmesini emretmek, verilmesine göz yummak.

e) Gizli tutulması zorunlu olan ve görev ile ilgili bulunan bilgi ve belgeleri görevli veya yetkili olmayan kişilere açıklamak.

f) Muhafazası veya sevgiyle görevli olduğu şüpheli, sanık, tutuklu veya hükümlünün kaçmasına bilerek ve isteyerek imkân vermek.

g) Bilerek ve isteyerek suç kanıtlarını yok etmek veya bunların yok olmasına neden olmak, kanıtları silmek, gizlemek, değiştirmek, bozmak veya bu fiillere yardımcı olmak.

ğ) Devlet malı araç, gereç, hayvan, silah, mermi ve mühimmatı satmak veya mal edinmek, personel kimlik kartını, araç, gereç, hayvan, silah ve mühimmatı başkalarının kullanımına vermek.

h) Kasıtlı olarak gerçek dışı rapor vermek veya tutanak düzenleyip imza etmek veya ettirmek.

ı) Görev sırasında yardım isteyen güvenlik görevlilerine haklı bir neden yokken yardımdan kaçınmak veya bildiği ya da gördüğü bir suçun izlenmesi ve suçlunun yakalanması için gerekli girişimde bulunmamak.

i) Mesleğin saygınlığını zedeleyecek şekilde uygunsuz yerlere gitmek.

j) Görev mahallinde veya görevli bulunduğu sırada alkollü içki içmek veya içilmesine göz yummak.

k) Göreve sarhoş veya alkollü içki içtiği belli olacak biçimde gelmek.

l) Resmi kıyafetle umuma açık yerlerde alkollü içki içmek veya resmi kıyafetli olarak gizlenemeyecek derecede sarhoş görünmek.

m) Uyuşturucu maddeleri yapmak veya kullanmak, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, nakledilmesine, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olmak.

n) Kumar oynamak veya oynatmak, kumar oynatanlarla ilişki kurmak.

o) Kaçakçılık yapmak veya kaçakçılarla ilişki kurmak.

ö) Geliri ile uygun sayılmayacak biçimde yaşadığı ve aşırı harcamada bulunduğu kanıtlanmış olmak ve bunun haklı kaynağını gösterememek.

p) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile öngörülen grev yasağı kapsamına giren eylemlerde bulunmak.

r) Devlet memurları tarafından yapılamayacağı 657 sayılı Kanunda belirtilen kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak.

s) Siyasi partilerin yararına veya zararına çalışmak ya da siyasal eylemlerde bulunmak, görevli olmaksızın siyasal amaçla yapılacak açık veya kapalı yer toplantılarına ya da gösteri yürüyüşlerine katılmak.

ş) İffetsizliği bilinen veya anlaşılmış olan bir kimse ile bilerek evlenmek ya da evlilik bağını devam ettirmek veya böyle bir kimseyi yanında bulundurmak ya da nikahsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar etmek.

t) Kanuna aykırı olarak sendikalara üye olmak, sendikaların veya üyesi bulunmadıkları derneklerin yapacakları bilimsel, kültürel ve teknik nitelik taşımayan açık veya kapalı yer toplantılarına ya da gösteri yürüyüşlerine görevli olmaksızın katılmak, açık yer toplantı ve gösteri yürüyüşlerine resmi kıyafetli veya silahlı olarak katılmak ya da üyesi bulundukları derneklerin tüzüklerinde belirtilen amaçları dışındaki çalışmalarını veya bu nitelikteki toplantı ya da gösteri yürüyüşlerini düzenlemek veya bunlara katılmak.

u) Görevde kullanılan telsiz, telefon haberleşmesini veya kurum içi iletişim sistemlerini kasıtlı olarak engellemek.

ü) Mesleğin onur ve saygınlığını zedeleyici veya amir ya da üstlerinin eylem ve işlemlerini olumsuz yönde eleştirici nitelikte tek başına veya topluca bildiri dağıtmak ya da basın, haber ajansları, radyo ve televizyon kurumları ve diğer iletişim kanalları vasıtasıyla kamuoyuna yönelik bilgi, yazı ve demeç vermek.

v) Amir ya da üste karşı itaatsizliğe, mukavemete ya da fiilen taarruza tahrik ya da teşvik etmek.

y) Menşei belli olmayan, bulundurulması ve taşınması yasak olan her çeşit silah, mühimmat ve benzerlerini bulundurmak.

z) Hukuka aykırı olarak kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal etmek, kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini ifşa etmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın kaydetmek, kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaların kaydedilmesi suretiyle elde edilen verileri ifşa etmek, kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal etmek, kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa etmek, kişisel verileri kaydetmek, kişisel verileri bir başkasına vermek, yaymak veya ele geçirmek, kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olduğu halde bu görevini kasıtlı olarak yerine getirmemek, gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla suç delillerini yok etmek, silmek, gizlemek, değiştirmek veya bozmak, sayılan fiilleri emir vererek yaptırmak.

aa) Yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak

veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek.

bb) Görevi gereği öğrendiği veya edindiği kişisel bilgi veya belgeleri yetkisiz kişilerle paylaşmak ya da basın ve yayın kuruluşlarına veya diğer iletişim kanallarına vermek.

cc) Bir kimseyle gayri tabii mukarenette bulunmak yahut bu fiili kendisine rızasıyla yaptırmak.

çç) Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara ve benzeri kötü alışkanlıklara düşkün olmak.

dd) Aynı rütbedeki meslektaşları ile diğer mesai arkadaşlarına fiili tecavüzde bulunmak.

ee) Görevde kullanılan telsiz haberleşme araçlarıyla amir ya da üstleri hakkında olumsuz yönde eleştirici nitelikte konuşmalar yapmak.

ff) Dernek kurmak ya da spor dernekleri dışındaki derneklere üye olmak.

gg) Vakıf kurmak veya Bakanlıkça belirlenmiş vakıflardan başka vakıfların organlarında görev almak.

(7) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında, terfileri 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tabi olan personelin;

a) Kısa süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde brüt aylıklarının 1/5'i ile 1/4'ü,

b) Uzun süreli durdurma cezası verilmesini gerektiren hallerde brüt aylıklarının 1/3'ü ile 1/2'si,

kesilir.

(8) Yedinci fıkra da yer alan cezalar yetkili disiplin kurullarınca verilir.

Devlet memurluğundan çıkarma

MADDE 9- (1) Devlet memurluğundan çıkarma cezası uygulanacak fiiller ve bu cezayı verme yetkisi ile ilgili olarak 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Ayrıca, aşağıdaki fiilleri işleyen personel de Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılır;

a) Ülkenin bağımsızlığını zedelemeye, bütünlüğünü bozmaya ve milli güvenliği tehlikeye düşürmeye yönelik herhangi bir faaliyette bulunmak veya aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, vakıf, dernek ve benzeri teşekküle katılmak, bunlara yardım etmek veya bu yapılarla ilişki içerisinde bulunmak.

b) İşkence yapmak.

Ağırlaştırıcı nedenler

MADDE 10- (1) Amirin emrinin yapılmaması fiilinin neticesinde, Devlet ya da kişiler zarara uğratılmış ya da hizmetin gecikmesine ya da durmasına neden olunmuşsa doğan zararın derecesine ya da durumun ağırlığına göre meslekten çıkarma cezası uygulanabilir.

(2) Görev yerinden ayrılmak fiili uzun süreli veya görevi aksatacak biçimde olmuşsa ya da Devleti veya kişileri zarara uğratmışsa durumun niteliğine, ağırlığına ya da zararın derecesine göre meslekten çıkarma cezası uygulanabilir.

(3) Yazılı kağıt, belge ve kayıtlar üzerinde işlenen yasak fiiller Devlet veya kişileri zarara uğratmış ya da hizmetin gecikmesine, durmasına veya aksamasına neden olmuşsa durumun ağırlığına ya da zararın derecesine göre meslekten çıkarma cezası verilebilir.

(4) Nöbet görevine gelmemek veya nöbet talimatına aykırı davranmak fiili Devlet veya kişilerin zarara uğramasına yol açmış ise durumun niteliğine ve ağırlığına göre meslekten çıkarma cezası uygulanabilir.

(5) Silahıyla ölüme sebebiyet vermek fiilinin işleniş şekli, durumun ağırlığı ya da zararın derecesine göre meslekten çıkarma cezası verilebilir.

(6) Silahıyla dikkatsizlik, tedbirsizlik veya ihmal sonucu yaralamaya sebebiyet vermek

fiilinin işleniş şekli, durumun ağırlığı ya da zararın derecesi ile fiilin konusunun önem ve değerine göre meslekten çıkarma cezası verilebilir.

(7) Meskûn yerlerde silah atmak fiili Devlet veya kişilerin zarara uğramasına yol açmış ise durumun niteliğine ve ağırlığına göre meslekten çıkarma cezası uygulanabilir.

(8) Görevde uyumak fiili Devlet veya kişilerin zarara uğramasına yol açmışsa durumun niteliğine ve ağırlığına göre meslekten çıkarma cezası uygulanabilir.

(9) Muhtelif mazeretler ileri sürmek suretiyle tevdi edilen göreve gitmemek fiili hizmetin aksamasına veya kamu zararının oluşmasına neden olmuşsa meslekten çıkarma cezası verilebilir.

(10) Görevin takdir ve yerine getirilmesinde müsamaha veya savsaklama fiili Devleti veya kişileri zarara uğratmış veya hizmetin gecikmesine, durmasına ya da aksamasına neden olmuşsa durumun ağırlığına ve zararın derecesine göre daha ağır cezalardan birisi verilebilir.

(11) Silahıyla yaralamaya kasten sebebiyet vermek fiilinin işleniş şekli, durumun ağırlığı ya da zararın derecesine göre yirmidört ay uzun süreli durdurma cezası verilebilir.

(12) Denetleme ve soruşturma görevlerini savsaklamak fiili hizmetin gecikmesine, durmasına, aksamasına neden olmuş veya Devlet ya da kişileri zarara uğratmışsa durumun ağırlığına yahut zararın derecesine göre, dört ay kısa süreli durdurma cezası uygulanabilir.

(13) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirlenmiş ve bir disiplin cezasıyla yaptırma bağlanmış fiillerin sahil güvenlik personelince yurtdışı liman ziyaretlerinde veya Türk karasuları dışında işlenmesi halinde, uyarma ve kınama cezası gerektiren fiillerde meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığı da dikkate alınarak aylıktan kesme, kısa veya uzun süreli durdurma cezası; aylıktan kesme, kısa veya uzun süreli durdurma cezası gerektiren fiillerde ise yine meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı dikkate alınarak meslekten çıkarma cezası verilebilir.

Geçici olarak kontrol altına alma

MADDE 11- (1) Jandarma Genel Komutanlığının terörle mücadele hareketi kapsamındaki operasyonlarında ve Sahil Güvenlik Komutanlığının seyir halindeki gemi ve botlarında, bunların komutanları, diğer kanunlar ile verilmiş yakalama yetkisi haricinde aşağıdaki durumlardan birisi bulunduğu veya benzer bir amaçla emri altındakileri geçici olarak kontrol altına almaya veya aldirmaya yetkilidir.

a) Kendisine, başkalarına veya çevresine ya da hizmete ait bir eşyaya zarar vereceği açık bir şekilde belli olanların bu durumunun engellenmesi.

b) Ciddi şekilde bozulan disiplinin yeniden tesis edilmesi.

c) Sarhoşluk süresince kişinin kontrol altında tutulması.

(2) Kontrol altında bulundurma, bu amaç için hazırlanacak mahallerde, Jandarma Genel Komutanlığı için operasyon komutanının uygun gördüğü mahallerde ve yirmidört saati geçmeyecek şekilde uygulanır. Tedbir süresinin oniki saati geçmesi halinde, personelin yakınlarına ve tedbiri uygulayan komutanın üstüne en kısa sürede bilgi verilir.

(3) Kontrol altına alınanlarla ilgili olarak durumun gerektirdiği tedbirler, disiplin amirlerince alınır veya alınması sağlanır. Bunlar hakkında disiplin cezası uygulamasında, eyleminin karşılığı olan cezanın üst sınırı ceza üst sınırdaysa veya cezanın üst sınırı yok ise bir üst ceza uygulanır.

Disiplin ceza puanına bağlı olarak meslekten çıkarma cezası verilmesi

MADDE 12- (1) Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık haline getirme olarak kabul edilir ve personel hakkında meslekten çıkarma cezası yetkili disiplin kurullarınca verilir:

a) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde yirmi disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam oniki defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

b) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son beş yıl içinde kırk disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam yirmibeş defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

(2) Aynı disiplin dosyası kapsamında birden fazla disiplin cezası verilmesi halinde en yüksek olanın puanı değerlendirmeye esas alınır.

(3) Birinci fıkra kapsamında ceza puanlarının hesaplanması usulü Emniyet Genel Müdürlüğü personeli için ekli (1) sayılı çizelgede, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli için ekli (2) sayılı çizelgede gösterilmiştir.

(4) Sözleşmeli personelin sözleşmelerinin feshine ilişkin özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Amirleri ve Disiplin Kurulları

Disiplin amirleri

MADDE 13- (1) Disiplin amirinin, disiplin cezası verilecek personelden makam, rütbe veya kıdemce büyük olması ve amir konumunda bulunması gerekir.

(2) Emniyet Genel Müdürlüğü personeline resen disiplin cezası vermeye yetkili olanlar, disiplin cezası verilecekler ile verebilecekleri cezalar ekli (3) sayılı çizelgede, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeline resen disiplin cezası vermeye yetkili olanlar, disiplin cezası verilecekler ve verebilecekleri cezalar ekli (4) sayılı çizelgede gösterilmiştir.

(3) Kaymakamlar ilçe, valiler il teşkilatındaki diğer disiplin amirlerine göre en üst disiplin amiridir. Valiler kaymakamlara, Bakan ise Emniyet Genel Müdürü, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile valilere göre bir üst disiplin amiridir.

(4) Disiplin amirleri, disiplin amiri oldukları her rütbe ve derecedeki tüm personel hakkında disiplin soruşturması açabilir.

(5) Disiplin soruşturması yapma ve disiplin cezası verme görev ve yetkisi üst disiplin amirleri tarafından da kullanılabilir.

(6) Bakanlık merkez, taşra ve bağlı kuruluşları personelinden görevlendirme, atama veya herhangi bir nedenle mensubu bulunduğu teşkilat dışında görev yapanlar hakkında disiplin soruşturması fiilen görevli olduğu teşkilat bünyesinde yapılır ve disiplin soruşturma dosyası bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre işlem yapılmak üzere hakkında disiplin soruşturması yapılan personelin mensubu olduğu teşkilatın yetkili disiplin amiri ve kurullarına gönderilir.

Disiplin amirlerinin soruşturmaya ilişkin yetkileri

MADDE 14- (1) Maiyetinden birinin disiplinsizlik teşkil eden bir fiilini veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını herhangi bir şekilde öğrenen disiplin amirleri, olayın araştırılmasının gerektiğine kanaat getirirse bizzat ya da yazılı olarak görevlendireceği soruşturmacılar vasıtasıyla disiplin soruşturması yapar.

(2) Disiplin soruşturmacısı olarak hakkında disiplin soruşturması yapılacak kişinin üstü konumundaki bir veya birden fazla kişi ya da Bakanlık ve/veya ilgisine göre Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ya da Sahil Güvenlik Komutanlığı müfettişi görevlendirilebilir. Ancak gerek görülmesi halinde, heyet başkanı hariç olmak üzere hakkında disiplin soruşturması yapılacak kişinin astı konumunda heyet üyeleri görevlendirilebilir. Disiplin soruşturmacısı olarak mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı ile ilgisine göre emniyet hizmetleri, jandarma hizmetleri ve sahil güvenlik hizmetleri sınıflarından olanlar haricinde herhangi bir personel görevlendirilemez.

(3) Disiplin soruşturmacıları ve heyeti, kendilerini görevlendiren disiplin amiri adına disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişi görevlendirme, keşif yapma, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere her türlü inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir. Müfettişlerin özel mevzuatlarından doğan yetkileri saklıdır.

(4) Disiplin soruşturmacısı olarak görevlendirilebileceği belirtilenler, boşanmış olsalar dahi eşleri veya ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları olan personel hakkında yürütülen soruşturmalarda görevlendirilemez.

(5) 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunun disiplin soruşturması işlemleri ile ilgili hükümleri saklıdır.

Disiplin amirinin disiplin cezası verme yetkisi

MADDE 15- (1) Disiplinsizlik yaptığı tespit edilen personele disiplin amiri tarafından bu Kanun Hükmünde Kararnamedeki esaslara uygun olarak disiplin cezası verilir.

(2) Disiplin amiri olarak tayin edilen unvanlara ait görevleri vekâleten, ikinci görevle, geçici görevle veya kanunlarda yazılı diğer hallerde yetkili olarak yürütenler de bu görevi yürüttükleri sürece disiplin amirlerine tanınan yetkileri kullanabilirler.

(3) Disiplin amirleri boşanmış olsalar dahi eşleri veya ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları olan personel hakkında, bu sıfatlarından doğan yetkilerini kullanamazlar. Bu hallerde, disiplin amirliği yetkisi, üst konumdaki disiplin amiri tarafından kullanılır.

(4) Disiplin amirliği yetkisi devredilemez.

Emniyet teşkilatı disiplin kurulları

MADDE 16- (1) Emniyet teşkilatında, disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere, illerde, eğitim ve öğretim kurumlarında birer polis disiplin kurulu, merkezde ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu ve Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu oluşturulur.

a) İl polis disiplin kurulu, vali yardımcısının başkanlığında aşağıdaki kişilerin katılımıyla oluşur.

1) İl hukuk işleri müdürü, bulunmadığı durumda il hukuk işleri şube müdürlüğünün bağlı olduğu vali yardımcısı.

2) Emniyet müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcılarının biri, müdür yardımcısı bulunmadığı durumda il emniyet kuruluşunda emniyet müdüründen sonra gelen en yüksek rütbeli, rütbelerde eşitlik varsa daha kıdemli amir.

3) Asayiş şube müdürü.

4) Personel şube müdürü.

b) Eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurulları, kurum müdürünün başkanlığında, aynı kurumda görevli personel arasında en yüksek rütbeli, rütbelerde eşitlik durumunda kıdemli üç amir ile aynı kurumdaki öğretmenler arasından Emniyet Genel Müdürü tarafından seçilen bir kişinin katılımıyla oluşur.

c) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu, personel işleriyle görevli genel müdür yardımcısının başkanlığında aşağıdaki kişilerin katılımıyla oluşur:

1) Personel Daire Başkanı.

2) Polis Teftiş Kurulu Başkanınca görevlendirilecek bir polis başmüfettişi.

3) Emniyet Genel Müdürünce görevlendirilecek bir daire başkanı.

4) Hukuk Müşavirliğinde görevli hukuk müşavirleri arasından Emniyet Genel Müdürü tarafından görevlendirilecek bir hukuk müşaviri.

ç) Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu, Emniyet Genel Müdürü başkanlığında aşağıdaki kişilerin katılımıyla oluşur.

1) Bakan tarafından görevlendirilecek iki emniyet genel müdür yardımcısı.

2) Polis Teftiş Kurulu Başkanı.

3) Birinci Hukuk Müşaviri.

(2) Birinci fıkranın (b) bendi gereğince hangi eğitim ve öğretim kurumunda polis disiplin kurulu oluşturulacağı ve disiplin kurulu oluşturulmayan eğitim ve öğretim kurumları personeli hakkında karar vermeye yetkili kurullar, Bakanlıkça belirlenir.

Emniyet teşkilatı disiplin kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 17- (1) Emniyet teşkilatı disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) İl polis disiplin kurulları, kuruldukları il emniyet kadrosundaki;

1) Polis memurları, çarşı ve mahalle bekçileri ile atanması il makamlarına ait personele bütün disiplin cezalarını,

2) Komiser yardımcısı, komiser ve başkomiserlere meslekten çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

b) Eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurulları, kurum kadrosunda görevli polis memuru ile kurumda öğrenim gören polis memuru ve adaylarına bütün disiplin cezalarını,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu, emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarından;

1) Genel Müdürlük, il, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki 8 inci meslek derecesinden 5 inci meslek derecesine (bu derece dahil) kadar olan personele meslekten çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) İl emniyet kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser ve başkomiserler hakkında meslekten çıkarma cezasını,

3) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatı ve eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki komiser yardımcısı, komiser, başkomiserler ile Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında görevli polis memurları hakkında bütün disiplin cezalarını,

ç) Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu, emniyet hizmetleri sınıfında bulunanlardan;

1) Genel Müdürlük, il, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki 8 inci meslek derecesinden 5 inci meslek derecesine (bu derece dahil) kadar olan personel hakkında meslekten çıkarma cezasını,

2) Genel Müdürlük, il, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarındaki 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü meslek derecelerinde bulunan personel hakkında durdurma cezaları ile daha alt cezaları,

verebilir.

(2) Emniyet hizmetleri sınıfında bulunanlardan 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü meslek derecelerindeki personel hakkında meslekten çıkarma cezası vermeye Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu yetkilidir.

(3) Emniyet teşkilatında görev yapan personelden emniyet hizmetleri sınıfı dışındaki sınıflara mensup olanlar hakkında disiplin cezaları;

a) Kadro derecesi (5) ve daha aşağı olanlardan il emniyet kuruluşunda görevli olanlara il polis disiplin kurulunca, eğitim ve öğretim kurumlarında görevli olanlara o kurumun polis disiplin kurulunca, daha yukarı kadro derecesinde olanlara Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulunca,

b) Emniyet Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında görevli olanlardan kadro derecesi (5) ve daha aşağı olanlara Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulunca, daha yukarı olanlara ise Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunca, verilir.

Emniyet teşkilatı disiplin kurullarınca verilen kararların kesinleşmesi

MADDE 18- (1) Disiplin kurullarınca verilen kararlardan;

a) İl polis disiplin kurulunun polis memurları hakkında verdiği meslekten çıkarma cezası dışındaki kararları valinin onayıyla; meslekten çıkarma cezası kararları valinin önerisi, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

b) Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu ile eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurullarının meslekten çıkarma dışındaki kararları Emniyet Genel Müdürlüğünün onayıyla; meslekten çıkarma kararları Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

c) Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunun kararları, Bakanın onayıyla, kesinleşir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca intikal eden ve Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunca uygun görüş belirtilmeyen dosyalar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

(3) İl polis disiplin kurulunca verilen ve vali tarafından uygun görülmeyen kararlar Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulunca; Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Disiplin Kurulu ile eğitim ve öğretim kurumlarındaki polis disiplin kurullarınca verilen ve Emniyet Genel Müdürü tarafından uygun görülmeyen kararlar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

Jandarma teşkilatı disiplin kurulları

MADDE 19- (1) Jandarma Genel Komutanlığı merkez ve taşra teşkilatlarında aşağıdaki disiplin kurulları bulunur.

a) İl jandarma disiplin kurulu, vali yardımcısının başkanlığında,

1) İl hukuk işleri müdürü, bulunmadığı durumda il hukuk işleri şube müdürlüğünün bağlı olduğu vali yardımcısı,

2) İl jandarma komutanı veya görevlendireceği yardımcılardan biri, komutan yardımcısı bulunmadığı durumda il jandarma kuruluşunda il jandarma komutanından sonra gelen en kıdemli subay,

3) Personel şube müdürü veya geçici bölge komutanlığı personel şube müdürü,

4) Asayiş şube müdürü veya geçici bölge komutanlığı asayiş şube müdüründen, oluşur.

b) Eğitim ve öğretim kurumlarında disiplin kurulları, kurum amiri veya yardımcısının başkanlığında kurum merkezinde görevli personel arasından en kıdemli üç komutan ile kurum merkezindeki öğretmenler arasından ilgili jandarma genel komutan yardımcısı tarafından seçilen bir kişiden oluşur. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi personeli için Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Disiplin Kurulu bu fıkradaki usul ve esaslara göre Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanı tarafından oluşturulur. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Disiplin Kurulu, eğitim ve öğretim kurumlarındaki disiplin kurullarına ilişkin usul

ve esaslara göre görev yapar. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Disiplin Kurulunun meslekten çıkarma dışındaki kararları Bakanlık Müsteşarının onayıyla, meslekten çıkarma kararları Bakanın onayıyla kesinleşir.

c) Asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları disiplin kurulları; ilgili komutan, komutan yardımcısı veya kurmay başkanı başkanlığında, ilgili komutanlık personeli arasından belirlenecek en kıdemli üç personel ile personel şube müdüründen oluşur.

ç) Jandarma Genel Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu, personel işlerinden sorumlu jandarma genel komutan yardımcısının başkanlığında, Personel Başkanı, Hukuk Hizmetleri Başkanlığı disiplin işleri şube müdürü, Jandarma Genel Komutanının seçeceği üç daire başkanı ve Tayin Daire Başkanından oluşur.

d) Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu, Jandarma Genel Komutanının veya görevlendireceği jandarma genel komutan yardımcısının başkanlığında, personel işlerinden sorumlu genel komutan yardımcısı, Personel Başkanı, İstihbarat Başkanı, Asayiş Başkanı, Personel Plan ve Yönetim Dairesi Başkanı, Tayin Daire Başkanı, Kıdem Sicil Şube Müdürü ve Hukuk Hizmetleri Başkanından oluşur.

(2) Astsubayların disiplin işlerinin görüşülmesinde ve karara bağlanmasında; Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu ve Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu hariç olmak üzere diğer disiplin kurullarında, hakkında disiplin soruşturması yapılandan daha kıdemli bir astsubay üyeye de yer verilir. Hakkında disiplin soruşturması yapılandan daha kıdemli bir astsubay yok ise kendisinden sonra en kıdemli astsubay üye olarak görevlendirilir.

Jandarma teşkilatı disiplin kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 20- (1) Jandarma teşkilatı disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) İl jandarma disiplin kurulu il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıklarındaki;

1) Yüzbaşı ve altı rütbelerdeki subay, astsubay, uzman jandarma ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlere tüm disiplin cezalarını,

b) Eğitim ve öğretim kurumlarında disiplin kurulları, kurum kadrosunda görevli ya da kurumda öğrenim gören;

1) Yüzbaşı ve altı rütbelerdeki subay, astsubay, uzman jandarma ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlere tüm disiplin cezalarını,

c) Asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları disiplin kurulu;

1) Komutanlıklar bünyesinde bulunan yüzbaşı ve altı rütbelerdeki subay, astsubay, uzman jandarma ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan diğer disiplin cezalarını,

2) Uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlere tüm disiplin cezalarını,

ç) Jandarma Genel Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu;

1) Genel Komutanlık merkez teşkilatında görevli yüzbaşı ve altı rütbelerdeki subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlere ve diğer sınıflardaki memurlara tüm disiplin cezalarını,

2) Genel Komutanlık merkez teşkilatı ile il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarında bulunan binbaşı ve yarbay rütbelerindeki subaylara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası hariç diğer disiplin cezalarını,

3) Asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları, il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarında bulunan yüzbaşı ve altı rütbelerdeki subay, astsubay, uzman jandarma ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezasını,

d) Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu;

1) Genel Komutanlık merkez teşkilatı, asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları, il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarında bulunan binbaşı ve yarbay rütbelerindeki subaylara meslekten çıkarma cezasını,

2) Genel Komutanlık merkez teşkilatı, asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları, il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarında bulunan albay rütbesinde bulunanlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını, verebilir.

(2) Genel Komutanlık merkez teşkilatı, asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları, il jandarma, ilçe jandarma ve geçici bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları kadrolarında bulunan;

a) Albay rütbesindeki personele meslekten çıkarma cezasını,

b) Generaller hakkında tüm disiplin cezalarını, vermeye Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu yetkilidir.

Jandarma teşkilatı disiplin kurullarınca verilen kararların kesinleşmesi

MADDE 21- (1) Jandarma teşkilatı disiplin kurullarınca verilen kararlardan;

a) İl jandarma disiplin kurulunun meslekten çıkarma cezası dışındaki kararları valinin onayıyla; meslekten çıkarma cezası kararları valinin önerisi, Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

b) Asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları disiplin kurulu, Genel Komutanlık Merkez Disiplin Kurulu ile eğitim ve öğretim kurumlarındaki disiplin kurullarının meslekten çıkarma cezası dışındaki kararları Jandarma Genel Komutanının onayıyla, meslekten çıkarma cezası kararları Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

c) Genel Komutanlık Yüksek Disiplin Kurulunun kararları Bakanın onayıyla, kesinleşir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca intikal eden ve Genel Komutanlık Yüksek Disiplin Kurulunca uygun görüş belirtilmeyen dosyalar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

(3) İl jandarma disiplin kurulunca verilen ve vali tarafından uygun görülmeyen kararlar Jandarma Genel Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunca; asayiş kolordu komutanlıkları, komando tugay komutanlıkları, Jandarma Komando Özel Asayiş ve Kurtarma Tugay Komutanlığı, eğitim tugay ve birlik komutanlıkları disiplin kurulu, Genel Komutanlık Merkez Disiplin Kurulu ile eğitim ve öğretim kurumları disiplin kurulu tarafından verilen ve

Jandarma Genel Komutanı tarafından uygun görülmeyen kararlar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

Sahil Güvenlik Komutanlığı disiplin kurulları

MADDE 22- (1) Sahil Güvenlik Komutanlığı merkez ve taşra teşkilatlarında aşağıdaki disiplin kurulları bulunur.

a) Bölge komutanlığı disiplin kurulu, vali yardımcısının başkanlığında;

1) İl hukuk işleri müdürü, bulunmadığı durumda il hukuk işleri şube müdürlüğünün bağlı olduğu vali yardımcısı,

2) Bölge komutanı veya görevlendireceği yardımcılarının biri, komutan yardımcısı bulunmadığı durumda bölge komutanlığı kuruluşunda bölge komutanından sonra gelen en kıdemli subay,

3) Personel işlerinden sorumlu şube müdürü,

4) Harekattan sorumlu şube müdüründen,

oluşur.

b) Eğitim ve öğretim kurumlarında disiplin kurulları, kurum amiri veya yardımcısının başkanlığında kurum merkezinde görevli personel arasından en kıdemli üç subay ile kurum merkezindeki öğretmenler arasından Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından seçilen bir kişiden oluşur.

c) Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı disiplin kurulu, kurum amiri veya yardımcısının başkanlığında kurum merkezinde görevli personel arasından en kıdemli üç subay ile kurum merkezindeki personel arasından Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından seçilen bir kişiden oluşur.

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu, personel işlerinden sorumlu sahil güvenlik komutan yardımcısının başkanlığında ve onun belirleyeceği iki daire başkanı, bir şube müdürü ve bir kurum avukatından oluşur.

d) Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu, Sahil Güvenlik Komutanının veya görevlendireceği sahil güvenlik komutan yardımcısının başkanlığında, Personel Başkanı, Harekat Başkanı, Atama Daire Başkanı ve Hukuk Hizmetleri Başkanından oluşur.

(2) Astsubayların disiplin işlerinin görüşülmesinde ve karara bağlanmasında; Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu hariç olmak üzere diğer disiplin kurullarında, hakkında disiplin soruşturması yapılan personelden daha kıdemli bir astsubay üyeye de yer verilir. Hakkında disiplin soruşturması yapıldan daha kıdemli bir astsubay yok ise kendisinden sonra en kıdemli astsubay üye olarak görevlendirilir.

Sahil güvenlik teşkilatı disiplin kurullarının görev ve yetkileri

MADDE 23- (1) Sahil güvenlik teşkilatı disiplin kurullarının disiplin cezası verebilecekleri personel ve uygulamaya yetkili oldukları cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) Bölge komutanlığı disiplin kurulu;

1) Bölge komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklardaki bölge komutanı ve amiraller hariç subaylar, astsubaylar ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

2) Bölge komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklardaki uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlere Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

b) Eğitim ve öğretim kurumları disiplin kurulu;

1) Kurum komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklarda görevli öğretim komutanı ve amiraller hariç, öğrenim gören ve görevli subaylar, astsubaylar ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

2) Kurum komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklarda görevli veya öğrenim gören uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlere Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

c) Sahil Güvenlik Hava Komutanlığı Disiplin Kurulu;

1) Hava komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklardaki hava komutanı ve amiraller hariç subaylar, astsubaylar ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

2) Hava komutanlığı ve bağlı olan komutanlıklar ile bölgedeki diğer komutanlıklardaki uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlere Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

ç) Sahil Güvenlik Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu;

1) Komutanlık merkez teşkilatında görevli komutan yardımcılar, başkanlar ve amiraller hariç subaylar, astsubaylar ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

2) Komutanlık merkez teşkilatında görevli uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erlere Devlet memurluğundan çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını,

d) Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulu;

1) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinin (1) numaralı alt bentlerinde sayılanlara meslekten çıkarma cezasını,

2) Komutanlık merkez teşkilatında görevli komutan yardımcılar, başkanlar ve amiraller hariç subaylar, astsubaylar ve diğer sınıflardaki memurlara meslekten çıkarma cezasını,

3) Amiral rütbesinde olmadıkları takdirde bölge komutanı, Eğitim ve Öğretim Komutanı, Hava Komutanı, merkez teşkilatında görevli komutan yardımcılar ve başkanlar hakkında memuriyetten çıkarma cezası dışında kalan disiplin cezalarını, verebilir.

(2) Sahil Güvenlik Komutanlığı merkez teşkilatı, bölge komutanlıkları, eğitim ve öğretim kurumları, Hava Komutanlığı ile bunlara bağlı komutanlıklar ve bağlıları kadrolarında bulunan amiraller hakkında tüm disiplin cezalarını vermeye Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu yetkilidir.

Sahil güvenlik teşkilatı disiplin kurullarınca verilen kararların kesinleşmesi

MADDE 24- (1) Sahil güvenlik teşkilatı disiplin kurullarınca verilen kararlardan;

a) Bölge komutanlığı disiplin kurulunun meslekten çıkarma kararları hariç diğer disiplin cezası konulu olduğu il valisinin onayıyla, meslekten çıkarma cezası kararları Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

b) Hava Komutanlığı Disiplin Kurulu, Eğitim ve Öğretim Komutanlığı Disiplin Kurulu ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulunun meslekten çıkarma cezası kararları hariç diğer disiplin cezası kararları Sahil Güvenlik Komutanının onayıyla, meslekten çıkarma cezası ise Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun görüşü ve Bakanın onayıyla,

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunun kararları Bakanın onayıyla, kesinleşir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca intikal eden ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunca uygun görüş belirtilmeyen dosyalar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

(3) Bölge komutanlığı disiplin kurulunca verilen ve vali tarafından uygun görülmeyen kararlar Sahil Güvenlik Komutanlığı Yüksek Disiplin Kurulunca; Hava Komutanlığı Disiplin Kurulu, eğitim ve öğretim kurumlarındaki disiplin kurulları ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Merkez Disiplin Kurulu tarafından verilen ve Sahil Güvenlik Komutanı tarafından uygun görülmeyen kararlar Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca kesin karara bağlanır.

Kurumların en üst amirleri hakkında soruşturma

MADDE 25- (1) Emniyet Genel Müdürü, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanının disiplin cezasını gerektiren fiilleri öğrenildiğinde haklarında Bakan onayıyla Bakanlık müfettişleri görevlendirilir.

(2) Soruşturma sonucunda Bakanın resen verebileceği cezalardan daha ağır bir cezayı gerektiren disiplinsizlik tespit edilmesi halinde, dosya Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

(3) Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunun bu maddedeki görevlerine ilişkin sekretarya hizmetleri Bakanlık Personel Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunun bu madde uyarınca yapılan görüşme ve toplantılarına Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığından gelen üyeler katılamazlar.

Disiplin amirlerinin ve kurullarının belirlenmesi ve çalışmasına dair esaslar

MADDE 26- (1) Karar vermeye yetkili disiplin amirinin veya disiplin kurulunun tespit ve tayininde, disiplinsizlik yaptığı iddia edilen personelin son görev ve sıfatı esas alınır.

(2) Görevlerini vekâleten, geçici görevle veya kanunlarda yazılı diğer hallerde yetkili olarak yürüten personel hakkında yapılacak inceleme ve soruşturmalarla ilgili olarak yetkili disiplin amirlerinin ve disiplin kurullarının belirlenmesinde, asılın görev unvanı esas alınır.

(3) Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının kendi aralarında ya da diğer kurum ve kuruluşlarda geçici olarak görevlendirilen personelin yetkili disiplin amirlerinin ve disiplin kurullarının belirlenmesinde, bu personelin asıl görev ve sıfatları esas alınır.

(4) Jandarma teşkilatında geçici olarak kurulan bölge komutanlıklarındaki personelin disiplin amirleri, 19 uncu maddeye göre belirlenir. Bölge komutanlığı personeli hakkında diğer disiplin iş ve işlemleri ise bölge komutanlığının konşlu bulunduğu ilin il jandarma komutanlığı personelinin tabi olduğu usul ve esaslara göre yürütölür.

(5) Makam olarak belirlenmeyen disiplin kurulu üyeleri ve bunların görev, izin veya başka sebeplerle bulunmadığı durumlarda yerine katılacak olanlar her yıl Aralık ayında belirlenir.

(6) Disiplin kurulu üyeleri; boşanmış olsalar dahi eşleri, birinci ve ikinci derece kan ve kayın hısımları olan veya disiplin cezası verdikleri ya da disiplin soruşturmasını yaptıkları personelin durumlarının görüşüleceğı toplantılara katılamazlar. Bu durumda geri kalan üyeleri ile toplanan kurul eksiksiz toplanmış kabul edilir.

(7) Disiplin kurullarında, kanuna uygun olarak bir sendikaya üye olan personelin soruşturma dosyasının görüşölmesi sırasında, personelin talebi halinde yetkili sendika temsilcisi de disiplin kuruluna üye olarak katılır.

(8) Disiplin kurulları salt çoğunlukla toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Çekimser oy kullanılamaz. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar alınmış sayılır.

(9) Disiplin kurulları; disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişi görevlendirme; keşif yapma, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere her türlü inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Soruşturma Usulü, Karar, Zamanaşımı, İtiraz

Soruşturma sonucu verilecek karar

MADDE 27- (1) Disiplin kurulu, soruşturma sonucunda disiplin cezası verilmesine yer olmadığına veya disiplin cezası verilmesine yahut kurulun yetkisizliğine karar verebilir.

(2) Yapılan soruşturma sonucunda fiilin, disiplin kurulunun görev alanına giren başka bir disiplinsizliği oluşturduğu anlaşılırsa buna uygun olan disiplin cezası tayin edilir.

(3) Disiplin kurulu kararları gerekçeli olarak yazılır. Ceza verilmesi halinde, gerekçede disiplinsizlik unsurları ile ceza miktarının tayininde esas alınan hususlar gösterilir. Karar, başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve ilgililere tebliğ edilir.

Görevden uzaklaştırma

MADDE 28- (1) Disiplin soruşturması nedeniyle görevden uzaklaştırma hususunda 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(2) Disiplin kurullarınca haklarında meslekten çıkarma cezası veya Devlet memurluğundan çıkarma cezası verilenlerden görevi başında kalmasında sakınca görülenler, kararın onaylanarak uygulanmasına kadar birinci fıkra kapsamında görevlerinden uzaklaştırılabilir. Bunlardan meslekten çıkarma cezası daha hafif bir cezaya indirilerek onaylanmış olanlar hakkında görevden uzaklaştırma önlemi derhal kaldırılır.

Zamanaşımı

MADDE 29- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede sayılan fiilleri işleyenler hakkında bu fiillerin işlendiğinin disiplin amiri tarafından öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kısa ve uzun süreli durdurma cezalarında bir ay içinde,

b) Meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezasında altı ay içinde,

disiplin soruşturmasına başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

(2) Disiplin cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

(3) Zamanaşımı, tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği, zincirleme suçlarda ise son suçun işlendiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(4) Fiilin hatalı olarak vasıflandırıldığı veya düzeltilebilir bir şekil noksanlığı bulunduğu gerekçeleriyle disiplin cezasının mahkeme tarafından iptal edilmesi durumunda, kararın kesinleştiği tarihteki yetkili disiplin kurulu veya disiplin amiri, kararın tebliğinden itibaren ceza verme yetki ve sorumluluğu kapsamında yeniden değerlendirme yapar.

Cezalara itiraz ve cezanın kesinleşmesi

MADDE 30- (1) Disiplin amirleri tarafından verilen disiplin cezalarına karşı, cezanın tebliğ edilmesinden itibaren on gün içinde itiraz edilebilir. İtiraz, bir üst disiplin amirine yazılı olarak yapılır. Ancak vali, Emniyet Genel Müdürü, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının doğrudan verdikleri disiplin cezalarına karşı Bakanlık Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edilir. İtiraz üzerine Kurulun verdiği karar kesindir. Kaymakamın doğrudan

verdiği disiplin cezalarına karşı ise valiye itiraz edilir. Süresi içinde itiraz edilmeyen cezalar kesinleşir.

(2) İtiraz, yetkili merci tarafından otuz gün içinde karara bağlanır.

(3) İtiraz haklı görülürse itirazı inceleyen merci verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilir. İtiraz haklı görülmez ise ret olunur. Karar itiraz edene tebliğ edilerek kesinleşir.

(4) İtiraz üzerine önceki cezadan daha ağır ceza verilemez.

(5) Bakan ile disiplin kurullarının verdiği disiplin cezalarına karşı ancak idari yargı yoluna başvurulabilir.

Savunma hakkı

MADDE 31- (1) Disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından savunma alınmadan disiplin cezası verilemez.

(2) Disiplin amirince veya yetkili disiplin kurulu başkanı ya da görevlendireceği kurul üyelerinden biri tarafından ilgiliden savunma istenir. Savunma için verilen süre yedi günden az olamaz. Süresi içinde savunmasını yapmayan personel, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

(3) Hakkında disiplin soruşturması yapılan personel, ikinci fıkra gereğince kendisinden savunma istenmesinden itibaren soruşturma evrakını inceleme hakkına sahiptir.

(4) Hakkında meslekten çıkarma cezası veya Devlet memurluğundan çıkarma cezası istenen personel, soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

Yargı denetimi

MADDE 32- (1) Kesinleşen disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilir.

(2) Dava açma süresi, kesinleşen cezanın personele tebliğinden itibaren başlar. Ancak Sahil Güvenlik Komutanlığının seyir halindeki gemi ve botlarında verilen cezalarda dava açma süresi, geminin bağlı bulunduğu üsse veya limana dönmesiyle başlar.

Cezanın yerine getirilme zamanı

MADDE 33- (1) Disiplin cezaları, kesinleşmesini müteakip yerine getirilir.

(2) Aylıktan kesme cezası, kesinleşme tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

(3) Verilen disiplin cezaları üst disiplin amirine, meslekten çıkarma cezası ve Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Uygulanacak hükümler

MADDE 34- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde 657 sayılı Kanunun discipline ilişkin hükümleri uygulanır.

(2) 657 sayılı Kanundaki kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, bu Kanun Hükmünde Kararnamedeki uzun süreli durdurma cezası gibi telakki edilir ve uygulanır.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında terfileri 926 sayılı Kanun hükümlerine tabi olan personel hakkındaki kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, 8 inci maddenin yedinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükmüne göre yerine getirilir.

Yönetmelik

MADDE 35- (1) Disiplin kurullarının toplanma, görüşme ve karar vermesine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanun Hükmünde Kararnamenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 36- (1) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 122 nci maddesinin üçüncü fıkrasına “Emniyet Genel Müdürlüğü” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı” ibaresi eklenmiştir.

(2) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“EK MADDE 4- Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu; Müsteşarın veya Bakanın uygun gördüğü Müsteşar Yardımcısının başkanlığında Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri ve Personel Genel Müdürü ile;

a) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı personeliyle ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Müsteşar veya Bakanın uygun gördüğü Müsteşar Yardımcısının katılımıyla,

b) Emniyet Genel Müdürlüğü personeliyle ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Emniyet Genel Müdürü veya Bakanın uygun gördüğü Emniyet Genel Müdür Yardımcısının katılımıyla,

c) Jandarma Genel Komutanlığı personeliyle ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Jandarma Genel Komutanı veya Bakanın uygun gördüğü Jandarma Genel Komutan Yardımcısının katılımıyla,

d) Sahil Güvenlik Komutanlığı personeliyle ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Sahil Güvenlik Komutanı veya Bakanın uygun gördüğü Sahil Güvenlik Komutan Yardımcısının katılımıyla,

e) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü personeliyle ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Genel Müdür veya Bakanın uygun gördüğü Genel Müdür Yardımcısının katılımıyla,

f) Diğer memurlarla ilgili işlerin görüşüldüğü ve karara bağlandığı toplantılarına Bakanın belirlediği ana hizmet birimlerinden birisinin en üst amirinin katılımıyla, oluşur.

EK MADDE 5- Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı, Bakanlığa bağlı kuruluşlar, mahalli idareler ve bunların bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde istihdam edilen memurlar hakkında gerek görülmesi halinde Devlet memurluğundan çıkarma cezasını vermek.

b) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Bakanlık Yüksek Disiplin Kurulu kararları kesindir.”

(3) 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“1) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler,”

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 37- (1) 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanununun 82 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 83 üncü, ek 4 üncü, ek 5 inci, ek 6 ncı, ek 7 nci, ek 8 inci ve ek 9 uncu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 19 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 657 sayılı Kanun, 6413 sayılı Kanun ve 3201 sayılı Kanun ile 23/3/1979 tarihli ve 7/17339 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü hükümlerine göre resen veya yetkili disiplin kurullarınca verilmiş olan disiplin cezaları bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca verilmiş addolunur.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte devam etmekte olan disiplin soruşturmaları ile ilgili olarak bu Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uygulanır.

(3) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten önce disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından verilmiş ve infaz edilmiş disiplin cezalarına bağlı olarak yapılmış idari işlemler aynen muhafaza olunur.

(4) Sahil güvenlik ve jandarma teşkilatlarında görev yapan Milli Savunma Bakanlığı personelinin disiplin işlemleri, görevleri süresince bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre yürütülür.

Yürürlük

MADDE 38 - (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39 - (1) Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

A. Arslan

(1) SAYILI ÇİZELGE
EMNİYET PERSONELİ DİSİPLİN CEZA PUANLARI

CEZANIN CİNSİ	CEZA PUANI
Uyarma	1
Kınama	2
Aylıktan kesme	3
Kısa süreli durdurma	4
Uzun süreli durdurma	5

(2) SAYILI ÇİZELGE
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK PERSONELİ DİSİPLİN CEZA PUANLARI

CEZANIN CİNSİ	CEZA PUANI
Uyarma	1
Kınama	2
Aylıktan kesme	3
Kısa süreli durdurma karşılığı aylıktan kesme	5
Uzun süreli durdurma karşılığı aylıktan kesme	6

(3) SAYILI ÇİZELGE
EMNİYET PERSONELİ DİSİPLİN AMİRLERİNİN CEZA YETKİLERİ

	Uyarma	Kınama	Aylıktan kesme
Ceza verilecek personelin rütbesi	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele
Ceza verecek disiplin amirlerinin rütbe ve makamları			
Kriminal Laboratuvar Müdürü, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü, İlçe Emniyet Amiri ve Polis Merkezi Amiri	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Birinci Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Eğitim ve Öğretim Kurumu Müdürleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürleri, İl Emniyet Müdürleri, Kaymakamlar	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Emniyet Genel Müdürü, Valiler	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar
Bakan	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar

(4) SAYILI ÇİZELGE*
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK PERSONELİ DİSİPLİN AMİRLERİNİN CEZA YETKİLERİ

	Uyarma	Kınama	Aylıktan kesme
Ceza verilecek personelin rütbe ve statüsü	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele	Her rütbe ve her sınıftan personele
Ceza verecek disiplin amirlerinin rütbe ve makamları			
Üzm. Erb., Söz. Erb. ve Erb. (Müfrez görev yaptıkları sürece)	-	-	-
Üzm. J., Asteğmen, Teğmen, Astsb. Çvş., Astsb. Kd. Çvş.	Verebilir	Verebilir	-
Astsb. Çvş. ve Astsb. Kd. Çvş. hariç astsubaylar ile üstteğmen ve yüzbaşı	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Bnb., Yb., Ş.Md., D.Bşk.**	Verebilir	Verebilir	3 güne kadar
Kaymakam/Albay	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Tümğ./Tüma., Tuğğ./Tuğa.	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar
Vali/Müsteşar Korg./Kora.	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar
İçişleri Bakanı Org./Ora.	Verebilir	Verebilir	15 güne kadar

* Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencileri hariç

** Rütbeli personel dışındaki şube müdürü ve daire başkanı

TBMM Basımevi - 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 454

**684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı
Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun
Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün
128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı Tezkeresi**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/810 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/810 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 6
  - Madde Gerekçeleri 7
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....9**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-83305
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

17.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

23 Ocak 2017 tarih ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 27 Ocak 2017 tarihinde 1/810 esas numarası ile esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-103-339
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

23/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/810)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kanun Hükmünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında ihtiyaç duyulan bazı konular hakkında ilgili kanunlarda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda özetle;

a) 15 Temmuz darbe teşebbüsü dahil 3713 sayılı Kanun kapsamında terör eylemleri veya terörle mücadele görevleri sırasında yaralananlardan, bu yaralanmalarına bağlı olarak malul olmadıkları için aylık bağlanamayanlara aylık bağlanması,

b) Merkez Bankasının Kamu İhale Kanunundan istisna kapsamının genişletilmesi,

c) Kamu ihalelerine girmekten terör bağlantısı sebebiyle yasaklanacaklara ilişkin bildirimlerin Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılması, MİT Müsteşarlığının sadece yurt dışı bağlantılı kişi ve kuruluşlarla ilgili bildirim yapması,

ç) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılan yardımların terörle mücadele kapsamında zarar görenlere ödenen tazminattan mahsup edilmesine son verilmesi,

d) Terör bağlantılı ihraççıların hukuka aykırı, sermayeyi ve malvarlığını azaltıcı işlemleri hakkında açılan davalarda Sermaye Piyasası Kurulunun yüksek meblağlı harç ve teminat ödemekten korunması,

e) Ön ödemeli konut satış sözleşmelerinde tüketicinin gerekçe göstermeden sözleşmeden dönmesi durumunda ödenecek tazminat miktarının sözleşme tarihinden itibaren belli cayma sürelerinde kademeli olarak artırılması,

f) Terör ve örgütlü suçlarda olağanüstü hal süresince otuz gün olarak düzenlenen azami gözaltı süresinin yedi güne indirilmesi, delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle bu sürenin yedi gün uzatılabilmesi,

ve diğer ilgili hususlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, 15 Temmuz darbe teşebbüsü dahil 3713 sayılı Kanun kapsamında terör eylemleri veya terörle mücadele görevleri sırasında yaralananlardan, bu yaralanmalarına bağlı olarak malul olmadıkları için aylık bağlanamayanlara, ilgili nizamname hükümlerine göre tespit edilecek maluliyet dereceleri esas alınarak 1.404 TL ile 2.150 TL arasında aylık bağlanması amaçlanmaktadır.

Geçici madde düzenlemesiyle, bu düzenleme öncesinde 15 Temmuz darbe teşebbüsü dahil 3713 sayılı Kanun kapsamında, terör eylemleri veya terörle mücadele görevleri sırasında yaralananlardan malul olmadıkları için aylık bağlanamayanlara, müracaatları üzerine bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihteki durumları esas alınarak ve 1053 sayılı Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre tespit edilecek maluliyet dereceleri esas alınarak 1.404 TL ile 2.150 TL arasında aylık bağlanması öngörülmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Merkez Bankasının Kamu İhale Kanunundan istisna kapsamı genişletilmektedir. Teknoloji ve güvenlik temelli alımlar, dış kaynak temini, danışmanlık hizmeti alımları istisna kapsamına eklenmektedir.

MADDE 3- Madde ile, kamu ihalelerine girmekten terör bağlantısı sebebiyle yasaklanacaklara ilişkin bildirimlerin Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılması, MİT Müsteşarlığının sadece yurt dışı bağlantılı kişi ve kuruluşlarla ilgili bildirim yapması hükmüne bağlanmaktadır. Ayrıca, TMSF'nin kayyım görevi yürüttüğü şirketlerin kamu ihalelerinden terör nedeniyle yasaklanamayacağı hükmü konulmaktadır.

MADDE 4- Madde ile, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılan yardımların terörle mücadele kapsamında zarar görenlere ödenen tazminattan mahsup edilmesine son verilmektedir.

MADDE 5- Madde ile, sermayesinin yarısından fazlası doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ait olan veya kamu tarafından kontrol edilen bankaların alacaklarının varlık yönetim şirketlerine satışında uygulanacak usul ve esasları belirlemeye Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu yetkili kılınmaktadır. 5411 sayılı Bankacılık Kanununun yürürlüğe girmesinden önce ve sonra kurulan varlık yönetim şirketleri, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile özel sermayeli bankaların ve diğer mali kurumların tahsili gecikmiş alacaklarını satın alarak veya hasılat paylaşımı anlaşmaları yaparak faaliyetlerini sürdürmektedirler. Düzenlemeyle, yapılacak satışlarda kamu sermayeli bankalar için, satışta uygulanacak ihale usulleri hükmüne bağlanarak, satışların açık, şeffaf ve alacakların etkin tahsiline imkân verecek şekilde yapılabilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, terör bağlantılı ihraççıların hukuka aykırı, sermayeyi ve malvarlığını azaltıcı işlemleri hakkında açılan davalarda Sermaye Piyasası Kurulunun yüksek meblağlı harç ve teminat ödemekten korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, terör bağlantılı ihraççıların örtülü kazanç aktarımına dair işlemleri hakkında açılan davalarda Sermaye Piyasası Kurulunun yüksek meblağlı harç ve teminat ödemekten korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, ön ödemeli konut satış sözleşmelerinde tüketicinin gerekçe göstermeden sözleşmeden dönmesi durumunda ödenecek tazminat miktarının sözleşme tarihinden itibaren belli cayma sürelerinde kademeli olarak artırılması, sözleşmenin imzalanmasından yirmidört ay geçtikten sonra gerekçe göstermeden sözleşmeden dönülebilmesi hükmüne bağlanmaktadır. Ayrıca, sözleşmeden dönülmesi durumunda, tüketiciye iade edilmesi gereken tutar ve tüketiciyi borç altına sokan her türlü belge doksan yerine yüzseksen günde tüketiciye verilecektir.

MADDE 9- Madde ile, iktisadi devlet teşekküllerinden, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarından, sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşlardaki kamu paylarından, sermayesinin tamamı kamuya ait olan ticari amaçlı kuruluşların sahip olduğu hisse ve varlıklardan, Devletin diğer iştiraklerindeki kamu paylarından ve Hazineye ait paylardan Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenler, Fonun kaynakları arasına eklenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesinde, otuz gün olarak düzenlenen gözaltı süresi yedi güne indirilmektedir. Delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle bu süre yedi gün uzatılabilecek ve toplam gözaltı süresi on dört günü geçmeyecektir. Olağanüstü halin ilanına neden olan olayların ciddiyeti, bu olaylara ilişkin soruşturmaların kapsam ve niteliği ile şüpheli sayılarının çokluğu gibi nedenlerle başlangıçta otuz gün olarak belirlenen süre, geçen zaman zarfında soruşturmalarda alınan mesafe ve ihtiyaç doğrultusunda yeniden belirlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile, yakalanan şüphelinin yetkili adli merci önüne çıkarılmasındaki azami süre, gözaltı süresinde yapılması öngörülen değişikliğe uygun olarak yedi gün olarak düzenlenmekte ve bu sürenin zaruri hallerde yedi gün uzatılabilmesi hükmü konulmaktadır. Ayrıca, gözaltındaki şüpheli ile müdafinin beş güne kadar görüşmesinin yasaklanmasına ilişkin bent yürürlükten kaldırılmaktadır. Olağanüstü halin ilanına neden olan olayların ciddiyeti, bu olaylara ilişkin soruşturmaların kapsam ve niteliği ile şüpheli sayılarının çokluğu gibi nedenlerle başlangıçta beş gün olarak belirlenen bu süre, geçen zaman zarfında soruşturmalarda alınan mesafe ve ihtiyaç doğrultusunda yürürlükten kaldırılmaktadır. Böylece, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun bu konuda kısıtlamaya ilişkin genel kuralı uygulanacaktır. Bu durumda Ceza Muhakemesi Kanununda yer alan genel hükmüne göre müdafii ile görüşme bir gün yasaklanabilecektir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce yakalanan şüpheliler hakkında gözaltı süresinin otuz gün olarak uygulanabilmesi öngörülmektedir. Düzenlemeyle, Kanun Hükmünde Kararnamenin yayım tarihi itibarıyla gözaltı süresini doldurmuş şüpheliler hakkındaki işlemlerde aksaklık yaşanmaması ve uygulamada meydana gelebilecek tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununa aşağıdaki ek madde ile geçici madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- 21 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında terör eylemi nedeniyle yaralanmış olup ilgili mevzuatına göre malul sayılmamaları nedeniyle aylık bağlanamayanlardan, talepleri üzerine 13/7/1953 tarihli ve 4/1053 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Vazife Malullüklerinin Nevileri ile Dereceleri Hakkında Nizamname hükümlerine göre derece tespiti yapılanlara, bu dereceleri esas alınarak aşağıda yazılı gösterge rakamlarının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, nakdi tazminat karar tarihini takip eden aybaşından başlamak üzere aylık bağlanır.

Dereceler	Göstergeler
1	22.382
2	20.821
3	19.259
4	17.698
5	16.136
6	14.616

Ancak, herhangi bir sigortalılık statüsüne tabi çalışmaları olanlara bağlanacak ilk aylığın tutarı, aylık bağlanmasına ilişkin şartlar aranmaksızın bu aylığa hak kazanıldığı tarihteki unsurlar ve mevcut hizmet süreleri esas alınarak hesaplanacak emekli veya yaşlılık aylığının % 25 artırımlı tutarından az olamaz. Bunlardan aylık başlangıç tarihinden önce ilgili mevzuatı uyarınca aylık bağlanmış olanlara, durumuna göre belirlenecek gösterge rakamı karşılığı bulunacak aylık miktarından az olmamak üzere, aylık başlangıç tarihinde ödenmekte olan veya aylıkları kesilmiş olanlar için ödenebilecek emekli, yaşlılık veya malullük aylıkları % 25 oranında artırılır. Bu madde uyarınca aylık bağlananlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükümleri uygulanır. Bu aylıklar, vefatları halinde, anne ve baba için herhangi bir şart aranmaksızın, 5510 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi esas alınarak hak sahiplerine ölüm aylığı olarak intikal ettirilir. Bu şekilde aylığa hak kazanılmasından önce geçen her türlü sigortalılık ve prim ödeme süreleri, iştirakçilik ve fiili hizmet süreleri ile bunların itibari ve fiili hizmet süresi zammı olarak değerlendirilen süreleri; aylığa hak kazanılmasından sonra geçen sigortalılık ve çalışma sürelerinin tabi olacağı sigortalılık haliyle birleştirilmez ve sonradan geçen sigortalılık veya çalışma süreleri yaşlılık/emekli, malullük ya da ölüm/dul veya yetim aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında ilgili mevzuatına göre ayrı bir çalışma veya sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu şekilde aylık bağlananlardan, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara, ikramiyeye esas hizmet süreleri için ayrıca emekli ikramiyesi ödenir. Ayrıca, aylık bağlandıktan sonraki çalışmaları için 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

(*) 684 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23 Ocak 2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan halidir.

Bu madde uyarınca aylık bağlananlardan söz konusu yaralanmalarına bağlı olarak sonradan malul olduklarına karar verilenlere, karar tarihini takip eden aybaşından itibaren ilgisine göre bu Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası hükümleri uygulanır ve bu madde hükümlerine göre bağlanmış olan aylıkları vazife malullüğü aylığının başladığı tarihten itibaren kesilir. Bunlardan emekli ikramiyesine hak kazanacak olanların emekli ikramiyesinin hesabında daha önce ikramiye ödenen süreler dikkate alınmaz. Bu Kanunun 21 inci maddesi kapsamında vazife malullüğü aylığı bağlanmış olup, kontrol muayenesi sonucunda maluliyetlerinin sona erdiğine karar verilenlerden bu madde kapsamına girenlere, vazife malullüğü aylığına hak kazanıldığı tarihteki mevcut hizmet süreleri, unsurlar ve memur aylık katsayısı ile varsa almakta oldukları aylıklar esas alınarak birinci fıkraya uyarınca hesaplanacak tutarın; aylık artışları ile artırılması sonucu bulunacak tutar üzerinden vazife malullüğünün kesildiği tarihten itibaren bu madde hükümleri uyarınca aylık bağlanır. Ancak, bu kapsamda aylık bağlanması sebebiyle ikramiye ödenmez.

Bu maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla bağlanan bu aylıklar hakkında vazife malullüğü aylığı hükümleri uygulanır ve Sosyal Güvenlik Kurumunca bağlanan aylıklar her yıl sonunda faturası karşılığında Maliye Bakanlığından tahsil edilir.”

“GEÇİCİ MADDE 17- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 21 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (h), (i) ve (j) bentleri kapsamında terör eylemi nedeniyle yaralanmış olup ilgili mevzuatına göre malul sayılmamaları nedeniyle aylık bağlanamayanlardan talepte bulunanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki hizmet süreleri, unsurlar ve memur aylık katsayısı ile ödenmekte olan aylıkları esas alınarak ek 3 üncü madde hükümlerine göre tespit olunacak tutarda bu maddenin yürürlüğe girdiği takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.”

MADDE 2- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendinde yer alan “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının banknot ve kıymetli evrak üretim ve basımı ile ilgili mal veya hizmet alımları,” ibaresi “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının teknolojiye, güvenliğe, banknot ve kıymetli evrak üretimi ve basımına ilişkin mal ve hizmet alımları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının dış kaynak temini ve danışmanlık hizmeti alımları,” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“g) Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kapsamda olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından bildirilen yurt dışı bağlantılı gerçek ve tüzel kişiler.”

“GEÇİCİ MADDE 18- 11 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi hükümleri, 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında kayyımlik yetkisi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketler hakkında uygulanmaz.”

MADDE 4- 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılınması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “cenaze giderleri” ibaresi “cenaze giderlerinin” şeklinde değiştirilmiş ve “ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan yapılan yardımların” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sermayesinin yarıdan fazlası doğrudan veya dolaylı olarak kamuya ait olan veya kamu tarafından kontrol edilen bankaların alacaklarının varlık yönetim şirketlerine satışında uygulanacak usul ve esasları belirlemeye Kurul yetkilidir.”

MADDE 6- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 92 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bu madde kapsamında Kurul tarafından açılan dava ve takipler ile ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde Kurul her türlü harç ve teminattan muaftır.”

MADDE 7- 6362 sayılı Kanunun 94 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) 92 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları bu madde bakımından da uygulanır.”

MADDE 8- 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 45 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “doksan gün” ibaresi “yüzseksen gün” şeklinde değiştirilmiştir.

“(1) Ön ödemeli konut satışında sözleşme tarihinden itibaren yirmidört aya kadar tüketicinin herhangi bir gerekçe göstermeden sözleşmeden dönme hakkı vardır. Sözleşmeden dönülmesi durumunda satıcı; konutun satışı veya satış vaadi sözleşmesi nedeniyle oluşan vergi, harç ve benzeri yasal yükümlülüklerden doğan masraflar ile sözleşme tarihinden itibaren ilk üç ay için sözleşme bedelinin yüzde ikisine, üç ila altı ay arası için yüzde dördüne, altı ila oniki ay arası için yüzde altısına ve oniki ila yirmidört ay arası için de yüzde sekizine kadar tazminatın ödenmesini isteyebilir.”

MADDE 9- 19/8/2016 tarihli ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) İktisadi devlet teşekküllerinden, bunların müessesesi, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarından, sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan ticari amaçlı kuruluşlardaki kamu paylarından, sermayesinin tamamı kamuya ait olan ticari amaçlı kuruluşların sahip olduğu hisse ve varlıklardan, Devletin diğer iştiraklerindeki kamu paylarından ve Hazineye ait paylardan Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerden,”

MADDE 10- 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Gözaltı süresi, şüphelinin yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren yedi günü geçemez. Delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle Cumhuriyet savcısı, gözaltı süresinin yedi gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir.”

MADDE 11- 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “otuz günü geçemez” ibaresi “şüphelinin

yakalama yerine en yakın hâkim veya mahkemeye gönderilmesi için zorunlu süre hariç, yakalama anından itibaren yedi günü geçemez” şeklinde değiştirilmiş, aynı bende aşağıdaki cümle eklenmiş ve aynı fıkranın (m) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Delillerin toplanmasındaki güçlük veya şüpheli sayısının çokluğu nedeniyle Cumhuriyet savcısı, gözaltı süresinin yedi gün süreyle uzatılmasına yazılı olarak emir verebilir.”

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar nedeniyle gözaltına alınan kişiler hakkında gözaltı süresi en çok otuz gün olarak uygulanır.

MADDE 12- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TBMM Basımevi - 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 455

685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/811 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Ahnmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/811 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 6
  - Madde Gerekçeleri 8
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....11**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-83307
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

17.02.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

23 Ocak 2017 tarih ve 29957 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 27 Ocak 2017 tarihinde 1/811 esas numarası ile esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 17 Şubat 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı Vekili

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-104-340
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

23/1/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/811)	
ESAS	İçişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Hak arama hürriyeti ve bu bağlamda yargıya erişim hakkı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının yanı sıra ülkemizin taraf olduğu evrensel ve bölgesel insan hakları sözleşmelerinde düzenlenmiş ve teminat altına alınmış temel hak ve özgürlükler arasında yer almaktadır. Kişilerin idare tarafından kendilerine haksızlık yapıldığını düşündüklerinde buna karşı haklarını arayabilmeleri, hukuk devleti ilkesinin önemli bir unsurudur.

Gerçek hedefi ülkemizin tüm demokratik birikimini, değerlerini ve kurumlarını yok etmek olan 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü ve terör eylemine karşı milletimizin gösterdiği direncin ana eksenini milletimizin özgür, bağımsız ve demokratik bir ülkede yaşama ve demokratik kazanımlarını koruma iradesi ve kararlılığı oluşturmuştur. Demokrasiyi, temel hak ve özgürlükleri hedef alan bu tehdide karşı ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal ve bu kapsamda yapılan düzenlemeler dayanağını milletimizin bu iradesinden almaktadır. 15 Temmuz sonrası Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının verdiği yetki kullanılarak, uluslararası yükümlülüklerle uyumlu şekilde ilan edilen olağanüstü hal, esasında toplumsal hayata dönük kısıtlamaları değil tehdidin kaynağına dönük önlemleri içerdiğinden bilinen olağanüstü hal rejimlerinden farklı olarak toplumsal hayatta değil devlet işleyişinde ilan edilmiş bir olağanüstü hal özelliğini taşımaktadır.

Bununla birlikte, 15 Temmuz ihanetinin inkâr edilemez ve gözden kaçırılmaz şekilde ortaya koyduğu tehdidin boyutu, özellikleri, mahiyeti, bilhassa devlet kadrolarında yapılanmanın gerektirdiği acil müdahale ihtiyacı karşısında hızlı, etkili ve sonuç alıcı adımlar atılması kaçınılmaz bir zorunluluk olarak kendini göstermiştir. Hiç kuşkusuz olağanüstü hal ilanına neden olan risk ve tehlikeleri bir an önce bertaraf ederek en kısa sürede normal hale geçilebilmesi, ancak olağanüstü hale yol açan sebeplere ilişkin gerekli tedbirlerin tereddüt göstermeden, güçlü ve kararlı bir iradeyle alınması ve uygulanmasıyla mümkündür. Olağanüstü hal çerçevesinde başta FETÖ/PDY olmak üzere terör örgütlerinin devlet ve toplum hayatından arındırılmasına dair tedbirler düzenlenirken de bu husus gözetilmektedir.

Demokratik bir ülkede kamuda istihdam edilen görevlilerin, Devletin temeli olan Anayasa ve kanunlara sadakat ile görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen kanunlar çerçevesinde hareket etme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda tüm devletler, kamuda gerek göreve kabul, gerekse görevin devamı sürecinde kişilerde devlete yüksek sadakat kriterini aramaktadır. Esasen demokratik düzene karşı olan terör örgütü mensuplarının kamu kurumları bünyesinde bulunmaları hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan hakları ve Devletin güvenliği açısından da büyük bir tehdit oluşturmaktadır.

Nitekim gerek Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra Doğu Avrupa ülkelerinde, gerekse birleşme sürecinde Almanya'da demokratikleşme sürecini başarıyla tamamlamak, temel haklara saygılı bir ülke olmak ve olası tehditleri ortadan kaldırmak amacıyla anayasal sadakat ilkesini ihlal eden görevlilerin kamu görevinden çıkarılması amacıyla çeşitli politikalar uygulanmıştır. Hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında, hem de Venedik Komisyonu görüşlerinde devletlerin bu tür politikaları uygulamak hususunda takdir hakkı olduğu belirtilmektedir. Avrupa ülkelerinde yaşanan süreçlerden farklı olarak, ülkemizde Devletin içine sızan FETÖ/PDY mensupları, sadece demokratik hukuk düzenine potansiyel tehdit oluşturmakla kalmayıp, darbe teşebbüsünde bulunmak suretiyle fiilen de demokratik hukuk devletine karşı ne kadar büyük bir tehdit olduklarını göstermişlerdir.

Ülkemizin içinde bulunduğu olağanüstü süreç ve karşı karşıya kaldığı çok boyutlu terör tehdidi de, bu politikanın tüm terör örgütlerini kapsayacak şekilde hassasiyetle uygulanmasını gerektirmiştir.

Diğer yandan karşılaşılan tehdidin büyüklüğü ve alınması gereken tedbirlerin ivediliği terör örgütlerinin adam kazanma, terörün finansmanı ve terör propagandası gibi alanlarda legal görünümlü illegal faaliyetlerinin önlenmesini de zorunlu kılmaktadır.

Bu sebeple, özellikle FETÖ/PDY'nin devlet kadrolarından arındırılması bağlamında öngörülen tedbirlerden bazıları doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle hayata geçirilmiştir. Bu tedbirlerin bir kısmı kişi ve kuruluşların hukuki statüleri üzerinde sonuç doğuran nitelik taşımaktadır. Ancak, kanun hükmünde kararnameler aleyhine idari yargı yoluyla bir denetim söz konusu olamayacağından, bu tedbirlerden kaynaklanabilecek muhtemel mağduriyetlerin giderilmesi de olağanüstü hal çerçevesinde yine kanun hükmünde kararnamelerle sağlanmaktadır. Örnekleri görüldüğü üzere kamu görevinden çıkarılan kişiler ile kapatılan kurum ve kuruluşlardan incelemeler sonucu haklarındaki yaptırımlara son verilmesi uygun görülenler hakkında yine kanun hükmünde kararnameler yoluyla işlem tesis edilmektedir. Ancak, ülkemizde normalleşmenin sağlanmasıyla birlikte söz konusu tedbirlere karşı olağan dönemde takip edilebilecek bir hak arama yolunun tesis edilmesinin gerekeceği ortadadır.

Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan Kanun Hükmünde Kararnameyle, olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameleriyle yürürlüğe konulan ve yargı yolu kapalı olan işlemlere karşı özel bir idari komisyon oluşturulması, komisyonun oluşumu, görev, yetki ve başvuru usullerinin belirlenmesi ve bu komisyon kararlarının da yargı denetimine açık olması esasında bir düzenlemeye gidilmesi öngörülmektedir. Böylece, olağanüstü hal kapsamında tesis edilen tüm işlemlere karşı denetim yolu açılmış olacaktır. Ayrıca, bu zamana kadarki KHK'lar çerçevesindeki işlemlerin yanısıra bundan sonra da olağanüstü hal kapsamında söz konusu olabilecek benzer işlemlere de Komisyonun bakabilmesini sağlayacak esnek bir sistem oluşturulmaktadır.

Diğer yandan 6749 sayılı Kanun uyarınca, yüksek mahkemelerce ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca meslekten çıkartılan yüksek mahkeme üyeleri ile hâkim ve savcılara ilişkin olarak da, uygulamada karşılaşılan tereddütler sebebiyle başvurulacak idari yargı yolu hususunun açık bir şekilde düzenlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Burada 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununda öngörülen meslekten çıkarma müessesesine benzer şekilde, bu davaların doğrudan Danıştayda açılması usulü getirilmiştir.

Türkiye, demokrasisini yine demokrasi içinde kalarak korumakta, sorunlarını hukuk devleti prensipleri çerçevesinde çözmekte kararlıdır. Ülkemiz herkesin hak arama hürriyetine sahip olduğu, kişi ve kuruluşların haklarında sonuç doğuran tüm işlem ve eylemlere karşı idari ve yargısal denetim mekanizmalarına başvurabildiği bir ülke konumundadır. Olağanüstü hal kapsamında darbe ve terör tehdidine karşı alınan tedbirler de zaten Türkiye'nin böyle bir ülke olarak kalabilmesi amacıyla alınmış ve alınmaya devam etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun görev kapsamı, oluşumu ve toplantı ve karar yeter sayıları düzenlenmektedir. Komisyon, olağanüstü hal döneminde yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle doğrudan kamu görevinden ihraç edilen, öğrencilikle ilişkisi kesilen kişiler ve kapatılan kurum ve kuruluşların. haklarındaki işlem aleyhine yaptıkları başvuruları inceleyerek karara bağlamak üzere kurulmaktadır. Komisyonun görev kapsamı, başka bir idari işlem gerektirmeksizin doğrudan olağanüstü hal döneminde yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle sonuç doğuran işlemlerle sınırlı olacaktır. Buna göre, söz konusu kanun hükmünde kararnamelerde düzenlenen hükümlere dayanılarak tesis edilen ve dolayısıyla yargı denetimine açık olan idari işlemler aleyhine Komisyona başvurulamayacaktır.

Komisyonun, yedi üyeli olması, üç üyenin Başbakan, birer üyenin Adalet Bakanı ve İçişleri Bakanı, iki üyenin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Komisyonun başkan ve başkanvekili, üyeler tarafından seçilecektir. Toplantı ve karar yeter sayısı ise dört olarak belirlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Komisyonun görevleri sayılmaktadır. Buna göre, Komisyona, doğrudan kanun hükmünde kararnamelerle kamu görevinden ihraç edilenler, öğrencilikle ilişkisi kesilenler, rütbesi alınan emekli personel ve kapatılan kurum ve kuruluşlarla ilgili başvuru yapılabilecektir. Bu maddede sayılmamakla birlikte bu tedbirler gibi kişi ve kuruluşların hukuki statülerinde başka bir işleme bağlı olmaksızın doğrudan sonuç doğuran diğer türde tedbirler de başvuru konusu olabilecektir. Ancak, kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmekle birlikte, doğrudan tesis edilen işlemlerin gerektirdiği ve varlığı söz konusu işlemin varlığına bağlı olan ilave tedbirler aleyhine ayrıca başvuru yapılamayacaktır.

MADDE 3- Madde ile, Komisyonun görev süresi belirlenmektedir. Buna göre Komisyonun daimi değil süreli bir yapılanma olması öngörülmektedir. Komisyonun ilk görev süresi, kanun hükmünde kararnamenin yayımından itibaren iki yıl olacaktır. Bu süre, gerekirse Bakanlar Kurulu tarafından birer yıllık sürelerle uzatılabilecektir. İlk üyeler, Komisyonun ilk görev süresinin sonuna kadar görev yapacaktır. Süre uzatımı olursa yeni üyeler seçilecektir; bununla birlikte eski üyeler de yeniden seçilebilme hakkına sahip olacaktır.

MADDE 4- Madde ile, Komisyon üyelerinin üyelik güvenceleri ve hakları düzenlenmektedir. Buna göre üyelerin görevlerine son verilememesi kural olarak benimsenmektedir. Üyelerin görevlerine ancak, ağır hasta veya engelli olma nedeniyle iş göremez hale gelmesi, geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi, görevle ilgili suçtan kesin hüküm giyilmesi, bir yılda beş toplantıya katılmaması hallerinde Komisyon tarafından son verilebilecektir. Böylece bağımsızlığı öngörülen benzeri kurul ve komisyonlarda da düzenlendiği şekilde üyelik güvencesi sağlanmış olmaktadır.

Özlük hakları bağlamında üyelerin kurumlarından aylıklı izinli olması ve Komisyon çalışmalarıyla ilgili olarak belli bir ilave ücret almaları öngörülmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Komisyonun göreviyle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi, yargı da dahil olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları ve diğer ilgililerden talep edebilmesi, bilgi ve belgenin özelliğine göre “yerinde inceleme” usulünün de uygulanabilmesi, soruşturmanın gizliliği ve Devlet sırlarına dair hükümlerin istisnayı teşkil etmesi öngörülmektedir.

MADDE 6- Madde ile, üyeler ve Komisyonunda görevlendirilenlerin, çalışma kapsamında edindikleri bilgi, belge ve kişisel verilere ilişkin gizlilik kurallarına riayet etmekle yükümlü olması, bu yükümlülüğün görev sonrasında da sürmesi öngörülmektedir.

MADDE 7- Madde ile, başvuru usulü düzenlenmektedir. Buna göre, Komisyona doğrudan başvuru yapılamayacak olup başvurular valiliklere yapılacaktır. İhraç edilen kamu görevlileri, son görev yaptıkları kuruma da başvuru yapabilecektir. Valilikler veya ilgili kurumlar, bu başvuruları Komisyona gecikmeksizin iletecektir. Başvuru tarihi, valiliklere veya ilgili kurumlara başvuru yapılan tarih olarak kabul edilecektir. Mükerrer başvurular işleme alınmayacaktır.

Zamanaşımına ilişkin hükümlere göre, Komisyonun başvuru almaya başladığının ilan edildiği tarihten sonra altmış gün içinde yapılmayan başvurular işleme alınmayacaktır. Komisyonun başvuru almaya başladığının ilan edildiği tarihten sonra olağanüstü hal kanun hükmünde kararnameyi yürürlüğe konulursa; bu kanun hükmünde kararnamenin yayımından itibaren altmış gün içinde yapılmayan başvurular da işleme alınmayacaktır.

Görevin mahiyeti gereği, Komisyonun incelemeleri belli bir süreyle kısıtlanmadığından, başvurulara altmış gün içinde işlem yapılmaması İdari Yargılama Usul Kanununda düzenlendiği şekliyle “zımnî red” sayılmayacak ve buna dayanılarak Komisyon aleyhine yargıya başvurulamayacaktır.

MADDE 8- Madde ile, başvurulara ilişkin ön inceleme hususu düzenlenmektedir. Başvurular, içerik incelemesine geçilmeden önce şekil şartları bakımından ön incelemeden geçirilecektir. Süresi içinde yapılmayan, başvuranın konuyla ilgili hukuki menfaat bağının bulunmadığı veya kanun hükmünde kararname eki listelerle yapılan işlemlerle ilgili olmadığı için bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına girmeyen ve ikincil düzenlemeyle belirlenecek diğer şekli hususları taşımayan başvurular işleme alınmayacaktır.

MADDE 9- Madde ile, Komisyonun inceleme usulünün dosya üzerinden inceleme ile sınırlı olacağı, Komisyonun başvuru hakkında alacağı kararın başvurunun reddedilmesi veya kabul edilmesi şeklinde olabileceği, farklı alternatifli kararlara gidilemeyeceği hükmü konulmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, başvurunun kabulü halinde yapılacak işlemler düzenlenmektedir. Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişiği kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde kararın Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi, bu şekilde bildirilen personelin atama tekliflerinin Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş gün içinde yapılması, kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce bulundukları kadro ve pozisyon unvanlarının dikkate alınması, bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonların başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılması, kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ise ilgili kanun hükmünde kararname hükümlerinin, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılması hükmüne bağlanmaktadır.

MADDE 11- Madde ile, Komisyon kararlarına karşı idari yargıya gidilebileceği hükme bağlanmaktadır. Buna göre Komisyon kararları aleyhine davalar Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde görülecektir. Olağanüstü hal kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilen yargı mensupları, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilecektir.

MADDE 12- Madde ile, Komisyonun sekretarya hizmetinin Başbakanlık tarafından yerine getirilmesi ve Komisyonda geçici görev yapanlara ilave ücret ödenmesi hususları düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esasların Komisyonun önerisi üzerine Başbakanlık tarafından belirlenmesi öngörülmektedir. Bu ikincil düzenleme Resmi Gazetede yayımlanmayabilecektir; ancak bu durumda diğer yöntemlerle kamuoyuna duyurulacaktır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, geçiş hükümleri düzenlenmektedir. Komisyonun ilk üyeleri, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren bir ay içinde seçilecektir.

Komisyon üyelerinin seçimi, destek sağlayacak personelin görevlendirilmesi, başvurulara dair gerekli ikincil düzenlemenin yapılması belli bir süre alacağı için Komisyonun fiilen başvuru alma tarihi ayrıca Başbakanlık tarafından belirlenerek ilan edilecektir. Bu tarih her hâlükârda bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren altı ay içinde bir tarih olacaktır.

Kanun hükmünde kararname eki listeler hakkında daha önce yargı mercilerine dava açmış olanlar da Komisyona başvurabilecektir. Olağanüstü hal kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilen yargı mensupları, altmış gün içinde Danıştayda dava açabilecektir. Bunların daha önce açmış oldukları davalar da Danıştay'a devredilecektir. Bunlardan karara bağlanmış dosyalar hakkında da bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımından itibaren altmış gün içinde yeniden dava açılabilir.

MADDE 14- Yürürlük maddesidir.

MADDE 15- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL İŞLEMLERİ İNCELEME KOMİSYONU KURULMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Komisyonun oluşumu

MADDE 1- (1) Anayasanın 120 nci maddesi kapsamında ilan edilen ve 21/7/2016 tarihli ve 1116 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla onaylanan olağanüstü hal kapsamında, terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, aidiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle başka bir idari işlem tesis edilmeksizin doğrudan kanun hükmünde kararname hükümleri ile tesis edilen işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamak üzere Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuştur.

(2) Komisyon, yedi üyeden oluşur. Üyelerin üçü kamu görevlileri arasından Başbakan tarafından, bir üye Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı ile bağlı ve ilgili kuruluşlarında çalışan hâkim ve savcılar arasından Adalet Bakanınca, bir üye mülki idare amirleri sınıfına mensup personel arasından İçişleri Bakanınca, birer üye Yargıtayda ve Danıştayda görev yapan tetkik hâkimleri arasından Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir. Komisyon, kendi üyeleri arasından yapacağı seçimle bir başkan ve bir başkanvekili seçer.

(3) Komisyonun toplantı ve karar yeter sayısı dördür. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

Komisyonun görevleri

MADDE 2- (1) Komisyon, olağanüstü hal kapsamında doğrudan kanun hükmünde kararnameler ile tesis edilen aşağıdaki işlemler hakkındaki başvuruları değerlendirip karar verir.

a) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarma ya da ilişkinin kesilmesi.

b) Öğrencilikle ilişkin kesilmesi.

c) Dernekler, vakıflar, sendika, federasyon ve konfederasyonlar, özel sağlık kuruluşları, özel öğretim kurumları, vakıf yükseköğretim kurumları, özel radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergiler, haber ajansları, yayınevleri ve dağıtım kanallarının kapatılması.

ç) Emekli personelin rütbelerinin alınması.

(2) Olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle gerçek veya tüzel kişilerin hukuki statülerine ilişkin olarak doğrudan düzenlenen ve birinci fıkra kapsamına girmeyen işlemler de Komisyonun görev alanındadır.

(3) Bu maddede belirtilen işlemlere bağlı olarak olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerde yer alan ilave tedbirler ile kanun yollarının açık olduğu işlemler hakkında ayrıca başvuru yapılamaz.

(*) 685 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 23 Ocak 2017 tarihli ve 29957 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan halidir.

Komisyunun görev süresi

MADDE 3- (1) Komisyon, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle görev yapar. Bakanlar Kurulu, gerek görmesi halinde bu süreyi bitiminden itibaren birer yıllık sürelerle uzatabilir.

(2) Komisyonun ilk seçilen üyeleri, iki yıllık sürenin sonuna kadar görev yapar. Sürenin uzatılmasına karar verilmesi halinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir. Daha önce görev yapan üyeler de yeniden görev alabilir.

Üyelerin güvenceleri ve hakları

MADDE 4- (1) Üyelerin süreleri dolmadan herhangi bir nedenle görevlerine son verilemez. Ancak üyenin;

a) Komisyon tarafından kabul edilebilir mazereti olmaksızın bir takvim yılı içinde toplam beş Komisyon toplantısına katılmaması,

b) Ağır hastalık veya engellilik nedeniyle iş göremeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelenmesi,

c) Görevi ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı hakkında verilen mahkûmiyet kararının kesinleşmesi,

ç) Geçici iş göremezlik halinin üç aydan fazla sürmesi,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302 nci, 309 uncu, 310 uncu, 311 inci, 312 nci, 313 üncü, 314 üncü ve 315 inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma başlatılması,

e) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti, iltisakı veya bunlarla irtibatı olduğu gerekçesiyle hakkında Başbakanlıkça idari soruşturma başlatılması veya soruşturma izni verilmesi,

hallerinin tespit edilmesi üzerine Komisyon tarafından üyeliğine son verilir. Ölüm, istifa veya herhangi bir diğer nedenle boşalan üyelikler için en geç iki ay içinde 1 inci maddenin ikinci fıkrasındaki usule göre yeni üyeler belirlenir.

(2) Üyeler, mali ve sosyal haklarını kurumlarından almaya devam ederler. Üyelere, kurumlarınca mali haklar kapsamında bir ayda yapılan toplam ödeme tutarı ile (142.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutar arasındaki fark, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve görev yaptıkları süreyle orantılı olmak üzere Başbakanlıkça ayrıca her ay ilave ücret olarak ödenir.

(3) 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca Komisyon üyeleri için soruşturma yapılması Başbakan veya görevlendireceği bakanın iznine tabidir. Soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazlar Danıştay tarafından karara bağlanır.

Bilgi ve belge talep etme yetkisi

MADDE 5- (1) Komisyon, görev alanı ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden talep edebilir.

(2) Soruşturmanın gizliliğine ve Devlet sırlarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kamu kurum ve kuruluşları ile yargı mercileri, Komisyonun görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin Komisyona göndermek veya yerinde incelenmesine imkân sağlamak zorundadır.

Gizlilik

MADDE 6- (1) Üyeler ve Komisyon çalışmalarında görevlendirilenler, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri, kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

Başvurularda usul ve süre

MADDE 7- (1) Komisyona başvurular valilikler aracılığıyla yapılır. Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılanlar ya da ilişkisi kesilenler, en son görev yaptıkları kuruma da başvurabilir. Başvuru tarihi, valiliklere veya ilgili kurumlara başvurunun yapıldığı tarih olarak kabul edilir. Valilikler ve ilgili kurumlar kendilerine yapılan başvuruları gecikmeksizin Komisyona iletir. Mükerrer başvurular işleme alınmaz.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan başvurular hakkında 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(3) Komisyonun başvuru almaya başladığı tarihten önce yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak başvuru alma tarihinden itibaren altmış gün içinde; bu tarihten sonra yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili olarak ise Resmi Gazetede yayımlanma tarihinden itibaren altmış gün içinde yapılmayan başvurular işleme alınmaz.

Ön inceleme

MADDE 8- (1) Komisyona yapılan başvurular, aranan şartlara uygunluk bakımından ön incelemeye tabi tutulur. Ön inceleme sonucunda süresi içinde yapılmadığı, başvuru sahibinin konuyla ilgili hukuki menfaatinin bulunmadığı, bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamına girmediği veya diğer şekil şartlarını taşımadığı tespit edilen başvurular reddedilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Komisyon tarafından belirlenir.

İnceleme ve karar

MADDE 9- (1) Komisyon incelemelerini dosya üzerinden yapar. Komisyon, inceleme sonucunda başvurunun reddine veya kabulüne karar verebilir.

Kararların uygulanması

MADDE 10- (1) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü halinde karar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bu şekilde bildirilen personelin atama teklifleri; statüleri, unvanları ve yürüttükleri görevler itibarıyla başka kurumlarda görevlendirilmeleri mümkün olmayanlar hariç olmak üzere daha önce istihdam edildikleri kurumlar dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarında eski statülerine ve unvanlarına uygun kadro ve pozisyonlara Devlet Personel Başkanlığı tarafından ikamet ettikleri il dikkate alınarak onbeş gün içinde yapılır. Bu fıkra kapsamında kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerden, yöneticilik görevinde bulunmakta iken kamu görevinden çıkarılmış olanların atamalarında, yöneticilik görevinden önce bulundukları kadro ve pozisyon unvanları dikkate alınır. Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar; atama teklifi gerçekleştirilen kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. İhdas, tahsis ve vize edilmiş sayılan kadro ve pozisyonlar 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve

Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerin ilgili bölümüne eklenmiş sayılır.

(2) Kapatılan kurum ve kuruluşlara ilişkin başvurunun kabulü halinde ilgili kanun hükmünde kararname hükümleri, söz konusu kurum ve kuruluş bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere ortadan kalkmış sayılır. Buna ilişkin işlemler ilgisine göre İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Yargı denetimi

MADDE 11- (1) Komisyon kararlarına karşı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir.

(2) 22/7/2016 tarihli ve 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenler, kararın kesinleşmesinden itibaren altmış gün içinde ilk derece mahkemesi olarak Danıştaya dava açabilir.

Sekretarya

MADDE 12- (1) Komisyonun sekretarya hizmetleri Başbakanlık tarafından yerine getirilir. Bu hizmetler için yeteri kadar personel Komisyona tahsis edilir.

(2) Komisyon çalışmaları kapsamında sekretaryada görevlendirilenlere her ay (11.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunan tutarı geçmemek kaydıyla Başbakanlıkça ilave ücret ödenir. İlave ücret ödemesi damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. İlave ücret ödemesi; görevlendirilen personelin sınıfı, kadro unvanı, atanma biçimi, yapmış olduğu görevin önem ve güçlüğü ve çalışma süresi gibi kriterler dikkate alınmak suretiyle Komisyon Başkanı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bu personele ayrıca herhangi bir ad altında fazla mesai ücreti ödenmez.

Usul ve esaslar

MADDE 13- (1) Başvurulara ve Komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Komisyonun teklifi üzerine Başbakanlık tarafından belirlenir ve ilan edilir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Komisyonun ilk üyeleri, bu maddenin yayımından itibaren bir ay içinde seçilir.

(2) Bu Kanun Hükmünde Kararname kapsamında Komisyon tarafından başvuruların alınmaya başlanacağı tarih, bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren altı ayı geçmemek üzere Başbakanlık tarafından ilan edilir.

(3) Komisyonun görev alanına giren konularda daha önce herhangi bir yargı merciine başvurmuş veya dava açmış olanlar için de 7 nci maddedeki usul ve süreler uygulanır.

(4) Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten önce 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 6749 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında meslekte kalmalarının uygun olmadığına ve meslekten çıkarılmalarına karar verilenler, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren altmış gün içinde 11 inci maddenin ikinci fıkrasında yer alan hükümlere göre dava açabilir. Bu kapsamda idare mahkemelerinde derdest olan davalar Danıştaya gönderilir. Bu

Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımlandığı tarihten önce açılmış olup da karar verilen dosyalarda da bu fıkra hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 14- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15- (1) Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhaseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlu

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 468

**687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı
Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun
Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün
128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı Tezkeresi**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/814 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/814 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 6
  - Madde Gerekçeleri 7
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....10**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-86866
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

08.03.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

9 Şubat 2017 tarih ve 29974 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 15 Şubat 2017 tarihinde 1/814 esas numarası ile esas komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, tali komisyon olarak da Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 8 Mart 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonlarda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail KAHRAMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-106-508
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

9/2/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/814)	
ESAS	Anayasa Komisyonu
TALİ	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Bu Kanun Hükümünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında ihtiyaç duyulan bazı hususlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

Bu kapsamda özetle;

a) TMSF'nin kayyımlık yetkisini kullandığı şirket, ortaklık payı ve varlıkların müsadere edilmesi halinde, bunların TMSF tarafından satılması veya tasfiye edilmesi,

b) Kış lastiği kullanımı zorunluluğuna ilişkin yaptırımlar hakkında düzenleme yapılması,

c) İstihdamı artırabilmek, işsizliği azaltabilmek, yatırımların önünü açabilmek ve iş alanları oluşturabilmek için, 2017 yılı sonuna kadar özel sektör işverenlerince işe alınanlara ilişkin sigorta prim desteği sağlanması ve yıl sonuna kadar bunların ücretlerine ilişkin gelir vergisi stopaj teşviği ve ödemelerde damga vergisi istisnası getirilmesi,

ç) Bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme, teminata bağlama yahut sair yöntemlerle yeniden yapılandırma işlemlerinin zimmet suçu sayılmaması,

d) Özel öğretim kurumları arasında yer alan öğrenci etüt eğitim merkezlerinin kapatılması ve belediyelerce açılmak ve işletilmek üzere sosyal etkinlik merkezlerinin düzenlenmesi,

e) Radyo ve televizyon yayın iletimine ilişkin olarak verici tesis ve işletim şirketinin ulusal karasal yayın lisansı sahibi kuruluşlar tarafından kurulması şartının ve azami hisse oranına dair sınırlamanın kaldırılması,

f) Olağanüstü hal kapsamındaki kanun hükmünde kararnamelerle kapatılan özel radyo ve televizyonların yayın lisansları, karasal yayın hakları, frekans ve kanal kullanım izinlerinin ihya edilmesi ve bilahare Maliye Bakanlığı veya TMSF tarafından kapatılan radyo ve televizyon varlıkları ile birlikte ya da ayrı olarak satılabilmesi,

g) Seçim dönemlerindeki radyo ve televizyon yayınları hakkında Yüksek Seçim Kurulu tarafından uygulanan yaptırımlara ilişkin olarak 298 sayılı Kanunda yer alan 149/A maddesinin yürürlükten kaldırılması,

öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, TMSF'nin kayımlık yetkisini kullandığı şirket, ortaklık payı ve varlıkların soruşturma ve kovuşturma sonunda terörle ilgili suçlardan dolayı müsadere edilmesi halinde, bu şirket, ortaklık payı ve varlıkların TMSF tarafından satılması veya tasfiye edilmesi; bu şirket, ortaklık payı ve varlıkların yönetimi için atanmış olan yöneticilerin satış ve tasfiyenin sonuna kadar görevlerine devam etmesi ve satış ve tasfiye gelirlerinin Hazineye irat kaydedilmesi öngörülmektedir.

MADDE 2- Madde ile, kış lastiği kullanımı zorunluluğuna ilişkin yaptırımlar hakkında düzenleme yapılması öngörülmektedir. Buna göre kış lastiği yükümlülüğüne uymayanlara 625 Türk Lirası tutarında idari para cezası verilecek ve bu idari para cezasının tutarını azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkili olacaktır.

MADDE 3- Madde ile, istihdamı artırabilmek, işsizliği azaltabilmek, yatırımların önünü açabilmek ve iş alanları oluşturabilmek amacıyla, 2017 yılı sonuna kadar özel sektör işverenlerince işe alınanların; 2016 yılı Aralık ayına ilişkin prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalı sayısına ilave olmak, Kuruma kayıtlı ve üç ay işsiz olmak kaydıyla, işverence ödenecek sigorta ve işsizlik sigortası primlerinden mahsup edilerek işverene sigortalının prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması ile bulunacak tutar kadar destek ödemesi yapılması ve bu tutarın İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmektedir.

Madde ile ayrıca, istihdamı artırmak, işsizliği azaltmak, yatırımların önünü açmak amacıyla, 2017 yılı sonuna kadar özel sektör işverenlerince işe alınanların; 2016 yılının Aralık ayına ilişkin prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalı sayısına ilave olmak ve üç ay işsiz olmak şartıyla, Türkiye İş Kurumuna kayıtlı olanlardan istihdam edilen sigortalıların ücretlerinin, 2017 yılında uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarının prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmının verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilmesi, yapılan ücret ödemelerine ilişkin düzenlenen kâğıtlara ait damga vergisinin aylık brüt asgari ücretin prim ödeme gün sayısına isabet eden kısmının beyan edilmemesi ve ödenmemesi öngörülmektedir.

MADDE 4- Madde ile; bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme, teminata bağlama yahut sair yöntemlerle yeniden yapılandırma işlemlerinin zimmet suçunu oluşturmadığı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 5- Madde ile, öğrenci etüt eğitim merkezlerinin özel öğretim kurumları arasında çıkarılması ve sosyal etkinlik merkezlerinin yeni bir özel öğretim kurumu türü olarak düzenlenmesi öngörülmektedir. Buna göre sosyal etkinlik merkezlerinin, il millî eğitim müdürlükleri ile belediyeler arasında yapılan ve Bakanlıkça onaylanan ortak işbirliği protokolleri çerçevesinde belediyelerce açılması ve işletilmesi, bu merkezler için Millî Eğitim Bakanlığından işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması ve bu merkezlerin öğrencilerin ödev ve projelerine ilişkin araştırmalar yaptığı, öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yürüttükleri yerler olarak faaliyet göstermesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, mevcut öğrenci etüt eğitim merkezlerinin 1 Temmuz 2017 tarihine kadar faaliyetlerini sürdürebilecekleri, ancak en geç 29 Temmuz 2017 tarihine kadar okul, kurs, özel eğitim okulu, motorlu taşıt sürücüler kursu, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, uzaktan öğretim kurumu veya özel öğretim kursuna dönüştürülmedikleri takdirde kapatılacakları, halihazırda dönüşüm programında olan etüt eğitim merkezlerinin ise bu hükmün kapsamı dışında tutulacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinde yer alan “Verici tesis ve işletim şirketi” tanımında geçen “kuran ve işleten kuruluş” ibaresi, bu Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenleme ile uyumun sağlanmasını teminen, “kuran ve/veya işleten” şeklinde değiştirilmektedir.

MADDE 8- Madde ile, Üst Kurulca belirlenen şartları yerine getiren tek bir verici tesis ve işletim şirketinin; ulusal karasal yayın lisansına sahip kuruluşlarca ortak kurulması şartı ve şirkete ortak olacakların hisse oranı konusundaki kısıtlama kaldırılmaktadır. Düzenleme ile, yayın iletim yetkisinin sermayesinin en az yarısı kamuya ait olmak üzere kurulan veya iştirak edilen verici tesis ve işletim şirketine verilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 9- Madde ile, ulusal karasal sayısal yayın lisansları verilmeye kadar, 26 ncı maddenin sekizinci fıkrasına göre kurulması gereken verici tesis ve işletim şirketinin, yayın izni verilmiş olan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar tarafından kurulması şartı kaldırılmaktadır.

MADDE 10- Madde ile, seçim dönemlerindeki radyo ve televizyon yayınları hakkında Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından uygulanan yaptırımlara ilişkin olarak 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda yer alan maddenin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE 11- Madde ile, 6758 sayılı Kanunun 20 ncı maddesinde bazı değişiklikler yapılmaktadır.

Söz konusu maddenin birinci fıkrasında yapılan ibare değişikliğiyle esasen yeni bir hüküm getirilmemekte, sadece kayımlık görevini yürütenlerin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluktan muafiyetini öngören hükümle ilgili olarak muhtemel yanlış yorumlamaları önleyici ve tereddütleri giderici mahiyette teknik düzenleme yapılmaktadır. Yapılan teknik düzenlemenin amacı, söz konusu muafiyetin gerek Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca (TMSF) daha önceden atanmış olan gerekse daha sonra yapılan düzenlemeye göre TMSF’nin ilişkili olduğu Bakan tarafından atanan yöneticileri, ilgili görevlerine atandıkları tarihten itibaren kapsadığı noktasında hiçbir duraksamaya yer bırakmamaktır.

6758 sayılı Kanunun 20 ncı maddesine eklenen fıkra ile, olağanüstü hal kapsamındaki kanun hükmünde kararnamelerle kapatılan özel radyo ve TV’lerin yayın lisansları, karasal yayın hakları, frekans ve kanal kullanım izinlerinin ihya edilmesi ve bilahare Maliye Bakanlığı veya TMSF tarafından kapatılan radyo ve TV varlıkları ile birlikte ya da ayrı olarak satılabilmesi öngörülmektedir. Düzenleme ile, olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kuruluşların, gayri maddi haklarından olan yayın lisans ve hakları ile özellikle kıt kaynak niteliğinde bulunan frekans ve kanal kullanımlarının değerlendirilmesini teminen, Maliye Bakanlığının bildirimi üzerine bu kuruluşların 15 Temmuz 2016 tarihindeki haklarının ihyası ve ihya edilen haklarının diğer varlıkları ile birlikte ya da ayrı ayrı Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından satışı düzenlenmiştir. Böylece kapatılan kuruluşların 15 Temmuz 2016 tarihinde sahip oldukları

frekans, yayın lisansı ve karasal ortamdaki geçici yayın haklarının satışına imkân sağlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, yaygın özel öğretim kurumlarıyla ilgili hizmetleri yürütmek, Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün görevleri arasından çıkarılmaktadır.

MADDE 13- Yürürlük maddesidir.

MADDE 14- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME(*)

Olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 2/1/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Müsadere edilen şirket, ortaklık payları ve varlıklar

MADDE 1- (1) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 133 üncü maddesi uyarınca kayyum atanmasına karar verilip 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesine göre kayyımlik yetkisi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılan şirketler, ortaklık payları ve varlıkların 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümlerinde tanımlanan suçlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile 7/2/2013 tarihli ve 6415 sayılı Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanunun İkinci Bölümü kapsamına giren suçlardan dolayı müsadere karar verilmesi halinde müsadere kararı; bu şirket, ortaklık payları ve varlıkların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından satış ve tasfiye edilmesi suretiyle yerine getirilir. Satış ve tasfiye sürecinde şirket, ortaklık payları ve varlıkların yönetiminin 6758 sayılı Kanunun 19 uncu maddesine göre atanan yöneticiler tarafından yürütülmesine devam edilir. Satış veya tasfiyeden elde edilen gelirler Hazineye irat kaydedilir.

MADDE 2- 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa 65 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 65/A maddesi eklenmiştir.

“Kış lastiği zorunluluğu

MADDE 65/A- Yolcu ve eşya taşımalarında kullanılan araçların kış lastiği kullanmaları, illerin hava ve iklim şartlarına göre Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yılın belirli dönemi için zorunlu tutulur. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı bu yetkisini valiliklere devredebilir. Bu madde hükümleri çerçevesinde araçları denetlemeye Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının yetkilendirdiği Bakanlık personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sınır kapılarındaki birimleri ve belediyelerin denetim birimleri yetkilidir. Bu maddede düzenlenen yükümlülüğe uymayan aracın işletenine 625 Türk Lirası tutarında bu maddede belirtilen görevlilerce idari para cezası verilir ve bu araçların lastiklerini uygun hale getirebilecekleri en yakın yerleşim birimine kadar gitmelerine denetimle görevli olanlar tarafından izin verilir. Bu maddede belirtilen idari para cezasının tutarını azaltmaya ve iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- 31/12/2017 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, 1/2/2017 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince Kuruma kayıtlı işsizler arasında işe alınanların; işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları ve 2016 yılı Aralık ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısına ilave olmaları kaydıyla işe alındıkları tarihten

(*) 687 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 9 Şubat 2017 tarihli ve 29974 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan halidir.

itibaren 31/12/2017 tarihine kadar geçerli olmak üzere sigortalının aylık prim ödeme gün sayısının 22,22 TL ile çarpılması sonucunda bulunacak tutar, bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri sigortalı hisseleri dahil tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene destek ödemesi yapılır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

İşverenlerin aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hallerinde birinci fıkra hükümleri uygulanmaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu taksitlendirme ve yapılandırma devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Bu madde hükümleri; kamu idarelerine ait işyerleri, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu maddeyle düzenlenen destek unsurundan yararlanmakta olan işverenler; aynı sigortalı için aynı dönemde diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden yararlanamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 18- 31/12/2017 tarihine kadar işe alınan her bir sigortalı için geçerli olmak üzere, 1/2/2017 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince Kuruma kayıtlı işsizler arasından işe alınanların; işe alındıkları tarihten önceki üç aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları ve 2016 yılının Aralık ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısına ilave olmaları kaydıyla işe alındıkları tarihten itibaren 31/12/2017 tarihine kadar uygulanmak üzere, ücretlerinin 2017 yılında uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarının prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmı, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Bu madde kapsamında gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlananlar, diğer kanunlarda yer alan benzer nitelikli gelir vergisi stopajı teşviklerinden yararlanamaz.

Bu madde kapsamında yapılan ücret ödemelerine ilişkin düzenlenen kâğıtlara ait damga vergisinin aylık brüt asgari ücretin prim ödeme gün sayısına isabet eden kısmı beyan edilmez ve ödenmez.

Bu madde hükümleri; kamu idarelerine ait işyerleri, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şeklini ve dönemini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 4- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 160 ıncı maddesine üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bankacılık mevzuatı ile bankacılık usul ve prensiplerine uygun kredi kullandırma, bu kredileri temdit etme veya ek kredi kullandırma, taksitlendirme, teminata bağlama yahut sair yöntemlerle yeniden yapılandırma işlemleri zimmet suçunu oluşturmaz.”

MADDE 5- 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sosyal etkinlik merkezleri” ibaresi ile aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiş ve birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “öğrenci etüt eğitim merkezleri,” ibaresi ile aynı fıkranın (j) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“p) Sosyal etkinlik merkezi: İl millî eğitim müdürlükleri ile belediyeler arasında yapılan ve Bakanlıkça onaylanan ortak işbirliği protokolleri çerçevesinde, Bakanlığın verdiği işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile belediyelerce açılan ve işletilen, ilköğretim ve/veya ortaöğretim öğrencilerinin ödev ve projelerine ilişkin araştırmalar yaptığı, öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin yürütüldüğü özel öğretim kurumlarını,”

MADDE 6- 5580 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu fıkranın yayımı tarihinde faaliyet gösterenlerden dönüşüm programına alınan öğrenci etüt eğitim merkezleri hariç olmak üzere, halen faaliyette olan öğrenci etüt eğitim merkezleri, faaliyetlerine 1/7/2017 tarihine kadar devam edebilirler. En geç 29/7/2017 tarihine kadar bu Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (g), (h), (i), (k), (o) ve (ö) bentlerinde tanımlanan özel öğretim kurumlarından birinin gerektirdiği şartlara uygun hale getirilmeyen ve kurum açma izni buna göre düzenlenmeyen öğrenci etüt eğitim merkezleri hakkında sürekli kapatma işlemi uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 7- 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (dd) bendinde yer alan “kuran ve işleten” ibaresi “kuran ve/veya işleten” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 6112 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin sekizinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve beşinci cümlesine “Üst Kuruldan karasal yayın lisansı almış” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yayınlarına devam eden” ibaresi eklenmiştir.

“Özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, Üst Kurulca kendilerine tahsis edilen televizyon kanalı, multipleks kapasitesi ile radyo frekanslarından yapacakları yayınlarını, tek bir verici tesis ve işletim şirketince kurulan ve/veya işletilen radyo ve televizyon verici tesislerinden yapmak zorundadır. Sermayesinin en az yarısı kamuya ait olmak üzere kurulan veya iştirak edilen verici tesis ve işletim şirketinin uyması gereken şartlar Üst Kurulca belirlenir ve şartları yerine getiren tek bir verici tesis ve işletim şirketine yayın iletim yetkisi verilir.”

MADDE 9- 6112 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinin yedinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 149/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 11- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bu madde kapsamında Fon tarafından atanan veya görevlendirilenler” ibaresi “Kayıymlık yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayıymı olarak atandığı şirketleri soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek üzere atananlar veya görevlendirilenler” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan özel radyo ve televizyonların; 15/7/2016 tarihi itibarıyla sahip oldukları yayın lisansları, 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki yayın hakları, frekans ve kanal kullanımı ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki benzeri izinleri Maliye Bakanlığının bu yöndeki talebi üzerine Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından ihya edilir. İhya edilen bu lisans ve haklar ile frekans, kanal kullanımı ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu nezdindeki benzeri izinlerin Maliye Bakanlığınca veya üçüncü fıkra kapsamında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca, kapatılan özel radyo ve televizyonlara ait diğer varlıklarla birlikte ya da ayrı ayrı satılması durumunda bunların yeni alıcıları adına devri ve tescilli işlemleri Fonun bildirimi üzerine, gerekli bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip başkaca bir işleme gerek kalmaksızın en fazla bir ay içinde tamamlanır.”

MADDE 12- 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 13- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım
Başbakan

Başbakan Yardımcısı
N. Canikli

Başbakan Yardımcısı
Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı
F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı
N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı
F. Çelik

Kalkınma Bakanı
L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı
İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı
R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı
M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı
V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı
Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı
M. Özhaske

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı
B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı
N. Avcı

Millî Savunma Bakanı
F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı
A. Arslan

Başbakan Yardımcısı
N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı
B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. Özlü

Dışişleri Bakanı
M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı
A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı
S. Soylu

Maliye Bakanı
N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı
V. Eroğlu

TBMM Basımevi - 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 496

**691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında
Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname (1/860) ile
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre
Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Tezkeresi**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/860 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin
İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme
Alınmasına İlişkin TBMM Başkanlığı Tezkeresi 4**
- **1/860 Esas Numaralı Kanun Hükmünde Kararnamenin**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 5
  - Genel Gerekçesi 5
  - Madde Gerekçeleri 6
- **Kanun Hükmünde Kararname Metni.....8**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.14-122268
Konu : Kanun Hükmünde Kararname

04.10.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GENEL KURULUNA

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin birinci fıkrasında, Anayasa'nın 121 ve 122'nci maddeleri gereğince çıkarılan ve TBMM'ye sunulan kanun hükmünde kararnamelerin, Anayasa'nın ve TBMM İçtüzüğü'nün kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi için koyduğu kurallara göre komisyonlarda ve Genel Kurulda diğer kanun hükmünde kararnamelerle, kanun tasarı ve tekliflerinden önce, ivedilikle en geç 30 gün içinde görüşülüp karara bağlanması gerektiği düzenlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise komisyonlarda en geç 20 gün içinde görüşmeleri tamamlanmayan KHK'lerin Meclis Başkanlığınca doğrudan doğruya Genel Kurul gündemine alınacağı ifade olunmuştur.

22 Haziran 2017 tarih ve 30104 (2'nci Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 691 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname aynı gün Başkanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname, 30 Haziran 2017 tarihinde 1/860 esas numarası ile esas komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Söz konusu Kanun Hükmünde Kararname'nin komisyonlarda görüşülmesine ilişkin 20 günlük süre 4 Ekim 2017 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, belirtilen süre içerisinde komisyonda karara bağlanamayan bahse konu Kanun Hükmünde Kararname, TBMM İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurul Gündeminin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınmıştır.

Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail KAHRAMAN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-102-113-930
Konu: Kanun Hükmünde Kararname

22/6/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” bugünkü Resmi Gazete’de yayımlanmış ve Anayasa’nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Binali Yıldırım
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON (1/860)	
ESAS	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kanun Hükmünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında ihtiyaç duyulan bazı konularda düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda özetle;

a) Noterlik, bilirkişilik ve arabuluculuk yapabilme ile ilgili şartlar arasına terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama hususunun eklenmesi,

b) Muhtemel kaza risklerine karşı uçuş emniyetini etkileyebilecek nitelikteki yapı, tesis ve benzeri tüm düşey engellere dair bilgilerin ilgili kurum ve kuruluşlarca Harita Genel Komutanlığına bildirilmesi,

c) Terör bağlantılı kişilerin askerlik celp ve sevk dönemlerinin Millî Savunma Bakanlığınca ayrıca belirlenmesi,

ç) Kayyımlik görevi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yürütülen şirketlerde faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememiş olması halinde denetçinin, şirket yönetim kurulunun teklifi üzerine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından atanması,

ve diğer bazı hususlarda hükümler getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, alçak irtifa uçuşu yapan hava araçlarının emniyetli seyrüseferi için engel niteliğini taşıyan tesisleri yapan, yaptıran, kaldıran, yapımına veya kaldırılmasına izin veren kurum ve kuruluşlarca Harita Genel Komutanlığına sağlıklı ve güncel bilgi akışının sağlanabilmesi, bilgi akışı ve paylaşımına ilişkin usul ve esasların Millî Savunma Bakanlığınca çıkarılan yönetmelik ile belirlenmesi, oluşturulacak doğru ve tam Düşey Engel Veri Tabanı ve sunumu ile alçak irtifadan uçan hava araçlarının emniyetli seyrüseferlerine katkı sağlanması, yaşanan can ve mal kayıplarının en aza indirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, terör bağlantılı kişilerin askerlik celp ve sevk dönemlerinin Millî Savunma Bakanlığınca belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 3- Madde ile, Anayasa Mahkemesinin 14/7/2016 tarihli ve E.: 2016/11, K.: 2016/132 sayılı Kararıyla iptal edilen 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi değiştirilmektedir. Mahkeme, askerlikten kaçma kastı olmadığı açık olan izinli asker kişilerin, salt yurtdışı izni almadıkları veya alamadıkları gerekçesiyle yurtdışında üç günü geçirmelerinin yabancı memlekete firar suçu olarak nitelendirilmesinin ve bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmasının ölçülü bir sınırlama niteliği taşımadığına, hakkaniyet ve adalet ilkeleriyle bağdaşmadığına, seyahat özgürlüğüne getirilen bu sınırlamanın demokratik toplum düzeninin gerekliliğiyle bağdaşan ölçülü bir sınırlama olmadığına karar vermiştir. Bu nedenle, seyahat özgürlüğüne sınırlama getiren söz konusu hüküm yeniden düzenlenmekte ve Anayasa Mahkemesi Kararı doğrultusunda, resmi izinlerde veya izinli olduğu durumlarda asker kişinin yurtdışına çıkış izni almadan yurtdışına çıkması firar suçu kapsamında çıkarılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin iç düzeninin sağlanması amacıyla askeri hizmetin gerekleri gözetilerek yabancı memlekete firar suçunu işleme kastı olmayan izinli asker kişilerin yurtdışına çıkış izni bulunmaksızın yıllık iznini ülke sınırları dışında geçirme şeklindeki eylemleri bu suçu oluşturmayacak, ancak disiplin hukuku kapsamında bir disiplin ihlali olarak nitelendirilebilecektir.

MADDE 4- Madde ile, Yüksek Askerî Şûra üyelerinin değerlendirme notları vermesine ilişkin hususların Yüksek Askerî Şûra Yönetmeliğinde düzenlenmiş olması dikkate alınarak, 926 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında bu konuya ilişkin olarak Subay Sicil Yönetmeliğine yapılan atfın Yüksek Askerî Şûra Yönetmeliğine yapılacak şekilde değiştirilmesi öngörülmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Yüksek Askerî Şûraya ilişkin hususların Yüksek Askerî Şûra Yönetmeliğinde düzenlenmiş olması dikkate alınarak, 926 sayılı Kanunun bu konuların Subay Sicil Yönetmeliğinde düzenlenmesini öngören ve uygulama kabiliyeti kalmayan 57 nci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

MADDE 6- Madde ile, noterliğe kabul edilecek kişilerde aranacak şartlar arasında terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama hususu eklenmektedir.

MADDE 7- Madde ile, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20/A maddesinde belirtilen suçlar nedeniyle gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla sulh ceza hâkimliklerince veya ceza mahkemelerince verilen tedbir kararının devamı yönünde hukuk mahkemelerinden karar alınabilmesi için öngörülen bir yıllık süre iki yıla çıkarılmaktadır.

Diğer taraftan, ilgilileri tarafından açılacak tazminat davalarında, davalılara tebligat yapılmasındaki zorlukların aşılabilmesi için söz konusu maddeye fıkra eklenmekte ve tarafların hukuki dinlenilme hakları korunarak yargılamanın tebligat güçlüğü sebebiyle sürüncemede kalmasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde ile ayrıca, söz konusu madde kapsamındaki tazminat davalarının kısmen veya tamamen reddi halinde davacı aleyhine hükmedilecek vekalet ücretinin maktu olarak belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 8- Madde ile, kayımlık görevi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yürütülen şirketlerde faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememiş olması halinde denetçinin, şirket yönetim kurulunun teklifi üzerine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından atanması ve Bakanın bu yetkisini Fon Kuruluna devredebilmesi öngörülmektedir.

MADDE 9- Madde ile, arabuluculuk siciline kaydolmak isteyen kişilerde aranacak şartlar arasına terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama hususu eklenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, bilirkişilik faaliyetinde bulunacak kişilerde aranacak şartlar arasına terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmama hususu eklenmektedir.

MADDE 11- Madde ile, kayımlık yetkisi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Fonun kayıym olarak atandığı şirketleri yönetenlere getirilen hukuki korumanın, 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atanan şahıs kayıym temsilcileri ve şirketlerin denetim kayıym temsilciliğine atanarak ortaklık payını temsil etmek için atananlar veya görevlendirilenler için de sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Madde ile, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun emniyet personeline ilişkin kararlarına karşı açılacak davalarda husumetin İçişleri Bakanlığına yöneltilmesi öngörülmektedir.

MADDE 13- Yürürlük maddesidir.

MADDE 14- Yürütme maddesidir.

OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (*)

Olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması; Anayasanın 121 inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 5/6/2017 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1- 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Komutanlığı Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Düşey engel bilgileri

EK MADDE 5- Uçuş emniyetini etkileyebilecek nitelikte ülke sınırları içinde yapılmış, yapılacak ve/veya kaldırılacak olan yapı, tesis ve benzeri tüm düşey engellere dair bilgiler; bu yapı ve tesisleri yapan, yaptıran, kaldıran, yapımına veya kaldırılmasına izin veren kurum ve kuruluşlar tarafından doğruluğu teyit edilerek Harita Genel Komutanlığına gönderilir. Bu kurum ve kuruluşlar, kendilerine ait bilgilerin güncelliğinin sağlanmasından ve Harita Genel Komutanlığına gönderilmesinden sorumludur. Harita Genel Komutanlığı bu bilgileri elektronik ortamda yayımlar.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Millî Savunma Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir.”

MADDE 2- 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 10- Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan ve askerliğe elverişli oldukları anlaşılan yükümlülerden, yoklama kaçağı ve bakayalar dahil bu Kanunda yazılı geçerli mazereti olmayanlar, Millî Savunma Bakanlığınca belirlenecek celp ve sevk esaslarına göre silah altına alınırlar.”

MADDE 3- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) İzinli olduğu durumlar hariç, ülke sınırları dışında üç günü geçirenler.”

MADDE 4- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Subay Sicil” ibaresi “Yüksek Askeri Şûra” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun 57 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 6- 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasına “olanlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı bulunanlar” ibaresi eklenmiştir.

(*) 691 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 22 Haziran 2017 tarihli ve 30104 (2'nci Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan halidir.

MADDE 7- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bir yıl” ibaresi “iki yıl” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Birinci fıkra kapsamına giren suçlar nedeniyle gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı zararların tazmini amacıyla açılan davalarda; davalının adres kayıt sisteminde adresinin bulunmaması veya bulunup da tebligata elverişli olmaması halinde, mahkemece, dava dilekçesinin özeti tirajı ellibinin üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biri vasıtasıyla ilan edilir. Yapılacak ilanda davalının bir ay içinde yurtiçinde tebligata elverişli bir adres veya 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununun 7/a maddesi uyarınca kayıtlı elektronik posta adresi bildirmemesi ya da davada kendisini avukatla temsil ettirmemesi halinde, yargılamaya yokluğunda devam olunacağı, yargılama aşamalarında başkaca tebligat yapılmayarak hüküm verileceği ve hükmün de aynı usulle tebliğ edileceği ihtar edilir. Adresi yabancı ülkede bulunan davalıya çıkarılacak tebligatta, bu fıkra da belirtilen ilanda yer alan hususlar ile yabancı ülke adresine bir daha tebligat yapılmayacağı ihtarına yer verilir.

Birinci fıkra kapsamında açılan davaların kısmen veya tamamen reddi halinde, davacı aleyhine maktu avukatlık ücretine hükmolunur. Ancak belirlenen ücret dava değerini geçemez.”

MADDE 8- 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 399 uncu maddesinin altıncı fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Kayıymlık görevi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından yürütülen şirketlerde faaliyet döneminin dördüncü ayına kadar denetçi seçilememiş olması halinde denetçi, şirket yönetim kurulunun teklifi üzerine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun ilişkili olduğu Bakan tarafından atanır. Bakan bu yetkisini Fon Kuruluna devredebilir.”

MADDE 9- 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasına (ç) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve mevcut (d) bendi (e) bendi şeklinde teselsül ettirilmiştir.

“d) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak,”

MADDE 10- 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“b) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak.”

MADDE 11- 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kayıymlık yetkisi Fona devredilen veya Fonun kayyım olarak atandığı şirketleri ve ortaklık paylarını soruşturma ve kovuşturma süresince yönetmek ve temsil etmek üzere atananlar veya görevlendirilenler ile 5271 sayılı Kanunun 128 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre malvarlığı değerlerinin yönetimi amacıyla atananlar ve bu kapsamda icra edilen iş ve işlemler hakkında 8/11/2016 tarihli ve 6755 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler ile Bazı Kurum ve Kuruluşlara Dair Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 37 nci ve 38 inci maddeleri uygulanır.”

MADDE 12- 2/1/2017 tarihli ve 685 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “Jandarma Genel Komutanlığı” ibaresinden önce gelmek üzere “Emniyet Genel Müdürlüğü,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

Binali Yıldırım

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Canikli

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkeş

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. B. Sayan Kaya

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Müezzinoğlu

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

L. Elvan

Millî Eğitim Bakanı

İ. Yılmaz

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

V. Kaynak

Avrupa Birliği Bakanı

Ö. Çelik

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. Özhasseki

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

N. Avcı

Millî Savunma Bakanı

F. Işık

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

A. Arslan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Özlü

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

S. Soylu

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

